

VJESNIK

SLUŽBENI

VOJNOG ORDINARIJATA

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ
Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB
tel: 01/4670-660; 01/4670-659; 01/3784-489 (MORH); faks: 01/4670-662
www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@mohr.hr
Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

„I RIJEČ TIJELOM POSTADE I NASTANI SE MEĐU NAMA“

(Iv 1, 14)

Božićna poruka vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana

Draga braćo i sestre

1. Središnja poruka Božića sažeta je u ovoj divnoj rečenici iz početka svetoga Evanđelja po Ivanu što ga Crkva naviješta na božićnoj danjoj Misi: »I riječ tijelom postade i nastani se među nama« (Iv 1,14). Vječna Božja Riječ, koja se u vječnosti trajno rađa u krilu Očevu, u vremenu je, začeta po Svetom Duhu u krilu Bezgrješne Djevice Marije, postala tijelom, rodila se i nastanila među nama. To je poruka kojoj nema ravne! I ne samo da je to poruka, to je događaj! To je središnji i najvažniji događaj u povijesti ljudskog roda i svega stvorennoga! I jer je to tako, Božić – svetkovina rođenja Gospodnjeg – sav odiše istinskom radošću, silnom radošću, dubokom radošću, radošću koja ispunja srce svakog čovjeka i koja se pretače na sve stvoreno! Pa kako i ne bi, kad je vječna Božja Riječ postala čovjekom, kad se ona rodila i nastanila među nama ljudima. To je mogao učiniti samo Bog, Bog koji nas beskrajno ljubi, i koji nam više od onoga što nam je dao nije mogao dati – jer nam je u svomu Sinu dao samoga sebe! Zato na Misi božićnog bdijenja toj našoj velikoj radosti dajemo oduška pjevajući »O ljubavi tvojoj, Gospodine, pjevat ću dovjeka« (Ps 89 (88), 2).

2. Postavši čovjekom Bog je postao jedan od nas, nama sasvim blizu, nama u svemu jednak osim u grijehu (Heb 5, 15) i svima onima koji ga primiše i koji ga primaju u svom životu – svima njima, svima nama koji vjerujemo u njegovo ime, On daje moć da postanu djeca Božja (Iv 1, 12). Kakve li uzvišene ljepote božićne vijesti i božićnog događaja: primajući Božjega Sina koji nam se rodio kao dijete, svatko od nas dobiva moć da postane dijete Božje! A biti djetetom Božjim znači u svomu životu i radu biti od Boga, biti s Bogom, biti za Boga. Znači, da sve ono što jesmo i što činimo uskladjujemo s Božjim planom koji On ima za svakog od nas, za svakog čovjeka. A taj se Božji plan jasno sabire u pozivu koji je Isus svima nama uputio: »Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski« (Mt 5, 48). To znači u svojem životu živjeti u Božjoj ljubavi i od

Božje ljubavi, od one »punine koju svi mi primisimo, i to milost na milost« (Iv 1, 16). To znači biti »rođen od Boga«, to znači biti svetim! Crkva nas na takav život svetosti, takav život savršenstva jasno poziva: "Svi vjernici, bilo kojeg staleža i stupnja, pozvani su na potpun kršćanski život i na savršenu ljubav"¹.

3. Upravo o tomu pozivu na svetost svakog od nas tako će lijepo progovoriti i papa Franjo u svojoj nedavno objavljenoj Apostolskoj pobudnici o pozivu na svetost u suvremenom svijetu: »Da

¹ II. Vatikanski sabor, *Lumen gentium*, 40.

bi netko bio svet, ne mora biti biskup, svećenik, redovnik ili redovnica. Često smo u napasti da mislimo kako je svetost pridržana samo za one koji se mogu maknuti od uobičajenih poslova i provoditi dosta vremena u molitvi. No nije tako. Svi smo pozvani biti sveti živeći svoj život s ljubavlju i pružajući svoje svjedočenje u svojoj svakodnevici, tamo gdje se nalazimo. Jesi li posvećeni muškarac ili žena? Budi svet tako što ćeš svoje darivanje živjeti s radošću. Jesi li u braku? Budi svet tako što ćeš ljubiti i brinuti se za svog muža ili ženu, kao što je Krist činio sa svojom Crkvom. Jesi li radnik? Budi svet tako što ćeš poštено i stručno obavljati svoj posao služeći svojoj braći i sestrama. Jesi li roditelj ili djed, odnosno baka? Budi svet strpljivo podučavajući djecu kako slijediti Isusa. Jesi li na vlasti? Budi svet boreći se za opće dobro i odričući se svojih osobnih koristi»².

4. Draga braćo i sestre, Riječ je Božja postala čovjekom te se nastanila među nama. Biti svetim znači dakle otvoriti se tomu nastanjenju Božje riječi u nama, u našim životima, u našim obiteljima, na našem radnom mjestu, u našem užem i širem okruženju... Tako živeći, sveto živeći, i mi se onda nastanjujemo u Božjoj Riječi, u Kristu. I budemo li tako živjeli, taj naš duhovni rast težit će za sve intimnijim sjedinjenjem s njime, napose po svetim Sakramentima po kojima sudjelujemo u Kristovu otajstvu, a po njemu onda u otajstvu Presvetog Trojstva³. Takav život uvijek raste po malim gestama svakodnevnog života po kojima onda gradimo onu svetost koju Bog želi za svakog od nas⁴. I baš te male geste svakodnevnog života po kojima rastemo u svetosti, baš će one

na najprikladniji način posvjedočiti da se doista trudimo živjeti kao djeca Božja, kao oni koji su u svoj život primili maleno, novorođeno Dijete Isusa: »Božićno Otajstvo se u nama ispunja kada se Krist u nama "oblikuje"«⁵.

Draga braćo svećenici, pomoćnici i djelatnici, svi Vi koji ste u poslanju i službi Vojne biskupije, poštovani i dragi djelatnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, poštovani i dragi branitelji, dragi vjernici u mirovnim misijama po svijetu:

Želim da se u svima nama ovoga Božića to divno Božićno Otajstvo tako ispunji da se u nama sve više i sve jače oblikuje Krist Gospodin: da mu svojim životom, svojim mislima, riječima i djelima postanemo što sličniji. Da postanemo što bliži Onomu koji nam je, postavši čovjek, postao tako bliskim. Da budemo trajno ispunjeni njegovom ljubavlju, njegovom milošću. Njegov rođendan početak je našeg božanskog preporođenja. Molimo ga da nas privede i vječnom životu u nebu!⁶

**Sretan Božić i blagoslovljena nova 2019.
godina!**

Vaš biskup

✠ msgr. Jure Bogdan,
vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

2 Papa Franjo, *Gaudete et exultate – Radujte se i kličite*, KS, Zagreb, 2018, br. 14.

3 Usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2014.

4 Papa Franjo, *Gaudete et exultate – Radujte se i kličite*, br. 18.

5 *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 526.

6 *Popričesna, Božić, Danja Misa*.

SVETA STOLICA

„Vjera, mladi i razlučivanje zvanja”¹

Uvod

»To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna« (Iv 15, 11): eto Božjeg plana za muškarce i žene svakog doba te dakle i za sve mladiće i djevojke trećeg tisućljeća, bez iznimke. Naviještati radost evanđelja je poslanje koje je Gospodin povjerio svojoj Crkvi. Na Sinodi o novoj evangelizaciji i u apostolskoj pobudnici Evangelii gaudium raspravlja se o tome kako ispuniti to poslanje u današnjem svijetu; temi praćenja obitelji ususret toj radosti bile su, pak, posvećene dvije sinode o obitelji i posinodska apostolska pobudnica Amoris laetitia.

Nastavljujući do sada prijeđeni put, ovim novim sinodskim hodom na temu: »Mladi, vjera i razlučivanje zvanja«, Crkva je odlučila propitkivati se o tome kako pratiti mlade na putu prepoznavanja i prihvaćanja poziva na ljubav i život u punini, i ujedno zatražiti od samih mladih da joj pomognu utvrditi najplodonosnije načine naviještanja Radosne vijesti u današnjem vremenu. Crkva će, preko mladih, moći zamijetiti Gospodinov glas koji odzvanja i danas. Kao nekoć Samuel (usp. 1 Sam 3, 1-21) i Jeremija (usp. Jr 1, 4-10),

ima mladih koji znaju zamijetiti one znakove našeg vremena koje Duh Sveti pokazuje. Slušajući njihove težnje možemo nazrijeti svijet sutrašnjice koji nam dolazi ususret i putove kojima je Crkva pozvana ići.

Poziv na ljubav poprima za svakog pojedinca konkretni oblik u svakodnevnom životu kroz niz izborâ, koji uobičaju životni stalež (brak, zaređeno svećeništvo, posvećeni život i drugo), zvanje, vrstu društvenog i političkog angažmana, stil života, upravljanje vremenom i novcem itd. Bilo da su prihvaćeni ili im se pojedinac podlaže, svjesni ili nesvjesni, tim izborima nitko ne može izmaći. Svrha razlučivanja zvanja je otkriti kako ih pretvoriti, u svjetlu vjere, u korake prema punini radosti na koju smo svi pozvani.

Crkva je svjesna da posjeduje »ono što daje sugu i ljepotu mladima: sposobnost da se raduje onome što je tek u povojima, da se raduje ne očekujući ništa zauzvrat, da se obnavlja i ponovno kreće u nova osvajanja« (Poruka Drugog vatikanskog koncila mladima, 8. prosinca 1965.); bogatstva njezine duhovne tradicije pružaju mnoga pomoćna sredstva kojima se može pratiti sazrijevanje svijesti i autentične slobode.

U toj perspektivi, ovim Pripremnim dokumentom se pokreće faza konzultiranja čitavog Božjeg naroda. Na kraju Dokumenta – upućenog bi-

¹ Pripremni dokument XV. Opće redovne skupštine Biskupske sinode koja se održava u Vatikanu od 3. do 28. listopada 2018. na temu „Vjera, mladi i razlučivanje zvanja“

skupskim sinodama i vijećima hijerarhâ istočnih katoličkih Crkava, biskupskim konferencijama, dikasterijama Rimske kurije i Uniji viših redovničkih poglavara – nalazi se upitnik. Predviđeno je usto konzultiranje svih mlađih putem Internet stranice, s upitnikom o njihovim očekivanjima i njihovu životu. Odgovori na ta dva upitnika predstavljat će temelj za sastavljanje Radnog dokumenta ili Instrumentum laboris-a, koji će biti referentna točka za raspravljanje sinodskih otaca. Razmišljanje sadržano u ovom Pripremnom dokumentu podijeljeno je u tri dijela. Najprije se u kratkim crtama opisuju neke društvene i kulturne dinamike svijeta u kojem mlađi rastu i donose svoje odluke, kako bi ih se promatrao kroz prizmu vjere. Zatim se prolazi temeljne korake procesa razlučivanja, koji je glavno sredstvo koje Crkva kani ponuditi mlađima da bi otkrili, u svjetlu vjere, vlastiti poziv. Na kraju se nude osnovna uporišta pastoralna zvanja za mlađe. Riječ je dakle ne o zaokruženom dokumentu, već o nekoj vrsti mape koja želi potpomoći traženje čiji će plodovi biti raspoloživi tek na kraju sinodskog puta.

Stopama ljubljenog učenika

Kao nadahnuće puta koji započinje nudimo jedan lik iz Evanđelja: riječ je o apostolu Ivanu. U tradicionalnom tumačenju četvrtog Evanđelja on je i uzorna slika mladića koji se odlučio naslijedovati Isusa i »učenik kojega je Isus ljubio« (Iv 13, 23; 19, 26; 21, 7).

»[Ivan Krstitelj] Ugleda Isusa koji je onuda prolazio i reče: »Evo Jaganjca Božjega!« Te njegove riječi čula ona dva njegova učenika pa podoše za Isusom. Isus se obazre i vidjevši da idu za njim, upita ih: »Što tražite?« Oni mu rekoše: »Rabbi – što znači: »Učitelju – gdje stanuješ?« Reče im: »Dođite i vidjet ćete.« Podješte dakle i vidješe gdje stanuje i ostadoše kod njega onaj dan. Bila je otprilike deseta ura“ (Iv 1, 36-39)

U traženju smisla koji će dati vlastitom životu, dvojica Krstiteljevih učenika čuju Isusa kako im upućuje duboko pitanje: »Što tražite?«. Na njihov odgovor: »Rabbi (što znači učitelju) – gdje stanuješ«, slijedi Gospodinov odgovor i poziv: »Dođite i vidjet ćete« (rr. 38-39). Isus ih istodobno poziva na duhovno putovanje i spremnost stvarno krenuti na put, a da pritom ne znaju kamo će ih to dovesti. Bit će to nezaboravan susret, toliko nezaboravan da će se učenici točno sjećati čak i dijela dana u kojem se dogodio (r. 39).

Zahvaljujući svojoj hrabrosti da pođu i vide, učenici će iskusiti Kristovo vjerno prijateljstvo i moći će svakog dana živjeti s njim. Razmišljat će o njegovim riječima i nadahnjivati se njima; njegova djela će na njih ostavljati dubok dojam i pobuditi u njima ganuće.

Ivan će, na poseban način, biti pozvan biti svjedokom muke i uskrsnuća svoga Učitelja. Na Posljednjoj večeri (usp. Iv 13, 21-29) njegova prisnost s njim dovest će ga do toga da nasloni glavu na Isusove grudi i uzda se u njegovu riječ. Prateći Šimuna Petra do kuće velikog svećenika, iskusit će noć kušnje i samoće (usp. Iv 18, 13-27). Podno križa suošćećat će s dubokom boli Majke, kojoj je povjeren, preuzimajući odgovornost da se brine za nju (usp. Iv 19, 25-27). Na uskrsno jutro on će zajedno s Petrom žurno i s puno nade pohrlići ka praznemu grobu (usp. Iv 20, 1-10). Konačno, tijekom čudesnog ribolova na Tiberijadskom jezeru (usp. Iv 21, 1-14), on će prepoznati Uskrsloga i posvjedočiti ga čitavoj zajednici.

Ivan nam može pomoći shvaćati iskustvo zvanja kao progresivni proces nutarnjeg razlučivanja i rasta u vjeri, koji vodi do otkrivanja punine radosti života i ljubavi u sebedarju i sudjelovanju u naviještanju Radosne vijesti.

IMLADI U DANAŠNJEM SVIJETU

Ovo poglavlje nije sveobuhvatna analiza društva ili svijeta mlađih, već donosi samo neke rezultate istraživanja na društvenom polju koji su korisni za obrađivanje teme razlučivanja zvanja, tako da »nas dotaknu u dubinu i pruže konkretni temelj etičkom i duhovnom putu« (Laudato si, 15).

U pristupu toj temi, na globalnoj razini, trebat će se prilagoditi točno određenim okolnostima svakog područja. Premda, naime, postoje globalne tendencije, razlike među različitim dijelovima planete su dosta značajne. U svakom pogledu može se s pravom reći da postoji više, a ne jedan svijet mlađih. Neke se od tih razlika posebno jasno ističu. Prva je rezultat demografskih dinamika gdje se zemlje dijele na one s visokim stopama nataliteta, gdje mlađi predstavljaju značajan i sve veći dio pučanstva, i one u kojima je njihov udio u stanovništvu u opadanju. Druga je razlika povijesne naravi. Naime, postoji razlika između zemalja i kontinenata drevne kršćanske tradicije, čija kultura je nositeljica spomena koji se ne smije izgubiti, i zemalja i kontinenata čija kultura nosi na sebi, naprotiv, biljež drugih religijskih

tradicija i u kojima je kršćanstvo u manjini i često tek odnedavno prisutno. Na kraju, ne smijemo zaboraviti razlike između pripadnika muškog i pripadnica ženskog spola: s jedne strane spolna razlika uvjetuje različite poglede na stvarnost i senzibilitet, a s druge je uzrok različitih oblika dominacije, isključenja i diskriminacije kojih se sva društva trebaju osloboditi.

Na stranicama koje slijede izraz »mladi« odnosi se na osobe starosne dobi otprilike između 16 i 29 godina, imajući na umu da i to treba prilagoditi mjesnim prilikama. U svakom slučaju dobro je podsjetiti da mladost, više no što označava skupinu kojoj osobe pripadaju, je razdoblje života koje svaki naraštaj razumijeva na jedinstven i neponovljiv način.

1. Svijet koji se ubrzano mijenja

Brzina procesâ promjene i preobrazbe glavna je karakteristika suvremenog društva i kulture (usp. Laudato si, 18). Sprega velike složenosti i brzog ritma tog procesa stvara nikada prije doživljenu situaciju promjenjivosti (fluidnosti) i nesigurnosti. Ne sudeći a priori je li takvo stanje stvari problem ili prilika, ta situacija iziskuje punu pozornost i sposobnost za dugoročno planiranje, imajući na umu održivost i posljedice današnjih izbora za budućnost.

Sve veća neizvjesnost ima za posljedicu nastanjanje stanja ranjivosti, to jest kombinaciju teške društvene situacije i materijalne oskudice kao i nesigurnost u životima velikog dijela stanovništva. Što se tiče svijeta rada, možemo spomenuti fenomene nezaposlenosti, porast fleksibilnosti na tržištu rada i izravljanje, poglavito djece, ili cijeli niz političkih, ekonomskih, društvenih pa čak i ambijentalnih uzroka koji objašnjavaju veliki porast broja izbjeglica i migranata. Nasuprot malom broju privilegiranih koji mogu uživati blagodati koje pružaju procesi ekonomske globalizacije, mnogi žive u neizvjesnoj i nesigurnoj situaciji, što ima utjecaj na njihov životni put i njihove životne izbore.

Na globalnoj razini suvremeni je svijet označen kulturom koja se temelji na »znanosti«, kojom često dominira tehnologija i beskrajne mogućnosti koje znanost obećava otkriti, u kojoj međutim »žalost i osamljenost kao da uzimaju sve više maha kod ljudi, pa i među mladima« (Misericordia et misera, 3). Kao što uči enciklika Laudato si', isprepletenost tehnokratske paradigmе

i bjesomučne težnje za ostvarivanjem profita u kratkom roku izvor su one kulture bacanja koja isključuje milijune osoba, uključujući i mnogo mlađih, i koja dovodi do bezobzirnog iskorištanja prirodnih dobara i srozavanja okoliša, što predstavlja prijetnju budućnosti naraštaja koji dolaze (usp. 20-22).

Ne smije se, nadalje, zanemariti činjenicu da su mnoga društva sve više multikulturna i multi-religijska. Navlastito prisutnost više religijskih tradicija u njima predstavlja izazov i priliku. Ta situacija može dovesti do povećanja dezorijentiranosti i napasti relativizma, ali ujedno pružiti sve više mogućnosti za plodni dijalog i uzajamno obogaćivanje. Sa stanovišta vjere tu situaciju treba promatrati kao znak našeg doba, koji traži unaprjeđivanje kulture slušanja, poštivanja i dijaloga.

2. Novi naraštaji

Današnja generacija mlađih živi u svijetu razlicitom od onoga u kojem su živjeli njihovi roditelji i odgojitelji. Ekonomski i društvene promjene ne samo da utječu na cijelu paletu obaveza i mogućnosti, već se, u pozadini, mijenjaju također želje, potrebe, senzibiliteti, odnos pojedinca prema drugima. Usto, ako je s određenoga gledišta istina da zbog globalizacije mlađi teže tome da budu više homogeni u svim dijelovima svijeta, usprkos tome oni žive u svojim mjesnim okruženjima i svojim jedinstvenim kulturnim i institucionalnim okolnostima koje se odražavaju na proces socijalizacije i oblikovanja osobnog identiteta. Izazov multikulturalnosti na poseban je način prisutan u svijetu mlađih; primjerice, s posebnim značajkama »druge generacije« (to jest naraštaja onih mlađih koji odrastaju u društvu i kulturi koji se razlikuju od onih u kojima su odrastali njihovi roditelji, kao posljedica migracije) ili djece koja dolaze iz, u stanovitom smislu, »mješovitih« brakova (s etničkog, kulturnog i/ili religijskoga gledišta).

U mnogim dijelovima svijeta mlađi žive u posebno teškim uvjetima u kojima je teško stvoriti prostor za autentične životne izbore i opredjeljenja budući da nemaju ni najmanju mogućnost slobodnog izbora. Pomislimo samo na mlađe koji žive u situacijama siromaštva i isključenosti; na one koji odrastaju bez roditelja ili obitelji, ili ne mogu ići u školu; na djecu i mlađe koji žive na ulicama mnogih periferija; na mlađe koji su nezaposleni, izbjeglice i migranti; na one koji su žrtve

izrabljivanja, trgovine ljudima i ropstva; na djecu i mlade koji su prisilno regrutirani u kriminalne bande ili neregularne vojne postrojbe; na djevojčice supruge ili djevojke prisiljene na udaju protiv njihove volje. U svijetu ima previše onih koji izravno prelaze iz djetinjstva u odraslu dob i na koje se svaljuje teret odgovornosti koji nisu mogli sami birati. Često se djevojčice, djevojke i mlade žene moraju suočavati s mnogo većim teškoćama od svojih vršnjakâ.

Studije koje su provedene na međunarodnoj razini omogućuju utvrditi neke karakteristične crte mlađih našeg doba.

Pripadnost i sudjelovanje

Mladi ne doživljavaju sebe kao kategoriju u ne povoljnem položaju ili društvenu skupinu koja treba zaštitu i, samim tim, kao pasivne primatelje pastoralnih programa ili politikâ. Mnogi od njih žele biti aktivni dio procesa promjene koji se događa u sadašnjem vremenu, kao što potvrđuju iskustva aktivizma i inovacije na osnovnoj razini gdje mlađi imaju glavnu, vodeću ulogu zajedno s drugim osobama.

Mlađi ljudi, s jedne strane, pokazuju volju i spremnost da sudjeluju i uključe se u konkretnе aktivnosti u kojima osobni doprinos svakog pojedinca može biti prigoda za prepoznavanje vlastitog identiteta. S druge strane, oni pokazuju odbojnost prema sredinama u kojima osjećaju, s pravom ili pogrešno, da nemaju mogućnost za sudjelovanje ili ne primaju poticaje. To može dovesti do bezvoljnosti ili posustalosti u njihovoj volji da žele, sanjaju i planiraju, kao što to pokazuje širenje NEET fenomena (not in education, employment or training, to jest, mlađi koji nisu uključeni u aktivnosti studija, rada ili stručnog osposobljavanja). Diskrepancija između mlađih ljudi koji su pasivni i obeshrabreni i onih koji su poduzetni i energični posljedica je konkretnih mogućnosti koje se svakome od njih pružaju u društvu i obitelji u kojoj odrastaju, kao i iskustava smisla postojanja, odnosa i vrijednosti stečenih prije nego se zakoračilo u mладenačku dob. Osim u pasivnosti, manjak povjerenja u sebe same i vlastite sposobnosti može se manifestirati u prevelikoj zaokupljenosti vlastitim likom i pokornom podlaganju prolaznim modama.

Osobne i institucionalne referentne točke
Razna istraživanja pokazuju kako mlađi osjećaju potrebu za bliskim, vjerodostojnim, dosljednim i

čestitim osobama u koje će se moći ugledati, kao i za mjestima i prigodama u kojima će moći iskusati svoju sposobnost uspostave odnosa s drugima (bilo da je riječ o odraslima ili vršnjacima) i baviti se svojim osjećajima i emocijama. Oni traže osobe koje su kadre izraziti empatiju i pružiti im potporu, potaknuti ih i pomoći im da prepoznaaju vlastite granice, a da pritom ne osjete da ih se osuđuje.

S te točke gledišta, uloga roditeljâ i obiteljî je od ključne važnosti no katkad je problematična. Starije generacije često teže podcijeniti potencijale mlađih. Oni ističu njihove slabosti i imaju problema sa shvaćanjem potreba mlađih. Roditelji i odrasli odgojitelji mogu također imati pred očima vlastite pogreške i znaju što ne bi htjeli da mlađi čine, ali, isto tako, često nemaju jasnou sliku o tome kako pomoći mlađima da usmjeri svoj pogled prema budućnost. Dvije najčešće reakcije u vezi s tim su da im radije ne govore ništa ili da im nameću vlastite izbore. Odsutni ili pretjerano zaštitnički nastrojeni roditelji čine djecu nespremnom suočiti se sa životom i skloni su podcjenjivati opasnosti ili biti opsjednuti strahom od pogreške.

Mlađi ne traže, međutim, samo uzore (referentne osobe) među odraslima; oni imaju snažnu želju pronaći uzore među svojim vršnjacima. Samim tim kod njih postoji velika potreba za slobodnom interakcijom s njima, za izražavanjem svojih osjećaja i emocija, za neformalnim učenjem i eksperimentiranjem s ulogama i sposobnostima bez napetosti i tjeskobe.

Mlađi ljudi, koji su po prirodi oprezni prema onima koji su izvan njihova kruga osobnih odnosa, često gaje nepovjerenje, ravnodušnost ili odbojnost prema institucijama. I to ne samo prema politici, već sve prema obrazovnim ustanovama i Crkvi kao instituciji. Oni bi htjeli Crkvu koja će biti bliže ljudima i osjetljivija na društvene probleme, ali shvaćaju da se to neće dogoditi preko noći.

Sve se to događa u okruženju gdje vjerska pripadnost i vjerska praksa sve više i više postaju obilježja jedne manjine. Iako mlađi nisu otvoreno »protiv«, uče živjeti »bez« Boga predstavljenog u Evangeliju i »bez« Crkve i traže oslonac u alternativnim i slabo institucionaliziranim oblicima religije i duhovnosti ili odlaze u sekte i traže utočište u vjerskim iskustvima u kojima postoji snažan osjećaj pripadnosti. U mnogim mjestima, Crkva

je sve manje prisutna i samim tim se teže s njom susresti, dok je prevladavajuća kultura nositelj potreba koje nerijetko odudaraju od evanđeoskih vrijednosti, bilo da su to elementi vlastite tradicije ili lokalna stvarnost globalizacije koju karakterizira konzumerizam i individualizam.

Generacija brze internet veze

Mlade naraštaje karakterizira povezanost s modernim tehnologijama komunikacije i ono što se obično naziva »virtualni svijet«, ali koji ima također veoma stvarne učinke. Taj »virtualni svijet« omogućuje pristup nizu mogućnosti koje prethodne generacije nisu imale, ali ujedno u sebi krije opasnosti. Ipak, veoma je važno usredotočiti se na to kako iskustvo tehnološki posredovanih odnosa oblikuje shvaćanje svijeta, stvarnosti i interpersonalnih odnosa. Na temelju toga Crkva je pozvana osmisliti svoj pastoralni rad, koji treba razviti odgovarajuću kulturu.

3. Mladi i izbori

U prethodno opisanom kontekstu promjenjivosti i nesigurnosti, prijelaz u odraslu životnu dob i izgrađivanje identiteta zahtijevaju sve više »refleksivni« pristup. Ljudi su prisiljeni na nove prilagodbe u vlastitom životu i neprestano iznova usvajati vlastite izvore. Usto, zajedno sa zapadnom kulturom širi se i shvaćanje slobode shvaćene kao mogućnost da se ima pristupa uvek novim mogućnostima. Mladi odbijaju graditi osobni životni put ako to znači da se moraju odreći mogućnosti da u budućnosti izaberu neki drugi put: »Danas biram ovo a sutra ču već vidjeti«. U prisnim odnosima kao i u svijetu rada obzor se radije sastoji od mogućnosti koje su uvek reverzibilne no od definitivnih izbora.

U tome kontekstu stari pristupi više ne djeluju a iskustvo koje prenose prethodni naraštaji brzo zastarijeva. Vrijedne prilike i primamljivi rizici se isprepliću u zamršeni splet koji nije lako razmrsiti. Nužnim se pokazuju prikladna kulturna, društvena i duhovna sredstva kako se procese odlučivanja ne bi kočilo i na kraju, možda zbog straha od pogreške, došlo do toga da se promjenu trpi namjesto da ju se usmjerava. Da se poslužimo riječima pape Franje: »"Kako možemo ponovno probuditi veličinu i hrabrost donošenja velikih odluka, polet srca kako bi se uhvatilo u koštač s odgojnim i emotivnim izazovima?" Postoji jedan izraz koji sam ponovio više puta: riskiraj! Riskiraj. Tko ne riskira taj ne hoda. "Ali što ako pogriješim?" Bogu hvala! Više će pogriješiti

ako se ne pokreneš« (Govor u Vili Nazaret, 18. lipnja 2016.).

U traženju putova koji mogu ponovno probuditi hrabrost i zanose srca mora se nužno voditi računa o tome da Isusova osoba i Radosna vijest koju on proglašava i dalje privlače mnoge mlade.

Sposobnost mladih ljudi da biraju ometaju teškoće vezane uz neizvjesne uvjete, to jest teška borba za pronalaženje posla odnosno dramatičan nedostatak mogućnosti zaposlenja; prepreke u postizanju materijalne neovisnosti; i nemogućnost da nastave istu profesionalnu karijeru. Te je prepreke u pravilu još teže prevladati mladim ženama. Ekonomski i društvene nedaeće obitelji, način na koji mladi usvajaju neke značajke suvremene kulture i utjecaj novih tehnologija zahtijevaju veću sposobnost da se odgovori na izazov odgoja mladih u njegovu najširem smislu. To je odgojna hitnost koju je Benedikt XVI. istaknuo u Pismu gradu Rimu i Rimskoj biskupiji o hitnosti odgoja mladih od 21. siječnja 2008. Na globalnoj razini treba voditi računa također o postojećim nejednakostima među zemljama kao i njihovu utjecaju na mogućnosti koje se pružaju mladima u različitim društвima u smislu uključivanja. Nadalje, kulturni i religijski faktori također mogu dovesti do isključivanja, primjerice s obzirom na razlike među spolovima ili diskriminaciju etničkih ili religijskih manjina, što može imati za posljedicu da se poduzetniji mladi odluče napustiti zemlju.

U takvim okolnostima posebno je urgentno promicati osobne sposobnosti stavljajući ih u službu temeljitog plana usmјerenog na zajednički rast. Mladi cijene mogućnost zajedničkog djelovanja u stvarnim projektima u kojima imaju priliku provjeriti svoju sposobnost postizanja rezultata, vježbati se u vodstvu usmјerenom na poboljšavanje okruženja u kojem živimo kao i stjecati i unaprjeđivati, na praktičnom polju, vještine korisne za život i rad.

Društvena inovacija izražava pozitivno uključivanje koje stubokom mijenja stanje novih naraštaja pretvarajući ih iz gubitnika koji traže zaštitu od opasnosti promjene u nositelje promjene koji su kadri stvoriti nove mogućnosti. Znakovito je da upravo mladi – uz koje se često vežu stereotipi pasivnosti i neiskustva – predlažu i u djelu provode alternative koje pokazuju kakvi bi svijet i Crkva mogli biti. Ako želimo da se u društvu ili kršćanskoj zajednici poluči nešto novo, moramo ostaviti prostora za djelovanje novim lju-

dima. Drugim riječima, osmišljavanje promjene prema načelima održivosti zahtijeva da se omogući novim naraštajima da isprobaju nove modele razvoja. To je posebno problematično u onim zemljama i onim institucionalnim kontekstima u kojima je dob onih koji zauzimaju odgovorne položaje visoka i usporava ritmove smjene generacija.

II. VJERA, RAZLUČIVANJE, POZIV

Ovom Sinodom Crkva želi iznova potvrditi vlastitu želju da susretne, prati i brine se za svakog mладог čovjeka, bez iznimke. Crkva ne može, niti to želi, prepustiti ih samoći i isključenosti kojima ih izlaže svijet. Neka njihov život bude lijepo iskustvo, neka se ne izgube na putovima nasilja ili smrti, neka ih razočaranost ne surva u ponor otuđenosti: sve to mora biti silno na srcu onome koji je rođen za život i vjeru i zna da je primio veliki dar.

Po tome daru znamo da se rađanjem osoba otvara obećanju punine života i da biti prihvaćen i zaštićen je temeljno iskustvo koje u srce svakog pojedinca ulijeva ne samo povjerenje da neće biti prepušten besmislu i tami smrti već nadu da će moći iskusiti vlastitu originalnost u jednom hodu prema punini života.

Mudrost Istočne Crkve pomaže nam otkriti kako se to povjerenje temelji na iskustvu "triju rođenja". Prvo je prirodno rođenje, to jest pojedinac dolazi kao žensko ili muško na svijet koji može primiti i podržati život; tu je zatim rođenje na krštenju »kad osoba postaje dijete Božje po milosti«; postoji, na kraju, treće rođenje, odnosno kada se događa prijelaz »iz tjelesnog života u duhovni«, koje otvara osobu ka punom ostvarenju slobode (usp. Govori Filoksena od Mabuga, sirijskog biskupa iz 5. stoljeća, 9).

Nudit drugima darove koje smo mi sami primili znači pratiti ih ukorak na tome putu, biti uz njih i biti im potpora u suočavanju sa slabostima i životnim teškoćama, ali prije svega podržavati ih u ostvarivanju sloboda koje se tek oblikuju. Shodno tome, Crkva, počevši od njezinih pastira, je pozvana preispitati samu sebe i ponovno otkriti svoj poziv brinuti se za druge na način na koji je to predložio papa Franjo na početku svoga pontifikata: »Skrb, čuvanje traže dobrotu, zahtjevaju stanovitu nježnost. U Evandželjima se sveti Josip pojavljuje kao snažni, hrabri čovjek, radnik, ali u njegovoj duši ima velike nježnosti, koja nije

krepost slabih, naprotiv, ona je štoviše odlika snažnog duha i pokazatelj čovjekove sposobnosti da bude pažljiv, suosjećajan, otvoren prema drugome, da ljubi« (Homilija na misi prigodom početka petrovske službe, 19. ožujka 2013.).

U toj perspektivi u nastavku će biti predstavljene neke ideje u vezi praćenja (savjetovanja) mladih polazeći od vjere, osluškujući tradiciju Crkve, s jasnim ciljem da ih se podupre u njihovu razlučivanju zvanja i činjenju temeljnih životnih izbora, polazeći od svijesti da su neki od njih nepovratnog karaktera.

1. Vjera i poziv

Vjera, kao sudjelovanje u Isusovu načinu gledanja (usp. Lumen fidei, 18), je izvor razlučivanja zvanja, jer pruža temeljne sadržaje, specifične izraze, jedinstveni stil i vlastitu pedagogiju za to. Radosno i spremno prihvatići taj milosni dar zahtijeva da ga se učini plodnim kroz konkretne i dosljedne životne izbore.

»Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite i rod vaš da ostane te vam Otac dadne što ga god zaištete u moje ime. Ovo vam zapovijedam: da ljubite jedni druge« (Iv 15, 16-17). Ako je poziv na radost temeljni poziv koji Bog stavlja u srce svakog mладог čovjeka da bi život svakog od njih mogao donijeti ploda, vjera je ujedno dar s neba i odgovor na izabranost i ljubljenost.

Vjera »nije utočište za malodušne, nego nešto što našem životu daje širinu. Ona pomaže otkriti veliki poziv, poziv na ljubav, i jamči da je ta ljubav pouzdana, da vrijedi predati joj se, jer se njezin temelj nalazi u vjernosti Bogu, koji je jači od svače naše krhkosti« (Lumen fidei, 53). Ta vjera »postaje svjetlo koje može rasvijetliti sve društvene odnose«, doprinoseći izgrađivanju »općeg bratstva« između muškaraca i žena svih vremena (isto, 54).

U Bibliji nalazimo brojna izvješća o pozivu upućenom mladima i njihovu odgovoru. U svjetlu vjere, oni postupno postaju svjesni Božjeg nauma duboke ljubavi prema svakoj osobi. Ta je Božja nakana sadržana u svakom od njegovih djela, još tamo od vremena stvaranja svijeta kao mjesta koje je »dobro«, mjesto sposobnog prihvatići život i mjesto ponuđenog kao dar u mreži odnosâ u koje se treba pouzdati.

Vjerovati znači slušati Duha i biti u dijalogu s Riječu, koja je Put, Istina i Život (usp. Iv 14, 6), svim svojim umom i afektivnošću i naučiti uzdati se u tu Riječ, "utjelovljujući" je u konkretni svakodnevni život, kako u trenucima kad nas snađe kakav križ tako i u onima u kojima nas preplavi radoš zbog znakova uskrsnuća, baš kao što je učinio "ljubljeni učenik". To je izazov s kojim se mora suočiti svaka kršćanska zajednica i svaki pojedini vjernik.

Mjesto u kojem se odvija taj dijalog je savjest. Kao što uči Drugi vatikanski koncil, ona je »najskrovitija jezgra i svetište čovjeka, u koje je on sâm s Bogom, čiji mu glas odjekuje u nutrini« (Gaudium et spes, 16). Savjest je dakle nepovredivi prostor u kojem se očituje poziv na prihvatanje obećanja. Razlučivati glas Duha od ostalih poziva i odlučiti kako na nj odgovoriti zadaća je koju mora izvršiti svaka osoba. Drugi je mogu pratiti i podupirati, ali je nikada ne mogu u tome zamijeniti.

Život i povijest nas uče da osobi nije uvijek lako prepoznati konkretni oblik one radosti na koju Bog poziva svakog čovjeka i kojoj svaki od nas teži. To je još teže u današnjem vremenu označenom promjenom i raširenom nesigurnošću.

Katkad se, pak, osoba mora suočiti s obeshrabrenošću i pritiskom drugih navezanosti koji je koče na njezinu putu prema punini. Mnogi su to iskusili, primjerice onaj mladić koji je imao silna bogatstva zbog kojih nije htio prihvatići Isusov poziv i zato je otisao žalostan namjesto da ode pun radosti (usp. Mk 10, 17-22). Ljudska sloboda, premda se treba stalno pročišćavati i usavršavati, ne gubi nikad potpuno temeljnu sposobnost da prepozna i čini dobro: »iako ljudi mogu pasti na najniže grane, mogu se također izdići iznad sebe samih, ponovno izabrati dobro i krenuti iznova, neovisno o bilo kojoj psihološkoj i društvenoj uvjetovanosti« (Laudato si', 205).

2. Dar razlučivanja

Donositi odluke i usmjeravati vlastite postupke u situacijama neizvjesnosti i u suočavanju sa suprotnim unutarnjim porivima je prostor za vježbanje u razlučivanju. Riječ je o klasičnom izrazu iz crkvene tradicije, koji se primjenjuje na različite situacije. Postoji naime vrsta razlučivanja koja se odnosi na čitanje znakova vremena a vodi do prepoznavanja prisutnosti i djelovanja Duha u povijesti. Tu je zatim moralno razlučivanje, u kojem se razlikuje ono što je dobro od onoga što je

loše. Postoji, na kraju, i treće, duhovno razlučivanje, koje ima za cilj prepoznati napast kako bi joj se čovjek othrvao i nastavio kročiti putem punine života. Postoji očita isprepletenost tih oblika razlučivanje tako da se oni nikada ne mogu potpuno odvojiti jedan od drugoga.

Imajući to na umu, u žarištu Sinode je razlučivanje zvanja, to jest proces kojim osoba, u dijalogu s Gospodinom i osluškujući glas Duha, donosi temeljne odluke, počevši od opredjeljenja za pojedini životni stalež. Ako je pitanje kako ne potratiti prilike za samoostvarenje od bitne važnosti za svakog muškarca i ženu, za vjernika to pitanje ima još snažnije i dublje značenje. Kako živjeti radosnu vijest evanđelja i odgovoriti na poziv koji Gospodin upućuje svima onima kojima ide usret, bilo kroz ženidbu, sveti red ili Bogu posvećeni život? Gdje mogu oploditi vlastite talente: u profesionalnom životu, volonterskom radu, služenju potrebnima, sudjelovanju u građanskom i političkom životu? Duh govori i djeluje kroz životne događaje svake osobe, ali ti su događaji sami po sebi nejasni ili dvosmisleni, budući da se mogu različito tumačiti. Da bi se otkrilo njihovo značenje i donijelo odluku potrebno je razlučivanje. Tri glagola kojima je ono opisano u Evangeliju gaudium, 51 – prepoznati, tumačiti i izabrati – mogu nam pomoći opisati odgovarajući itinerar za pojedince odnosno grupe i zajednice, imajući na umu da u praksi granice u različitim fazama nikada nisu jasno naznačene.

Prepoznavanje

Prepoznavanje se prije svega odnosi na to kako se događaji u mojoj životu, osobe koje susrećem, riječi koje slušam ili koje čitam odražavaju na moju nutrinu. Sve to naime u njoj pobuđuje različite »želje, osjećaji, emocije« (Amoris laetitia, 143) s njihovim različitim očitovanjima: žalost, sumornost, punina, strah, radoš, mir, osjećaj praznine, nježnost, srdžba, nada, bezvoljnost i drugo. Osoba osjeća da je privlače ili da je se gura u različite pravce, a da joj nije jasno kojim putem krenuti i što poduzeti; to je trenutak u spona i padova i u nekim slučajevima prave i istinske unutarnje borbe. Prepoznavanje iziskuje da se to emotivno bogatstvo iznese na vidjelo i da se te strasti nazove pravim imenom a da ih se pri tom ne osuđuje. Ono traži također da se dokuči »okus« koji ostavljaju, to jest sklad ili nepodudarnost između onoga što osjećam i onoga što je duboko u mom srcu.

U ovoj fazi Božja Riječ je od velike važnosti. Razmišljanje o njoj, naime, pokreće strasti kao i sva iskustva koja dottiču našu nutrinu, ali istodobno pruža mogućnost da one izbjiju na površinu uživljavajući se u događaje koje ona opisuje. U središtu faze prepoznavanja je sposobnost slušanja i osjećaji i emocije osobe, ne izbjegavajući pritom, iz straha, težak napor tištine. To je temeljni korak u procesu osobnog rasta, posebno za mlađe ljude koji doživljavaju s većim intenzitetom snagu željā i mogu ih se čak i uplašiti i zbog toga se odreći možda i velikih koraka za koje također osjećaju da ih privlače.

Tumačiti

Nije dovoljno prepoznati ono što se »osjetilo«: treba to protumačiti odnosno, drugim riječima, shvatiti na što Duh Sveti osobu poziva kroz ono što pobuđuje u svakom pojedincu. Često pojedinci pri opisivanju nekog iskustva ističu kako je na njih ostavilo »dubok utisak«. Teže je međutim razumjeti izvor i značenje željā i osjećajā koje je pojedinac iskusio i ustanoviti usmjeravaju li ga one u jednom konstruktivnom pravcu ili ga naprotiv vode prema tome da se priginja nad sebe samog.

Ta faza tumačenja je vrlo osjetljiva; ona zahtijeva strpljivost, budnost i određeno znanje. Osoba treba biti sposobna shvatiti učinke društvenih i psiholoških uvjetovanosti u što mora uložiti također vlastite intelektualne sposobnosti, a da pritom ne upadne u zamku stvaranja apstraktnih teorija o tome što bi bilo dobro ili lijepo učiniti; i u razlučivanju »stvarnost je važnija od ideje« (Evangelii gaudium, 231). U tumačenju je neizostavno isto tako suočavanje sa stvarnošću i razmatranje mogućnosti koje realno stoje na raspolaganju.

Za tumačenje želja i nutarnjih pobuda nužno je iskreno sučeljavanje, u svjetlu Božje Riječi, također s moralnim zahtjevima kršćanskog života, uviјek ih nastojeći primijeniti u konkretnoj situaciji u kojoj se živi. Taj napor potiče onoga koji to čini da se ne zadovoljava legalističkom logikom davanja vlastitog minimuma, već da naprotiv traži način na koji će se izvući najviše iz vlastitih darova i mogućnosti, što ima za posljedicu privlačnu i poticajnu poruku za mlađe ljude. To tumačenje se provodi u unutarnjem dijalogu s Gospodinom, ulažući u to sve osobne sposobnosti. Ipak, pomoć iskusnih osoba u osluškivanju Duha vrijedna je pomoć i potpora koju Crkva nudi i koju ne bi bilo mudro zanemariti.

Izabratи

Nakon što se svijet želja i emocija prepozna i protumači, sljedeći korak u donošenju odluke je vršenje autentične ljudske slobode i osobne odgovornosti, koje su, naravno, uviјek vezane uz konkretnu situaciju i stoga ograničene. Izbor, dakle, biva oslobođen slijepo sile nagonâ, kojoj podliježe određeni suvremenii relativizam dodjeđujući tomu ulogu vrhovnog kriterija te zatvara tako osobu u krug stalnih promjena. Istovremeno je oslobođen podložnosti silama izvan same osobe te dakle heteronomnim silama. Sve to zahtijeva dosljednost života.

Kroz dugo povijesno razdoblje temeljne životne odluke nisu donosili pojedinci kojih se to izravno ticalo; u nekim dijelovima svijeta tome je još uviјek tako, kao što je spomenuto u prvom poglavljju. Promicati doista slobodne i odgovorne izbore, potpuno prekinuti s praksama iz prošlosti, ostaje cilj svakog ozbiljnog programa pastoralna zvanja. Razlučivanje je glavno oruđe u tome smislu, koje omogućuje sačuvati nepovredivi prostor savjesti, ne težeći je pritom zamijeniti (usp. Amoris laetitia, 37).

Odluka se mora prokušati da se vidi je li ispravna. Izbor ne može ostati zatvoren u nutrini koja je izložena opasnosti da ostane virtualna ili ne-realna – to je realna opasnost naglašena u suvremenoj kulturi –, već je pozvan pretočiti se u djelo, postati stvaran i opipljiv, pokrenuti jedan hod, prihvaćajući rizik suočavanja s onom stvarnošću koja je pobudila želje i emocije. U ovoj fazi će se javiti druge želje i emocije: njihovo prepoznavanje i tumačenje omogućit će da se ustanovi je li odluka dobra ili ju treba preispitati. Zato je važno »izaći«, također iz straha da će se pogriješiti koji, kako što smo vidjeli, može biti paralizirajući.

3. Putovi prema zvanju i poslanju

Razlučivanje zvanja ne provodi se u jednom određenom činu, premda je u opisivanju razvoja nekog zvanja moguće prepoznati specifične trenutke ili presudne susrete. Kao i sve važne stvari u životu, razlučivanje zvanja je dugotrajan proces, tijekom kojeg pojedinac nastavlja budno pratiti znakove kojim Gospodin pokazuje i specificira poziv koji je vrlo osoban i jedinstven. Gospodin je tražio od Abrahama i Sare da napuste svoju zemlju, ali tek je u postupnom hodu, u kojem je bilo i pogrešnih koraka, razjašnjeno ono što su isprva bili tajanstveni »krajevi koje će ti pokazati« (Post

12, 1). I sama Marija napreduje u svijesti o vlastitom pozivu kroz razmišljanje o riječima koje čuje i događajima koji su joj se dogodili, čak i onima koje ne razumije (usp. Lk 2, 50-51).

Vrijeme ima temeljnu važnost u procjeni djelotvornosti donesene odluke. Kao što se uči na svakoj stranici Biblije, svaki je poziv usmjeren prema misiji koju se prihvata nevoljko ili s oduševljnjem.

Prihvatanje misije podrazumijeva spremnost riskirati vlastiti život i proći put križa, Isusovim stopama, koji se odlučno zaputio prema Jeruzalemu (usp. Lk 9, 51) kako bi prinio svoj život za ljudski rod. Samo ukoliko se odrekne toga da stavlja u središte pozornosti vlastite potrebe, osoba postaje otvorena za prihvatanje Božjeg plana u obiteljskom životu, svetom redu ili Bogu posvećenom životu kao i za ozbiljno bavljenje vlastitim zanimanjem i iskreno traženje općeg dobra. Napose u mjestima gdje je kultura dublje obilježena individualizmom, potrebno je provjeriti jesu li izbori diktirani traženjem vlastitog narcističkog samoostvraenja ili naprotiv uključuju spremnost živjeti vlastiti život prema logici velikodušnog sebedarja. Zato su doticaj sa siromaštvo, ranjivošću i potrebama od velike važnosti u procesu razlučivanja zvanja. Što se tiče budućih pastira, potrebno je u njima promicati i jačati spremnost da dopuste da ih zapahne »miris ovaca«.

4. Praćenje (savjetovanje)

U temelju razlučivanja možemo pronaći tri uvjerenja, koja su čvrsto ukorijenjena u iskustvu svakog ljudskog bića promatranog u svjetlu vjere i kršćanske tradicije. Prvo je da Duh Sveti djeluje u srcu svakog muškarca i svake žene kroz osjećaje i želje koje se vežu iz ideje, slike i planove. Ako sluša pažljivo, ljudsko biće ima mogućnost tumačiti te znakove. Drugo je uvjerenje da je ljudsko srce, zbog svoje krhkosti i grešnosti, u pravilu podijeljeno jer ga privlače različiti ili čak oprečni osjećaji. Treće je uvjerenje da svaki način života nameće neki izbor, jer osoba ne može ostati neodređeno vrijeme neodlučna. Osoba se treba opskrbiti sredstvima koja su joj potrebna da prepozna Gospodinov poziv na radost ljubavi i izabratи da odgovori na taj poziv.

Među tim sredstvima, u duhovnoj tradiciji Crkve naglašava se važnost osobnog praćenja (savjetovanja). Da bi se pratilo drugu osobu, nije dovoljno proučavati teoriju razlučivanja, već treba

imati snažno, osobno iskustvo tumačenja titrajā srca kako bi se u njemu prepoznalo djelovanje Duha, čiji glas zna govoriti svakom pojedincu ponaosob. Osobno praćenje zahtijeva stalno izostrovanje vlastite osjetljivosti na glas Duha i dovodi do otkrivanja dara i bogatstva u individualnom karakteru osobe.

Riječ je o njegovaju osobnog odnosa s Bogom i pomaganju osobi da ukloni sve ono što ometa taj odnos. U tome se krije razlika između praćenja u razlučivanju zvanja i psihološke potpore, koja, kad je otvorena transcendenciji, često ima temeljnu važnost. Psiholog pruža pomoć i potporu osobi koja se nalazi u teškoćama i pomaže joj da postane svjesna svojih slabosti i potencijala. Duhovno vodstvo ponovno usmjerava osobu prema Gospodinu i priprema tlo za susret s njim (Iv 3, 29-30).

Isusov susret s ljudima svoga vremena, kao što je zapisano u Evanđeljima, iznose na vidjelo pojedine elemente koji nam pomažu opisati idealni profil osobe koja prati mladu osobu u razlučivanju zvanja. To su: mio pogled (poziv prvi učenika, usp. Iv 1, 35-51); autoritativna riječ (učenje u sinagogi u Kafarnaumu, usp. Lk 4, 32); sposobnost »biti bližnji« drugome (prispodoba o dobrom Samarijancu, usp. Lk 10, 25-37); odlučiti »pratiti nekoga«, biti suputnik drugome na njegovu putu (učenici iz Emausa, usp. Lk 24, 13-35); i, na kraju, autentično svjedočanstvo, neustrašivo ustati protiv najraširenijih predrasuda (pranje nogu na Posljednjoj večeri, usp. Iv 13, 1-20).

U zadaći praćenja mladih naraštaja, Crkva prihvata svoj poziv da surađuje u radosti mladih radije no da podlegne napasti da gospodari njihovom vjerom (usp. 2 Kor 1, 24). Ta služba u koničnici ima svoj korijen u molitvi i traženju dara Duha, koji vodi i prosvjetljuje sve i svakog pojedinog.

III. PASTORALNI RAD

Što znači za Crkvu pratiti mlade da prihvate poziv na radost evanđelja, napose u vremenu označenom neizvjesnošću, nestalnošću i nesigurnošću?

Svrha je ovoga poglavљa usredotočiti se na to kako shvatiti zaobiljno izazov pastoralne skrbi i razlučivanja zvanja, vodeći računa o onima koji su uključeni u tu zadaću (subjekti), mjestima gdje se to vođenje provodi i sredstvima koja stoje na

raspolaganju. U tome smislu, prepoznajemo da između pastoralna mlađih i pastoralna zvanja postoje dodirne točke i podudarnost ali i razlike. Pregled koji slijedi ne kani biti iscrpan, već pružiti upute i smjernice koje treba dalje razrađivati i upotpunjavati na temelju iskustava svake krajevne Crkve.

1. Na putu s mlađima

Pratiti mlađe znači izaći iz unaprijed stvorenih shema, susrećući mlađe tamo gdje se nalaze, priлагodjavajući se njihovim vremenima i ritmovima života; to znači također shvaćati ih ozbiljno dok se trude dati smisao stvarnosti u kojoj žive i pretočiti poruku koju su primili u djela i riječi, u njihovom svakodnevnom zauzimanju da izgrade vlastitu povijest i u manje-više svjesnom traženju smisla vlastitog života.

Svake nedjelje kršćani oživljavaju spomen na Isusa umrlog i uskrslog, susrećući ga u slavljenju euharistije. Mnogo je djece kršteno u vjeri Crkve i uključeno u hod kršćanske inicijacije. To, međutim, još uvijek ne znači da su donijeli zrelu odluku da će živjeti po vjeri. Da bi se postiglo tu zrelost potreban je hod koji uključuje katkad nepredvidljive putove i neuobičajena mjesta koja se nalaze daleko od crkvenih zajednica. Zbog toga, kao što je podsjetio papa Franjo, »pastoral zvanja uključuje svladavanje Isusova stila, koji prolazi kroz mjesta u kojima se odvija svakodnevni život, zaustavlja se bez žurbe i, gledajući braću s milosrdjem, vodi ih ususret Bogu Ocu« (Obraćanje sudionicima kongresa o pastoralu zvanja, 21. listopada 2016.). Hod s mlađima služi za izgradnju čitave kršćanske zajednice. Upravo zato što predložena poruka uključuje slobodu mlađih, svaka zajednica treba prepoznati važnost osmisljavanja kreativnih načina obraćanja mlađima na osobni način i potpomaganja njihova osobnog razvoja. U mnogim slučajevima taj zadatak uključuje također da se nauči dati stvarni prostor nečem novom, a da se to novo pritom ne guši u pokušaju da ga se smjesti u unaprijed stvorene sheme. Neće biti plodne žetve zvanjâ ako ostane jednostavno zatvoreni u »lagodni pastoralni kriterij koji se vodi onim 'uvijek se radilo tako'« i ako ne budemo »odvažni i kreativni u toj zadaći propitkivanja evangelizacijskih ciljeva, struktura, načina i metoda vlastitih zajednica« (Evangelii gaudium, 33). Tri izraza, kojima se u Evandeljima opisuje način na koji Isus susreće osobe svoga vremena, pomažu nam oblikovati taj pastoralni stil. Ti su izrazi: izaći, vidjeti, pozvati.

Izaći

Pastoral zvanja u ovome smislu znači prihvati poziv pape Franje na izlaženje. To prije svega znači napustiti one krute stavove koji navještaj radosti evanđelja čine manje uvjerljivim, zatim izaći iz shema u kojima se osobe osjećaju kao u kavezu te, na kraju, napustiti način djelovanja Crkve koji je katkad zastario. Izlaženje je također znak unutarnje oslobođenosti od rutinskih aktivnosti i uobičajenih briga, tako da se mlađima omogući da imaju glavnu ulogu u njihovu vlastitom životu. Mlađima će Crkva biti to privlačnija što više budu vidjeli da kršćanska zajednica prihvaca konkretni i originalan doprinos koji svaki od njih može dati.

Vidjeti

Izaći prema svijetu mlađih zahtjeva spremnost provoditi vrijeme s njima, slušati ih dok pričaju o životu, o svojim radostima i nadama, svojim žalostima i tjeskobama, kako bi ih se dijelilo s njima. To je put inkulturacije evanđelja i evangelizacije svake kulture, uključujući i kulturu mlađih. Kad se u Evandeljima opisuju Isusovi susreti s muškarcima i ženama njegova doba, ističe se upravo njegovu sposobnost da se zadrži u njihovu društvu i očaranost koja obuzima one koji sretnu njegov pogled. To je pogled svakog pravog pastira, koji zna vidjeti što je duboko u srcu a da pritom ne bude nametljiv ili ga se doživljava kao prijetnju; to je pravi pogled razlučivanja, koji ne želi zaposjeti savjest drugoga niti unaprijed određivati put Božje milosti polazeći od vlastitih shema.

Pozvati

U evanđeoskim izvješćima Isusov pogled pun ljubavi se pretvara u jednu riječ, koja je poziv na novost života koji treba prihvati, istražiti i graditi. Pozvati znači u prvom redu ponovno probudit želju i oslobođiti osobe od onoga što ih koči i sputava ili ih izvući iz lagodnosti u koje su se uljuljkale. Pozvati znači postaviti pitanja na koja ne postoje unaprijed odgovori. To, a ne propisivanje normi koje treba poštivati, je ono što potiče osobe da krenu na put i susretnu radost evanđelja.

2. Subjekti

Svi mladi, bez iznimke

U pastoralu mladi su subjekti a ne objekti. Društvo ih često promatra kao beskorisne jedinke ili u njima vidi samo smetnju. Crkva ne smije gajiti takav stav prema njima jer svi mladi, bez iznimke, imaju pravo da ih se prati na njihovu životnom putu. Svaka je zajednica, zatim, pozvana biti pažljiva prije svega prema mladim koji su siromašni, marginalizirani i isključeni i učiniti ih protagonistima. Biti blizak mladima koji žive u uvjetima velikog siromaštva i nedaće, nasilja i rata, bolesti, invalidnosti i trpljenja je posebni dar Duha, koji može zorno pokazati na djelu Crkvu koja izlazi. Sama Crkva je pozvana učiti od mlađih. Jasno to svjedoče mnogi mlađi sveci koji nastavljaju biti izvor nadahnuća za sve.

Odgovorna zajednica

Čitava kršćanska zajednica treba se osjećati odgovornom za odgoj novih generacija i moramo priznati su u to djelovanje uključeni mnogi kršćani, počevši od onih koji tu zadaću vrše u crkvenom životu. Treba jednako tako cijeniti i napore onih koji svjedoče dobar život evanđelja i radost koja izvire iz njega u mjestima u kojima se odvija svakodnevni život. Potrebno je, na kraju, prepoznati veliku važnost uključivanja mlađih u tijela sudjelovanja biskupijskih i župnih zajednica, počevši od pastoralnih vijeća, pozivajući mlađe da daju svoj kreativni doprinos i prihvaćajući njihove ideje također kada su one provokativne.

Posvuda u svijetu postoje župe, redovničke zajednice, udruženja, pokreti i crkvene stvarnosti koji mogu planirati, osmislit i ponuditi mlađima uistinu značajna iskustva rasta i razlučivanja. Ponekad ta dimenzija planiranja pokazuje znakove nepripremljenosti i manjka vještine: to je opasnost koju treba izbjegavati poduzimajući ozbiljnije zadaće razmišljanja, konkretizacije, koordinacije i provedbe pastoralnog programa za mlađe na ispravan, dosljedan i učinkovit način. Ta zadaća također zahtjeva posebnu i stalnu izobrazbu onih koji su odgovorni za izgradnju (formaciju).

Referentne osobe

Uloga pouzdanih odraslih s kojim treba uspostaviti pozitivnu suradnju od temeljne je važnosti

u svakom hodu ljudskog sazrijevanja i razlučivanja zvanja. Potrebni su autoritativni vjernici s jasnim ljudskim identitetom, čvrstom crkvenom pripadnošću, vidljivim duhovnim karakterom, snažnom ljubavlju prema odgoju i velikom sposobnošću razlučivanja. Ponekad, međutim, nepripremljeni i nezreli odrasli teže djelovati na posesivan i manipulativan način, stvarajući negativne ovisnosti, velike neprilike i teška protusjedočanstva, koje može ići čak i do zlostavljanja.

Da bi smo imali pouzdane osobe potrebno ih je obrazovati i podupirati, omogućujući im također da steknu veća odgojna znanja i vještine. To posebno vrijedi za one kojima je povjerena zadaća praćenja onih koji razmišljaju o prihvaćanju zvanja za zaređenu službu i posvećeni život.

Roditelji i obitelj: u svakoj kršćanskoj zajednici treba prepoznati nezamjenjivu odgojnu ulogu koju imaju roditelji i ostali članovi obitelji. U prvom redu su roditelji ti koji, u krugu obitelji, izražavaju svaki dan Božju brigu za svako ljudsko biće u ljubavi koja ih povezuje jedno s drugim i s vlastitom djecom. Papa Franjo je, u vezi s tim, ponudio dragocjene informacije i smjernice u jednom od poglavlja dokumenta Amoris laetitia (usp. 259-290) posvećenom upravo toj temi. Pastiri: susret sa svećenicima, koji imaju sposobnost istinski se povezati s mlađima posvećujući im vrijeme i talente, kao i doticaj s velikodušnim svjedočanstvom Bogu posvećenih žena i muškaraca, ima presudnu važnost za rast novih naraštaja. Na to je podsjetio također papa Franjo: »Tražim to prije svega od crkvenih pastira, biskupâ i svećenikâ: na vama je najveća odgovornost za kršćanska i svećenička zvanja i tu se zadaću ne smije srozati na birokratsku službu. I vi ste doživjeli susret koji je promijenio vaš život, kad vam je drugi svećenik – župnik, ispovjednik, duhovni vođa – pomogao iskusiti ljepotu Božje ljubavi. Tako i vi: izlazeći, slušajući mlađe – za to je potrebna strpljivost! – možete im pomoći da razumiju kamo ih srce vuče i usmjeravati ih na njihovu putu« (Obraćanje sudionicima kongresa o pastoralu zvanja, 21. listopada 2016.).

Učitelji i drugi odgojitelji: mnogi katolički nastavnici djeluju kao svjedoci na sveučilištima i školama svih stupnjeva i razina. Mnogo je onih koji stručno, gorljivo i s velikom ljubavlju obavljaju svoj posao na radnome mjestu. U politici mnogi vjernici nastoje biti kvasac za jedno pravednije društvo. Mnogi koji su uključeni u volonterski

rad u društvu posvećuju svoje vrijeme općem dobru i brizi za stvoreni svijet. Mnogo je i onih koji su s poletom i velikodušnošću uključeni u animiranje aktivnosti slobodnog vremena i sportove. Svi oni daju svjedočanstvo ljudskog i kršćanskog poziva prihvaćenog i življenog vjerno i predano, pobuđujući u onome koji ih promatra želju da budu isti takvi: velikodušno odgovoriti na vlastiti poziv je prvi oblik vršenja pastoralna zvanja.

3. Mjestâ

Svakodnevni život i društveni angažman

Postati odrasli znači naučiti neovisno upravljati dimenzijama života koje su u isti mah temeljne i bitni sastavni dijelovi svakodnevice: korištenje vremena i novca, stil života i trošenja (zdrav način korištenja dobara i službi), učenje i slobodno vrijeme, odjeća i hrana, čuvstveni život i spolnost. To učenje, koje za mlade neizbjegno uključuje jednu borbu, također je prilika da se napravi reda u vlastitome životu i vlastitim prioritetima, eksperimentirajući s odabirima načina djelovanja koji mogu postati vježbalište za razlučivanje i učvršćivanje opredjeljenja u donošenju najvažnijih odluka. Što je vjera autentičnija, to predstavlja veći izazov za svagdašnji život i ujedno svakodnevni život postaje izazov za nju. Tu posebno treba spomenuti, često teška i problematična, iskustva u svijetu rada i manjak posla. To su također prilike da se shvati ili produbi vlastiti poziv.

Siromasi vape i zajedno s njima Zemlja: zadaća slušanja siromaha i Zemlje može biti stvarna prigoda za susret s Gospodinom i Crkvom i otkrivanje vlastitog poziva. Kao što uči papa Franjo, zajednička djelovanja usmjerena posvećivanju brige zajedničkom domu i kvaliteti života siromašnih »kada izražavaju ljubav i sebedarje, mogu se pretvoriti u snažna duhovna iskustva« (Laudato si', 232) te, dakle, u priliku na životnom putu i za razlučivanje zvanja.

Specifična područja pastoralnog rada

Crkva nudi mladima specifična mjesta susreta i kulturne izgradnje, odgoja i evangelizacije, slavljenja i služenja, stavljajući se na prvu crtu u otvorenom prihvaćanju svih i svakog pojedinog. Izazov tih mjesta i pastoralnih radnika koji su u njih uključeni sastoji se u tome da se sve više napreduje u razvijanju i izgrađivanju cjelovite mreže porukâ i da se usvoji u vlastitom načinu

djelovanja stil »izaći, vidjeti, pozvati«.

- Na globalnoj razini ističu se svjetski dani mlađih. Biskupske konferencije i biskupije, usto, sve više osjećaju svojom dužnošću ponuditi mlađima specifična događanja i iskustva.

- Župe pružaju prostore, aktivnosti, vremena i tečajeve za mlađe naraštaje. Sakramentalni život pruža temeljne prilike za rast u sposobnosti prihvaćanja Božjeg dara u vlastitom životu i poziva na aktivno sudjelovanje u crkvenom poslanju. Pokazatelj brige Crkve za svijet mlađih su centri za mlađe i oratoriji.

- Katolička sveučilišta i škole, s njihovim dragocjenim kulturnim i odgojnim služenjem, još su jedno sredstvo po kojem je Crkva prisutna među mlađima.

- Društvene aktivnosti i volontерstvo pružaju priliku za nesebično služenje. U tome pogledu, susret s osobama koje su siromašne i na rubu društva može biti povoljna prilika za duhovni rast i razlučivanje zvanja, jer, s te točke gledišta, siromasi su učitelji, štoviše nositelji radosne vijesti da se iskustvo spasenja doživljava u slabosti.

- Crkvena udruženja i pokreti, ali i mnogi duhovni centri, pružaju mlađima ozbiljne programe razlučivanja; misionarska iskustva postaju vrijeme velikodušnog služenja i plodne razmjene; ponovno otkrivanje hodočašća kao oblika i načina pristupa vlastitom životnom putu pokazuje se vrijednim i obećavajućim; u mnogim sredinama iskustvo pučke pobožnosti podupire i jača vjeru mlađih ljudi.

- Seminari i kuće formacije mjesta su od strateške važnosti, jer imaju zadatku omogućiti mlađima koji su se odazvali Bogu steći iskustvo – koje uključuje također intenzivni život u zajednici – koje će njih same oposobiti da prate druge u njihovu zvanju.

Digitalni svijet

Zbog svega ranije spomenutog, vrijedi posebno spomenuti svijet novih medija, koji je poglavito za mlađe naraštaje postao životni prostor koji ima veliku važnost u njihovu životu. Novi mediji pružaju nove, do sada nepoznate mogućnosti, prije svega u pogledu pristupa informacijama i uspostave odnosa na daljinu. Međutim, one sa sobom nose i opasnosti (primjerice cyberbullying [vršnjačko nasilje među djecom i tinejdžerima

putem interneta i mobilnih telefona], kocka, pornografija, zamke i opasnosti chat room-ova, ideološka manipulacija itd.). Premda postoje velike razlike među različitim regijama, kršćanska zajednice još uvijek razvija svoju prisutnost u tom novom areopagu, gdje je mladi imaju sigurno što naučiti.

4. Sredstva

Sredstva izražavanja u pastoralnom radu

Ponekad opažamo da između jezika Crkve i jezika mlađih postoji jaz koji je teško premostiti, premda postoje mnoga iskustva plodnog susreta između senzibiliteta i očekivanja mlađih i ponudâ Crkve na biblijskom, liturgijskom, umjetničkom, katehetskom i medijskom planu. Mnogi sanjaju o Crkvi koja će znati na značajan način uključiti mlađe ljude u svoje aktivnosti koristeći, među ostalim, sredstva i način izražavanja koji su bliski mlađima i cijeneći i prepoznavajući vrijednost njihove kreativnosti i talenata.

Sport je na poseban način odgojno sredstvo zbog velikih mogućnosti koje pruža. Glazba i drugi umjetnički izrazi su sami po sebi povlaštena sredstva kojima mlađi mogu izraziti svoju individualnost.

Briga za odgoj i putovi evangelizacije

Pastoralni rad s mlađima, u kojem smo pozvani više pokretati procese no zauzimati prostore, pokazuje, prije svega, važnost služenja ljudskom rastu svakog pojedinca i odgojnih i obrazovnih sredstava koji mogu poduprijeti taj rast. Između evangelizacije i odgoja postoji plodna genetska povezanost koja, u suvremenoj stvarnosti, mora voditi računa o postupnom sazrijevanju slobode. Za razliku od prošlosti, Crkva se treba priviknuti na činjenicu da su načini približavanja vjeri manje standardizirani i zato ona mora postati više osjetljiva na individualnost svake osobe. Zajedno s onima koji i dalje prolaze tradicionalne etape kršćanske inicijacije, mnogo je onih koji susreću Gospodina i zajednicu vjernika i na druge načine i kasnije u životu, na primjer, zauzimanjem za pravdu ili stupanjem u kontakt izvan crkvene sredine s nekim tko je vjerodostojan svjedok. Izazov za zajednice je da budu gostoljubive prema svima, po uzoru na Isusa koji je znao razgovarati

i sa Židovima i sa Samarijancima kao i pogonima grčke kulture i rimskim okupatorima, dokučujući duboku želju svakog od njih.

Šutnja, kontemplacija i molitva

Najposlijе, i ujedno najvažnije, razlučivanje nije moguće bez njegovanja prisnosti s Gospodinom i dijalogom s njegovom Riječju. Napose je lectio divina dragocjena metoda koju nam je namrla crkvena tradicija.

U sve bučnijem društvu, koje pruža obilje poticaja, temeljni cilj pastoralnog zvanja mlađih je pružati mlađima prilike da iskuse vrijednost šutnje i kontemplacije i nauče tumačiti vlastita iskustva i slušati vlastitu savjest.

5. Marija iz Nazareta

Povjeravamo Mariji ovaj sinodski hod u kojem se Crkva propituje kako pratiti mlađe ljude da prihvate Božji poziv na radost ljubavi i puninu života. Marija, mlada žena iz Nazareta, koja je u svakoj etapi svog života prihvaćala Riječ i čuvala je, razmišljajući o njom u svom srcu (usp. Lk 2, 19) prva je ostvarila taj hod.

Svaka mlađa osoba može otkriti u Marijinu životu način na koji slušati, hrabrost koju daje vjera, dubinu razlučivanja i predanosti službi (usp. Lk 1, 39-45). U svojoj »malenosti«, Djevica zaručena s Josipom, iskusila je ljudsku slabost i teškoću u razumijevanju tajanstvene Božje volje (usp. Lk 1, 34). Ona je također bila pozvana doživjeti izlazak iz sebe i vlastitih planova, učeći vjerovati i pouzdati se.

Spominjući se »velikih stvari« koje je Svemogući učinio u njoj (usp. Lk 1, 49), Djevica se ne osjeća samom, već potpuno ljubljenom i podržanom onim anđelovim »Ne boj se« (usp. Lk 1, 30). Svesna da je Bog s njom, Marija otvara svoje srce s onim »Evo me« i tako je započeo put evanđelja (usp. Lk 1, 38). Žena zagovora (usp. Iv 2, 3), podno križa svoga Sina, u društvu s »ljubljenim učenikom«, ponovno prihvaća poziv da bude plodna i rađa život u ljudskoj povijesti. U njezinim očima svaka mlađa osoba može otkriti ljepotu razlučivanja, u njezinu srcu može doživjeti nježnost intimnosti i hrabrost svjedočenja i poslanja.

papa FRANJO

Izlaganje tajnika za odnose s državama nadbiskupa Paula R. Gallaghera¹

*Uzoriti kardinale,
preuzvišena gospodo,
veleučeni prorekture i akademski
djelatnici sveučilišta,
uvaženi predstavnici Vlade RH,
dragi prijatelji!*

Radost mi je što u ovoj značajnoj prigodi, istodobno svečanoj i obiteljskoj, svima vama mogu uputiti svoje najsrdičnije pozdrave. Posebno pozdravljam apostolskoga nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Giuseppea Pinta, te s njim i članove Diplomatskoga zbora.

Okupili smo se kako bismo obilježili značajan trenutak u odnosima između Države i Katoličke Crkve u Hrvatskoj, na dvadesetu obljetnicu ratifikacije Ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima. Ovaj je ugovor uslijedio nakon triju prethodnih bilateralnih sporazuma, potpisanih 19. prosinca 1996. godine: o pravnim pitanjima, o suradnji na području kulture i odgoja i o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske.

Svoje izlaganje želio bih započeti podsjećajući na učenje Drugoga vatikanskog sabora, koje trajno nadahnjuje bilateralne odnose Svetе Stolice: „Politika zajednica i Crkva“, – donosi Gaudium et Spes, 76 –, „svaka na svom području, neovisne su jedna o drugoj i autonomne. Obje su, iako s različita naslova, u službi osobnog i društvenog poziva istih ljudi. Tu će službu to uspješnije vršiti na dobro svih što obadvije budu više isle za zdavom međusobnom suradnjom, vodeći dakako računa o prilikama mjesta i vremena. Čovjek nije ograničen samo na ovozemaljski red, nego živeći u ljudskoj povijesti u cijelosti posjeduje svoj vječni poziv.“

S gledišta Svetе Stolice, zaključivanje bilateralnih ugovora, i danas kao i u prošlosti, omogućuje

praktično pridržavanje i primjenu dvaju temeljnih načela istaknutih u pastoralnoj konstituciji Gaudium et Spes u odnosima s političkom zajednicom: načelo međusobne neovisnosti države i Crkve i načelo uzajamne suradnje. Oni su izrijekom spomenuti u sporazumima koji su sklopljeni nakon Drugoga vatikanskog sabora i, posebno, u ugovorima s državama središnje i istočne Europe.

Oba ova nepromjenjiva načela, s obzirom na njihovu temeljnu prirodu, često su istaknuti na početku teksta ugovora potpisanih od strane Svetе Stolice kao što je slučaj, primjerice, u članku 1. Ugovora s Republikom Hrvatskom o pravnim pitanjima. Oni su doneseni i u tekstu Ugovora o gospodarskim pitanjima iz 1998.

Širenje pregovaračke politike Svetе Stolice

Konkordat je klasična i drevna ustanova crkvenoga prava. Radi se o paktu ili konvenciji koji zaključuje dogovor postignut između vlade i Svetе Stolice, a čiji je predmet uređivanje crkvenih pitanja. Neki autori smještaju njegov početak u pisanju pacta ili instrumenta pacis, čiji je sadržaj bio više politički negoli vjerski, a koji su se sklapali između Svetе Stolice i raznih vladara. Drugi, pak, izvore konkordata traže u concordiae ili pacta concordata dogovaranih unutar Crkve, između Svetе Stolice i biskupa pojedinih krajeva, s ciljem određivanja nadležnosti na području partikularne Crkve u određenom narodu, te utvrđivanja posebnosti s obzirom na ustrojstvo i crkveno hijerarhiju u dotičnom narodu².

U prošlom je stoljeću pregovaračko djelovanje Svetе Stolice doživjelo svojevrsni procvat. S obzirom na neke od velikih gibanja dvadesetoga stoljeća – razdoblje između ratova, poslijeratno vrijeme te period nakon pada Berlinskoga zida – ovo se djelovanje osobito, ako ne i isključivo, odnosilo na Europu.

1 Konferencija „Dvadeset godina od ratifikacije Ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima“, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb, 10. listopada 2018.

2 Usp. D'AVACK P.A., La natura giuridica dei concordati nel jus publicum ecclesiasticum, Firenca, 1936.

Pregovaračko djelovanje Svetе Stolice prvenstveno se odvijalo u tri međusobno konvergentna smjera: utvrđivanje konkordata, što je bilo više moguće i na osobit način sa zapadnoeuropskim državama, već sklopljenih u takozvanoj „novoj bilateralnoj eri“ započetoj s pontifikatom pape Pija XI.; povratak na pregovaranje o konkordatima sa zemljama proizlišlih iz „sovjetskoga bloka“, od kojih su s neke ranije bile sklopile ugovor sa Svetom Stolicom; i, konačno, širenje bilateralnih ugovora između Svetе Stolice i afričkih i azijskih država.

Tijekom posljednjih pontifikata, Svetа Stolica dala je veliku važnost sklapanju bilateralnih ugovora. Pod pojmom „ugovor“ ili „sporazum“ ovde podrazumijevamo različite vrste normativnih diplomatskih dokumenata (ugovor, konvencija, pakt, „modus vivendi“, deklaracija, protokol, statut, opći akt, konačni akt, aranžman, amandman, konkordat, „džentlmenski sporazum“, kompromis, povelja).

U godinama nakon Drugoga vatikanskog sabora, nepotpuno tumačenje saborske ekleziologije kod nekih je dovelo do procjene kako su u odnosima države i Crkve ugovori već nadiženi, osobito u slučajevima demokratski uređenih zemalja. U pozadini ovakvoga stajališta moguće je uočiti neku vrstu duhovnoga shvaćanja koje u bilo kakvom obliku institucionalne suradnje između države i Crkve vidi opasnost ili za proročku slobodu crkvene zajednice ili za sekularnost države. Ovakva vizija ne vodi dovoljno računa o tome kako Crkva nije samo zajednica koju oblikuje duhovna povezanost, već i vidljivo hijerarhijski uređeno društvo koje, na svom zemaljskom hodočašću i u cilju ispunjenja svoga vjerskoga poslanja, ima potrebu služiti se također i zemaljskim sredstvima (usp. GS 8 i 44), uključujući i pravo, jer upravo ono jamči slobodu i autonomiju u odnosima s drugim ljudskim društvima.

Ako je s papom Ivanom XXIII. na čelu Crkve broj potpisanih ugovora bio uglavnom ograničen, dijelom i zbog relativno kratkoga trajanja njegova pontifikata, s papom Pavlom VI. pregovaračko djelovanje Svetе Stolice bilo je intenzivno i plodonosno. Papa Pavao nastojao je koristiti priлагodljivost ugovora kako bi uspostavio nove odnose s islamskim svijetom te otvorio dijalog s marksističkim državama Istočne Europe (usp. modus vivendi od 27. lipnja 1964. s Republikom Tunis, zatim tri ugovora u vezi crkvenih imenovanja s Narodnom Republikom Mađarskom iz

1964., 1969. i 1975., kao i sporazum s ondašnjom Čehoslovačkom od 23. veljače 1973., koji su potpisani u tajnosti, te protokol od 25. travnja 1966. s Federativnom Republikom Jugoslavijom).

Od posebne je zanimljivosti ciklus od osamnaest rundi pregovora koje je Svetа Stolica vodila između 1964. i 1978. godine s ciljem usklađivanja i pojednostavljanja postojećih konkordata u Austriji i Njemačkoj. Oni su bili formalno uspostavljeni 1955., ali su u raznim točkama zahtijevali određenu dorade. Pet rasprava vođeno je s austrijskom vladom, a trinaest s državama Savezne Republike Njemačke (Bundesrepublik), kojima je novi njemački federalni ustav dodijelio široke ovlasti, osobito na području školstva, u kojem je Crkva osobito zauzeta.

Pregovaračka aktivnost za pontifikata Pavla VI. nije bila ograničila samo na Europu. U Latinskoj Americi potpisane su konvencije o nadležnosti vojnih ordinarijata (Republika El Salvador, 1968; Ekvador, 1978.) te neki još značajniji ugovori s Argentinom, Kolumbijom i Venezuelom.

Tijekom dugoga pontifikata pape Ivana Pavla II. sklopljeno je stotinjak ugovora različitih vrsta (konkordat, modus vivendi, posebni sporazumi, revidirani sporazumi itd.).³

Ovaj značajan broj ugovora do kojih se došlo u tom razdoblju kao i njihova raznolikost, kako u pogledu ugovornih stranaka tako i s obzirom na njihov formalni sadržaj, uključujući bitne inovativne elemente, postao je predmet studijskoga zanimanja za stručnjake kanonskoga prava. Postupno napuštanje pojma „konkordat“, te njegovo zamjenjivanje pojmom „ugovor“, nije bilo puko pitanje stila, već je označilo korjenitu promjenu. Pri povjesnom pregledu konkordatske aktivnosti Svetе Stolice tijekom dvadesetoga stoljeća jasno se ističu dva vrhunca: već spomenuto djelovanje vrijeme pontifikata pape Pija XI. te za vrijeme onoga pape Ivana Pavla II. Njemački učenjak Hilling opisao je prvi izrazom „Konkordatsinflation“ pontifikata pape Pija XI.⁴, dok drugi još nije dobio neki sličan upečatljivi naziv.

3 Usp. MARTIN DE AGAR J.T., *Raccolta di Concordati 1950-1999*, Vatikanski Grad 2000; i od istoga autora, *I Concordati dal 2000 al 2009*, Vatikanski Grad 2010.

4 Usp. HILLING N., *Die Konkordatsfrage*, in *Archiv für Katholisches Kirchenrecht*, CXX (1930), s.121.

Svakako da između prvoga i drugoga slučaja „konkordatske inflacije“ postoje mnoge sličnosti i zajednički razlozi, kako smo netom spomenuli. No, različitosti između njih još su izraženije, ponajprije zbog geopolitičkoga konteksta, koji se uvelike promijenio uslijed dva velika događaja: Drugoga svjetskoga rata, s jedne strane, i pada Berlinskoga zida, s druge.

I pontifikat Benedikta XVI. kao i sadašnjega pape Franje potvrdio je jasno opredjeljenje Svetе Stolice u prilog nastavka pregovaranja u cilju potpisivanja ugovora, koji djeluju kao poveznica međunarodnih i međuvjerskih odnosa.

U stvari, od početka prošloga stoljeća do danas Sveti Stolica potpisala je ukupno 216 bilateralnih ugovora, uključujući one s njemačkim pokrajinama (Länder) i švicarskim kantonima. Kronološki posljednji po redu – ostavljujući po strani privremeni dogovor upravo postignut s Narodnom Republikom Kinom – jest Ugovor o katoličkom vjeroupravljanju u javnim školama, potpisana 26. lipnja 2018. s Republikom San Marino. U ovom trenutku 58 država imaju na snazi ugovore sa Svetom Stolicom: 11 ih je u Africi, 12 u Americi, 10 u Aziji i 25 u Europi.

Sažimajući, možemo reći da suvremeni pristup Sveti Stolice u pregovaranju o sporazumima ima tri značajke:

svevremenost: bilateralni ugovor i dalje nastavlja biti redovito i učinkovito sredstvo za određivanje međusobnih nadležnosti i za promicanje zaštite slobode i neovisnosti Katoličke Crkve u brojnim zemljama;

prikladnost bilateralnog sporazuma svakoj državi: Sveti Stolica, zapravo, radi na postizanju sporazuma kako sa sekularnim državama tako i s konfesionalno ili polukonfesionalno uređenim državama, bilo islamskim, hebrejskim ili kršćanskim;

međunarodnost: kod sve više zemalja postoji otvorenost za sklapanje sporazuma sa Svetom Stolicom, a ta tendencija nadilazi povijesne, kulturne i političke profile zemalja koje su tradicionalno sklapale takve ugovore. Stoga se uočava kako je politika bilateralnih ugovora sve plodnosišnija čak i u Africi i u Aziji.

Društveno-politički i crkveni profili nedavnih ugovora Sveti Stolice

Na međunarodnom planu možemo istaknuti dvije povijesne činjenice koje su, svaki na svoj način, dopustile slamanje nekih političkih granica, prethodno smatranih konačnim, a od Ivana Pavla II. nazvanih „umjetnim“, „neprirodnim“ i „nametnutim“.

Simbolički najsnažniji bio je pad Berlinskog zida 1989. godine. Ovaj događaj, koji je označio kraj jedne ideologije (premda nije okončao i s njom uvriježenu kulturu), prouzrokovao je drugi: u državama Istočne Europe otvorila su se vrata slobodi te, osobito, slobodi Crkava i vjerskih zajednica, dok se istovremeno otvorio put i demokratski uređenoj vlasti. Zahvaljujući ovakvom razvoju događaja, „državni ateizam“, u kojem se u Sovjetskom Savezu živjelo sedamdeset godina, a u ostalim zemljama sovjetskoga bloka najmanje četrdeset, došao je kraju. Stoga više nisu bili dostatni prethodno postignuti, poprilično ograničeni i niskoprofilni, bilateralni sporazumi ili „dogовори“, a koje stare komunističke države nisu nikada javno obznanile (kao što to bio slučaj s ugovorima s Čehoslovačkom, Mađarskom i Poljskom⁵, uz iznimku Beogradskih protokola, koje je Jugoslavija potpisala 1966.).

Odlučujući korak prema novom stilu ugovora učinjen je svega tri mjeseca nakon pada Berlinskog zida, kada su Mađarska i Sveti Stolica ratificirala opći ugovor o ponovnom uspostavljanju međusobnih diplomatskih odnosa – nakon četrdesetogodišnjega prekida – kao i posebni ugovor za ustanovljenje Vojnoga ordinarijata.

Druga značajna povijesna činjenica koja je obilježila Europu toga vremena i koja je imala ozbiljne posljedice na politički poredak i općenito na međunarodnom planu, jest ponovno buđenje nacionalne svijesti, posebice u nekim od država nastalih nakon Prvoga svjetskog rata.

Učinak ovih dviju važnih činjenica bilo je povećavanje broja naroda koji su težili neovisnosti, kako na ideoškom tako i na međunarodnom planu. Raspad Jugoslavije i Sovjetskoga Saveza u niz novih neovisnih država, punopravnih subjekata međunarodnog prava, ogledni su primjeri ovoga geopolitičkog fenomena.

4 Usp. CORRAL C., Concordatos vigentes, II. volumen, Madrid 1981., str. 11 i 217.

U isto vrijeme, na razini međunarodne politike, uočava se povećanje i jačanje međunarodnih organizacija. Uz odnose Svetе Stolice s pojedinim državama tijekom posljednjih nekoliko desetljeća, porastao je i njezin angažman u međunarodnoj zajednici, kroz sudjelovanje u nekim međunarodnim organizacijama, osobito onima koje promiču miran suživot i suradnju među narodima te onima koji podržavaju neotuđiva prava pojedinaca i zajednica.

Danas Svetа Stolica održava odnose s brojnim međunarodnim organizacijama, najčešće sa statusom promatrača ili, rjeđe, kao punopravni član. Trenutačno ima sedam Papinskih predstavnštava posvećenih isključivo multilateralnom djelovanju: u New Yorku i Ženevi pri UN-u; u Parizu pri UNESCO-u; u Beču pri agencijama UN-a, OESS-u i IAEA-i; u Rimu pri FAO-u i, odvojeno, za Svjetsku turističku organizaciju; te u Strasbourgu pri Vijeću Europe.

Posebni fokus ovakvih međunarodnih organizacija jest utvrđivanje pravnoga okvira za priznavanje i zaštitu ljudskih prava, među kojima su pravo na slobodu i razna s njom povezana prava, kao što je pravo na život, na ženidbu i obitelj, na obrazovanje, na slobodu okupljanja i udruživanja, pravo pristupa sredstvima društvenoga priopćavanja i pravo na zaštitu vlastite kulturne baštine. Pravno priznavanje potonjeg zaslužuje osobitu pozornost: doista, posljednjih desetljeća pravo na zaštitu vlastite kulturne baštine postalo je sastavni dio ugovora potpisanih između Svetе Stolice i drugih država^[6].

Prethodno spomenuta zbivanja s kraja dvadesetoga stoljeća, za praktičnu su posljedicu imala značajno povećanje broja diplomatskih predstavnštava Svetе Stolice. Papinske su nuncijature uspostavljene u mnogim novim zemljama, kao naprimjer u onima koje su nekoć pripadale biću Sovjetskom Savezu, te otvaranjem novih veleposlanstva pri Svetoj Stolici tih istih država.

Uspostavljanje diplomatskih odnosa s novim državama rezultiralo je također i potpisivanjem bilateralnih ugovora, koji se kvalitativno razlikuju

u odnosu na ranije oblike takvih ugovora, utočišto se u njima priznaje uloga Crkve ne na političkom, već na vjerskom području – koja je usmjereno općem dobru – ili, još preciznije, koja se odnosi na crkveni doprinos u odgojnoj i društvenoj sferi, kao i u moralnom i kulturnom formiranju naroda.

Ovdje bih se želio pozvati posebno na ugovore potpisane između Svetе Stolice i Republike Hrvatske (19. prosinca 1996.), koji u svom sadržaju jasno navode ulogu Crkve u nacionalnoj povijesti i sadašnjosti. Ovi su ugovori bili prethodnica nizu ugovora dogovaranih između Svetе Stolice i drugih zemalja bivše Jugoslavije (Slovenije, Bosne i Hercegovine). Oni su, također, jasan znak ustavne obnove, usmjerene uspostavljanju demokratskoga uređenja, koju su u posljednjoj četvrtini prošloga stoljeća poduzele mnoge države, osobito u jugoistočnoj Europi.

Pojam vjerske slobode predstavlja, bez sumnje, jednu od ključnih točaka ovoga procesa. Želeći dati konkretni pravni oblik ovom temeljnog pravu, mnoge su zemlje ušle u proces savjetovanja s vjerskim zajednicama u cilju određivanja preciznog pravnog statusa svake od njih, unutar Ustavom predviđenog okvira⁷.

Mislim da je važno istaknuti kako je sve veći broj država držao prikladnim slijediti ovu praksu savjetovanja i dogovaranja s vjerskim zajednicama kao jamstvo pravilnog uređenja vjerske slobode i jasnog priznanja libertas Ecclesiae.

Ugovor tako postaje ne više izraz povlastice ili konfesionalizma, već vjerske slobode. Jasnu znaku te promijene smjera pronalazimo na početku „nove konkordatske ere“, u govoru pape Benedikta XV. iz 1921., koji kaže: „Ako državne vlasti žele s Crkvom uspostaviti ugovor primjeni novim okolnostima nastalih zbog promjene vremena, neka znaju da Apostolska Stolica – ukoliko ne postoji nikakva druga zapreka – neće odbiti potpisati sporazume o tom, kao što je već učinila s nekim Državama. Međutim, časna braćo, uvjeravamo vas da se u tim ugovorima neće dopustiti ništa što bi bilo protivno dostojarstvu i

6 Usp. Corral C. – Elmisi Ilari D., Universalità ed espansione dell’attuale politica concordataria della Santa Sede, u Periodica 93 (2004), str. 99.

7 Usp. MARTÍN DE AGAR J. T., Studio Comparativo dei Concordati tra la Santa Sede e gli Stati dell’Europa Centrale e Orientale, u “Relazioni internazionali giuridiche bilaterali tra la Santa Sede e gli Stati: esperienze e prospettive”, Vatikanski Grad 2003., str. 63-64.

slobodi Crkve, čiji su integritet i sigurnost izuzetno važni, osobito u ovim vremenima, za prosperitet samoga civilnoga društva⁸.

Dobro je podsjetiti, dakako, da svako pregovaranje između Svetе Stolice i određene Države, treba uzeti u obzir uzajamna prava i dužnosti strana. U tom je kontekstu potrebno razlikovati između prava koja Sveta Stolica zahtjeva, prema svojem vlastitom unutarnjem zakonu, i specifičnih zajedničkih pitanja koja se mogu regulirati uzajamnim dogовором i koji stoga čine predmet međunarodnih ugovora.

Što se tiče pitanja prava, Katolička crkva traži, prije svega, slobodu bogoštovlja i slobodu evangelizacije unutar pojedine Države. Ove aktivnosti ona želi vršiti na način kako to sama drži najprikladnijim, uzimajući u obzir sve mjesne okolnosti. Crkva insistira na svojim pravima samo iz razloga što je pastoralni rad pitanje crkvenoga prava; on zapravo ne zadire u područje državne regulacije i ostvaruje se u jasno određenom djelovanju, čija se provedba može omogućiti sklopljenim konvencijama.

Naravno da jamčenje vjerske slobode ne mora nužno iziskivati ugovor. Istinska vjerska sloboda jest građansko pravo i njezino puno priznavanje priliči državi, koja ga može propisati, prije svega, odredbama svoga Ustava, koji će, također, jamčiti i druga temeljna ljudska prava. Ova prava, po sebi, ne ovise o sklapanju bilateralnih ugovora; postoje, naime, mnoge zemlje u kojima su prava vjeroispovijesti zajamčena jednostranim odredbama građanskoga prava.

Klasični je nauk o konkordatima tradicionalno bio utemeljen na sljedećem poimanju: država ima suverenu vlast i Crkva ima suverenu vlast; građani koji su katolici podložni su objema vlastima. Smatralo se, dakle, da je sporove između ove dvostrukе suverenosti bilo moguće sprječiti jedino putem konkordata.

Promjena u ovoj shemi se dogodila kada je nglasak sa mjerodavnosti pojedine vlasti prešao na prava i slobode pojedinca. To više nije bilo pi-

tanje uravnoteženja Božjih prava (koje zastupa Crkva) i prava cara (koji je možda htio svrgnuti Boga), nego pitanje ljudske osobe, stvorene na sliku i priliku Božju, i njezina neotuđiva dostoјanstva. Stoga su prava osobe (točnije vjerska sloboda) i autonomija vremenitih stvarnosti ona koja, u odnosima Crkve i države, određuju za svaku stranu područje njezine nadležnosti i, u skladu s tim, gdje ona prestaje. Crkva se „ni na koji način ne želi uplitati u vođenje zemaljskog društva“⁹. No, građanska vlast treba također priznati granice njezine nadležnosti s obzirom na religioznu praksu njezinih građana i na vjeroispovijesti kojima pripadaju¹⁰.

Na ovom mjestu bi moglo biti korisno navesti Deklaraciju o vjerskoj slobodi, *Dignitatis humanae* (DH), Drugoga vatikanskog sabora, koja ne samo da je priznala načelo vjerske slobode, nego je prepoznala da je isto načelo dostatno kako bi se Crkvi jamčila sloboda (DH 2 i 13).

Dignitatis humanae, u broju 13, u potpunosti izražava središnjost pojma *libertas Ecclesiae* (slobode Crkve) kao „temeljnoga načela u odnosima između Crkve i javnih vlasti te cjelokupnog civilnog uređenja“. Crkva mora uvijek moći uživati potrebnu slobodu kako bi ispunila poslanje koje joj je povjerio Krist.

Ovdje, dakle, ponovo dolazi do izražaja vjerska sloboda pojedine osobe, utoliko što poštivanje te slobode zahtjeva od države, ali također i od Crkve, svojevrsno samoograničenje odnosno priznavanje granica vlastite sfere.

Kao što znamo, Crkva svoju vlastitu slobodu iziskuje na temelju dva načela, od kojih su oba iskazana u *Dignitatis humanae*, u broju 13: „Crkva za sebe traži slobodu kao duhovni autoritet kojega je utemeljio Krist Gospodin“, radi se o jedinstvenom i nadnaravnom principu koji je za Državu, kao političko-pravni aparat društva, ponešto problematičan za shvatiti (čak iako je valjan za građane koji su katolici).

9 PAVAO VI., Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve Ad gentes, Br. 12.

10 Usp. MARTÍN DE AGAR J. T., *La libertà religiosa in un caso specifico: il Concordato*, u RAZNI AUTORI, „Libertà religiosa e Rapporti Chiesa-società politiche“, Quaderni della Mendola 15, Milano 2007., str. 135-150.

8 BENEDIKT XV., Allocuzione concistoriale del 13 giugno 1921, AAS 13 (1921), str. 521.

Istodobno, „Crkva za sebe traži slobodu utoliko što je kao društvo ljudi koji imaju pravo živjeti u civilnom društvu prema odredbama kršćanske vjere“, to jest kao organizirana skupina katoličkih građana koji, poput svih drugih, uživaju vjersku slobodu. Ovo je pak naravni i opći princip, po kojem se Crkva predstavlja kao vjeroispolijest poput ostalih¹¹.

Ugovor između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima

Ugovori gospodarske naravi odnose se uglavnom, dakako, na praktična pitanja. Međutim, oni također zahtijevaju iskreni dijalog između Svetе Stolice i dotične države, dijalog koji pokušava integrirati demokratske i pravne propise utemeljene u građanskom Ustavu s etičkim i pravnim odredbama Zakonika kanonskoga prava i društvenoga nauka Crkve.

U tom kontekstu vjerujem da se može reći kako je političko-zakonodavni pravac, koji je Hrvatski sabor usvojio u korist načela utvrđenih Ugovora iz 1998. godine, izražava spremnost promicanja konvergencije građanskoga i kanonskoga prava, što se jasno iščitava u dogovorenom tekstu. Ovaj pristup pronalazi čvrsto uporište u odredbama hrvatskoga Ustava iz 1990. godine te u suslijednim ustavnim izmjenama. U određenom smislu, Ugovor popunjava određenu prazninu, rješavajući pitanja od zajedničkog interesa Države i Crkve.

Preamble Ugovora o gospodarskim pitanjima iz 1998. jasno navodi kako se pri tumačenju čla -

naka ugovora treba voditi klauzulama prethodnoga Ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima, iz 1996. godine, čiji 17. članak donosi „pravni okvir“ u kojem je priznata „velika uloga Katoličke Crkve u društvenoj, odgojnoj, kulturnoj i karitativnoj djelatnosti“ (usp. preambulu Ugovora o gospodarskim pitanjima).

Smatram da Ugovor o gospodarskim pitanjima treba čitati na nešto iznijansiraniji način nego što bi to moglo dopustiti isključivo praktično tumačenje, budući da se ne radi samo o prijedlogu bilateralnoga rješenja problema koji se pojavio između strana – konkretno o pitanju crkvene imovine –, u nastojanju da se povrati stanje prije komunističkog razdoblja, nego većma o pokušaju primjene načela koja odražavaju poimanje života i povijesti, na kojima počiva naša zajednička uljudba.

U tom smislu, želio bih navesti dva članka Ugovora o gospodarskim pitanjima koja mi se čine da zaslužuju poseban spomen. Prvi je 9. članak, koji se odnosi na uvrštavanje svećenika, redovnika i redovnica u državni mirovinski sustav, a drugi je 12. članak, o uključivanju pogodnih mjesta za izgradnju novih crkava i crkvenih zgrada potrebnih za bogoštovlje i pastoralni rad u planove razvoja gradova i naselja.

Ugovor predstavlja jasno zakonodavno opredjeljenje Hrvatske vlade, koje, usprkos formalnom karakteru i prolaznosti svojih normativnih propisa, u političkom smislu prepoznaje da je opće dobro društva cilj institucionalnoga poslanja Crkve. A da bi se takav cilj postigao, ona mora pribjeći ne samo duhovnim, nego također i materijalnim sredstvima.

Hvala vam na ljubaznom gostoprivrstvu i pozornosti.

11 Ibid.

Priopćenje Svetе Stolice o posjetu državnog tajnika Hrvatskoj¹

Na poziv predsjednika Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimira Puljića, nadbiskupa zadarskog, od 9. do 12. listopada u posjetu Republici Hrvatskoj boravio je mons. Paul Richard Gallagher, tajnik za odnose s državama, povodom dvadesete obljetnice ratifikacije Ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima i desete obljetnice uspostave Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, priopćio je Tiskovni ured Svetе Stolice 16. listopada.

Po njegovu dolasku u Zagreb u utorak, 9. listopada, tajnika za odnose s državama, u pratinji mons. Giovannija Gasparija, savjetnik nuncijature na službi pri Odsjeku za odnose s državama, u zračnoj luci dočekali su apostolski nuncij mons. Giuseppe Pinto, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimir Puljić i generalni tajnik Biskupske konferencije mons. Petar Palić, hvarski biskup. Na dočeku su bili prisutni i tajnik Apostolske nuncijature u Zagrebu mons. Janusz Błachowiak, veleposlanik Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici Neven Pelicarić i nekoliko dužnosnika državnog protokola.

U srijedu, 10. listopada, mons. Gallagher se u sjedištu Apostolske nuncijature susreo s predstvincima drugih kršćanskih vjeroispovijesti i vjerskih zajednica prisutnih u Hrvatskoj. Pozdravio ga je predsjednik Vijeća HBK za ekumenizam i međureligijski dijalog mons. Antun Škvorčević, požeški biskup. U svom pozdravu nadbiskup Gallagher podsjetio je na važnost religije za život čovjeka i društva, potičući dijalog, svjedočenje duhovnih i etičkih vrijednosti i suradnju oko velikih stvari čovječanstva. U kasnijem razgovoru naglasak je stavljen na potrebi poštivanja religija i na razumijevanje, koje nadilazi puku toleranciju istih.

Nakon toga, tajnik za odnose s državama je u Velikoj dvorani Hrvatskog katoličkog sveučilišta, sa sjedištem u Zagrebu, održao predavanje o

ugovorima koje sklapa Sveti Stolica. Osim predstavnika akademskih vlasti i studenata na predavanju su bili prisutni također predstavnici državnih i diplomatskih vlasti. Predavanju uglednoga gosta prethodili su pozdravni govorovi zagrebačkog nadbiskupa i velikog kancelara Hrvatskog katoličkog sveučilišta kardinala Bozanića i prorektora prof. Emilija Marina, bivšeg veleposlanička Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici.

U četvrtak, 11. listopada mons. Gallagher se u sjedištu Biskupske konferencije susreo i razgovarao s biskupima okupljenima tog dana na plenarnom zasjedanju. Uvodeći u raspravu on je podsjetio na kršćanski identitet Hrvatske, koji predstavlja strukturu sastavnici hrvatskog društva, danas pogodenog razdobljem tranzicije koje također uključuje odgovornost Katoličke Crkve.

Susretu s hrvatskim biskupima prethodio je intervju za katoličke medije u kojem je tajnik za odnose sa državama odgovarao na pitanja o značaju njegova posjeta i općim pitanjima vezanim uz Crkvu u Hrvatskoj.

Nakon zajedničkog ručka s biskupima, mons. Gallagher je pošao u Đakovo, u regiji Slavoniji, koja se nalazi na sjeveroistoku Hrvatske, gdje je u veličanstvenoj katedrali do kraja ispunjenoj vjernicima predsjedao euharistijskim slavlјem povodom desete obljetnice uspostave Đakovačko-osječke crkvene pokrajine. Dočekali su ga nadbiskup mons. Đuro Hranić i brojni biskupi i svećenici. Bili su prisutni također predstavnici episkopata susjedne Srbije i Bosne i Hercegovine: beogradski nadbiskup, srijemski biskup i vojni ordinarij u Bosni i Hercegovini.

U homiliji je tajnik za odnose s državama podsjetio da tamo gdje su različita uvjerenja o istini dovela i dalje dovode do napetosti, nerazumiјevanjā, a ponekad i do društvenih i političkih sukoba, Kristova je ljubav neizostavno polazište kako bismo mogli uočiti ono što nas ujedinjuje i drži zajedno, više od svega onoga što nas razlikuje i odvaja, i kako bismo, tako, mogli razvijati naume mira koji otvaraju put praštanju i pomirenju.

¹ Priopćenje Svetе Stolice o posjetu državnog tajnika Svetе Stolice za odnose s državama nadbiskupa Paula Richarda Gallaghera Hrvatskoj

Na kraju, u petak, 12. listopada, mons. Gallagher se sastao s Predsjednikom Vlade, gospodinom Andrejom Plenkovićem i, odmah zatim, s ministrom vanjskih poslova gospođom Marijom Pejčinović Burić s kojima je razgovarao o političkim prilikama u svijetu te bilateralnim pitanjima.

Prije odlaska u Rim tajnik za odnose s državama posjetio je zagrebačku katedralu, u kojoj se čuvaju posmrtni ostaci blaženog Alojzija Stepinca, gdje se zadržao u osobnoj molitvi zajedno sa zagrebačkim nadbiskupom i dvojicom pomoćnih biskupa.

Propovijed Svetoga Oca na zaključnoj misi XV. redovne opće skupštine sinode biskupa posvećene mladima¹

Vjera dolazi preko života. Kada se vjera koncentriira isključivo na doktrinarne formulacije, tada postoji opasnost da bude upućena samo umu i ne dotiče srce. A kad se usredotočuje samo na rad, to postaje moralizam i ograničavanje na društveno djelovanje. Vjera je naprotiv život: živjeti ljubav Božju koja je promijenila naše postojanje. Ne možemo biti formalisti nauka ili aktivisti; pozvani smo nastaviti Božji posao na Božji način, u blizini: blizu Njega, u međusobnom zajedništvu, bliski našoj braći. Blizina: to je tajna prenošenja "srca vjere", a ne samo neke njene usputne osobine, rekao je Papa u svojoj homiliji na misi zaključenja Sinode o mladima slavljenoj 28. listopada u Vatikanu.

Događaj koji smo čuli je posljednji o kojem propovijeda evanđelist Marko iz Isusova putujućeg otajstva služenja, koji će ubrzo nakon toga ući u Jeruzalem da umre i uskrsne. Bartimej je tako posljednji koji slijedi Isusa na putu: od prosjaka iz Jerihona s ruba ceste, postaje učenik koji ide s ostalima u Jeruzalem. I mi smo išli zajedno, "napravili smo sinodu" i sada ovo evanđelje zapečaćuje tri temeljna koraka na putu vjere.

Prvo gledamo Bartimeja: njegovo ime znači "sin Timeov". Tekst navodi: "sin Timeov, Bartimej" (Mk 10,46). No, dok Evanđelje to potvrđuje, pojavljuje se paradoks: otac je odsutan. Bartimej leži na putu, daleko od kuće i bez oca: nije voljen nego napušten. Slijep je i nema slušatelja; i kad je htio razgovarati, ušutkali su ga. Isus čuje njegov vapaj. A kad ga je susreo, dopušta mu govoriti. Nije bilo teško pogoditi što je Bartimej tražio: oči-

gleđno je da slijepa osoba želi imati ili povratiti vid. Ali Isus nije nagao, posvećuje vrijeme slušanju. Ovo je prvi korak koji pomaže putu vjere: slušati. To je apostolat "oha": slušati, prije nego što govorimo.

Naprotiv, mnogi od onih koji su bili s Isusom vrijedali su Bartimeja ušutkavajući ga (vidi redak 48). Za ove učenike, potrebiti je bio smetnja na putu, nepredviđenost u unaprijed ustavljrenom programu. Više su voljeli svoje vrijeme od Učiteljevog, svoje riječi nego slušanje drugih: slijedili su Isusa, ali imali su na umu svoje planove. To je rizik od kojeg se uvijek treba čuvati. Za Isusa međutim, krik onih koji traže pomoć nije smetnja koja otežava put, već ključno pitanje.

Od velike je važnosti slušati život! Djeca Nebeskog Oca posvećuju pažnju svojoj braći: ne beskorisnom brbljanju, već potrebama drugih. Slušati s ljubavlju, strpljivo, kao što Bog čini s nama, s našim često ponavljamajućim molitvama. Bog se nikad ne umara, uvijek se raduje kad ga tražimo. Tražimo dakle milost pitomog srca koje ga sluša. Htio bih reći mladim ljudima, u ime svih nas odraslih: oprostite nam ako vas nismo sa-slušali; ako, smo vam umjesto da vam otvorimo naše srce, punili uši. Kao Isusova Crkva želimo vas slušati s ljubavlju, sigurni u dvije stvari: da je vaš život za Boga dragocjen, jer je Bog mlad i voli mlade ljude; i da je i vaš život za nas dragocjen, dapače uistinu je neophodan da bi se išlo naprijed.

Nakon slušanja, drugi korak koji slijedi na putu vjere je: biti bližnji. Gledamo Isusa, koji ne delegira nekoga iz "mnoštva" koje ga je slijedilo, nego osobno susreće Bartimeja. Kaže mu: "Što želiš da ti učinim?" (redak 51). Što želiš: Isus se poi-

1 Homilija pape Franje na misi zaključenja Sinode o mladima slavljenoj 28. listopada u Vatikanu.

stovjećuje s Bartimejom, ne zanemaruje njegova očekivanja; da ja učinim: činiti, ne samo pričati; za tebe: ne prema unaprijed utvrđenim idejama prema bilo kome, već za tebe, u tvojoj situaciji. Tako Bog čini, uključivši se osobno s ljubavlju i sa simpatijom prema svakom pojedinom. U načinu na koji radi je već sadržana njegova poruka: vjera stvara klice života.

Vjera dolazi preko života. Kada se vjera koncentriра isključivo na doktrinarne formulacije, tada postoji opasnost da bude upućena samo umu i ne doćiće srce. A kad se usredotočuje samo na rad, to postaje moralizam i ograničavanje na društveno djelovanje. Vjera je naprotiv život: živjeti ljubav Božju koja je promijenila naše postojanje. Ne možemo biti formalisti nauka ili aktivisti; pozvani smo nastaviti Božji posao na Božji način, u blizini: blizu Njega, u međusobnom zajedništvu, bliski našoj braći. Blizina: to je tajna prenošenja "srca vjere", a ne samo neke njene usputne osobine.

Biti bližnji znači donijeti Božju novost u život brata, kao protuotrov iskušenju gotovih recepta. Pitajmo se jesmo li kršćani koji su sposobni postati bliski, izaći iz naših krugova kako bi zagrili one koji "nisu od naših" i koje Bog žarko traži. Uvijek postoji iskušenje koje se toliko puta ponavlja u Svetom pismu: oprati ruke. To je ono što je mnoštvo učinilo u današnjem Evandelju, to je ono što je učinio Kajin s Abelom, ono će učiniti Pilat s Isusom: oprati ruke. Mi naprotiv želimo nasljedovati Isusa, i poput njega uprljati ruke. On, Put (Iv 14: 6), zbog Bartimeja se zaustavio na svom putu; On, svjetlo svijeta (usp. Iv 9, 5), nadvio se je nad slijepim čovjekom. Budimo svjesni kako je Gospodin zaprljao ruke radi svakoga od nas, i započinimo gledati od križa, podsjećajući se kako je Bog postao moj bližnji u grijehu i smrti. Postao je moj bližnji: sve počinje od toga. I kada se i mi zbog ljubavi prema njemu učinimo bližnjima postajemo nositelji novog života: ne svi ma gospodari, ne stručnjaci o svetinjama, nego svjedoci ljubavi koja spašava.

Svjedočenje je treći korak. Pogledajmo učenike koji zovu Bartimeja: oni ne idu k njemu, koji prosi, sa sitnišem ili savjetima; nego u ime Isusa. Zapravo, mu upućuju samo tri riječi, koje su

zapravo Isusove: "Hrabro samo! Ustani! Zove te" (r. 49). Samo Isus u Evandelju ohrabruje! Jer samo On podiže srce. Samo Isus u Evandelju kaže ustati, te lijeći duh i tijelo. Samo Isus zove, mijenjajući život onih koji ga slijede, podižući na noge one koji leže, donoseći svjetlo Božje u mrak života. Mnoga djeca, mnogi mlađi ljudi, poput Bartimeja, traže svjetlo u životu. Traže pravu ljubav. I poput Bartimeja, unatoč mnogim ljudima, on zove isključivo Isusa, kao što i oni traže život, ali često nalaze samo lažna obećanja i rijetke koji su zaista zainteresirani za njih.

Nije kršćanski čekati da braća u potrebi zakucaju na naša vrata; moramo ići k njima, ne kako bi im sebe donijeli, nego Isusa. On nas, poput ovih učenika, šalje da hrabrimo i podižemo u njegovo ime. On nas šalje da kažemo svima: "Bog te zove da Mu dopustiš da te ljubi". Koliko puta, umjesto ove osloboditelske poruke spasenja, donosimo sebe, naše "recepte", naše "znamenje" koje imamo unutar Crkve! Koliko puta, umjesto usvajanja Gospodnjih riječi, širimo kao njegovu Riječ naše zamisli! Koliko puta ljudi osjećaju više težinu naših institucija nego Isusovu prijateljsku prisutnost! Zato nas se promatra kao nevladinu udrugu, nalik nekoj državnoj ustanovi, a ne kao zajednica spašenih koji žive u Gospodnjoj radoći.

Slušati, biti bližnji, svjedočiti. Put vjere u Evandelju završava na lijep i iznenađujući način, s Isusom koji kaže: "Idi, vjera te tvoja spasila!" (redak 52). Ipak, Bartimej nije ispovjedio vjeru, nije ništa učinio; samo je tražio samilost. Osjećaj potrebe spasenja je početak vjere. To je izravan način susretanja Isusa. Vjera koja je spasila Bartimeja nije bila u njegovim jasnim idejama o Bogu, već u potrazi za njim, u želji da ga upozna. Vjera je stvar susreta, a ne teorije. U susretu dolazi Isus, u susretu kuca srce Crkve. Dakle nisu naše propovijedi djelotvorne nego svjedočanstvo našeg života.

I svima vama koji ste sudjelovali u ovom "zajedničkom hodu", kažem hvala na vašem svjedočenju. Radili smo u zajedništvu i iskreno, sa željom da služimo Bogu i njegovu narodu. Neka Gospodin blagoslovni naše korake, kako bismo mogli slušati mlade, biti bližnji i svjedočiti im radost našega života: Isusa.

HRVATSKI BISKUPI

Priopćenje s 57. zasjedanja Sabora Hrvatske biskupske konferencije

Plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, 57. u nizu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića u Zagrebu od 9. do 11. listopada 2018.

Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giuseppe Pinto i izaslanici drugih biskupske konferencija: vojni ordinarij i podpredsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Tomo Vukšić i u ime Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda subotički biskup mons. Ivan Penzeš.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja nadbiskup Puljić podsjetio je na događaje od prošlog zasjedanja u travnju 2018., te prikazao glavne teme zasjedanja. Spominjući se dvadesete obljetnice beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca nazvao je njegov zagovor i zagovor svetog Ivana Pavla II., koji ga je proglašio blaženim u Mariji Bistrici 3. listopada 1998., da svojim zagovorom i blagoslovom prate sve stanovnike Lipe Naše kako bi se u njoj ostvarivalo duhovno i materijalno blagostanje u prijateljstvu, bratstvu i ljubavi. Podsjetio je i na skorašnje proglašenje svetim blaženoga pape Pavla VI. kojega je papa Franjo nazvao velikim, hrabrim i neumornim apostolom. Od tema sa zasjedanja izdvojio je planiranje susretâ tijekom skorašnjeg pohoda „Ad limina“ te izvješća o dva velika obiteljska susreta, svjetskog u Dublinu i nacionalnog u Solinu.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su definirali pojedinosti svojega pohoda „Ad limina“ koji će se dogoditi od 12. do 17. studenoga. Predviđeno je da se biskupi tijekom prvoga dana pohoda susretu s papom Franjom. Potom će pohoditi pojedine Kongregacije, Vijeća i Ureda Svetе Stolice kao i rimske bazilike te Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima gdje će slaviti euharistijska slavlja. Biskupi su upoznati s pojedinostima priprave i proslave Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji je 15. i 16. rujna održan u Splitu i Solinu. Susretu je prethodio cijelotjedni znanstveno, kulturno, duhovno, humanitar-

ni program koji je okupio brojne sudionike. Na središnjem euharistijskom slavlju u nedjelju 16. rujna na Gospinom otoku u Solinu okupilo se oko 20 000 vjernika iz svih hrvatskih biskupija i inozemstva. Susret je visoko ocijenjen i na nedavnoj zajedničkoj sjednici Vijeća HBK za život i obitelj s nadbiskupijskim povjerenicima za pastoral braka i obitelji na kojoj je detaljno analiziran. Istaknuto je kako će idućem trogodišnjem ciklusu obiteljskog pastoralala naglasak biti stavljen na starije osobe, međugeneracijsku solidarnost te poslanje baka i djedova. Ciklus započinje nacionalnim studijskim danima za djelatnike u pastoralu braka i obitelji u travnju 2019., a svoj vrhunac imat će u četvrtom nacionalnom susretu hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u Varaždinskoj biskupiji, u svetištu Predragocjene krvi Krstove u Ludbregu 2021.

Posebnu pozornost biskupi su posvetili nekim vjeroučnim i katehetskim pitanjima. Biskupi su izvešteni da su načinjeni svi potrebni nastavni materijali iz vjeroučaka kako u tiskanoj tako i u digitalnoj formi za eksperimentalnu provedbu kurikularne reforme u 74 osnovne i srednje škole, odnosno za projekt „Škola za život“, koji je zahtijevalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Proces izrade udžbeničkih materijala pratio je i rad na metodičkim priručnicima koji bi trebali biti zgotovljeni do početka studenoga. U tijeku je i edukacija u „virtualnim učionicama“ vjeroučitelja koji sudjeluju u reformskom procesu. Prihvaćena je tema osmog pastoralno-katehetskog kolokvija za svećenike „Živjeti pomirenje. O sakramantu pomirenja u župnoj zajednici“ koji će se održati 26. i 27. veljače 2019.

Biskupi su razmotrili i neka aktualna pitanja iz područja ekumenizma i međureligijskog dijaloga.

Na zasjedanju je usvojen statut Hrvatske katoličke mreže koja je objedinjujući Hrvatski katolički radio, Informativnu katoličku agenciju i Odjel novih medija nedavno započela s radom u zgradama Hrvatske biskupske konferencije na zagrebačkom Ksaveru.

Na kraju zasjedanja, 11. listopada, članovi HBK susreli su se s tajnikom Svete Stolice za odnose s državama nadbiskupom Paulom Richardom Gallagherom koji se na poziv predsjednika HBK nalazi u posjetu Hrvatskoj. U srdačnom i otvorenom razgovoru biskupi su s vatikanskim gostom razmijenili mišljenja o aktualnim prilikama i izazovima s kojima se susreće Katolička Crkva kako u Hrvatskoj tako i diljem svijeta. Biskupi su dan prije, 10. listopada, sudjelovali na svečanoj akademiji na Hrvatskom katoličkom sveučilištu gdje je nadbiskup Gallagher održao predavanje u povodu 20. obljetnice potpisivanja Ugovora o gospodarskim pitanjima između Republike Hrvatske i Svete Stolice te su zajedno s njim, nakon zagrebačkog susreta, pohodili Đakovo, 11. listopada poslijepodne, i ondje slavili svečanu euharistiju u đakovačkoj prvostolnici u povodu 10. obljetnice osnutka Đakovačko – osječke metropolije.

Predsjednici pojedinih tijela, Komisija, Vijeća i Odbora HBK podnijeli su redovita godišnja izvješća.

Na zasjedanju su donesene i odluke o pojedinim mandatima u tijelima HBK. Nakon umirovljenja hvarskog biskupa Slobodana Štambuka za novog predsjednika Vijeća HBK za misije imeno-

van je krčki biskup Ivica Petanjak. Za predsjednika Vijeća HBK za migrante imenovan je šibenski biskup Tomislav Rogić. Produžen je mandat predsjedniku Vijeća HBK za kulturu i crkvena kulturna dobra zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću, predsjedniku Vijeća HBK za katolički odgoj i obrazovanje požeškom biskupu Antunu Škvorčeviću i predsjedniku Vijeća za život i obitelj dubrovačkom biskupu Mati Uziniću. Obnovljen je mandat i pročelniku Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral dr. Anti Crnčeviću.

Biskupi su dogovorili kalendar zasjedanja za iduću godinu. Izvanredno zasjedanje Sabora HBK bit će 23. siječnja 2019. Zajedničko zasjedanje članova HBK i BK BIH bit će 21. siječnja 2019. Proljetno, 58. zasjedanje Sabora HBK, održat će se od 14. do 16. svibnja 2019. Susret članova HBK s redovničkim poglavarima bit će upriličen 17. lipnja 2018., a izvanredno zasjedanje HBK 18. lipnja. Jesensko, 59. zasjedanje Sabora HBK, održat će se od 16. do 18. listopada 2019. u Zagrebu.

SUBOTA, 13. 10. 2018.

Tajništvo HBK

Izjava Komisije »Iustitia et pax« Hrvatske biskupske konferencije

Pravna, radna i socijalna sigurnost - jamstvo dostojanstva čovjeka u hrvatskom društvu

Odgovornost za postizanje općega dobra, osim pojedinim osobama, pripada prije svega državi jer je skrb za opće dobro razlog postojanja političke vlasti. Cilj društvenoga života jest povjesno ostvarivo opće dobro te, da bi se ono zajamčilo, vlada svake države ima specifičnu zadaću s pravdom usklađivati različite pojedinačne interese. Ispravno pomirenje partikularnih dobara skupina i pojedinaca stoga je jedna od najosjetljivijih zadaća javne vlasti. Ona mora jamčiti uređen i pravedan život zajednice, ne stavljajući se na mjesto slobodnoga djelovanja pojedinaca i skupina, nego ga mora usmjeravati prema ostvarenju općega dobra, u poštivanju i zaštiti neovisnosti individualnih i društvenih subjekata. Politička vlast sredstvo je koordinacije i usmjerena po kojem se moraju ravnati pojedinci i posrednička

tjela težeći prema poretku čiji će odnosi, ustanove i procedure biti u službi cjelovita ljudskoga rasta. Da bi to ostvarila, vlast mora objavljivati pravedne zakone, to jest zakone u skladu s dostojanstvom ljudske osobe.¹ Na tragu tih smjernica socijalnoga nauka Crkve Komisija HBK-a »Iustitia et pax« želi ovom izjavom progovoriti o pravnoj, a onda i o radnoj i socijalnoj (ne)sigurnosti u hrvatskom društvu, s namjerom da se svi zajedno zauzmemu u izgradnji što učinkovitije pravne države.

1. Država u službi građana. Građani Republike Hrvatske odabrali su živjeti u republici (lat. *res*

¹ Usp. Papinsko vijeće „Iustitia et pax“, *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, br. 168-169., 394, 398.

publica – javna stvar) i s pravom očekuju da država i stvarno, a ne samo deklarativno, djeluje u javnom interesu. Država je vezana mandatom koji je dobila od građana jer su joj oni, kroz ustavni poredak, ustupili dio svoga suvereniteta. To se ne odnosi na pojedine vlade, nego na državu kao kontinuitet i okvir za ostvarivanje prava čovjeka. Stoga država mora težiti potpunoj učinkovitosti i rukovoditi se isključivo općim ili zajedničkim dobrom. Oni koji vode državu moraju biti u službi svih građana i skrbiti se o njihovim različitim potrebama, uključujući i jednu od temeljnih ljudskih potreba – onom za sigurnošću.

Svjedoci smo, nažalost, obrnuta procesa, koji kao da sugerira da su građani u službi države, a ne obratno. Takav sustav vladavine udaljava se od svoje izvorne biti. Naime, sustav u kojem politika prestaje biti idealom služenja općemu dobru i postaje sredstvo za podilaženje partikularnim interesima ima niz negativnih posljedica. Među tim negativnim posljedicama disfunkcionalne države svakako je najvažnija nesigurnost građana, a ogleda se na više razina, od kojih su tri ključne i međusobno usko povezane: pravna, radna i socijalna.

2. Pravna sigurnost. Ostvarivanje pune radne i socijalne sigurnosti nije moguće bez stvaranja i provedbe odgovarajućega pravnog okvira. Ustavni poredak jamči pravo na jednakost svih pred zakonom i sadrži niz drugih jamstava nužnih za ostvarivanje ideala vladavine prava (poštivanje prava vlasništva, osobne slobode, sigurnosti i dostojanstva, zabranu diskriminacije, pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti itd.). Preduvjet ostvarivanja pravne sigurnosti, koja je u samim korijenima pravne države utemeljene na vladavini prava, jest istinska trodioba vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu. Svaka od tih vlasti mora djelovati neovisno o drugima, ali se istodobno mora ostvarivati optimalan sustav uravnotežene vladavine tzv. sustavom kočnica i ravnoteža tako da je svaka od vlasti ujedno odgovorna drugim vlastima, ali i građanima. Neovisnost vlast mora i može ostvarivati isključivo odgovornošću prema samoj sebi i prema drugima. Takav bi trebao biti idealan pravni okvir koji bi u suvremenom društvu, u najvećoj mogućoj mjeri, jamčio čovjeku sigurnost i njegovo ljudsko dostojanstvo.

Promatrajući našu stvarnost iz te perspektive, istinska trodioba vlasti, kao isključivo jamstvo različitih oblika sigurnosti građana, u Republi-

ci Hrvatskoj još nije na razini na kojoj bi trebala biti. Zakonodavac intervenira u pravni poredak, pa i onda kad to nije apsolutno nužno. Učestale izmjene zakona koji reguliraju temeljna ljudska prava također dovode u pitanje pravnu sigurnost. Pretjerano pouzdanje da je promjena zakonodavstva početak i kraj svakoga reformskoga i/ili kvazireformskoga stremljenja dovodi do pravnoga kaosa zbog neusklađenosti ili čak izravne suprotnosti pojedinih dijelova pravnoga sustava.

S druge strane, nerijetko su zakoni lišeni elementarne pravednosti, a kada se zakonodavac i poziva na pravednost, populistički zanemaruje temeljna pravna načela na kojima se izgrađuje pravna sigurnost (npr. zabrana retroaktivnosti). Stoga je teško oteti se dojmu da su brojni zakoni doneseni ne radi ostvarivanja općega dobra, nego radi partikularnih interesa pojedinih profesionalnih ili inih skupina. Nadalje, zakonodavac često zanemaruje i načelo razmjernosti. U državi vladavine prava nije opravданo da lakše povrede zakona budu strože sankcionirane od težih. Nije pravedno, a ni u skladu s načelom razmjernosti, ovršiti imovinu zbog manjega duga, uz istodobno toleriranje i davanje poreznih i inih povlastica velikim dužnicima.

Pravnoj nesigurnosti pridonosi i sudbena vlast dugotrajnim sudskim postupcima i neujednačenom sudskom praksom. To dovodi i do brojnih postupaka protiv Republike Hrvatske pred europskim sudovima i obvezom plaćanja naknada tužiteljima na teret državnoga proračuna, odnosno, naposlijetu, poreznih obveznika. Pravnu sigurnost nerijetko izravno ugrožava i izvršna vlast uplitanjem u sudske postupke (osobito kada je riječ o tajnim postupcima, npr. o izvidima koji se provode prije pokretanja kaznenoga postupka), utjecajem na personalnu politiku u pravosuđu, kao i na sudbenu vlast u cjelini, osobito na lokalnoj razini.

Pravnu sigurnost na osobit način ugrožava odavanje tajnih informacija tijekom izvida u kaznenim predmetima. Povreda tajnosti postupka kazneno je djelo pa se postavlja pitanje prevencije, ali i kažnjavanja počinitelja koje redovito izostaže. Konstatacija da prevelik broj ljudi u sustavu zna za tajne informacije ne može biti opravданje za njihovo odavanje i objavljivanje. Nije dovoljno zadovoljiti se općenitim izjavama osude i optužbe. Nužno je potrebno sprječavati „umreženost korupcije“, a svaki sudionik treba učiniti svoj dio, bilo da se radi o političarima, policiji,

državnom odvjetništvu, sudovima, odvjetništvu ili medijima.

3. Radna i socijalna sigurnost. Hrvatski Ustav jamči pravo svakomu na rad i slobodu rada (članak 55.). Svaki zaposlenik ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojan život. Svaki zaposlenik ima pravo na tjedni odmor i plaćeni godišnji odmor i ta prava mu se ne mogu oduzeti (članak 56.). Na radnu sigurnost nadovezuje se i socijalna sigurnost u skladu s jamstvima socijalne države (članak 1., članci 57.-59.). To se odnosi i na mogućnost građana da od svoga rada žive dostoјno čovjeka i na održivost sustava međugeneracijske solidarnosti te osiguravanja skrbi za potrebite.

U Hrvatskoj je previše primjera koji sugeriraju sustavne razmjere nepoštivanja prava na rad i slobode rada i koji svjedoče o kršenju dostojanstva čovjeka radnika. Stopa nezaposlenosti izrazito je visoka, a i oni koji rade u najvećem broju slučajeva imaju primanja nedostatna za životni standard dostojan čovjeka. Sigurnost radnih mesta, ponajprije u privatnom i tzv. realnom sektoru, ugrožena je zbog neodgovornosti poslodavaca, raširenoga mentaliteta grabežljivoga (predatorskoga) kapitalizma i neodgovarajuće zaštite prava radnika. Sindikati, koji bi se trebali učinkovito skrbiti za prava radnika, zbog razjedinjenosti i rascjepkanosti gube u hrvatskom društvu svoju prijeko potrebnu ulogu istinskih boraca za prava radnika i rada. Među građanima prevladava percepcija da zbog određenih interesa, više ili manje prikriveno, pristaju na kompromise s političkim elitama, na štetu prava i interesa radnika. Ovomu vremenu i hrvatskomu društvu trebaju snažne sindikalne organizacije koje će biti kadre boriti se s nemilosrdnim i nepravednim oblicima stjecanja kapitala koji ide na štetu radnika i rada. Kritiku zaslužuje i porezni sustav koji demotivira rad - proizvodni, administrativni, kreativni. Veća porezna opterećenja za one koji rade i zarađuju više potiču niz negativnih trendova, uključujući i iseljavanje visokoobrazovanih kadrova. S druge stane, tako prikupljeni proračunski prihodi nisu usmjereni ponajprije prema javnim uslugama i politikama, kao i stvaranju novih vrijednosti, nego u velikoj mjeri služe održavanju velikoga i slabo učinkovitoga i, još uvijek, nereformiranoga aparata javne i državne uprave.

Sve navedeno onemogućava potpuno ostvarenje čovjeka kao subjekta koji živi od svoga rada i istodobno koči razvitak kreativnih potencijala

nužnih za opći i održivi društveni razvitak. To utječe i na ugrožavanje sustava socijalne sigurnosti. Koncept međugeneracijske solidarnosti zbog nepovoljne je demografske situacije, iseljavanja i nemajenskoga (pa i netransparentnoga) trošenja novca iz mirovinskih fondova u ozbiljnoj krizi, kojoj se ne nazire rješenje ni u najavljenoj mirovinskoj reformi.

Želimo stoga napomenuti, osobito u dimenziji Novoga saveza Boga i čovjeka, da rad nije samo u funkciji biološkoga održanja obitelji. Radnik, naime, nije tek fizički hranitelj onih o kojima je dužan skrbiti se, nego, poput sv. Josipa, u životu članova svoje obitelji unosi i duhovnu dimenziju života čovjeka prema božanskom naumu i planu. Upravo je zbog toga papa Pio XII., uvodeći blagdan sv. Josipa Radnika u katolički kalendar, naglasio važnost rada kao kategorije socijalnoga, ali i vjerskoga samopotvrđivanja dostojanstva čovjeka i njegova neraskidivoga saveza s Bogom.

4. Poziv Komisije. Povijest i iskustvo uči nas da je apsolutna sigurnost iluzija. Svijet u kojem živimo bremenit je rizicima i izazovima te se ni od jedne vlasti ne može očekivati potpuno isključenje življjenja u granicama rizika. Međutim, prioritet sva-ke razumne vlasti mora biti smanjivanje razine nesigurnosti, čak i one potencijalne, na što manju mjeru, osobito u područjima obiteljskoga, gospodarskoga i društvenoga života, jer ona ponajviše utječe na svakodnevni život građana. Naime, sigurnost sama po sebi nije svrha, nego temeljni uvjet za potpuno ostvarenje čovjekove slobode, kako u radnom i socijalnom tako i u obiteljskom i vjerskom području života. Nesigurnost je u tom smislu predvorje neslobode jer potiče različite oblike ovisnosti, podaništva i frustracije.

U tom kontekstu pravna, radna i socijalna nesigurnost pridonosi zabrinjavajućoj pojavi masovnog iseljavanja, a to dovodi i do deficit-a kadrova različitih profila, nužnih za funkcioniranje djelatnosti u primarnom, sekundarnom i tercijarnom sektoru, kao i nepovjerenja u institucije sustava. Socijalni nauk Crkve jasno naglašava da »poštivanje načela supsidijarnosti mora nagnati javne vlasti na traženje povoljnijih uvjeta za razvoj sposobnosti individualnih inicijativa, samostalnosti i osobnih odgovornosti građana, suzdržavajući se od svake intervencije koja bi mogla predstavljati neprilično uvjetovanje poduzetničkih snaga«.²

2 Isto, br. 354.

Naime, gospodarsko djelovanje, nadasve u kontekstu slobodnoga tržišta, ne može se obavljati u institucionalnoj, pravnoj i političkoj praznini te, da bi ispunila svoju zadaću, »država mora izradići prikladno zakonodavstvo, ali također oprezno usmjeravati ekonomske i socijalne politike, tako da nikada ne postane manipulator u raznim tržišnim djelovanjima«,³ čije odvijanje mora ostati slobodno od nadstruktura i autoritarnih prisila.

Oni koji vode državu, koja je u svom nastajanju izgrađena na višestoljetnim težnjama hrvatskoga naroda i njegovu jedinstvu i solidarnosti tijekom Domovinskoga rata, i u čije je temelje ugrađena žrtva svih hrvatskih branitelja, pozvani su stoga, snagom mandata i povjerenja koje su dobili od građana, bez odgađanja, aktivno djelovati radi zaustavljanja negativnih trendova prouzročenih nedosljednošću u provedbi Ustava i zakona. To se osobito osjeća u provedbi selektivne pravednosti, posebice u neprocesuiranju i nekažnjavanju ratnih zločina počinjenih tijekom Domovinskog rata. A da ne spominjemo dugogodišnju nezainteresiranost za procesuiranje odgovornih za nezastarive zločine protiv čovječnosti počinjene tije-

3 *Isto*, br. 352.

kom i nakon Drugoga svjetskoga rata. Osim toga, zbog javnoga interesa i promicanja općega dobra, od osobite je važnosti i suzbijati klijentizam i korupciju na svim razinama funkciranja države, od lokalne razine do središnje državne vlasti.

Stoga Komisija, u skladu sa svojim poslanjem promicanja »pravde i mira« na temeljima socijalnoga nauka Katoličke Crkve, poziva sve odgovorne u zakonodavnoj, izvršnoj i sudbenoj vlasti da svojim aktivnim postupanjem pridonesu otklanjanju naznačenih pravnih, radnih i sigurnosnih problema, o kojima se govori u Izjavi. Svima je, naime, u interesu učinkovita pravna država, poštivanje trodiobe vlasti i ustavnih prava građana. Jer, samo na taj način može se pospješiti opće ili zajedničko dobro te ostvarivati pravna, radna i socijalna sigurnost koja će, u suvremenom hrvatskom društvu, svakomu čovjeku i obitelji jamčiti dostojan, pravedan i siguran život.

U Zagrebu, 24. listopada 2018.

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK-a »Iustitia et pax«

Poruka biskupa Tomislava Rogića, pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole biskupa

Sveti Nikola znak providnosti i učitelj dobrote

***Draga braćo i sestre u vjeri Kristovoj!
Dragi pomorci i ribari!***

Ploviti morem, ribariti, bordižati zahtijeva znanje i odvažnost, vještine i snalažljivost. Upravljati brodom ili loviti ribu oduvijek je bio zanat, posao kojim se uzdržavala obitelj i privređivalo za život. Borilo se s morem i protivnim vjetrovima, izlazilo na kraj s najrazličitijim neprilikama i potekoćama. Katkada je to slab ulov, prazne mreže, ponekad novi propisi i uvjeti kompanija za koje se ribari ili plovi. Nevolje doista mogu doći sa svih strana od nevere do gusara, od kvara na opremi do susreta s unesrećenima kojima treba pomoći. More uvijek predstavlja neizvjesnost i izazov s kojim se treba suočiti i nositi. Zvanje pomoraca i ribara stalno se susreće s providnošću. „Bit će kako dragi Bog da!“ puno se puta čulo iz usta onih što od mora žive. More je slika životne borbe koju treba prevladati, izdržati s pouzdanjem i sretno u luku stići. Nepisano je pravilo da su na moru svi upućeni jedni na druge jer svakome može zatrebati pomoći. Solidarnost mornara sastavni je dio njihova zvanja. To se jednostavno podrazumijeva.

Sv. Nikola, zaštitnik pomoraca i ribara, kojemu su na tolikim puntama podignute kapelice i u gradovima velebne crkve, znak je providnosti i učitelj dobrote. Znane pobožne predaje o svetom Nikoli uvijek ističu kako je skrovito pomagao u nevolji, ispravljao nepravde, priskakao u pomoć najslabijima na svaki mogući način. Za svog života uvijek je drugima dobro činio, svojim darovima siromašne spašavao i zato je postao djeci omiljeni svetac koji darove donosi. Živio je da druge usreći, sprijeći od pogibelji, izbavi od straha i nevolju na dobro okrene.

Zapravo svojim životom pokazivao je da se može živjeti drugačije, sretnije i ljepše kad se živi za druge. Postao je svjedokom Božje ljubavi za čovjeka, znakom Božje providnosti, Božjeg djelovanja po Isusu Kristu spasitelju čovječanstva. Toliki pomorci svjedoče da su se u olujama utje-

cali u njegov zagovor. Mnogi uslišani i spašeni poslije su donosili u crkve svijeće ili druge zavjetne darove u znak zahvalnosti što su bili spašeni. Po zagovoru svetog Nikole prošli su kroz oluju, uspjeli u ribarenju, sretno se svojima vratili.

Svjedoče mnogi mornari koliko se bili sretni i ispunjeni radošću kad su na moru spašavali brodolomce pa tako i sami postali produžena ruka svetog Nikole, a zapravo znak pomoći s Neba. Bog sve može okrenuti na dobro. Upravo tome je sveti Nikola tako vjerna slika i znak. Nikola nas uči pouzdati se u Boga, Bogu vjerovati i kad je teško, opasno, neizvjesno, ali i kad nam ide, kad smo uspješni. Sveti Nikola uči nas dobro činiti drugima i postati znak Božje ljubavi i dobrote koja svijet čini ljepšim, zapravo onakvim kakvoga je dobri Bog htio i u evanđelju obznanio. Pomorci i ribari po svom pozivu života na moru upućeni su jedni na druge. Na pučini mora nije lako biti sam, ali kad je druga lađa u blizini, već je lakše, mirnije i drugačije.

Poželimo i molimo za naše ribare i pomorce da im sveti Nikola bude uvijek ta druga lađa, taj brod koji ulijeva sigurnost i pouzdanje da ih po njegovom zagovoru uvijek prati Božja providnost na svim morima i u svim vjetrovima kroz koje moraju bordižati. Neka im ulijeva hrabrost u sklopljene ruke na molitvu i uči dobroti života za druge, za najmilije.

Čestitam vam dan svetoga Nikole i želim vam blagoslovljenu plovidbu morima. Neka sve vas i vaše najmilije na tome putovanju prati nebeska zaštita Svemogućeg Boga i moćni zagovor svetog Nikole.

Šibenik, 3. prosinca 2018.

**✠ Tomislav Rogić
šibenski biskup
predsjednik Odbora HBK
za pastoral pomoraca**

PROPOVIJEDI I GOVORI

Svetkovina sv. Mihovila arkanđela, zaštitnika grada Šibenika¹

Dn 7, 9-10.13.14; Otk 12, 7-12a; Iv 1, 47-51

*Draga braće i sestre
Poštovani štovatelji sv. Mihovila*

1. Svaki posjetitelj Šibenika ostaje zadvljen bogatom povijesnom i kulturnom baštinom ovoga grada i srdačnošću njegovih stanovnika. Ovu simfoniju mora, kamena i ljudi gradili su kroz mnoga stoljeća toliki naraštaji Šibenčana svojom požrtvovnošću i darovitošću, nadahnuti i nošeni kršćanskom vjerom. O tome nam govori vijenac s isklesanim ljudskim glavama koji kralji katedralu sv. Jakova. To nas također podsjeća da je Crkva sagrađena od živoga kamenja, od muškaraca i žena koji svoje pouzdanje stavlaju u Boga. Kako se danas ne spomenuti sinova i kćeri ovoga grada koji su se isticali svetošću i krepošću? Sveti mučenik Nikola Tavelić, majka Klara Žižić, dobri otac Ante Antić ukras su i ponos grada Šibenika! Kako se ne spomenuti hrabrih i velezaslužnih pastira ove biskupije: Ćirila Banića, Josipa Arnerića, Srećka Badurine i tolikih drugih!

No, ova simfonija mora, kamena i ljudi bila je često ugrožena i napadnuta i u fizičkom i u duhovnom smislu. Petrova lađa, Crkva, mnogo se puta našla u divljim neverama zla i mraka. Upravo tada Bog nije napustio svoj narod, poslao mu je pomoć, tako da možemo uskliknuti sa svetim Petrom: „Sada uistinu znam da je Gospodin poslao anđela svoga i izbavio me iz ruke neprijatelja!“ (usp. Dj 12, 11) U svojim životnim borbama i iskušenjima nismo sami: Bog nam šalje svoje anđele kako bi nam prenijeli Njegovu riječ spasenja, kako bi nas hrabri, savjetovali, liječili i štitili.

Sveti Augustin o anđelima govori: „Riječ anđeo označuje službu a ne narav. Pitaš kako se zove ta narav? – Duh. Pitaš za službu? - Anđeo. Duh je po onome što jest, anđeo po onome što čini“. U cijelom svome biću anđeli su sluge i vjesnici

1 Homilija vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana u Šibeniku, 29. rujna 2018.

Božji. Budući da „neprestano gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima“ (Mt 18, 10), oni su moćni „izvršitelji njegovih naredaba, poslušni rijeći njegovoj“ (Ps 103,20)².

„Kao čisto duhovni stvorovi anđeli imaju razum i volju: oni su osobna i bezimena stvorenja. Po savršenstvu nadilaze sva vidljiva stvorenja. O tome svjedoči sjaj njihove slave“³. A cjelokupni život Kristovih vjernika uživa moćnu anđeosku pomoć⁴. Već od samog svojega početka pa sve do smrti ljudski je život okružen zaštitom i za-govorom anđela⁵. A kad se opratamo od svojih pokojnika jedna od posljednjih preporuka njegove duše Boguje molitva „Pomozite sveci Božji, ususret izidi anđeli Gospodnji, primite dušu njegovu, ponesite je pred lice Svevišnjega....“⁶.

Sveto Pismo govori o različitim vrstama anđela, a osobito ističe arkanđele Mihaela, Gabriela i Rafaela. Tako danas, kao zaštitnika grada Šibenika, slavimo arkanđela Mihaela, - Mihovila. Inače, sveti Mihovil također je zaštitnik hrvatske policije. Stoga je ovo veliki blagdan i za Vojno-redarstvenu biskupiju u Republici Hrvatskoj.

2. Stari Zavjet spominje svetoga Mihovila kao zaštitnika Božjega naroda (usp. Dn 10, 21; 12, 1), a poslanice Novoga Zavjeta kao anđela Posljednjega suda (usp. 1 Sol 4, 16) odnosno kao onoga koji prati duše u nebo (usp. Jd 9). No, na osobit način o Mihovilu govori Knjiga Otkrivenja, kako čusmo u drugom čitanju. Sveti se Mihovil bori protiv zla, protiv sotone i njegovih slugu. Iz te borbe Božji anđeli izlaze kao pobjednici.

2 Katekizam Katoličke Crkve 329.

3 Katekizam Katoličke Crkve 330.

4 Katekizam Katoličke Crkve 334.

5 Katekizam Katoličke Crkve 336.

6 Red sprovoda, br. 47.

U ranokršćanskoj umjetnosti sveti je Mihovil prikazan kao visoki službenik carskoga dvora, u svečanoj odori, s kopljem u ruci i drugim označama vlasti. To ukazuje na njegovu pripadnost nebeskom kraljevstvu ali i na autoritet i vlast koje mu je Bog dao kako bi pomagao i štitio ljudе. Stoga je pred njim svako zlo nemoćno i osuđeno na propast.

Sveti Grgur Veliki opisuje Mihovila ovako: „*Svaki put kad se nešto čini osobitom snagom, poslan je Mihovil, da se po samom činu i imenu može razumjeti kako nitko ne može učiniti ono što može jedino Bog. (...) Naime, Mihovil znači 'Tko je kao Bog'.*”⁷ Zbog toga su se Šibenčani još od davnine stavili pod zaštitu ovog arkandela. Kod crkve sv. Lovre u Donjem Polju pronađen je kameni ulomak iz IX. stoljeća s imenom svetoga Mihovila, a od srednjega vijeka lik arkandela Mihovila nalazi se u gradskom grbu i na gradskim pečatima. Prolazeći Šibenikom nailazimo na kameni lik svetoga Mihovila s latinskim natpisom koji na hrvatskom jeziku glasi ovako: „*Mene ne štite ni visoke zidine ni more / koje me s obje strane okružuje, / mene čini sigurnim u svaku dobu / zaštita moga gospodara čiju sliku uklesanu / vidiš u ovom mramoru.*”

Ovaj natpis ne spominje Mihovila imenom, nego upućuje na mramornu sliku, i time na osobu koju slika predstavlja i čiju nazočnost možemo iskusiti. Bez ovakvoga osobnog susreta, vjera postaje apstrakcija, umjesto da bude izvor i temelj života.

3. Evanđelje koje danas čusmo govori upravo o osobnom susretu – o susretu Isusa i Natanaela. Nalazimo se u prvom tjednu Isusovoga javnog djelovanja. Evanđelist pripovijeda kako Isus poziva prve učenike. Natanael već je čuo za Isusa, ali pomalo je suzdržan, želi najprije izdaleka, sa strane, vidjeti tko je taj novi učitelj iz maloga mesta Nazareta. No, Isus mu pristupa izravno, kao da ga već dobro poznaje, i veli mu: „*Evo istinitog Izraelca, u kome nema prijevaru!*” (Iv 1, 47). Natanael je zbumen: Odakle ga Isus poznaje? – „*Vidjeh te dok si bio pod smokvom!*” (Iv 1, 48), odgovara mu Isus. To je objašnjenje sasvim dovoljno za Natanaela da izreče svoju vjeroispovijest: „*Učitelju, ti si Sin Božji!*” (Iv 1, 49).

Ovaj kratki razgovor Isusa i Natanaela pokazuje nam da nas Isus poznaje u dušu, On zna što je u

našem srcu, koje nas želje pokreću, za čim težimo. Isus je tu, spreman da nas susretne. Jesmo li mi otvoreni susretu s Njime?

Natanael je primjer mladoga čovjeka koji je pun idealja, koji želi ostaviti pozitivan trag u ovome svijetu i dati svoj doprinos ljudskom društvu. I u našoj Domovini ima tolikih Natanaela. Prepoznajemo li ih? Pružamo li im mogućnost i prostora da razviju svoje talente ovdje među nama?

Naša je domovina Hrvatska nakon mnogo stoljeća tuđinske vlasti napokon stekla slobodu i neovisnost zahvaljujući hrabrosti i požrtvovnosti naših hrvatskih branitelja. Šibenik, drevni Krešimirov grad, također je stajao na braniku Domovine i dao svoj dragocjen doprinos hrvatskoj samostalnosti. Stoga nas, kao kršćanske vjernike i građane lijepo naše, žalosti i boli kada se u našoj Domovini pojavljuje neodgovoran odnos prema nacionalnoj i privatnoj imovini; kada se radnicima uskraćuje zaslужena i pravedna plaća; kada se naše mlade doslovno gura da pokupe stvari i otidu u strani svijet.

Ne možemo i ne smijemo prepustiti Lijepu Našu onima kojima Domovina nije u srcu nego u džepu. Kao kršćani pozvani smo stvarati i izgrađivati političke, gospodarske, uljudbene i prije svega duhovne uvjete koji su potrebni za život dostađan čovjeka. Svatko u svome zvanju i poslanju! Nitko nije amnestiran od rada na općemu dobru! Potrebni su nam kvalitetno obrazovanje i odgoj za djecu i mlade, (sustavno oplemenjivanje srca, uma, duha, duše i tijela), otvorenost životu, kultura života a ne smrti!, zaštita obitelji, siguran posao i pravedna plaća za radnike. Od svetoga Mihovila možemo naučiti kako se suprotstavljati zlu i strukturama grijeha. Ugledajmo se u vrline ovoga svetog arkandela: poštjenje i čestitost, hrabrost i jakost, promicanje dobra i suzbijanje zla, blagost i susretljivost prema nevoljnima i potrebnima, a otpor i nepotkuljivost u suočavanju sa strukturama zla i grijeha.

4. No, susret Natanaela s Isusom nema samo značenje za društvenu dimenziju života, nego upućuje nas na nešto dublje. Naš život ne iscrpljuje se u profesiji koju smo odabrali. Postoje pitanja koja sežu dublje od gospodarstvenih i političkih problema. Na to nas upućuje Isusova rečenica Natanaelu: „*Vidjeh te pod smokvom.*” (Iv 1, 48). Natanael je, sjedeći pod smokvom, u tišini i sabranosti, razmišljao o smislu svoga života. U Bibliji, smokva predstavlja mjesto na kojem

7 Drugo čitanje u Službi čitanja na blagdan sv. Mihovila.

se čovjek suočava s istinom o samome sebi (usp. Post 3, 7), ali i mjesto Božjega poziva (usp. Lk 19, 1-10), simbol Obećane zemlje u kojoj teče med i mljeko (usp. Pnz 8, 8).

Kada Isus izjavljuje da je Natanaela video pod smokvom, onda time hoće reći da nas On bolje poznaje od nas samih. Isus znade tko smo i na što smo pozvani. Uzvraćajući Isusov pogled, otvaraju nam se oči za duhovnu stvarnost: „*Gledat ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina čovječjega.*“ (Iv 1, 51), kaže Isus u današnjem evanđelju. Anđeli su nam znak da nam Isus otvara put u nebo, štoviše Isus Krist jest Put, Istina i Život. Stoga bismo u svjetlu Novoga Zavjeta mogli prevesti ime Mihovil ovako: *Tko je kao Isus.* Jedino Isus može odgovoriti na najdublja pitanja o smislu našega života. Samo On može nemirne titraje našega srca pretvoriti u simfoniju ljubavi. Zaštita i zagovor arkandela Mihovila prati nas na

putu usklađivanja naše volje s Božjom voljom, naših planova i programa Božjim naumom spasenja, naših ideja i promišljanja s vječnom istinom Evanđelja.

5. Draga braćo i sestre, stavimo sebe i svoje obitelji, svoj grad Šibenik i domovinu Hrvatsku pod zaštitu svetoga Mihovila. Vjera, ufanje i ljubav neuništiva su snaga u svim životnim izazovima i borbama. Bog nam šalje svetoga Mihovila, anđela mira, da nas izbavi iz ruke neprijatelja. On nas poziva u zajedništvo Crkve gdje iz čista vrela katoličkoga nauka i svetih sakramenata crpimo utjehu, ohrabrenje i snagu za život. Stoga, svi zajedno radosno uskliknimo: „*Sveti Mihovile, brani nas u borbi protiv snaga tame i njezinih duhovnih zloča. Priteci u pomoć nama koji smo stvoreni od Boga i otkupljeni uz veliku cijenu da ostanemo vjerni Bogu do kraja*“. Amen.

Dvadeset i šesto hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistrigu¹

*Dragi hodočasnici
hrvatski vojnici, policajci i branitelji,
draga braćo i sestre*

1. Sвето pismo započinje slikovitim izvješćem o stvaranju vidljivog i nevidljivog svijeta u sedam dana. Koliko su trajali ti biblijski „Božji dani“ to prepustimo znanosti neka ona rješava. Kao kruna i vrhunac Božjeg djela, je stvaranje muškarca i žene na slicu i priliku Božju. Od Geneze do Knjige otkrivenja, božanska objava nam više puta govori o ženidbi i o njezinu „otajstvu“, o njezinu ustanovljenju i o smislu koji joj je Bog dao, o njezinu podrijetlu i svrsi, o različitim ostvarenjima tijekom cijele povijesti spasenja, o njezinim nevoljama što proizlaze iz grijeha i o njezinoj obnovi „u Gospodinu“ (1 Kor 7,39), u Novom Savezu Krista i Crkve².

U današnjem prvom čitanju iz Knjige Postanka

ocrtana je upravo ta ženidbena stvarnost u svojem izvornom obliku. Muškarac se, čuli smo, osjeća nepotpunim, osjeća se samim, osamljenim, jer mu se »ne nađe pomoć kao što je on«, sve dok Bog ne stvori ženu, ženu koja je »sudionica iste zbiljnosti i dostojanstva kao i muškarac. Na tu se, dakle, ženidbenu zbilju poziva Krist Gospodin u današnjem Evanđelju kojeg smo upravo navijestili u svojem viđenju ženidbene ljubavi iz koje izrasta i koja oblikuje obitelj - obitelj koja je »slika i prilika« Presvetoga Trojstva - »slika i prilika« onog Otajstva iz kojeg izvire svaka prava ljubav, »slika i prilika« Trojstvenoga Boga koji je zajedništvo osoba i koji stoga u svojem najdubljem otajstvu nije samoća, nego obitelj, jer u sebi sadržava očinstvo, sinovstvo i ljubav koja je bît obitelji»³.

2. Ono što je Isus u današnjem Evanđelju poručio farizejima, a zatim i predao svojim učenicima u nauku o ženidbi i obitelji, riječi su Vječnoga živo-

1 Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na blagdan Kraljice svete krunice u Mariji Bistrici, 7. listopada 2018.

2 Usp. *Katekizam Katoličke Crkve* (KKC), br. 1602.

3 Usp. *Relatiofinalis*, Zaključno izvješće biskupske sinode svetom ocu Franji, Poziv i poslanje obitelji u Crkvu u suvremenom svijetu, br. 38.

ta koje se tiču svakoga od nas. U njima »prepoznajemo tri osnovne postaje Božjega nauma.

U početku je prvotna obitelj: Bog Stvoritelj ustavio je brak između Adama i Eve kao čvrst temelj obitelji. Ne samo da je stvorio ljudsko biće kao muško i žensko (*usp. Post* 1, 27) nego ih je blagoslovio da se plode i množe (*usp. Post* 1, 28). "Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i njih dvoje bit će jedno tijelo" (*Post* 2, 24).

Potom je taj savez, ranjen grijehom, u povijesnom obliku ženidbe, u kojem se očitovao u Izraelovojoj predaji, imao razne inačice: monogamiju i mnogoženstvo, stalnost i rastavu, uzajamnost i ženinu neravnopravnost i podčinjenost muškarcu. Mojsijev ustupak mogućeg otpusta (Pnz 24, 1 ss.), koji vrijedi još u Isusovo vrijeme, dâ se razumjeti u tom okviru.

Na posljetku, pomirenje palog svijeta dolaskom Spasitelja ne samo da ponovno uklapa u svoj poredak izvorni božanski naum, nego povijest Božjeg naroda vodi prema novom dovršenju. Krist Gospodin, dakle, »nije tek vratio ženidbu i obitelj u izvorno stanje, nego je i uzdigao brak na razinu sakramentalnog znaka njegove ljubavi prema Crkvi (*usp. Mt* 19, 1-12; *Mk* 10, 1-12; *Ef* 5, 21-32)«⁴. On je »uzdigao na dostojanstvo sakramenta ženidbeni savez među krštenima, kojim muška osoba i ženska osoba međusobno uspostavljaju zajednicu svega života po svojoj naravi usmjerenu k dobru supružnika te k rađanju i odgajanju potomstva«⁵. To je dakle onaj stalni i sigurni nauk o čovjeku - muškarcu i ženi, o braku i obitelji kojega je Crkva primila od Krista Gospodina i kojega je naviještala i naviješta ljudima svih vremena i iz svih naroda. Naviješta ga i nama danas.

3. Jedan od najuzvišenijih izričaja o braku i obitelji Crkva je izložila na Drugom vatikanskom koncilu, u pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes*⁶. Ovako se ondje određuje brak i obitelj: "Intimna zajednica bračnog života i bračne ljubavi, koju je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, uspostavlja se ženidbenim savezom, odnosno neopozivom osobnom privolom. Tako po ljudskom činu, kojim se supruzi uzajamno

predaju i primaju, nastaje – također pred društvom – po božanskoj uredbi čvrsta ustanova"⁷.

"Prava ljubav između muža i žene"⁸ podrazumijeva uzajamno sebedarje te uključuje i uklapa u sebe i spolnu i osjećajnu dimenziju, u čemu se poklapa s Božjim naumom⁹. Otud jasno proistječe da su ženidba i bračna ljubav koja ju prožima "po svojoj naravi usmjerene prema rađanju i odgajanju potomstva"¹⁰. Usto se ističe da su supruzi ukorijenjeni u Kristu: Gospodin Krist "dolazi ususret kršćanskim supruzima po sakramantu ženidbe"¹¹ i s njima ostaje (*sacramentum permanentis*). On preuzima, pročišćuje i dovodi do punine ljudsku ljubav te, prožimajući sav njihov život vjere, nade i milosti, supruzima daruje sa svojim Duhom sposobnost da tu ljubav žive. Na taj način supruzi kao da su posvećeni te, posredstvom neke vlastite milosti, izgrađuju Tijelo Kristovo i tvore kućnu Crkvu¹² pa Crkva upire pogled upravo u kršćansku obitelj da bi u potpunosti shvatila sebe kao otajstvo, jer ga obitelj očituje u pravom obliku¹³. Papa Franjo će, na tom tragu, istaknuti da je »Crkva obitelj obitelj, neprestano obogaćivanje životom svih kućnih Crkava. Stoga "sakramentom ženidbe svaka obitelj, u svakom pogledu postaje dobro za Crkvu"¹⁴.

4. Draga braća i sestre. Svjedoci smo velike krize braka i obitelji. Ono što je duboko bilo upisano u ljudsku narav, u prirodni zakon – čvrsto zajedništvo života muškarca i žene u braku i obitelji, a u Bibliji jasno potvrđeno „Što je Bog združio čovjek neka ne rastavlja“ doživljava duboku kruznu.

Još i više! U naše dane, u tzv. Zapadnome svijetu pa tako i u našoj Domovini, bit i očitovanje onoga što je ljudska osoba - čovjek kao muškarac i žena, i bit i očitovanje onoga što je brak i onoga što je obitelj, ne samo da se duboko preispituje, nego se stavlja u sumnju, redefinira i ispunja novim posve drukčijim i nama posve stranim sadržajima. Stvara se i promiče neka nova antropologija! Snažno i programirano promiče se neki novi "identitet", muškarca i žene, braka i obitelji,

7 GS 49.

8 usp. GS 48-49.

9 GS 50.

10 GS 48.

11 usp. LG 11.

12 Usp. KKC, 1701, 1703.

13 KKK, br. 2393.

4 KKC, br. 1601.

5 Usp. GS 47-52.

6 GS 48.

stran ljudskoj naravi i Božanskoj objavi. Napose su na udaru kršćanska slika čovjeka – muškarca i žene, kršćanska slika braka i obitelji. Tim misaonim strujanjima i novim naucima neprihvatljiv je govor o ljudskoj osobi – čovjeku stvorenu na »sliku i priliku« Božju, obdarenu duhovnom i besmrtnom dušom, jedinim stvorenjem na zemlji što ga je Bog htio radi njega samoga, i koje je od svog samog začeća upućen prema vječnom blaženstvu¹⁵. Ako li ćemo stvari nazvati pravim imenom, s kršćanske točke gledišta riječ je o teškim zabludama o čovjeku. Tom suvremenom neopaganstvu posve je stran i neprihvatljiv govor što ga po Kristovu mandatu i na temelju njegova nauka naučava i promiče Crkva o braku i obitelji kao intimnoj zajednici bračnog života i bračne ljubavi, koju je Stvoritelj utemeljio i providio vlastitim zakonima, a koja se uspostavlja ženidbenim savezom, odnosno neopozivom osobnom privolom. Njima je dalek i neprihvatljiv nauk da upravo po ljudskom činu, kojim se supruzi uzajamno predaju i primaju, nastaje – također i pred društvom – po božanskoj uredbi čvrsta ustanova koja se zove obitelj, da prava ljubav između muža i žene podrazumijeva uzajamno sebedarje te da su ženidba i bračna ljubav koja ju prožima po svojoj naravi usmjerene prema rađanju i odgajanju potomstva. Još im je manje prihvatljiv nauk koji kaže da kršćanskim supruzima muškarcu i ženi ukorijenjenima u Kristu on sam dolazi ususret po sakramentu ženidbe, ostaje s njima, preuzima, pročišćuje i dovodi do punine njihovu ljubav te im sa svojim Duhom daruje sposobnost da tu ljubav žive i da oni tako živeći, kao da su posvećeni, posredstvom njima vlastite milosti, i

14 Papa Franjo, *Amoris laetitia – Radost ljubavi*, Posodalna apostolska pobudnica, KS, Zagreb, 2017, br. 87.

15 Usp. KKC, 1701, 1703.

tvore kućnu Crkvu i izgrađuju Tijelo Kristovo – Crkvu kao obitelj obitelji, Crkvu koja je dobro za obitelj, i obitelj koja je dobro za Crkvu i društvo.

5. Draga braćo i sestre. Čovjek, stvoren na sliku i priliku Božju, stvoren je iz ljubavi i za ljubav i bez ljubavi on ne može živjeti ni opстатi. „Stvarajući ljudsko biće kao muško i žensko, Bog daje osobno dostojanstvo jednom i drugom jednakom. Na svakome je od njih muškarцу i ženi, da prihvate svoj spolni identitet“¹⁶. Crkva, braćo i sestre, sve to naviješta i ne može drugačije govoriti. Ona nije vlasnica Božje objave pa da je može mijenjati nego službenica i vršiteljica Božjeg nauma.

Za sve to shvatiti i prihvatiti, potrebna je vjera u Krista Gospodina. Potrebno je vjerničko predanje Bogu koje je puno djetinja, bezpridržajnog povjerenja u Boga, nadahnuto Isusovim riječima iz današnjeg Evanđelja: »Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u njemu neće ući« (Mk 10, 12).

Molimo se danas, draga braćo i sestre, Blaženoj Djevici Mariji, Isusovoj Majci, Kraljici svete krunice, Kraljici obitelji koja je »duša duše hrvatske«, da nam od svoga sina izzmoli takvu vjeru. Molimo također i za naše obitelji da budu čvrste, stabilne zajednice međusobne ljubavi i vjernosti supružnika, kolijevke života. Molimo također Božji blizinu i našu ljudsku pažnju za sve one koji su se sticajem okolnosti udaljili svojim bračnim životom i ponašanjem od kršćanskog nauka o braku i obitelji.

Najvjernija odvjetnice na braniku stoj. Čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom. Amen.

16 KKC, br. 2393.

Isus umire na križu¹

Braćo i sestre,

usmjerimo svoj pogled na Isusa koji, raspet na križu, umire.

Zastrašujući prizor. Krik bola odjekuje do na kraj svijeta, tama se prostire po svoj zemlji, rasparana nebesa, hramska se zavjesa razdrije odozgor dodata, zemlja se potrese, pećine se raspukoše, grobovi otvorile, zaglušujući udari gromova, orkanski vjetar, obilne kiše.

To je govor Neba. Čovjek je zanijemio, nemoćan, u strahu, zatečen. Bog progovara zastrašujućim biblijskim prizorom i kaže: Čovječe, danas si počinio nezapamćen zločin. Boga si razapeo na križ. Danas si, ubijajući Boga, dodirnuo dno dna u svojoj grešnosti. Od prvog Adamovog grijeha do razapinjanja Boga na križ slijedio si put Zloga koji te doveo do ponora, do provalije duboke iz koje te može izbaviti jedino veliki i milosrdni Bog.

I doista, sam Bog hita da nas spasi. Bog ispunja svoje obećanje i šalje svoga Sina jedinorođenca među nas ljude da nas po muci, smrti i uskrnuću svojem izbavi od sigurne smrti i uništenja, te nas povede putem spasenja.

Bog ostaje vjeran svojim obećanjima. A čovjek? Čovjek je morao dotaknuti najnižu točku svoje grešnosti da mu se probudi potreba za Nebom i Spasenjem.

Potresni prizor na Golgoti potresao je cijeli svijet. Krik bola se čuo do na kraj zemlje, zaglušujući glas rasparanih nebesa uz nemirio je svako ljudsko biće. Gromovi, zemljotres, tama, razorni vjetar i obilne kiše su znakovi u kojima je čovjek prepoznao trenutke koji pozivaju na obraćenje, promijenu, stvaranje novog neba i nove zemlje, te rađanje novog čovjeka.

Bog, iako od ljudi raspet na križu, u svojoj neizmjernoj ljubavi progovara: Čovječe, ispunilo se

vrijeme. Započni život spasenja. Povjeruj u Isusa raspetoga i uskrsloga. Živi život po Evandželju. Ne boj se, živi bez straha. Ti si, čovječe, pobjednik. Isus, naš brat, pobijedio je svaki strah. Pobjedio je Sotonu, grijeh i smrt. Koga da se bojimo?

Ovaj zastrašujući prizor toliko je odjeknuo cijelom zemljom, srcima ljudi, da se Kraljevstvo Isusovo tj. Kristova Crkva na zemlji vrlo brzo, usprkos krvavim progonima i nesavladivim poteskoćama, širila diljem poznatog svijeta.

Draga braćo i sestre, danas molimo križni put kojemu je tema Obitelj, nedavno smo u Splitu imali Treći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji, godine 2014. i 2015., dvije godine uza-stopce, u Vatikanu su održane biskupske sinode s temom Obitelj. Govor o obitelji je postao redovit i svakodnevni u javnom medijskom prostoru. Danas mnogi osjećaju da je posljednji trenutak za spas obitelji. Naime, već dugi niz godina određene snage u svijetu žele rastociti, uništiti obitelj, posebno kršćansku obitelj. Što se sve ne čini da se kršćanska obitelj uništi. Zastrašujući su načini uništavanja obitelji.

Kao da je čovjek došao do zida. Kao da nema dovoljno mudrosti i hrabrosti kako bi zaštitio obitelj, kako bi obitelj učinio zdravom i plodnom, jezgrom svake zdrave zajednice.

Kao da nam i danas Bog zastrašujućim prizorima progovara: Čovječe, danas činiš nezapamćen zločin. Čovječe, danas ubijaš obitelj. Čovječe, ubijaš milijune i milijune nevine i nezaštićene djece u utrobama majki. Čovječe, svake godine razoris na tisuće i tisuće kršćanskih brakova. Čovječe, i danas zlostavljaš na milijune djece, žena i muškaraca u svojim obiteljima. Čovječe, i danas zbog svog neodgovornog života svoju vlastitu djecu tjerаш u siromaštvo i ovisnosti.

Braćo i sestre, dok stojimo na ovoj Golgoti upi rući pogled u Isusa kojega smo ubili, uputimo svome Spasitelju žarku molitvu da i nas danas obdari mudrošću i hrabrošću, kao što je nekoć obdario apostole i prve učenike, te se iz giba i blata uzdignemo na novi život.

¹ Propovijed vlč. Slavka Rajića na križnome putu kod 12. postaje, Marija Bistrica, 7. listopada 2018.

Danas smo svjesni da je ovo posljednji trenutak za spas kršćanske obitelji. Krik zabrinutosti Crkva šalje diljem svijeta. Zastrašujući vapaj nerođene djece mora dotaknuti srca ljudi dobre volje. Bog ljubavi i začetnik života udara božanskim ljekovitim strelicama grešne ljude da ih pokrene i otvori novo doba kršćanske obitelji, obitelji ljubavi i plodnosti.

Bože raspeti i uskrsnuli, čuj naše vapaje. Daj nam mudrosti i hrabrosti da zaštитimo kršćansku obitelj. Ojačaj nas uskrsnom snagom da se ne bojimo osnivati kršćanske obitelji u kojima će se slaviti Boga s brojnom djecom. Bože, pomozi nam. Amen!

Put u nebesku domovinu zove se izgrađivanje zemaljske¹

*Uzoriti gospodine kardinale!
Poštovana braćo svećenici!
Dragi vjernici, sudionici molitvenoga
pohoda za domovinu!*

Evangelist Luka jedan je od četvorice novozačetnih pisaca, koji su nam ostavili zabilježbe o Isusovu proročkom i spasiteljskom djelovanju među ljudima. Iz tog Evangelija upravo smo čuli kratak odlomak, koji se čita na svim Misama, što se slave bilo gdje u svijetu, danas u subotu 28. tjedna liturgijskoga vremena kroz godinu. U tom velikom svjetskom zajedništvu katoličke molitve i razmatranja Božje riječi, kojemu se ponizno priđružujemo ovom Svetom Misom, željeli bismo, polazeći upravo od pročitanog odlomka iz Evangelija i oslanjajući se na njega, razmijeniti nekoliko misli.

1. Da bismo u svom skromnom nastojanju lakše dokučili nekadašnju i današnju poruku odlomka iz Lukina evanđelja (Lk 12,8-12), potrebno je podsjetiti, da je evangelist Luka vrlo osobit pisac. Naime, on jest dušobrižnik i duhovni pastir, navjestitelj i svjedok, kao i drugi novozavjetni pisci. Ali on je i različit po tomu što nije samo prikupio uspomenu na Isusa i nauk Crkve, koje prenosi drugima, već je on i učena osoba, puna znanja, koja dobro poznaje također pravila povijesti svoga vremena. On živi ukorijenjen u ondašnju visoku kulturu grčkoga oblika i smatra, da se Isusa i kršćanstvo može i treba predstaviti u skladu sa zahtjevima i potrebama, koje je imala ta kultura.

To je bila prepostavka ovom svetom piscu, da

1 Propovijed msgr. Tome Vukšića, vojnog ordinarija u BiH na molitvenom pohodu za domovinu; Bobovac, 20. listopada 2018.

stvori svoj, malo drukčiji i sjajan pogled na Isusa i njegovo djelo. A osnovna oznaka toga pogleda na Isusa jest osjećaj, ritam i odraz sveukupne povijesti spasenja, odnosno Božje prisutnosti u čovjekovu životu u svakom vremenu, Božjega hoda s čovjekom kroz cijelu povijest. Lukin opis tako sadrži uspomenu na prošlost vjere i nade Izabranoga naroda, opisane u Starom Zavjetu, koji je najavio dolazak Spasitelja. U njemu je i vizija sadašnjosti, u čijem središtu je upravo Isus, koji je ostvarenje vjere i nade Izabranoga Naroda. A budućnost Luka vidi kao razdoblje Crkve, vrijeme novog Izabranog Naroda, čije je poslanje pristajati uz Isusa, biti sredstvo njegove budućnosti među ljudima radi posredovanje spasenja i odnositi se odgovorno prema svim Božjim stvorenjima.

A drugo, današnji odlomak iz Lukina Evangelija sadrži samo Isusove riječi. Po tomu je ovaj odlomak jedan od onih dijelova Svetoga Pisma, koje nazivamo „verba Domini“, doslovne riječi Gospodinove, koje svaki vjernik sluša s najdubljim strahopoštovanjem. Isus ih je izgovorio kao poziv, pouku i opomenu pred velikim brojem ljudi, koji su se jednoga dana bili okupili da ga slušaju. Bila je to jedna od postaja dok se, na svom posljednjem putovanju, Isus uspinjao iz nizinske Galileje prema Jeruzalemu. Uzlazio je prema gradu, koji je za svakoga Židova, pa i za Isusa, bio privilegirano mjesto sjećanja i jedinstveno mjesto molitve.

2. Kao vjernici, željni slušati Isusovu riječ, te željni susreta s njim pod misnim prilikama kruha i vina, slično smo se i mi jutros uspinjali na ovu zaravan, koja je skoro iste nadmorske visine kao Jeruzalem. Došli smo ovdje, da se sjećamo i da molimo. Stoga s ponosom podsjećamo, da su ne-

kadašnji zakoniti vladari ove zemlje nosili ime Stjepan i Katarina. I svakomu razboritom dosta! Jer ta imena već sama po sebi nose bremenitu poruku, koju uopće nije potrebito tumačiti. Činimo to rado i sa zahvalnošću, ponizno i u molitvi, otvoreni i s poštovanjem prema svakom drugom i drukčijem imenu, ali i odlučni u uvjerenju, da nam nitko ne bi smio ni pokušati, a kamoli stvarno nametati zaborav kao pravilo. Jer sjećanje je naša obveza prema istini i dug prema precima i vlastitoj prošlosti. A naše vršenje toga je dio neotuđive slobode.

Danas smo ovdje, međutim, još više s nakanom, da čujemo Isusove riječi i radi molitve. Upućujemo ju Presvetomu Trojstvu osoba. Molimo Gospodina Boga Oca stvoritelja, Isusa Krista otkupitelja i spasitelja svakoga čovjeka i cijelog svijeta, i Duha Posvetitelja, da nas uzdrže u čistoj vjeri i klanjanju. Molimo Boga također, da milostivim okom pogleda i blagoslovi našu domovinu i sve ljude koji u njoj žive, da ju obdari napretkom i razvitkom u svakom dobru i slozi, da sve njezine stanovnike zaštiti od neprijateljstava i mržnje, od sukoba i rata, od raznih bolesti i gladi, od mržnje i nesloge, od svade i nemira. Da se pojedinci i narodi u njoj uzajamno poštuju i uvažavaju, da se svi natječu u čuvanju dostojanstva drugoga, da se ispravljaju počinjene nepravde, da nitko nikoga ne ponižava niti majorizira, da se doneše zakon koji će svakom narodu osigurati mogućnost da sebi bira predstavnike, da se pošteno izabrani predstavnici natječu u služenju svima, da nestane korupcija, da se omogući povratak izbjeglica, da se poštuju prava radnika, da se ne guše proročki glasovi koji upozoravaju na pogubnost zakona koji ne štite pravdu, da se prihvati istina kako je svaka nepravda Bogu mrska (usp. Jdt 5,17; Ps 5,5; Sir 10,7) i da je u svakom narodu Bogu mio onaj koji čini pravdu (usp. Dj 10,34-35), da se cijeni poštenje i poniznost, da se zaustavi iseljavanje, da se osnažuju optimizam i nada mladih kroz gospodarski razvitak, da svaki čovjek može dostoјno živjeti od plodova svoga rada, da se širi sloboda i istina, da se štiti život od začeća, da se poštuje dostojanstvo žene i zaštite prava djeteta i majke.

Draga braćo i sestre!

3. Uspinjući se u Jeruzalem, Isus se zaustavio na nekoj uzvisini i, u kratkoj propovijedi, svojim slušateljima rekao troje. Prvo, kazao je: „Tko se god prizna mojim pred ljudima, i Sin Čovječji priznat će se njegovim pred anđelima Božjim. A tko mene zariječe pred ljudima, bit će zanijekan

pred anđelima Božjim“ (Lk 12,8-9). To isto on kaže danas nama, koji smo uzašli na Bobovac i s ove uzvisine, kao sa svoje propovjedaonice u prirodi, s ovoga privilegiranoga mjesta našega sjećanja i molitve, istu poruku upućuje svim stanovnicima ove zemlje. Pri tomu, svatko od nas mu je potreban kao njegov glasnogovornik, ovlašten i obvezatan širiti njegovu cjelovitu poruku.

Prije svega tako da se pred ljudima pokažemo kao Isusovi, odnosno da iz našega načina življena bude jasno, da smo njegovi i da je on Otkupitelj naš i svakoga čovjeka. Da smo kršćani i da se stvarno ponosimo njegovim imenom. I obratno, zanjekati pred ljudima da smo njegovi, znači prije svega živjeti tako, ne daj Bože, da se ni ne opaža da smo Isusovi. Zato ponizno ponavljamo poznate riječi: „Isuse, tvoji smo i tvoji hoćemo da budemo!“ Sve u skladu s molitvenim nakanama, koje su malo prije izrečene.

Drugo, u nastavku svoga govora Isus veli također: „I tko god rekne riječ na Sina Čovječjega, oprostit će mu se. Ali tko pohuli protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti“ (Lk 12,10). – I, naravno, pitamo se što to znači? I još više, što znaće riječi, da se hula protiv Duha Svetoga neće oprostiti, dok ih Isus izgovara danas pod ovim vedrim nebom? A budući da je Isus sve govorio i činio, nadahnut i ispunjen Duhom Svetim, i u zajedništvu osoba Presvetoga Trojstva, jasno je da se hula protiv Duha Božjega sastoji u odbacivanju oprosta i ljubavi, poštenja i uzajamnoga poštovanja, koje je Isus propovijedao, kao da bi oni bili prijevara, izopačenost i laž. Odnosno, na razini društvenoga života, hula je u odbijanju nauka Isusova da su svi ljudi braća i sestre i da svi ljudi i narodi imaju jednaka prava i dostojanstvo, hula je u donošenju i primjeni zakona bez pravde, kao da bi Isusova poruka bila bezvrijedna i razorna po živote ljudi. Zato je svaka hula za osudu i kršćanski nauk na nju nikada ne pristaje.

Kršćanin, koji javno zastupa Isusova načela i zista se trudi živjeti po pravilima njegove poruke, često je u napasti da podlegne vlastitim slabostima, ali i izložen opasnosti da ga okolina prezire, omalovažava, marginalizira, izruguje pa čak i da ga progoni. Toga je bio svjestan i Isus pa je, kao treće, svojim sljedbenicima za sva vremena, a time i svim sudionicima ovoga molitvenog pohoda, u vezi s time izrekao upozorenje, ohrabrenje i utjehu riječima: „Nadalje, kad vas budu dovodili pred sinagoge i poglavarstva i vlasti, ne budite zabrinuti kako ćete se ili čime braniti, što li reći!

Ta Duh Sveti poučit će vas u taj čas što valja reći“ (Lk 12,11-12). Te su riječi Isusova poruka za situacije progona i patnja, za situacije kad čovjek sam ne vidi put izlaska i rješenja problema, kad je ponizan, kad trpi najgori oblik oskudice ostavljen u samoći, kad je pravda spriječena, kad se Božji zakon ne poštuje, kad se moralna načela odbacuju, a čovjekova plemenita uvjerenja i temeljna prava izlažu linču medijskih, ideoloških, gospodarskih i političkih interesnih grupa, tih suvremenih poglavaraštava i vlasti, pred kojima se na nov način opet vodi proces protiv samog Isusa i njegova nauka. Po tomu je Isus ne samo opet na križnom putu, nego također za sve te svoje suvremene progonitelje, po nadahnuću Duha Svetoga, opet moli: „Oče, oprosti im, ne znaju što čine!“ (Lk 23,34). A mi, ostajući vjerni Isusu, i protivni svakom nasilju i nepravdi, zajedno s Isusom ponavljamo tu njegovu molitvu i već sada zazivamo Presveto Trojstvo da nas, po zagovoru svih svetaca, blagoslovi, kako bismo, poučeni darom Duha Svetoga, u svakom času prednjačili u do-

bru i našli najbolje rješenje za sebe, za domovinu i za sve ljude koji u njoj žive.

Kao vjernici s pouzdanjem pristajemo uz nauk svetoga Pavla, da je naša vječna domovina na nebesima (usp. Fil 3,20). I svjesni smo pri tomu, da se put u nebesku domovinu zove izgrađivanje zemaljske domovine, poštivanje njezinih ljudi i svih putnika i namjernika, koji se u njoj nađu jer, kao što se čita u Svetom Pismu: „Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Vjera ako nema djela, mrtva je u sebi“ (Jak 2,14.17).

U tom plemenitom nastojanu neka vas dragi Bog obdari svakim blagoslovom zemaljskim i nebeskim! Zdravi i veseli bili! Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

✠ Tomo Vukšić,
vojni biskup u BiH

ODREDBE VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 805-03/18-07/01

URBROJ: 512-07-18-66

Zagreb, 18. rujna 2018.

DON VLADISLAV MANDURA, VOJNI KAPELAN
DON SLAVKO RAJIĆ, VOJNI KAPELAN
DON IVAN BLAŽEVAC, VOJNI KAPELAN

PREDMET: Povjerenstvo Vojnog ordinarijata u RH za upućivanje kapelana u međunarodne mirovne misije
- imenovanje, daje se

Radi duhovnih potreba naših vjernika - pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske i pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova RH - koji se upućuju u mirovne misije i druge inozemne operacije potpore miru imenujem Vas članovima Povjerenstva Vojnog ordinarijata u RH za pripravu i upućivanje kapelana Vojnog ordinarijata u međunarodne mirovne misije.

Za voditelja Povjerenstva imenujem vojnog kapelana don Vladislava MANDRU, a za članove don Slavka Rajića i don Ivana Blaževca. Povjerenstvu povjeravam zadaču da provodi koordinaciju za dobro funkcioniranje i provedbu zadaća vezanih uz dušobrižništvo u misijama. Voditelj će u dogовору s generalnim vikarom sazivati i ravnati sastancima. U rad će se uključivati i kapelani koji su neposredno vezani uz mirovnu misiju - kapelan koji se posljednji vratio iz misije, te kapelan koji će kao slijedeći biti upućen u misiju.

Povjerenstvo neka usko surađuje s generalnim vikarom i biskupskim vikarima za pastoral koji djeluju u MORH-u i MUP-u i neka:

- predlaže kandidate za upućivanje u misije;
- brine o pravovremenoj nominaciji kandidata u Oružanim snagama RH;
- brine o pripravi kandidata za upućivanje u misiju;
- vrši potporu kod upućivanja kapelana u misiju, za vrijeme misije i nakon povratka iz misije;
- izrađuje Standardni operativni postupak (SOP) koji bi sve procese vezane uz Vojni ordinariat i mirovne misije standardizirao i uskladio s Naputkom GSOS iz 2013. god. i drugo.

Povjerenstvo će o svojem radu pismenim putem povremeno izvješćivati biskupa vojnog ordinarija.

Članovi Povjerenstva imenuju se na mandat od tri godine.

Želeći vam Božji blagoslov u ovome važnom radu naše biskupije zazivam na Vas zaštitu naše nebeske majke i zaštitnice - Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta.

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. Imenovima, kao u naslovu
2. generalnom vikaru
3. biskupskom vikaru za MUP
4. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/01
URBROJ: 512-07-18-85
Zagreb, 26. rujna 2018.

- VOJNIM KAPELANIMA
ZAGREBAČKOG VOJNOG DEKANATA
- VOJNIM KAPELANIMA
KARLOVAČKOG VOJNOG DEKANATA
- POLICIJSKIM KAPELANIMA
ZAGREBAČKOG POLICIJSKOG DEKANATA
- POLICIJSKIM KAPELANIMA
VARAŽDINSKOG POLICIJSKOG DEKANATA
- svima -

PREDMET: Proslava 20. obljetnice beatifikacije bl. Alojzija Stepinca
- poziv, dostavlja se

Poštovani i dragi kapelani,

Povodom 20. obljetnice beatifikacije i 120. obljetnice rođenja bl. Alojzija Stepinca Zagrebačka nadbiskupija organizira hodočašće svećenika Zagrebačke crkvene pokrajine u Krašić. Hodočašće će biti u srijedu 3. listopada 2018. godine.

Srdačno Vas pozivam, dragi vojni i policijski kapelani, da se ukoliko možete pridružite i sudjelujete na ovom hodočašću. Program hodočašća nalazi se u prilogu.

Neka sve bude na veću slavu Božju i spasenje neumrlih duša.

Srdačno Vas u Gospodinu pozdravljam.

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

- naslovu, svima
- pismohrana, ovdje

KLASA: 805-04/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-5

Zagreb, 1. listopada 2018.

**VOJNIM KAPELANIMA I
POMOĆNICIMA VOJNIH KAPELANA,
SUDIONICIMA Z.V.V. „VELEBIT 18“
- svima -**

PREDMET: Priprema i provedba združene vojne vježbe „VELEBIT 18“
- poziv na koordinacijski sastanak

Vojni ordinarijat u RH odredio je sukladno točki 6. Zapovijedi Načelnika Glavnog stožera OS RH a u cilju priprema i provedbe združene vojne vježbe „VELEBIT 18“ ZDRUŽENA SNAGA, vojne kapelane i pomoćnike vojnih kapelana koji će sudjelovati u vježbi. Vojni kapelani i pomoćnici vojnih kapelana tijekom pripreme i provedbe vojne vježbe pružat će dušobrižničku potporu.

Pozivamo Vas stoga na koordinacijski sastanak koji će se održati u srijedu 3. listopada 2018. godine u 10.30 sati u zgradi Vojnog ordinarijata u Zagrebu. Tema sastanka bit će dogovor o sudjelovanju vojnih kapelana i pomoćnika vojnih kapelana u vježbi i svih detalja o provedbi.

Za pomoćnike vojnih kapelana iz popisa potrebno je putem matične postrojbe otvoriti putni nalog čiji će troškovi teretiti Financijski plan Vojnog ordinarijata u RH za 2018. (930951-32111-930951-P03-A37-05-01-0107).

Osoba za kontakt u ime Vojnog ordinarijata i koordinator za vojne kapelane i pomoćnike vojnih kapelana je don Vladislav Mandura, vojni kapelan, tel. 031/839-166 i mob. 091/586-3400.

JB/RS

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Prilog: Popis vojnih kapelana i pomoćnika vojnih kapelana za združenu vojnu vježbu

Dostaviti:

1. Naslovu – prema popisu u prilogu, faksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 813-07/18-01/01
URBROJ: 512-07-18-22
Zagreb, 10. listopada 2018.

VOJNIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Godišnji plan rada vojne kapelaniјe za 2019. godinu
- traži se

Poštovani,

Molimo Vas da pristupite izradi Godišnjeg plana rada Vaše vojne kapelaniјe za 2019. godinu, te da se pri izradi istog vodite Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2019. godinu kojeg je odo бrio vojni ordinarij, a koji Vam dostavljamo u prilogu.

Isti je po izradi potrebno dostaviti pisanim putem u dva (2) primjerka u Vojni ordinarijat do 1. studenoga, na odobrenje vojnom ordinariju u RH.

Napominjemo da je pri izradi Godišnjeg plana rada zadaće i aktivnosti Vaše kapelaniјe potrebno usuglasiti sa zapovjednikom postrojbe u kojoj djeluje Vaša vojna kapelaniјa.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Prilog: kao u tekstu

Dostaviti:
1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/04

URBROJ: 512-07-18-41

Zagreb, 10. listopada 2018.

**DJELATNICI KURIJE VO I UREDA KURIJE VO
POMOĆNICI VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO**
- svima -

PREDMET: Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u RH

- obavijest, daje se

Duhovne vježbe pomoćnika vojnih i policijskih kapelana, djelatnika MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, MUP-ove Samostalne službe za suradnju te djelatnika Vojnog ordinarijata održat će se sukladno Godišnjem pastoralnom planu za 2018. godinu od 13. do 16. studenoga 2018. godine u Policijskom odmaralištu „Valbandon“ u Valbandonu kraj Pule.

Svi djelatnici trebaju ispuniti formular prijave u privitku ovog dopisa i dostaviti ga telefaksom u Vojni ordinarijat do 22. listopada.

Djelatnici koji se prijave za organizirani prijevoz autobusom okupit će se dana 13. studenoga u 12:30 sati na ručku u zgradi Ordinarijata u Zagrebu. U Valbandon svi trebaju doći do 18:00 sati kada je predviđen smještaj, te večera u 18:30 sati i kratki uvod u duhovne vježbe. Potrebno je ponijeti brevijar.

Sudjelovanje pomoćnika vojnih kapelana na duhovnim vježbama bit će, sukladno prijavama, regulirano kroz Zapovijed Načelnika Glavnog Stožera OS RH.

Program duhovnih vježbi završava s ručkom u petak 16. studenoga.

MM/RS

Uz pozdrav u Gospodinu,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Prilog: Formular za prijavu

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/03

URBROJ: 512-07-18-58

Zagreb, 12. listopada 2018.

**VOJNIM KAPELANIMA
POLICIJSKIM KAPELANIMA**

- svima -

PREDMET: Obilježavanje Dušnog dana

- uputa i poziv, dostavlja se

Poštovana braćo svećenici,

Sukladno tradiciji služenja svetih misa za poginule i umrle hrvatske branitelje u sklopu obilježavanja svetkovine Svih Svetih i Dušnog dana, u svojim kapelanijama upriličite slavlje svetih misa zadušnica, u dogovoru sa zapovjednicima postrojbi odnosno načelnicima Policijskih uprava, u vrijeme koje je najprikladnije u postrojbi odnosno Upravi. Savjetujemo da to bude 31. listopada 2018. godine.

Središnja sveta misa zadušnica za sve poginule i umrle hrvatske branitelje na razini Vojnog ordinarijata u RH održat će se u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, u petak 2. studenoga 2018. u 10.30 sati. Svetu misu predvodi vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Očekujemo Vaš dolazak i koncelebraciju u ovoj svetoj misi.

Molimo Vas da sa sobom ponesete albu, a svoje sudjelovanje potvrdite u tajništvo Ordinarijata do utorka 30. studenoga. Očekujemo također sudjelovanje svih pomoćnika vojnih i policijskih kapelana iz Zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata.

MM/RS

Uz pozdrav u Gospodinu,

+ *Jure Bogdan*

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. Naslovu, telefaksom
2. Pomoćnici vojnih i policijskih kapelana – Zagrebački dekanati
3. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-06/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-36

Zagreb, 30. listopada 2018.

- IZABRANIM I IMENOVANIM ČLANOVIMA
PREZBITERSKOG VIJEĆA VOJNOG
ORDINARIJATA U RH
-ZBORU DEKANA VOJNIH I POLICIJSKIH
DEKANATA
- svima -

**PREDMET: Sjednica Prezbiteriskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH i
Zbora vojnih i policijskih dekana**
- poziv, dostavlja se

Poštovani,

Pozivam Vas na zajedničku sjednicu Prezbiteriskog vijeća Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj i Zbora vojnih i policijskih dekana koja će se održati u novom terminu u četvrtak 8. studenoga 2018. godine s početkom u 10,00 sati u zgradi Vojnog ordinarijata u Zagrebu.

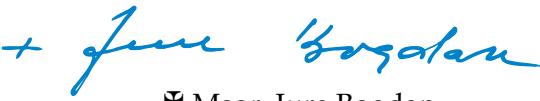
Dnevni red:

- 1) Pastoralni kalendar Vojnog ordinarijata u 2019.;
- 2) Ljetne pastoralne aktivnosti Vojnog ordinarijata u RH
(ljetovanja djece, mladih i studenata);
- 3) Dekanatska vizitacija;
- 4) Razno.

Molim Vas da razmotrite ove točke te dođete na Sjednicu pripravni glede inicijativa za kvalitetan rad Vojnog ordinarijata u RH i rješavanje drugih tema.

Nakon radnog dijela pozvani ste na zajednički ručak.

Radujem se susretu s Vama i srdačno Vas pozdravljam!

+ Jure Bogdan

Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. Prezbiterisko vijeće, svim članovima
2. Vojnim i policijskim dekanima, svima
3. Pismohrana, ovdje

KLASA: 805-03/18-07/01

URBROJ: 512-07-18-98

Zagreb, 22. studenoga 2018.

**POVJERENSTVO VOJNOG ORDINARIJATA U RH
ZA ORGANIZACIJU I PROVEDBU 27. HRVATSKOG
VOJNOG, POLICIJSKOG I BRANITELJSKOG
HODOČAŠĆA U LOURDES 2019.**

**PREDMET: Imenovanje Povjerenstva za organizaciju i provedbu 27.
hrvatskog vojnog, policijskog i braniteljskog hodočašća
u Lourdes 2019.**

Vojni ordinarijat u RH će i 2019. godine sudjelovati na međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdes u Francuskoj. Ovime imenujem članove Povjerenstva za pripremu i provedbu 27. hrvatskog vojnog, policijskog i braniteljskog hodočašća u Lourdes 2019. godine, a u sklopu 61. međunarodnog vojnog hodočašća u Lourdes:

don Marko MEDO, generalni vikar, voditelj Povjerenstva i glavni koordinator cjelokupnog hodočašća;

fra Frano MUSIĆ OFM, biskupski vikar za pastoral u MUP-u i policiji;

don Damir VRABEC, policijski kapelan u PU bjelovarsko-bilogorskoj;

don Ilija JAKOVLJEVIĆ, policijski kapelan u PU istarskoj;

gosp. Dragan LOGARUŠIĆ, ekonom Vojnog ordinarijata;

ntp Vladimir KRPAN, osobni tajnik generalnog vikara;

gđa Marta TOMIĆ, savjetnica za međunarodnu suradnju;

DS Marija VUKOVOJAC, MORH-ov Samostalni odjel za potporu;

pk Mira ŽUTIĆ, djelatnica HVU „dr. Franjo Tuđman“;

gosp. Luka NORAC KEVO, pomoćnik policijskog kapelana, MUP PA.

Odmah po imenovanju, pod vodstvom glavnog koordinatora i voditelja, Povjerenstvo će pristupiti pripremi i organizaciji hodočašća u suradnji s mjerodavnim službama MORH-a, MUP-a, MHB i drugim ustanovama potrebitim za organizaciju i provedbu hodočašća.

Svim članovima Povjerenstva želim uspjeh u radu i na sve zazivam Božji blagoslov.

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. don Marko MEDO
2. fra Frano MUSIĆ, OFM
3. preč. Damir VRABEC
4. don Ilija JAKOVLJEVIĆ
5. Dragan LOGARUŠIĆ
6. npr Vladimir KRPAN
7. Marta TOMIĆ
8. Marija VUKOVOJAC
9. pk Mira ŽUTIĆ
10. Luka NORAC KEVO
11. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-06/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-38

Zagreb, 26. studenoga 2018.

**VOJNIM KAPELANIMA
POMOĆNICIMA VOJNIH KAPELANA
- svima -**

PREDMET: Sastanak o preustroju Oružanih snaga RH
poziv, dostavlja se

Oružane snage RH započinju s provedbom preustroja. Želja nam je da u proces preustroja bude uključen i Vojni ordinarijat u RH, u dijelu koji se odnosi na dušobrižništvo katoličkih vjernika pripadnika oružanih snaga RH.

Budući da u postrojbama Oružanih snaga RH djeluju 22 vojne kapelani kroz oformljene Uredе vojnih kapelana, pozivamo sve vojne kapelane i pomoćnike vojnih kapelana na sastanak na temu preustroja koji će se održati u utorak 11. prosinca 2018. godine u zgradи Vojnog ordinarijata u Zagrebu s početkom u 10.00 sati.

Također Vas pozivamo da Ordinarijatu pismenim putem do 3. prosinca dostavite svoj pogled i prijedloge za ustroj vojnih kapelana i istaknete problematiku s kojom se susrećete u svom radu u kapelajama, kao i ispunjeni obrazac za sudjelovanje (u prilogu).

MM/RS

Prilog: kao u tekstu

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. Naslovu, telefaksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 130-01/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-15

Zagreb, 27. studenoga 2018.

- VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
 - DJELATNICIMA VOJNOG ORDINARIJATA U RH
 - POMOĆNICIMA VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
 - DJELATNICIMA MUP-ove S. SLUŽBE ZA SURADNU
 - DJELATNICIMA MORH-ova S. ODJELA ZA POTPORU
- svima -

PREDMET: Izvješće Vojnog ordinarijata za 2018., Plan rada za 2019. i

Božićni susret

- obavijest i poziv, dostavlja se

Poštovani,

Godišnje izvješće o radu Vojnog ordinarijata u RH za 2018. godinu te smjernice za Pastoralni plan rada u 2019. godini bit će predstavljeni svim djelatnicima Ordinarijata u utorak 18. prosinca 2018. godine u Vojnom ordinarijatu u Zagrebu, s početkom u 11.30 sati. Pozivamo Vas da sudjelujete na ovom činu.

Također će biti upriličeno čestitanje biskupu Vojnom ordinariju u RH msgr. Juri Bogdanu povodom blagdana Božića i Nove 2019. godine.

Molimo Vas da sudjelovanje potvrdite slanjem obrasca (u prilogu) do 10. prosinca, putem telefaksa 01/4670-662.

U nadi susreta najsrdaćnije Vas pozdravljam.

MM/RS

Prilozi: - Obrazac za sudjelovanje kapelana
- Obrazac za sudjelovanje djelatnika / pomoćnika

S poštovanjem,

don Marko Medo
don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. Naslovu, faksom
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/18-01/06

URBROJ: 512-07-18-24

Zagreb, 29. studenoga 2018.

- VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
 - DJELATNICIMA VOJNOG ORDINARIJATA U RH
 - MUP - SAMOSTALNA SLUŽBA ZA SURADNJU S VO
 - MORH - SAMOSTALNI ODJEL ZA POTPORU VO
 - POMOĆNICIMA VOJNIH I POLICIJSKIH KAPELANA
- svima -

PREDMET: Svećeničko ređenje u Vojnom ordinarijatu

- obavijest i poziv, dostavlja se

Poštovani,

javljam vam da će u subotu 5. siječnja 2019. godine u franjevačkoj crkvi sv. Ante Padovanskoga na Poljudu u Splitu (adresa: Osmih mediteranskih igara, Split), pod misnim slavlјem u 10.30 sati zaređiti dvojicu naših đakona, kandidata za svećenički red na naslov Vojnog ordinarijata u RH: don Marka Trogrića i don Hrvoja Relju.

Pozivam Vas, kao i sve kapelane Vojnog ordinarijata, pomoćnike kapelana i djelatnike, da sudjelujete u ovom radosnom događanju, a sve potičem molitvom pratite naše ređenike i s ljubavlju ih prihvate kao članove prezbiterija naše biskupije.

Svećenike molim da ponesu albe, a svi neka sudjelovanje potvrde slanjem obrasca za prijavu zaključno do 18. prosinca 2018., na telefaks broj: 01/4670-662.

Nakon misnog slavlja slijedi prigodni domjenak u prostorima vojarne „Admiral flote Sveti Letica – Barba“ Split, na koji ste srdačno pozvani.

Radujem se Vašem dolasku.

JB/RS

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Prilog: Obrazac za prijavu

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 813-07/18-01/01

URBROJ: 512-07-18-39

Zagreb, 29. studenoga 2018.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA

- svima -

**PREDMET: Prijepis matica kapelaniye za 2018.,
Godišnje izviješće o radu kapelaniye za 2018.
i Crkvena statistika kapelaniye za 2018.
- traži se**

Svaki kapelan dužan je do kraja siječnja 2019. godine predati Vojnom ordinarijatu prijepis Matice krštenih, potvrđenih, vjenčanih i umrlih za 2018. godinu.

Po završetku svake kalendarske godine kapelan zaključuje upis u matice i parice zaključnim brojem i ovjerava svojim potpisom i pečatom kapelaniye. Ako tijekom godine ne bi bilo nijednog upisa u maticu, neka kapelan to ubilježi u maticu i parice za dotičnu godinu i ovjeri svojim potpisom i pečatom kapelaniye i dostavi Ordinarijatu.

Također, potrebno je Ordinarijatu dostaviti i Godišnje izviješće o radu kapelaniye za 2018. godinu kao i Crkvenu statistiku vjerskog života kapelaniye za 2018. godinu (prema priloženom obrascu).

JB/RS

+ Jure Bogdan

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

Otpuštanje cenzure zbog pobačaja u 2019. godini

„Tko nešto poduzme radi pobačaja upada, ako dođe do učinka, u izopćenje unaprijed izrečeno“ (kan. 1398). No, Katekizam Katoličke crkve dodaje da „Crkva time ne kani suziti područje milosrđa. Ona iznosi na vidjelo težinu počinjenog zločina, nenadoknadivu štetu učinjenu ubijenom nevinom biću, njegovim roditeljima i cijelome društvu“ (br. 2272).

Prema općim kanonskim normama u izopćenje upadaju one katoličke osobe koje su svjesno i slobodno, fizički i moralno, sudjelovale u zločinu učinkovitog pobačaja. Redovitom vlašću mogu otpustiti cenzuru: ordinarij (tj. dijecezanski biskup, generalni i biskupski vikar i viši redovnički poglavari) u sakramantu ispovijedi i izvan njega; a samo u sakramantu ispovijedi svaki biskup i kanonik pokorničar (usp. kan. 1355, § 1; 508, § 1). Da bi vjernici u našoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje cenzure zbog pobačaja i zatim odrješenje od grijeha, ovime prenosim odluku pape Franje koju je objavio u apostolskom pismu Misericordia et misera 20. studenog 2016. u br. 12: „podjavljujem od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe, ovlast da daju odrješenje onima koji nešto poduzmu oko grijeha pobačaja“, a kojom svim svećenicima koji imaju ovlast za ispovijedanje (jurisdikciju), a nije im prestala, daje ovlaštenje da vjernike koji su počinili grijeh i kazneno djelo pobačaja odrješe od grijeha i cenzure izopćenja. Neka ispovjednici na primjeru način pokornicima predoče ozbiljnost i težinu počinjenog grijeha te im, prema njihovim prilikama, odrede odgovarajuću spasonosnu pokoru.

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

Post i nemrs u 2019. godini

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnici i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cijelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/ 1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjavljujem za 2019. Godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

**Nakane za 2019. preporučene članovima
Papine svjetske molitvene mreže**
Apostolat molitve

Siječanj

Evangelizacijska: Mladi i Marijin primjer

Da mlade osobe, posebno u Južnoj Americi, slijede primjer Marije i odazovu se Gospodinovu pozivu kako bi svijetu prenijeli radost Evanđelja.

Biskupska: Dar vremena

Zahvalujmo Gospodinu na daru vremena: spominjemo se prošlih dana i godina, u kojima nas je Bog obasipao svojim milostima i molimo za buduće dane, prema kojima nas Bog usmjeruje, da bismo ga svojim životom proslavljali.

Veljača

Opća: Trgovina ljudima

Da žrtve trgovine ljudima, prisilne prostitucije i nasilja budu prihvaćeni otvorenog srca.

Biskupska: Dar života

Zahvalujmo Gospodinu na daru života i roditeljstva: molimo za svoje roditelje, ali i za sve očeve i majke koji se svojim sudjelovanjem u rađanju novoga života pridružuju velikom stvarateljskom Božjem djelu.

Ožujak

Evangelizacijska: Prava kršćanskih zajednica

Da kršćanske zajednice, osobito one koje su proganjene, osjete Kristovu blizinu i njihova prava budu poštovana.

Biskupska: Dar obraćenja

Zahvalujmo Gospodinu na daru obraćenja: svjesni svojih slabosti i grijeha, ne želimo ih nijekati, nego ih priznati Bogu koji nas svojim milosrđem uvijek iznova prima u svoj zagrljaj. Istodobno molimo i za obraćenje svojih najbližih i svega naroda.

Travanj

Opća: Liječnici i suradnici u ratnim područjima

Za liječnike i njihove humanitarne suradnike u područjima zahvaćenih ratom, koji ugrožavaju vlastite živote kako bi spasili druge.

Biskupska: Dar otkupljenja

Zahvalujmo na daru otkupljenja koje je Bog ostvario u Kristovoj smrti i uskrsnuću: to je ujedno najradostniji poziv svima da već sada budemo dionici novosti života koju nam je Isus otvorio.

Svibanj

Evangelizacijska: Crkva u Africi, sjeme jedinstva

Da Crkva u Africi, kroz zalaganje svojih članova, bude sjeme jedinstva među narodima i znak nade za taj kontinent.

Biskupska: Dar nebeske Majke

Zahvalujmo Gospodinu na daru nebeske Majke i zemaljskih majki: mi smo djeca Božja, ali smo i Marijina djeca; od Nje učimo kako prihvati Božje darove, Božju riječ i kako radosno živjeti s pouzdanjem u Gospodina.

Lipanj

Evangelizacijska: Način života svećenika

Da se svećenici, kroz jednostavnost i poniznost svog života, djelatno sužive sa najsromičnjim.

Biskupska: Dar svećenika

Zahvalujmo Gospodinu na daru svećenika: poslani su nam kao služitelji Božjih milosti, posebice po sakramentima. Cijeneći te neizrecive Božje darove, zdušno molimo za odaziv i za nepodijeljenost srca službenika Crkve.

Srpanj

Opća: Integritet pravde

Da oni koji dijele pravdu mogu čestito i dostoјno obnašati svoje dužnosti, i da nepravda koja prevlada u svijetu nema zadnju riječ.

Biskupska: Dar odmora

Zahvalujmo Gospodinu na daru odmora: u njemu prepoznajemo vrijednost susreta, darivanja, zajedništva s Bogom i čovjekom. Molimo da po odmoru otkrivamo smisao rada, da bismo se nesebično zalagali za dobro obitelji i naroda.

Kolovoza

Evangelizacijska: Obitelji, škole ljudskog rasta

Da obitelji, kroz život u molitvi i ljubavi, postaju sve više „škole istinskog ljudskog rasta“.

Biskupska: Dar domovine

Zahvalujmo Gospodinu na daru domovine: prepoznajemo živote i žrtve za bližnje. Molimo da ne obeslijenimo trpljenja i rane ugrađene u obranu slobode, mira i dostojanstva čovjeka te da se Kristovom ljubavlju zalažemo za dobro, unatoč mogućim naporima i poteškoćama.

Rujan

Opća: Zaštita oceana

Da političari, znanstvenici i ekonomisti zajedno rade na zaštiti svjetskih mora i oceana.

Biskupska: Dar kršćanskog odgoja

Zahvalujmo Gospodinu na daru kršćanskoga odgoja i obrazovanja: po njemu smo pozvani omogućiti da novi naraštaji stasaju u odgovorne i zrele ljude. Molimo za sve kršćane kojima je, u obiteljima i u raznim ustanovama, povjerena skrb za djecu i mlade, da poučavaju u vjeri i promiču kršćanske vrjednote.

Listopad

Evangelizacijska: Misionarsko „proljeće“ u Crkvi

Da dah Duha Svetog pokrene novo misionarsko „proljeće“ u Crkvi.

Biskupska: Dar misija i misionara

Zahvalujmo Gospodinu na daru misija i misionara: spominjemo se osobito onih koji su nas uveli u kršćanstvo. Slijedom te radosti koja nas ispunja, molimo za vjerovjesnike i za one koji još nisu susreli Gospodina.

Studeni

Opća: Dijalog i pomirenje na Bliskom istoku

Da duh dijaloga, susreta i pomirenja zaživi na Bliskom istoku, gdje različite vjerske zajednice dijele svoj životni prostor.

Biskupska: Dar posvećenih osoba

Zahvalujmo Gospodinu na osobama koje su mu posvećene po evanđeoskim savjetima siromaštva, čistoće i poslušnosti. Molimo da svi koji su pozvani na taj put svojim radom, svojom molitvom i svojom prisutnošću budu trajnim znakom Božjega kraljevstva.

Prosinac

Opća: Budućnost onih najmlađih

Da svaka država odlučno poduzme mjere kako bi budućnost onih najmlađih, osobito onih koji pate, stavila na prvo mjesto.

Biskupska: Dar djece

Zahvalujmo Gospodinu na daru djece: u njima se naročito očituje Božja dobrostivost i otajstvo Utječovljenja. Molimo da u Djetcetu Isusu rastemo u poniznosti i brizi za najslabije, štiteći od Boga stvoreni svijet, svako ljudsko biće, a osobito nerođene.

DEKRETI I IMENOVANJA

fra Mato Vincetić, OFM imenovan je članom Prezbiteriskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 28. rujna 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-71, od 28. rujna 2018. godine)

don Vladislav Mandura imenovan je dekanom Osječkog vojnog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-72, od 28. rujna 2018. godine)

don Josip Kešinović imenovan je dekanatskim zapisničarom Osječkog vojnog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-85, od 1. listopada 2018. godine)

don Željko Rakošec imenovan je dekanom Osječkog policijskog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-73, od 28. rujna 2018. godine)

don Ivan Begović imenovan je dekanatskim zapisničarom Osječkog policijskog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-80, od 1. listopada 2018. godine)

don Ivica Horvat imenovan je dekanom Varaždinskog policijskog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-74, od 28. rujna 2018. godine)

don Branko Čagelj imenovan je dekanatskim zapisničarom Varaždinskog policijskog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-81, od 1. listopada 2018. godine)

don Darko Poljak imenovan je dekanom Splitskog policijskog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-75, od 28. rujna 2018. godine)

fra Ivo Kramar, OFM imenovan je dekanatskim zapisničarom Splitskog policijskog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-83, od 1. listopada 2018. godine)

don Marin Drago Kozić imenovan je dekanom Zagrebačkog policijskog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-76, od 28. rujna 2018. godine)

o. Stjepan Harjač, DI imenovan je dekanatskim zapisničarom Zagrebačkog policijskog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-79, od 1. listopada 2018. godine)

don Ivan Blaževac imenovan je članom Prezbiteriskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-77, od 1. listopada 2018. godine)

don Milenko Majić imenovan je dekanom Karlovačkog vojnog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-78, od 28. rujna 2018. godine)

fra Matej Ećimović, OFM imenovan je dekanatskim zapisničarom Karlovačkog vojnog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-84, od 1. listopada 2018. godine)

don Ilija Jakovljević imenovan je dekanom Riječkog policijskog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-87, od 1. listopada 2018. godine)

don Ivo Borić imenovan je dekanatskim zapisničarom Riječkog policijskog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-82, od 1. listopada 2018. godine)

o. Zrinko Nikolić, SMM imenovan je dekanatskim zapisničarom Zagrebačkog vojnog dekanata s danom 1. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-86, od 1. listopada 2018. godine)

don Branimir Projić imenovan je dekanom Splitskog vojnog dekanata s danom 7. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-88, od 2. listopada 2018. godine)

o. Ivo Topalović, SVD imenovan je dekantskim zapisničarom Splitskog vojnog dekanata s danom 2. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-89, od 2. listopada 2018. godine)

don Željko Savić imenovan je vojnim kapelanom za 3. HRVCON eFPBG-USA u Republici Poljskoj s danom 22. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-90, od 10. listopada 2018.).

don Vladislav Mandura imenovan je članom Prezbiteriskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 12. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-91, od 12. listopada 2018. godine)

preč. Damir Vrabec imenovan je članom Prezbiteriskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH s danom 12. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-92, od 12. listopada 2018. godine)

preč. Damir Vrabec imenovan je članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 12. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-93, od 12. listopada 2018. godine)

don Ilija Jakovljević imenovan je članom Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH s danom 12. listopada 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01; URBROJ: 512-07-18-94, od 12. listopada 2018. godine)

don Josip Kešinović imenovan je ravnateljem Caritasa Vojnog ordinarijata u RH s danom 5. studenoga 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-95, od 5. studenoga 2018.).

don Davorin Andić razriješen je službe policijskog kapelana Policijske kapelaniјe „Sveti Marko evanđelist“ u PU brodsko-posavskoj s danom 21. studenoga 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-96, od 20. studenoga 2018.).

don Martin Jadreško razriješen je službe policijskog kapelana Policijske kapelaniјe „Sveti Filip i Jakov“ u PU zadarskoj s danom 30. studenoga 2018. godine (KLASA: 805-03/18-07/01, URBROJ: 512-07-18-97, od 21. studenoga 2018.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

Proslava Uzvišenja sv. Križa u Hamiltonu

Na poziv hamiltonskog župnika Marijana Mihokovića, svećenika Varaždinske biskupije, umirovljeni vojni biskup u RH msgr. Juraj Jezerinac te krašićki župnik Ivan Vučak i kipar Vid Vučak posjetili su hrvatsku župu sv. Križa u Hamiltonu u Kanadi povodom proslave Uzvišenja sv. Križa o 60. obljetnici postojanja župe. Gosti, koji su u Hamiltonu boravili od 12. do 19. rujna, predvodili su trodnevnicu za župni blagdan i slavlje blagdana u nedjelju. Trodnevnicu je predvodio krašićki župnik vlč. Vučak, a mise je predvodio i propovijedao msgr. Jezerinac. Tema trodnevnice bila je bl. Alojzije Stepinac, mučenik, u znaku križa Gospodinova kojim je obilježena hrvatska crkva u Hamiltonu.

U nedjelju, 16. rujna središnju misu predvodio je msgr. Jezerinac u koncelebraciji s vlč. Vučkom i domaćinom vlč. Marijanom Mihokovićem. Biskup Jezerinac podsjetio je na razloge koje su ponukale prvog župnika msgr. Stjepana Šprajca i hrvatsku zajednicu u Hamiltonu da 1958. godine izaberu upravu križ kao titular svoje župe. Pjevanje na misi predvodio je župni folklorni ansambl odraslih župljana "Zlatni pajdaši" u hrvatskim narodnim nošnjama pod vodstvom maestra

Mike Šavora. Sudjelovali su čitači i pričestitelji, članovi Liturgijskog odbora, djeca župnog folklornog ansambla "Hrvatsko selo" u hrvatskim narodnim nošnjama, počasna garda župnog ogranka "Mons. S. Šprajc" Kolumbovih vitezova i župni ogrank Hrvatske katoličke žene "Katariна Zrinska". Liturgijski prostor uredila je župna suradnica Ana Juraj. Na kraju mise hrvatski akademski kipar Vučak, koji je za župu u Hamiltonu već izradio poprsje prvog župnika msgr. Stjepana Šprajca, poprsja hrvatskih duhovnih velikana: kardinala Franje Kuharića i Franje Šepera, nadbiskupa Josipa Stadlera, biskupa Janka Šimraka te spomenik bl. kardinala Stepinca (na hamiltonskom groblju Gospe od anđela), darovao je župniku Mihokoviću poprsje bl. kardinala Stepinca. Njegov brat vlč. Vučak predvodio je molitvu za proglašenje svetim bl. Stepinca.

Gosti iz Hrvatske u bolnici su posjetili Matu Mrzljaka, Krašićanca i strica varaždinskog biskupa msgr. Josipa Mrzljaka. Zahvaljujući župljanima krašićke župe, u prvom redu zahvaljujući braći Penić, gosti su razgledali Niagarine slapove, Welland kanal i druga značajna mjesta u gradu i oko njega.

27. obljetnica oslobođenja vojarne i Dan hrvatskih branitelja Požeško-slavonske županije

U ponedjeljak, 17. rujna 2018. godine svečano je obilježena 27. obljetnica oslobođenja požeške vojarne i Dan hrvatskih branitelja Požeško-slavonske županije.

Nakon svete mise zadušnice, koju je u kapeli Sv. Ivana Krstitelja u vojarni "123. brigade HV" predvodio vojni kapelan don Željko Volarić, predstavnici udruga roditelja poginulih branitelja, braniteljskih udruga proisteklih iz Domovinskog rata i koordinacija, izaslanik predsjednice RH Ante Deur, izaslanik predsjednika sabora RH i ministra hrvatskih branitelja pomoćnik ministra

Dinko Tandara, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane brigadni general Željko Šikić, izaslanik ministra unutarnjih poslova i zamjenik ravnatelja policije Željko Prša, župan Požeško-slavonske županije Alojz Tomašević, generalski zbor, predstavnici gradova i općina Požeško-slavonske županije te pripadnici Hrvatske vojske i policije položili su vijence i zapalili svijeće uz spomenik poginulim braniteljima na Trgu 123. brigade.

Nakon paljenja svijeća sudionici su se mimohodom pobjednika uputili u požeško kazalište, gdje je održana svečana akademija.

27. godišnjica pogibije hrvatskih redarstvenika u Hrvacama

U ponedjeljak, 17. rujna 2018. godine u Hrvacama je obilježena 27. godišnjica pogibije hrvatskih redarstvenika Ante Škoke, Kažimira Abramovića, Zorana Boćine, Ivice Grubača, Bogoslava Lukića, Jakova Topića, Dušana Cvrlje, Mira Milanovića i Ante Radana. Svečano obilježavanje započelo je svetom misom koju je u crkvi Svih Svetih predvodio policijski kapelan don Darko Poljak. U koncelebraciji je bio fra Neven Pavlinušić, a đakonirali su don Marko Trogrlić i don Hrvoje Relja.

Uz članove obitelji poginulih redarstvenika, svečoj misi nazočili su načelnik Policijske uprave splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić s načelnicom i načelnikom sektora, zapovjednik Spe-

cijalne jedinice policije Split Ante Vugdelija, načelnici Policijskih postaja Sinj, PGP Imotski i Trilj, izaslanik Splitsko-dalmatinske županije Damir Gabrić, načelnik općine Hrvace Dinko Bošnjak, izaslanstva gradova Sinja i Vrlike te članovi braniteljskih i drugih udruga.

Nakon svečane mise na spomeniku podignutom u čast svim poginulim redarstvenicima, vijence su položili i svijeće zapalili članovi obitelji, izaslanstvo PU splitsko-dalmatinske, predvođeno načelnikom Slobodanom Marendićem, predstavnici Splitsko-dalmatinske županije, općine Hrvace, grada Sinja i predstavnici braniteljskih udruga.

Sveta misa za kadete OS RH i presga 16. naraštaja u Splitu

U katedrali sv. Dujma u Splitu, u četvrtak, 20. rujna 2018. godine služena je sveta misa povodom svečane prisege 16. naraštaja kadeta Oružanih snaga RH (OS RH) i početka akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman" (HVU).

Svetoj misi, koju je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, nazočili su načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, posebni savjetnik ministra obrane Ivica Ušlebrka, zapovjednik HVU-a general-bojnik Mate Pađen, zamjenik zapovjednika Hrvatske ratne mornarice kapetan bojnog broda Damir Dojkić, rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Šimun Andelinović, prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Za-

grebu prof. dr. sc. Ivana Čuković-Bagić te brojni drugi djelatnici HVU-a i HRM-a i kadeti Učilišta. Na svetoj misi nastupila je klapa Hrvatske ratne mornarice "Sv. Juraj".

Sljedećeg dana, u petak, 21. rujna u vojarni "Admiral flote Sveti Letica Barba" u Splitu održana je svečana prisega 16. naraštaja kadeta Hrvatskog vojnog učilišta. Svoje školovanje započinje 135 kadetkinja i kadeta 16. naraštaja, od toga 94 kadeta 5. naraštaja sveučilišnih programa Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje, 33 kadeta 1. naraštaja sveučilišnog studijskog programa Vojno pomorstvo, a osmero ih se obrazuje za zvanje vojnog pilota. Prvi put su svečanu prišegu položili kadeti sveučilišnog studija Vojnog pomorstva.

Duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj

Od 18. do 21. rujna 2018. godine svećenici i đakoni Vojnog ordinarijata u RH, njih 34, s vojnim ordinarijem msgr. Jurom Bogdanom, generalnim vikarom don Markom Medom te biskupskim vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Musićem, obavili su duhovne vježbe pod vodstvom hrvatskog biskupa msgr. Petra Palića u odmaralištu Valbadon kod Pule. Drugoga dana boravka pridružio im se umirovljeni porečko-pulski biskup msgr. Ivan Milovan.

Voditelj duhovnih vježbi msgr. Palić svoja je teološko-duhovna razmatranja utemeljena na konkretnim pastoralnim iskustvima, usredotočio na temu "Čežnja za Božjim licem" koja se očituje i ostvaruje na tri svetopisamska brda: Sinaj (Horeb), Morija i Tabor. Ta su brda mjesto susreta s Otajstvom u kojem čitamo svetopisamsku poruku spasenja s kojom povezujemo i svoj svećenički identitet i iskustva. Biskup Palić naglasio

je važnost ophođenja sa svetim, s Otajstvom, s Misterijem kojeg doživljavamo i proživljavamo u vlastitom životu.

Brdo Sinaj (Horen) brdo je saveza, brdo Božjeg odabira i poziva Božjem narodu na "drugotnost", na svetost, na težnju da "budemo drukčiji". Iskustvo Izraelova susreta i saveza s Bogom rađa dimenzijom odabira i poziva pri čemu Mojsije i njegovo poslanje bivaju istaknuti kao primjer i poruka. Primjenjujući to na svećenički život, msgr. Palić istaknuo je četiri bitne dimenzije koje proizlaze iz stvarnosti svećeničkog poziva, iz odabira, one "drugotnosti" i naše posvećenosti, a koje se sve sabiru u sljedeće pojmove: *consacratio, compassio, communio i communicatio*. Ova četiri pojma valja razmatrati pojedinačno budući da svaki nosi svoju poruku i sadržaj, ali i zajednički jer oni u međusobnoj interferenciji oblikuju jedinstvo. Svećenički život treba razvijati u njegovoj trojstvenoj, kristološkoj, pneumatološ-

koj, ekleziološkoj i misionarskoj dimenziji. Msgr. Palić naveo je osnovne naglaske iz apostolske pobudnice *Pastores dabo vobis*, ukazavši na poticaje, opasnosti i napasti koje sa sobom nosi svećeničko djelovanje u suvremenom svijetu. Sve sudionike pozvao je na obnovljenu zauzetost u svakodnevnom življenju autentične svećeničke duhovnosti koja se trajno vraća na svoje izvore, na ono što su doživjeli i proživjeli u trenucima svećeničkog ređenja.

U nastavku je uslijedilo razmatranje o brdu Moriji. To je brdo susreta i brdo zahtjeva. U ovom razmatranju model je bio Abraham. Msgr. Palić opisao je Abrahamov život u znaku Božjeg odbranja, Božjeg ulaska u njegov život, ali i Abrahamova odaziva i suradnje s Bogom. Naglasio je stvarnost kušnje kao izazova i znaka ljubavi. U Abrahamovu životu ocratana je slika Božjeg naroda, svakoga vjernika, a osobito svakog svećenika. Bog nas izabire bez posebnih zasluga, traži vjeru i predanje koju pročišćava u vatri kušnje u njezinoj trostrukoј naravi: u kušnji vjere, ljubavi i nade. Izakovo žrtvovanje slika je žrtve Isusa Krista, ali i slika žrtve svakog od nas. Hvarski biskup naglasio je da svatko ima svoju Moriju i

da svatko mora "žrtvovati svoga Izaka" u raznim životnim kušnjama. Potrebno je, dakle, propitati svoje kušnje i locirati "mjesto" u kojem smo pozvani "žrtvovati vlastitog Izaka", tj. odvažno i s povjerenjem obaviti čin predanja u Božje ruke. Biskup je naglasio kako su kušnje uvijek unutarne i vanjske i kako valja razlikovati kušnju od napasti. Kušnja je uvijek usmjerena prema životu, a napast prema smrti. Da bismo ih mogli razlučiti potrebna nam je vjera i vjernost: «Neophodan je život vjere vođen u dinamizmu vjernosti koji uvijek ima pred očima sigurnu stvarnost da je Bog vjeran. Na tom tragu onaj tko ne živi ono što vjeruje, završit će tako da će vjerovati ono što živi», zaključio je msgr. Palić.

Posljednji blok razmatranja bio je posvećen trećem brdu Taboru. U središtu pozornosti bili su Krist Gospodin i njegova trojica učenika: Petar, Jakov i Ivan. Iako na Tabor idu odabrani, to nije garancija da će oni razumjeti ono što će se tamo dogoditi. Kako se Tabor, brdo preobraženja, brdo "promjene oblika" nalazi u Galileji, nameću se pitanja: "Gdje je moja Galileja?", "Gdje ja to susrećem Isusa, njegova čudesna, preobrazbu i poruku?" Preobraženje ima dvije dimenzije: pre-

obraženje Isusa i Božje predstavljanje Isusa koje se odvija u slavi, u slavi "oblaka" koji je uvijek znak Božje prisutnosti, ali i u slavi "svjetla" koje najavljuje Isusov "izlazak" iz groba. U kontekstu iskustva Božje slave i Preobrazbe koju On izvodi, a koju trojica odabranih proživljavaju, izrasta i njihovo poslanje "povratka u nizinu". Valja se dakle vratiti "u nizinu", jer tamo čeka križ za koji je Preobraženje priprava, a tek se po Križu i s Križem dolazi do konačnog preobraženja u Uskršnju koje izvodi Bog. Msgr. Palić je istaknuo da se svećenikov ulazak u "oblak" Božje prisutnosti i u "svjetlo" Božje slave na najizvrsniji način odvija u svetoj liturgiji i u svećenikovoju suživljenošti s njome. Stoga je postavio pitanje svećenicima kako se pripravljaju za svetu liturgiju i kako ju se slavi. Žive li svećenici iz nje i crpe li iz nje, kako to naglašava papa Franjo u pobudnici *Evangelii ga-*

udium, svoju "pastoralnu preobrazbu", preobrazbu svijeta, vremena i svojega rada? To, naravno, zahtjeva žrtvu jer svećenički život i jest *martyria* u pravom smislu riječi: davanje života Drugom, tj. Bogu i davanje život drugom, bližnjem. Jedino trajno se suočili su s Kristom Gospodinom u njegovoj muci i prosvjetljenju, može se živjeti s onim što je svaki svećenik čuo u trenutku ređenja: «Upoznaj što činiš i svoj život suočiš životu Kristu Gospodinu».

S voditeljem duhovnih vježbi msgr. Palićem i vojnim biskupom msgr. Bogdanom, svećenici su svakodnevno slavili svetu euharistiju, molili časoslov te obavljali euharistijsko klanjanje s blagoslovom. Duhovni program bio je prožet trenucima bratskih susreta i druženja u predivnom i opuštajućem ambijentu pitomog Valbandona.

Proslava svetog Mihaela i Dana policije u PU krapinsko-zagorskoj

Povodom Dana policije i blagdana sv. Mihaela, zaštitnika policije, u utorak, 25. rujna 2018. godine položeni su vijenci i zapaljene svijeće za poginule pripadnike MUP-a ispred zgrade Policijske uprave krapinsko-zagorske u Zaboku. Riječ je šestorici hrvatskih branitelja koji su u Domovinskom ratu poginuli kao policijski djelatnici PU krapinsko-zagorske. Vladimir Tomašić poginuo je u Pakračkoj Poljani 26. studenog 1991., Tomica Stubičar i Danijel Puhek poginuli su u Bilaju 2. rujna 1991., Nikola Markovina u Baškoj Oštariji 2. kolovoza 1991., Dragutin Ljubić u Bročicama 26. kolovoza 1991., a Vlado Kolar u Derezi uoči Badnjaka, 23. prosinca 1991. godine.

Uz obitelji poginulih zagorskih policajaca, vijence i svijeće položili su načelnik PU krapinsko-zagorske Darko Car, krapinsko-zagorski župan Željko Kolar, zabočki gradonačelnik Ivan Hanžek te zamjenik gradonačelnika Grada Krapine Branko Varjačić.

Molitvu za pokojne predvodio je policijski kapelan PU krapinsko-zagorske don Branko Čagelj.

Svetu misu u župnoj crkvi sv. Jelene Križarice u Zaboku predvodio je policijski kapelan PU krapinsko-zagorske don Branko Čagelj uz koncelebraciju župnika vlč. Marijana Culjaka. Misi

su nazočili djelatnici PU krapinsko-zagorske te članovi obitelji, rodbina i prijatelji poginulih i nestalih redarstvenika tijekom Domovinskog rata te župljeni župe.

Pozdravljujući okupljene, don Branko pozvao je nazočne da se u molitvama sjete pokojnih hrvatskih branitelja koji su položili život za domovinu i s kojima se nalaze u zajedništvu, slaveći euharistiju koja predstavlja susret čitave Crkve, one živuće i one proslavljene u vječnosti.

U propovijedi je don Branko zaželio okupljenim vjernicima da im sveti Mihael bude zagovornik, pomoćnik i poticatelj da u svakodnevnom životu budu milosrdni prema bližnjima, osobito onima koji su u nevolji te da svoj život usmjeravaju prema najvećoj vrijednosti – prema Bogu. Naglasio je da je u svakom zvanju i pozivu potrebno izgraditi i njegovati savjest koja se temelji na Božjim vrijednostima. U tome pomažu nebeski uzori i zaštitnici koji potiču na ispravan odgoj savjesti kako bi ljudsko razmišljanje bilo u skladu s Božjom voljom.

Na kraju misnoga slavlja domaći župnik vlč. Marijan Culjak podsjetio je na značenje Mihaelova imena «Tko je kao Bog?». Riječi su to koje su za kršćane i danas važne i aktualne, osobito kada se

sve relativizira i smatra jednako vrijednim i dobrim. Vlč. Culjak čestitao je policajcima njihov dan i zaželio im što manje posla u održavanju reda i sigurnosti. Okupljenim vjernicima zaželio je da po savjeti, kao svojem osobnom policajcu, budu oni koji će pridonositi što manjoj količini

zla, nasilja i nepoštivanja zakonskih propisa. Poročio je da se svi trebamo zajedno truditi izgraditi društvo i činiti sve da ono bude bolje i posthenije kako bi u njemu bilo što više ljubavi, mira, blagostanja i životnog zadovoljstva.

Sveta misa za blagdan sv. Mihaela u PU zagrebačkoj

U četvrtak, 27. rujna 2018. godine u zgradici PU zagrebačke u Heinzelovoj ulici 98 djelatnici PU zagrebačke, svetom misom su proslavili svog nebeskog zaštitnika svetog Mihaela. Misu je služio policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Uz okupljene djelatnike PU zagrebačke misi su nazočili načelnik Policijske uprave Marko Rašić sa svojim zamjenikom Dubravkom Teurom, načelnici Sektora, Policijskih postaja i voditelji Službi. Prisutni su bili i predstavnici braniteljskih udruga, Udruge obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja "Hrvatski Feniks", Udruga

ga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata Grada Zagreba i Udruga udovica poginulih branitelja Domovinskog rata Grada Zagreba.

Referirajući se na svetopisamske tekstove, u povijedi se don Marin osvrnuo se na ikonografiju koja prikazuje sv. Mihaela kao ratnika u oklopu i s mačem u ruci. Don Marin je istaknuo: «Crkva od najstarijih vremena gaji prema svetom Mihaealu naročito štovanje i duboku pobožnost. U borbi protiv sila zla koja će se voditi do konca vremena, Crkva u sv. Mihaelu vidi svog moćnog i trajnog zaštitnika. Sv. Mihael je arhanđeo "vojskovođa

vojske nebeske", vođa i pobjednik u borbi protiv pobunjenih anđela. Ime Mihael, u hebrejskom Mikael, znači "Tko je kao Bog". Ostaje nam za zapitati jesmo li se opredijelili za dobro, za Boga i za služenje Bogu ili smo pak izabrali zlo, koje je Bogu oprečno. Naše opredjeljenje neka bude na strani na kojoj je sv. Mihael, na strani Sina čovjekjega. Neka nam sv. Mihael kao borac pomaže u borbi koju svatko od nas mora stalno voditi protiv zla u sebi i oko sebe! Kao molitelj neka nas zagovara i neka naše molitve poput miomirisnog kada prinosi Gospodinu. Kao pratilac neka nas prati na našim životnim putovima!». Don Marin je u svoje ime i u ime Oca Biskupa, vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana, čestitao svima Dan policije i blagdan njezinog zaštitnika sv. Mihuela. Nakon euharistije, gozbe ljubavi i prijateljstva, okupljenima je uručena prigodna slika blaženog Miroslava Bulešića, čije se moći časte u kapelaniji PU zagrebačke. Nakon toga, svi su se uzvanici okupili oko bratskog stola kako bi zajednički uz poticajne riječi načelnika Rašića proslavili svog nebeskog zaštitnika sv. Mihaela.

Prije mise upriličena je komemoracija za poginule i nestale branitelje PU zagrebačke u auli zgrade PU zagrebačke u Matičinoj ulici, ispred spomen ploče poginulih i nestalih branitelja. U znak sjećanja na poginule i nestale branitelje, načelnik PU zagrebačke Marko Rašić položio je sa suradnicima vijenac ispred spomen-ploče poginulih i nestalih branitelja. Počast su odale i obitelji te rodbina poginulih i nestalih branitelja. Završnu molitvu za poginule i nestale policajce izmolio je policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Istoga dana je u predvorju PP Maksimir ispred spomen-ploče poginulih branitelja položen vijenac i zapaljene svijeće u znak sjećanja na sve poginule djelatnike ove ustrojstvene jedinice PU zagrebačke, koji su svoje živote položili na oltar domovine Hrvatske. Molitvu za poginule branitelje, kojoj je nazočio načelnik PP Maksimir Stanko Tomić i djelatnici postaje, izmolio je policijski kapelan don Marin Drago Kozić.

Obilježena 27. obljetnica osnivanja GS OS RH

U kapelici "Sv. Ivana Pavla II." u Ministarstvu obrane RH u četvrtak, 27. rujna 2018. godine, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, predvodio je svetu misu povodom obilježavanja 27. obljetnice osnivanja Glavnog stožera Oružanih snaga RH u koncelebraciji s dekanom Zagrebačkog dekanata kapelanom o. Zdravkom Barićem i vojnim kapelanom vlč. Slavkom Rajićem.

Pod svetom misom u službu je uveden novi vojni kapelan vojne kapelaniće "Sv. Ivan Pavao II." o. Zrinko Nikolić, redovnik monfortanac, naslijedivši tako dosadašnjeg kapelana don Marka Medu.

Obilježavanju 27. obljetnice osnivanja GS OS RH nazočio je potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske general zbora Mirko Šundov, zamjenik načelnika Gla-

vnog stožera OS RH general-pukovnik Drago Matanović, direktor Glavnog stožera OS RH viceadmiral Robert Hranj, državni tajnici MORH-a Tomislav Ivić i Zdravko Jakop, posebni savjetnik ministra obrane Božo Kožul te mnogobrojni časnici, dočasnici, službenici i namještenici.

Misno slavlje animirala je klapa Hrvatske ratne mornarice "*Sveti Juraj*".

Msgr. Bogdan zahvalio je don Marku Medi na njegovom dosadašnjem radu kapelana u vojnoj kapelanići "Sv. Ivan Pavao II." Novoimenovanom kapelanu o. Zrinku Nikoliću poželio je da u svom poslanju teži za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju i krotkošću. Zaželio je da osvoji život vječni za koji je pozvan kršćanskim životom prednjači u zajednici vjernika koji su mu povjereni.

Dan Ministarstva unutarnjih poslova i blagdan sv. Mihovila

Povodom proslave blagdana sv. Mihovila i Dana policije u petak, 28. rujna 2018. godine slavljenja je sveta misa koju je u kapelici sv. Mihovila na Policijskoj akademiji predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s policijskim kapelanim p. Stjepanom Harjačem SI, don Brankom Čageljom i biskupskim vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Mušićem OFM.

Misnom slavlju nazočili su glavni ravnatelj policije Nikola Milina i članovi njegova kolegija, izaslanstvo Ministarstva unutarnjih poslova: državni tajnici Terezija Gras i Žarko Katić, pomoćnik ministra Ante Delipetar, glavna tajnica Sanda Šimić Petrinjak, svi načelnici policijskih uprava, načelnik Policijske akademije Dubravko Novak sa suradnicima te djelatnici i polaznici Policijske akademije. Na misi je pjevala klapa "Sv. Matej" PU bjelovarsko-bilogorske.

U homiliji se msgr. Bogdan osvrnuo na anđele čuvare, u prvom redu na sv. Mihovila, zaštitnika hrvatske policije.

Msgr. Jure Bogdan istoga dana nazočio je centralnom obilježavanju Dana hrvatske policije i njenog zaštitnika, svetog Mihovila, održanom, već tradicionalno, u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“ u Zagrebu, s početkom u 12 sati.

Domaćini svečane akademije bili su ministar unutarnjih poslova Davor Božinović i glavni ravnatelj policije Nikola Milina, a prisustvovali su joj i predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković, izaslanici predsjednice Republike i predsjednika Hrvatskog sabora, Vlado Galić i general Mladen Markač, potpredsjednici Vlade i njegini ministri, glavni državni odvjetnik, gradonačelnik Grada Zagreba, predstavnici međunarodnih organizacija, državnih institucija, organizacija civilnog društva, djelatni i umirovljeni policijski službenici te brojni drugi visoki uzvanici i gosti.

Cjelokupni program popraćen je glazbenim točkama klape Sv Mihovil, zbara i Simfonijskog orkestra Hrvatske radiotelevizije. (foto/MUP)

Dan policije i policijske kapelaniјe "Sveti Mihovil arkandeo"

U Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj u četvrtak, 27. rujna 2018. godine svečano je obilježen Dan policije i policijske kapelaniјe "Sveti Mihovil arkandeo".

Svečanost je započela polaganjem vijenaca na gradskom groblju Lovrinac, gdje je načelnik Policijske uprave Slobodan Marendić sa svojim zamjenikom Markom Srdarevićem, zapovjednikom Specijalne jedinice policije Split Antom Vugdelijom, načelnicom i načelnicima Sektora, položio vijence i svijeće kod središnjeg križa na Groblju hrvatskih branitelja, kao i na grobove svih preminulih policijskih službenika PU splitsko-dalmatinske. Vijenci i svijeće položeni su i ispred središnjeg spomenika poginulim policijskim službenicima u zgradici sjedišta PU splitsko-dalmatinske.

U crkvi Svetog Josipa održano je misno slavlje koje je predvodio policijski kapelan don Darko Poljak, a koncelebrirali su vojni kapelani o. Jozo Mravak OP i don Branimir Projić, uz asistenciju đakona don Marka Trogrića i don Hrvoja Relju. Obilježavanje Dana policije nastavilo se svečanom akademijom u prostoru Vile Dalmacije u Splitu, gdje su se nazočnima prigodno obratili načelnik Slobodan Marendić i gradonačelnik Splita Andro Krstulović Opara.

Ceremoniji polaganja vijenaca, svetoj misi i svečanoj akademiji nazočili su i članovi obitelji poginulih i umrlih policijskih službenika PU splitsko-dalmatinske te predstavnici Splitsko-dalmatinske županije, gradova i općina s područja županije, dojeni i članovi Konzularnog zbora u Splitu, kao i predstavnici udrug i institucija s kojima PU splitsko-dalmatinska svakodnevno surađuje.

Na svečanoj akademiji načelnik Policijske uprave Slobodan Marendić dodijelio je zahvalnice policijskim i državnim službenicima koji su se u protekljoj godini istaknuli svojim radom i zalaganjem. Na temelju dugogodišnje uspješne suradnje zahvalnice je uručio i vanjskim suradnicima. Dojeni Konzularnog zbora u Splitu Slobodan Aničić uručio je prigodne poklone načelnicima Postaje pomorske policije Split i Postaje aerodromske policije Resnik, zahvalivši im na uspješnoj suradnji i pomoći tijekom turističke sezone. Dan policije iskorišten je i za druženje s građanima. Tijekom jutra je na splitskoj Rivi održan prigodni program uz prezentaciju policijske opreme i tehnike na kojoj su građani imali priliku upoznati se s radom kriminalističke policije. U poslijepodnevnim satima na prometnom poligonu na Poljudu održano je natjecanje u sigurnoj vožnji motocikala.

Proslava Dana policije u Puli

Kapelaniјa "Bl. Miroslav Bulešić" Policijske uprave istarske obilježila je 26. rujna 2018. godine Dan policije. Svečano misno slavlje u pulskoj crkvi Gospe od mora predvodio je policijski kapelan te kapelaniјe vlč. Ilija Jakovljević. Misno slavlje animirala je klapa "Sv. Matej" Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske pod ravnjem policijskog kapelana vlč. Damira Vrabeca.

U homiliji je don Jakovljević komentirao riječi iz evanđelja "nasta rat na nebu, Mihael se zarati sa zmajem": «Možda svijet nas iz policije gleda upravo tako. Mi smo oni koju ratuju s nepodopština u društvu. Nije opasan zmaj koji bora-

vi vani koliko može biti opasan zmaj koji bora vi u nama. Svatko od nas se u životu susreće sa zmajem u svojoj službi, obitelji, u svome zvanju. I svećenik može imati zmaja koji nastoji uništiti habitus svećeničkog zvanja. Zmaj postoji u svakome zvanju i posebno je okrutan u onim zvanjima koja su od važnosti za društvo. Potrebno je voditi bitku protiv zmaja i ne dopustiti da i sami postanemo zarobljeni. Svima nama potreban je zagovor sv. Mihaela kako bismo ostali vjerni svome pozivu. Teško je ostati vjeran u bilo čemu, u svećeničkom zvanju, u obitelji, u policijskom zvanju i u drugim službama. Za tu vjernost potrebna nam je jedna druga snaga, snaga Božja».

Propovjednik je nastavio: «Najvažnije je da svi stojimo jedan uz drugoga. Kada nam je teško važno je znati da uvijek imamo nekoga tko će nam pomoći. Imamo naše zaštitnike na nebu: sv. Mihaela i bl. Miroslava Bulešića. Neka nas oni čuvaju i neka nam oni budu nadahnuće da i mi budemo hrabri poput njih, da znamo stati pred zmaja i reći "to je sveto i to se ne dira". Nama su sveti naši životi i životi naših obitelji, naša služba i naša odora i nju nemojmo nikada uprljati nečim nečasnim. Sveta je i naša domovina jer je natopljena krvlju mučenika devedesetih godina. Iz tog razdoblja nemamo nijednog sveca i blaženika, ali je svaki komad naše zemlje natopljen tom svetom krvlju. Taj dio svetosti i mi nosimo u svojim izvanjskim uniformama, odorama. Stoga je znajmo sačuvati svetom i čistom, baš onako kako bismo trebali očuvati svetost i čistoću krsne košuljice koja nam je na sakramantu krštenja položena na prsa. Neka sve nas, a napose one u potreškoćama zagovara sv. Mihael», zaključio je vlač. Jakovljević.

PU istarska prigodnim aktivnostima obilježila je Dan policije i blagdana njezina zaštitnika sv. Mihaela. Program obilježavanja započeo je humanitarnom utrkom na kojoj su u nedjelju, 23.

rujna sudjelovali policijski službenici, a nastavio se dobrovoljnim darivanjem krvi u ponедjeljak. U srijedu, 26. rujna prije misnog slavlja policijski službenici položili su cvijeće i zapalili svijeće na grobovima svojih poginulih kolega, a održana su i sportska natjecanja djelatnika Policijske uprave.

Prije mise program obilježavanja Dana policije započeo je polaganjem vijenaca kod središnjeg križa na gradskom groblju u Puli te kod spomenika hrvatskim braniteljima u Parku Franje Josipa. Uz djelatnike PU istarske, vijence i svijeće položili su predstavnici Istarske županije, Grada Pule i udruga umirovljenika MUP-a. Molitvu odrješenja predvodio je vlač. Jakovljević.

Nakon mise delegacija PU istarske uputila se na prijem u Istarsku županiju, gdje su zamjenik župana Fabrizio Radin i zamjenik gradonačelnika Pule Robert Cvek zahvalili na svemu što policija poduzima kako bi se turisti i stanovnici Istre osjećali što sigurnije. I ove je godine Policijska uprava na Narodnom trgu organizirala Dan otvorenih vrata kao prigodno druženje s građanima.

Završna aktivnost održana je u Domu hrvatskih branitelja, gdje je upriličena svečana akademija.

PU šibensko-kninska obilježila Dan policije

Policijska uprava šibensko-kninska proslavila je u srijedu, 26. rujna 2018. godine Dan policije. Svečanost je započela molitvom, polaganjem vjenaca i paljenjem svijeća za poginule i umrle priпадnike PU šibensko-kninske na spomen obilježju poginulima ispred zgrade Uprave i u spomen parku poginulih pripadnika specijalne jedinice policije "Jastrebovi".

Kod središnjeg križa na gradskom groblju Kvanj vijenče su položili načelnik PU šibensko-kninske Ivica Kostanić sa suradnicima, obitelji poginulih pripadnika i predstavnici vlasti.

Svetu misu za poginule i umrle policajce u šibenskoj katedrali predvodio je don Darko Poljak, policijski kapelan PU šibensko-kninske.

Proslava Dana policije nastavila se u prostorijama Uprave, gdje je načelnik Ivica Kostanić izvjestio nazočne o djelatnostima Policijske uprave u protekloj godini, zahvalivši njezinim djelatnicima na predanom i savjesnom radu. Proslavi je nazočio i šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, čestitavši okupljenim policajkama i policajcima Dan policije i svetkovinu zaštitnika policije sv. Mihovila.

Duhovne vježbe u Malom i Velom Lošinju

Od 25. do 28. rujna 2018. godine u Malom i Velom Lošinju održane su jesenske duhovne vježbe pod vodstvom vojnih kapelana don Vladislava Mandure i don Ivana Blaževca.

Cilj im je bio prepoznati odnos prema bližnjima u našim zajednicama, obiteljima i vojarnama. Duhovne vježbe u vojarni "Kovčanje" u Malom Lošinju za pripadnike GOMBR-a vodio je don

Vladislav Mandura, dok je u Velom Lošinju u kući "Betanija" don Ivan Blaževac vodio duhovne vježbe za pripadnike motorizirane bojne "Vukovi" iz Gospića, pripadnike Inženjerijske pukovnije iz Kamenskog te pripadnike Zapovjedništva HKoV-a.

Tijekom četverodnevног duhovnog programa vojnici i vojnikinje osnažili su svoj vjernički život

kroz redovite molitve, predavanja i svakodnevno zajedničko slavlje svete mise.

U četvrtak, 27. rujna don Mandura vodio je pokorničko slavlje, a don Blaževac je predvodio misno slavlje u crkvi sv. Antuna u Velom Lošinju, nakon čega su sudionici imali priliku pristupiti sakramantu Svetе isповijedi.

U Zemuniku obilježen Dan vojne kapelaniјe

U petak, 28. rujna 2018. godine proslavljen je Dan vojne kapelaniјe "Sv. Gabrijel arkanđeo" u vojarni "Pukovnik Mirko Vukušić" u Zemuniku. Misno slavlje predvodio je dr. don Elvis Ražov, profesor na Sveučilištu u Zadru u zajedništvu s dekanom i kapelanom vojne kapelaniјe o. Ivom Topalovićem SVD te svećenicima Vojnog ordinarijata i Zadarske nadbiskupije.

Svečanosti su nazočili zapovjednik SzO-a HRZ-a brigadir Goran Huljev, zapovjednik 93. Zb pukovnik Krešimir Ražov, pripadnici postrojbi iz

zemuničke vojarne i predstavnici Policijske uprave zadarske. Uputivši čestitku prisutnima, don Ražov propovijedao je o važnosti i nauku Katoličke crkve o arkanđelima: «Oni su naši zaštitnici i moćni čuvari na putu ka spasenju. Mihael, Gabrijel i Rafael nas štite, brane i čuvaju kako bismo postali pripadnici kraljevstva dobra, a ne kraljevstva zla».

Slavlje je pjevanjem uveličao župni zbor Gospe od Ružarija iz Ražanca pod ravnanjem sestre Renate Piličić.

Proslava Dana policije u PU sisačko-moslavačkoj

Povodom obilježavanja Dana policije i zaštitnika policajaca Svetog Mihovila, kapelan policijske kapelaniće "Sv. Kvirin Sisački" don Ivo Borić s načelnikom Policijske uprave sisačko-moslavačke Lukom Pešutom i zamjenikom načelnika Dubravkom Smolčićem, posjetio je policijske postaje u Kutinskoj Slatini, Novskoj, Sisku i Petrinji.

Tom prigodom od 26. do 28. rujna 2018. godine u zajedništvu s policijskim djelatnicima upućene su molitve, položeni vijenci i zapaljene svijeće za sve poginule policijske službenike koji su dali život za obranu Domovine.

Svete mise služene su u sisačkoj katedrali Uzvišenja Svetog Križa, župnoj crkvi blaženog Alojzija Stepinca u Novskoj, crkvi blaženog Alojzija Stepinca u Kutinskoj Slatini i petrinjskoj crkvi Svetog Lovre.

Misna slavlja predvodio je don Borić uz koncelebraciju župnih svećenika. Misama su nazočili načelnik Policijske uprave sisačko-moslavačke Luka Pešut, zamjenik načelnika Dubravko Smolčić, gradonačelnici, načelnici, drugi visoki gosti i djelatnici policijskih postaja.

Proslava svetog Mihovila u Šibeniku

Svetkovina svetog Mihovila, zaštitnika grada Šibenika i Šibenske biskupije proslavljena je u sуботу, 29. рujна 2018. године на тргу испред шибенске катедrale. Свећано мисно славље и процесију улицама града предводио је војни ordinariји у RH msgr. Jure Bogdan. Уз предводитеља кончелебријали су задарски надбискуп msgr. Želimir Puljić, splitsko-makarski надбискуп и метрополит msgr. Marin Barišić, хварски бискуп msgr. Petar Palić, дубровачки бискуп msgr. Mate Uzinić, которски бискуп msgr. Ilija Janjić, гостићко-сенјски бискуп msgr. Zdenko Križić, умирољени бискупи шибенски msgr. Ante Ivas, хварски msgr. Slobodan Štambuk и гостићко-сенјски msgr. Mile Bogović te бискуп домаћин msgr. Tomislav Rogić.

Окупљеном великим броју вјерника бискуп Bogdan поручио је да ставе сеbe и своје обitelji, svoj grad Šibenik i domovinu Hrvatsku pod заштиту svetoga Mihovila jer su vjera, ufanje i ljubav neuništiva snaga u svim životnim izazovima i borбама. «Svaki posjetitelj Šibenika ostaje zadivljen

bogatom povijesnom i kulturnom baštinom oвога grada i srdačnošću njegovih stanovnika. Ovu simfoniju mora, камена i ljudi gradili су kroz mnoga stoljeća toliki naraštaji Šibenčana svojom požrtvovnošću i darovitošću, nadahnuti i nošeni kršćanskom vjerom. O tome nam govori vijenac s isklesanim ljudskim glavama koji krasiti katedralu sv. Jakova. To nas također podsjeća da je Crkva sagradjena od živoga kamenja, od muškaraca i žena koji svoje pouzданje stavlju u Boga. Kako se danas ne spomenuti sinova i kćeri ovoga grada koji su se isticali svetošću i krepošću? Sveti mučenik Nikola Tavelić, majka Klara Žižić, dobri otac Ante Antić ukraš su i ponos grada Šibenika! Kako se ne spomenuti hrabrih i velezaslužnih pastira ove biskupije: Ćirila Banića, Josipa Arnerića, Srećka Badurine i tolikih drugih!», poručio je msgr. Bogdan.

Ukazao je kako je od samog početka i sve do smrти ljudski живот okružen заштитом i zagovorom anđela. «Sveto Pismo govori o različitim vrstama

anđela, a osobito ističe arkanđele Mihaela, Gabriela i Rafaela. Tako danas, kao zaštitnika grada Šibenika, slavimo arkanđela Mihaela – Mihovila. Prolazeći Šibenikom nailazimo na kameni lik svetoga Mihovila s latinskim natpisom koji na hrvatskom jeziku glasi: «Mene ne štite ni visoke zidine ni more koje me s obje strane okružuje, mene čini sigurnim u svako doba zaštita moga gospodara čiju sliku uklesanu vidiš u ovom mramoru». Ovaj natpis ne spominje Mihovila imenom nego upućuje na mramornu sliku, a time na osobu koju slika predstavlja i čiju nazočnost možemo iskusiti. Bez ovakvoga osobnog susreta, vjera postaje apstrakcija, umjesto da bude izvor i temelj života», kazao je msgr. Bogdan.

U homiliji se biskup Bogdan dotaknuo i aktualnih problema Hrvatske i Šibenika: «Naša je domovina Hrvatska nakon mnogo stoljeća tuđinske vlasti napokon stekla slobodu i neovisnost zahvaljujući hrabrosti i požrtvovnosti naših hrvatskih branitelja. Šibenik, drevni Krešimirov grad, također je stajao na braniku Domovine i dao svoj dragocjen doprinos hrvatskoj samostalnosti. Stoga nas kao kršćanske vjernike i građane Lijepe naše, žalosti i boli kada se u našoj Domovini po-

javljuje neodgovoran odnos prema nacionalnoj i privatnoj imovini, kada se radnicima uskraćuje zaslужena i pravedna plaća, kada se naše mlade doslovno gura da pokupe stvari i otiđu u strani svijet. Ne možemo i ne smijemo prepustiti Lijepu našu onima kojima Domovina nije u srcu nego u džepu. Kao kršćani pozvani smo stvarati i izgraditi političke, gospodarske, uljudbene i prije svega duhovne uvjete koji su potrebni za život dostojan čovjeka. Svatko u svome zvanju i poslanju. Nitko nije amnestiran od rada na općemu dobru! Potrebni su nam kvalitetno obrazovanje i odgoj djece i mlađih (sustavno oplemenjivanje srca, uma, duha, duše i tijela), otvorenost životu, kultura života, a ne smrti, zaštita obitelji, siguran posao i pravedna plaća za radnike. Od svetoga Mihovila možemo naučiti kako se suprotstavljati zlu i strukturama grijeha. Ugledajmo se u vrline ovoga svetog arkanđela: poštenje i čestitost, hrabrost i jakost, promicanje dobra i suzbijanje zla, blagost i susretljivost prema nevoljnima i potrebnima, a otpor i nepotkupljivost u suočavanju sa strukturama zla i grijeha.

Vjernike grada Šibenika predvoditelj slavlja pozvao je da stave sebe i svoje obitelji, svoj grad

Šibenik i domovinu Hrvatsku pod zaštitu svetoga Mihovila: «Vjera, ufanje i ljubav neuništiva su snaga u svim životnim izazovima i borbama. Bog nam šalje svetoga Mihovila, anđela mira, da nas izbavi iz ruke neprijatelja. On nas poziva u zajedništvo Crkve gdje iz čista vrela katoličkoga nauka i svetih sakramenata crpimo utjehu, ohrađenje i snagu za život», poručio je u homiliji biskup Bogdan.

Proslava nebeskog zaštitnika grada Šibenika i Šibenske biskupije tradicionalno je okupila velik broj vjernika iz svih dijelova biskupije. Uz predstavnike župa Šibenske biskupije u ophodu starim dijelom grada i rivom, sudjelovale su i brojne civilne udruge, škole, vrtići, kulturno-

umjetnička društva. Šibensko-kninsku županiju predstavlja je župan Goran Pauk. U slavlju su sudjelovali i predstavnici gradskih vlasti: gradonačelnik Željko Burić, dogradonačelnici Danijel Mileta i Paško Rakić.

Srebreni lik sv. Mihovila tradicionalno u ophodu nosili su redarstvenici Policijske uprave šibensko-kninske i vatrogasci. Slavlje i procesiju pjevanjem je uzveličao mješoviti zbor više župnih zborova pod ravnanjem prof. Jelene Mikulandre, a uz orguljašku pratnju Nikole Lovrića Caparina. Procesiju je animirao generalni vikar Šibenske biskupije msgr. Marinko Mlakić. (Šibenska biskupija - Ivo Kronja)

Dan vojne kapelaniјe "Sv. Anđeli čuvari"

U utorak, 2. listopada 2018. godine u vojarni "Kamensko" pokraj Karlovca proslavljen je Dan vojne kapelaniјe "Sv. Anđeli čuvari" i Dan roda inženjerije. To je ujedno bila prilika za službeni oproštaj od dosadašnjeg dekana Karlovačkog vojnog dekanata don Vladislava Mandure i dobrodošlica novom vojnom kapelanu don Ivanu Blaževcu. Naime, 1. rujna 2018. don Mandura je preuzeo dužnost kapelana đakovačke vojne kapelaniјe "Sv. Sebastijana", Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade.

Svečanost je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan uz koncelebraciju tridesetak svećenika. Na svetoj misi blagoslovljjen je novi oltar, dar Karlovačke županije i don Vladislava Mandure. Svečanosti su nazočili karlovački župan Damir Jelić i njegova zamjenica Martina Furdek-Hajdin, zamjenik zapovjednika HKoV-a OS RH brigadni general Boris Šerić, načelnik PU karlovačke Darko Bratić i brojni drugi vojni i cijili uzvanici. Tijekom popodneva pridružio im se ministar branitelja Tomo Medved.

U propovijedi je msgr. Bogdan podsjetio na radosna sjećanja iz svojega djetinjstva kada su djeci

majke, očevi, djedovi i bake prije sna kazivali molitve upućene anđelu čuvaru. Biskup je govorio o ustanovljenju, povijesti i štovanju spomendana anđela čuvara, posebno se osvrnuvši na spomene svetih anđele u Svetom Pismu. Objasnio je stvarnu službu anđela čuvara, istaknuvši kako svaki čovjek dobiva svog anđela čuvara koji ga prati od začeća do smrti. Spomenuo se i palih anđela koji rade na propasti duša i kojima se najviše odupiru anđeli čuvari, boreći se za svaku dušu koja im je povjerena. U zaključku je msgr. Jure Bogdan naglasio kako je ova svetkovina povezana s promjenom kapelana i dolaskom don Ivana Blaževca koji preuzima skrb za dvije karlovačke kapelaniјe.

Na kraju misnog slavlja brigadni general Boris Šerić zahvalio je dosadašnjom kapelanu don Manduri na dobru koji je učinio za vojsku i sve vjernike, poželjevši novoimenovanom kapelanu don Blaževcu uspješan rad i suradnju. Zahvalu je uputio i zapovjednik Inžinjerske pukovnije brigadir Alen Srpk. Don Vladislav Mandura zahvalio je na svim radosnim trenucima u karlovačkim vojarnama i gradu Karlovcu koji mu je po povratku iz inozemstva bio drugi dom.

Sveta misa za 14. naraštaj polaznika Policijske škole "Josip Jović"

U kapelici Sv. Mihaela na Policijskoj akademiji u srijedu, 3. listopada 2018. godine vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu u koncelebraciji s biskupskim vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Musićem OFM. Misi su nazočili zamjenik glavnog ravnatelja policije Jozo Šuker, glavna tajnica Ministarstva unutarnjih poslova Sanda Šimić-Petrinjak, načelnik Policijske akademije Dubravko Novak s članovima kolegija, načelnik Uprave za posebne poslove sigurnosti Miljenko Radnić, voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH (MUP) Mario Dokmanić, polaznici Policijske škole i mnogi drugi.

Biskup Bogdan u svojoj je propovijedi istaknuo kako smo prije nekoliko dana, povodom Dana policije i blagdana njezinog nebeskog zaštitnika sv. Mihovila arhanđela, u istoj kapelici Policijske akademije slavili svetu misu za poginule hrvatske redarstvenike u Domovinskom ratu: «Molili smo za našu Domovinu. Molili smo jedni za druge da ovdje gdje nas je providnost postavila izvršimo svoje ljudsko i profesionalno zvanje.

Proslava Dana policije i sv. Mihovila obilježena je na razini cijele nacije vrlo svečano. Posebice je svečano bilo ovdje u Zagrebu. Taj dan svake godine pa tako i ove, potaknuo nas je na razmišljanje o duhovnim bićima, anđelima i arhanđelima, našim nebeskim zaštitnicima». (...) «Čovjek ima tijelo i dušu, razum i volju, osjetila i osjećaje. Po svojoj naravi čovjek je društveno biće, upućeno na drugoga. Dok odrasta i živi ostvaruje se u odnosima s drugima na koje je upućen. Ima svoje sposobnosti i darove, visoko razvijen mozak, sposobnost za apstraktno razmišljanje, govor, rješavanje problema, introspekciju. Čovjek je misaono biće. Može zaključivati, crtati, razmišljati. On je i duhovno biće: razlikuje dobro od zla, ali isto tako on je dio žive prirode, stvorenoga svijeta. Ljudski život je neponovljiv, jedan i vrlo kra-

tak. Ili ga se živi kao čovjek ili je sve promašeno. Nema ponavljanja, ni razreda, ni godine. Osobi-to je naglašena prolaznost, brzina kojom protječu dani i ljudski život. Biblija će reći: "Dani su čovjekovi kao sijeno. Jedva ga dotakne vjetar i već ga nema. Ne pamti ga više ni mjesto njegovo"».

Biskup je nadalje istaknuo da nas lik sv. Mihovil podsjeća na trajnu borbu između dobra i zla koja se vodi u ljudskom biću, u društvenoj zajednici i posvuda. Sveti Pavao kaže: «Dva su zakona u meni, zakon dobra i zakon zla». A rimski pjesnik govori: «Vidim ono što je dobro i opet činim ono što je zlo».

«Boj se bije unutar svakog pojedinca. Moralni život, naša ljudska i kršćanska savjest, postaju često pravo bojište, poprište borbe Zloga koji nas opsjeda sa zapaljivom vatrom zavisti, pohlepe, mržnje, egoizma, sumnji, prezira, odbijanja drugoga i svim drugim oblicima destruktivne misli. Ova duhovna gerila unutar svakog ljudskog bića često se preseljava u javni prostor i u naše obiteljske i društvene odnose», rekao je biskup msgr. Bogdan. Poručio je mladim naraštajima, budućim policijskim službenicama i službenicima da uvijek u životu pokušaju, prije svega, biti ljudi.

Nastava za 750 pripadnika 14. naraštaja Policijske škole "Josip Jović" započela je prošlog mjeseca i oni će idućih devet mjeseci stjecati znanja i vještine potrebne za budući policijski posao. Policijska škola "Josip Jović" provodi temeljno obrazovanje za zanimanje policijaca sukladno Statutu i propisima o srednjoškolskom obrazovanju. Program temeljnog obrazovanja za zanimanje policijaca donosi ministar uz suglasnost ministra znanosti, obrazovanja i športa. Obrazovanje se provodi u skladu s potrebama Ravnateljstva policije, općim propisima iz područja obrazovanja i drugim propisima.

Proslavljen Dan kapelaniјe "Sv. Franjo Asiški" u Gospicu

U srijedu, 3. listopada 2018. godine 1. motorizirana bojna "Vukovi" iz Gospicā proslavila je blagdan sv. Franje Asiškog, zaštitnika svoje vojne kapelaniјe. Program je započeo dočekom vojnog ordinariјa msgr. Jure Bogdana, koji je pozdravio vojнике ispred vojarne, a zatim je uslijedio susret sa zapovjednikom bojne bojnikom Markom Krpanom i vojnim kapelanom u Gospicu fra Matejem Ećimovićem OFM. Euharistijsko slavlje započelo je u 11:00 sati u kapelici vojarne "Eugen Kvaternik". Na početku slavlja zapovjednik Krpan pozdravio je uzvanike i ukratko podsjetio na povijest uspostave vojne kapelaniјe. Dekan Karlovačkog dekanata don Milenko Majić pročitao je dekret o imenovanju vojnog kapelana, a novouvedeni kapelan fra Matej Ećimović OFM pred biskupom je položio ispovijed vjere.

U homiliji je msgr. Jure Bogdan prikazao život svetoga Franje, potaknuvši okupljene da Franjin put približavanja Kristu pokušaju u svakodnevnom životu naslijedovati kroz jednostavnost i potpunu otvorenost Bogu. Pri tome nije važno gledati isključivo na stečena materijalna dobra,

nego je važno po primjeru Franje usvojiti bogatstvo "siromaštva" u svakodnevnom životu kako bi bili u potpunosti slobodni za Gospodina. Na kraju euharistije biskup je uputio čestitku novouvedenom kapelaru i poželio mu da uvijek bude prisutan kao živi svjedok među onima kojima je poslan. Ohrabrio je novoga kapelana i poručio mu da ne strahuje jer plodovi istinskog rada nikada neće izostati. Na kraju slavlja fra Matej Ećimović OFM zahvalio je biskupu Bogdanu i svim okupljenim vjernicima na dolasku na ovaj važan dan za bojnu "Vukovi".

Poslije svete mise uzvanici i vjernici čestitali su novome kapelaru na njegovoј službi i poželjeli mu uspješan rad. Svečanosti su nazočili vojni kapelan iz Karlovca don Ivan Blaževac, vojni kapelan iz Slunja don Milenko Majić, vojni kapelan iz Delnica o Mirko Vukoja DI, policijski kapelan iz Rijeke don Pavao Mokri, načelnici PU ličko-senjske, gospicki katedralni župnik don Mario Vazgeč sa svećenicima Gospickega dekanata, cijela uprava Udruge 9. gardijske brigade te djelatnici bojne "Vukovi".

Dan vojne kapelaniјe u Vinkovcima

U petak, 5. listopada 2018. godine u vojarni u Vinkovcima, proslavljen je dan vojne kapelaniјe "Kraljica Svetе Krunice" i "Sv. Ivan Kapistran" i 26. obljetnica 5. gardijske brigade "Sokolovi". Na početku slavlja u vojarni položeni su vijenci i upaljene svijeće na spomen obilježju za sve poginule branitelje, u prvom redu za pripadnike 5. gardijske brigade "Sokolovi". Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predvodio je molitvu za pokojne branitelje i svečanu svetu misu na temeljima buduće kapele vojne kapelaniјe u Vinkovcima. S biskupom su koncelebrirali vojni kapelan u Vinkovcima fra Mate Vincetić OFM, dekan Osječkog vojnog dekanata don Vladislav Mandura, dekan Vinkovačkog dekanata u Đakovo-čko-osječkoj nadbiskupiji msgr. Tadija Pranjić te više vojnih i policijskih kapelana iz Slavonije. Riječi pozdrava i dobrodošlice uputio je domaćin vojni kapelan fra Mato Vincetić OFM, čestitavši svima Dan kapelaniјe i 26. obljetnicu 5. gardijske brigade "Sokolovi".

U propovijedi se biskup Bogdan osvrnuo na povijest blagdana Kraljice svete Krunice: «Katolička crkva slavi blagdan Kraljice svete Krunice 7. listopada. Blagdan je ustanovljen s naslovom Gospe od pobjede (Madonna della Vittoria) kao trajnog spomena na pobjedu kršćanske vojske nad islamskom otomanskom silom u bitci kod Lepanta 1571. godine. Kršćansku vojsku sačinjavale su flote Svetе Lige u čijem su sastavu bile Španjolska, Mletačka Republika i Papinska Država. Za spas kršćanskoga Zapada borili su se Španjolci, Talijani, Hrvati, pri čemu su se osobito istaknuli iskusni ratnici i pomorci s dalmatinskih otoka, a o čemu svjedoče mnoge povijesne isprave i tragovi. Dok su flote Svetе Lige bile na bojištu, pobožni papa sv. Pio V. dominikanac, pozvao je kršćanski svijet na molitvu Gospine krunice za spas kršćanske Europe. Glavni boj zbio se 7. listopada 1571. kod Lepanta. Kršćanska vojska porazila je moćnu tursku vojsku. Vojnici koji su se borili i oni koji su žarko molili vidjeli su Božji znak i Gospin zagovor u ovoj pobjedi nad nadmoćnom turskom silom. Papa Grgur XIII. promijenio je naslov blagdana Gospe od pobjede u današnji naziv Kraljica svete Krunice».

U nastavku propovijedi biskup je kazao: «Kada bismo mogli usporediti veliki boj kršćanske vo-

jske protiv turske sile, a čini se da možemo, i mi smo u Domovinskome ratu osjetili moć molitve i veliki Gospin zagovor, slično kao i vojnici kod Lepanta. Inspirirani ovim povijesnim bojem s kraja XVI. stoljeća kod Lepanta, hrvatski su vojnici krenuli u boj s krunicom oko vrata za očuvanje svoga kršćanskoga identiteta i spasa hrvatske domovine. A u našim obiteljima, crkvama, samostanima, po trgovima, javnim prostorima, posvuda se molila Gospina krunica za dobar ishod borbe za slobodu. I svi smo to doživjeli kao veliki Božji dar i znak hrvatskome narodu. Pomogla nam je Kraljica svete Krunice».

Govoreći o krunici i potičući okupljene da ju nose sa sobom i da ju redovno mole, biskup je rekao: «Svi mi ovdje okupljeni dobro znademo da je Gospina krunica u Domovinskome ratu postala simbol kojeg su svi vojnici, redarstvenici i branitelji domovine nosili sa sobom. To nije neki predmet ili sredstvo s magijskim učincima. To je sredstvo predmet (instrument) kojim se služimo kad s vjerom upravljamo molitve Blaženoj Djevici Mariji, molitve koje nazivamo Gospina krunica. U toj molitvi litanjiskog karaktera, sačinjenoj od pet desetica molitve Zdravo Marijo ujedinjenih otajstvima – razmišljanjima o događajima iz Isusova i Marijina života, vjernik kršćanin u svojim potrebama i sabranosti obraća se Isusu i njegovoj majci. Kršćanska molitva nastoji uvijek razmišljati "Kristova otajstva" i ona uvijek teži dubljoj spoznaji ljubavi Boga prema čovjeku i jedinstvu i povezanosti čovjeka s Bogom».

Svetoj misi i svečanosti zaštitnika vojne kapelaniјe u Vinkovcima i 26. obljetnici 5. gardijske brigade "Sokolovi" nazočili su potpredsjednik vlade i ministar obrane RH Damir Krstičević, izaslanik predsjednika vlade RH ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik predsjednice RH Ante Deur, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Mladen Karlić, župan Vukovarsko-srijemske županije Božo Galić, zamjenik načelnika Glavnog stožera OS RH general-pukovnik Drago Matanović, zapovjednik HKoV-a general-bojnik Siniša Jurković, zapovjednik GOMBR-e brigadir Mijo Validžić. Na slavlju su bili i branitelji i rodbina poginulih hrvatskih branitelja. (Foto: MORH-J. Kopi; Foto Vinko Jovanovac)

26. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu

U nedjelju, 7. listopada 2018. godine, u organizaciji Vojnog ordinarijata, održano je 26. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u hrvatskom nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici.

Budući da se ovogodišnje hodočašće održava na blagdan Kraljice svete Krunice, prije svetog misnog slavlja izmoljena je molitva Gospine Krunice. Citavo vrijeme vojni i policijski kapelani bili su na raspolaganju mnogobrojnim hodočasnici ma za sakrament svete ispovijedi.

Nakon dolaska pješačkog ešalona, svečanog i počasnog dijela na prostor Crkve na otvorenom blaženog Alojzija Stepinca, u 10:15 sati započelo je koncelebrirano svečano misno slavlje koje je izravno prenosila Hrvatska radiotelevizija. Misu je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan uz koncelebraciju hvarskog biskupa msgr. Petra Palića, vojnog biskupa u miru msgr. Jurja

Jezerinca, generalnog vikara Vojnog ordinarijata don Marka Medu, biskupskega vikara za pastoral MUP-a fra Franu Musića OFM, generalnog vikara VO BiH s vojnim kapelima iz BiH, brojnim vojnim i policijskim kapelima. Misi su nazočili ministar obrane i potpredsjednik Vlade Damir Krstičević, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović i ministar branitelja Tomo Medved. Uz pripadnike Hrvatske vojske, policije, branitelje i ostale mnogobrojne vjernike slavlju se pridružio i prvi hrvatski kontingen u BiH.

U propovijedi je msgr. Bogdan istaknuo važnost braka i obitelji. Naglasio je da su se brak i zajedništvo muškarca i žene oduvijek nalazili u temeljima obitelji. Upozorio je da se brak kao intimna zajednica muškarca i žene, otvorena prema stvaranju potomstva, danas suočava s velikom krizom u kojoj se principi obitelji i braka preispituju, dovode u sumnju, redefiniraju i ispunjavaju drugačijim i stranim sadržajima. Biskup je

upozorio na opasnost promicanja novih pojma-va muškarca i žene, braka i obitelji koji su strani ljudskoj naravi i božanskoj objavi. Msgr. Bogdan istaknuo je da je čovjek stvoren na sliku i priliku Božju te da bez ljubavi ne može živjeti ni opstati. Da bi se to shvatilo potrebna je, međutim, duboka vjera u Boga. Stoga je na kraju propovijedi vojni biskup potaknuo na molitvu za snagu, stabilnost i vjernost u našim obiteljima. Pozvao je i na molitvu za Božju blizinu i našu ljudsku pažnju za sve one koji su se svojim bračnom životom i ponašanjem udaljili od kršćanskog nauka o bra-ku i obitelji.

Misno slavlje uveličao je Orkestar Oružanih sna-ga RH pod ravnjanjem zapovjednika dirigenta

Miroslava Vukovoja-Dugana i klapa "Sv. Juraj" Hrvatske ratne mornarice i policijska klapa "Sv. Mihovil" uz orguljašku pratnju Ivana Šćepanovića.

U drugom dijelu hodočasničkog programa u po-podnevnim satima održana je pobožnost križnog puta koju je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan i koja je također bila posvećena obitelji-ma. Uz vojnike i policajce te druge službenike u odorama, na križnom putu na bistričkoj Kalvariji sudjelovao je ministar obrane Damir Krstićević i načelnik Glavnog stožera OS RH general zborni Mirko Šundov. Prigodno razmatranje, propovijed kod dvanaeste postaje izrekao je vlč. Slavko Rajić. Foto VO i MORH/J. Kopi

Dan neovisnosti u misiji "Odlučna potpora" u Afganistanu

U pondjeljak, 8. listopada 2018. godine pripadnici 9. HRVCON-a u Afganistanu svećano su obilježili 27. obljetnicu Dana neovisnosti Republike Hrvatske i hrvatskog nacionalnog dana u misiji "Resolute Support". Središnja svečanost obilježavanja Dana neovisnosti RH održana je u kampu Marmal MeS.

Svečanost je započela paljenjem svijeće ispred spomenika poginulim pripadnicima koalicijskih snaga u Afganistanu i svetom misom koju je predvodio vojni kapelan 9. HRVCON-a don Antonio Mikulić. U homiliji je zahvalio svakoj žrtvi hrvatskih branitelja i civila u Domovinskom ratu. Istaknuo je kako nas evanđelje poziva na ljubav prema Bogu, bližnjemu i domovini. Don Antonio kazao je kako ovaj dan predstavlja dan novog rođenja samostalne i jedine domovine Hrvatske. Ona je neprocjenjiva baština ostavljena budućim naraštajima. Zaželio je da dobri i svemogući Bog blagoslovi rad vojnika u misiji te cijeli hrvatski narod na njegovim životnim križevima i izazovima.

Nakon svete mise uslijedilo je svećano postrojavanje pripadnika 9. HRVCON-a s prijatkom zapovjedniku 9. HRVCON-a, pregledom postroja,

intoniranjem himni Islamske Republike Afganistan i Republike Hrvatske te odavanjem počasti svima koji su položili živote za slobodu Hrvatske, kao i svim članovima misija ISAF i RS koji su svoje živote dali u obrani i izgradnji Afganistana. U prigodnom govoru zapovjednik 9. HRVCON-a brigadir Dražen Ressler pozdravio je nazočne, osvrnuo se na značaj Dana neovisnosti za hrvatsku povijest i zahvalio na dolasku brojnim gostima, pripadnicima nacija u sastavu misija i gostima iz Afganistanske Narodne Armije. Istaknuo je kako je Hrvatska od zemlje primateljice pomoći u relativno kratkom vremenu postala zemlja koja doprinosi izgradnji stabilnosti diljem svijeta. Na svečanosti proslave Dana neovisnosti, trojici pripadnika 9. HRVCON-a uručeni su izvodi iz Odluke načelnika GS OS RH o promicanju. Svečani dio programa završio je multimedijalnom prezentacijom o Republici Hrvatskoj. Obilježavanje Dana neovisnosti nastavilo se zajedničkom večerom i druženjem pripadnika 9. HRVCON-a i gostiju, uz projekciju hrvatskih promotivnih filmova i domaću glazbu.

Dan neovisnosti svećano je obilježen i u Kabulu, gdje su uz prigodan program naši pripadnici također ugostili predstavnike koalicijskih snaga.

2. HRVCON u Poljskoj obilježio Dan neovisnosti

Pripadnici 2. hrvatskog kontingenta (2. HRVCON), koji se u sklopu NATO aktivnosti ojačane prednje prisutnosti nalaze u Republici Poljskoj, obilježili su Dan neovisnosti Republike Hrvatske postrojavanjem u vojarni "Bemowo Piskie".

U obraćanju zapovjednik kontingenta satnik Dario Bilješković osvrnuo se na povjesne okolnosti proglašenja neovisnosti, pozvavši pripadnike 2.

HRVCON-a na odavanje zahvale i počasti pripadnicima Hrvatske vojske koji su se žrtvovali za hrvatsku neovisnost i slobodu.

Nakon postrojavanja održana je sveta misa koju je predvodio vojni kapelan 2. HRVCON-a vlč. Željko Savić, podsjetivši pripadnike 2. HRVCON-a na važnost prenošenja ljubavi na bližnje. Naposljetku, oni su Hrvatska u malom i oni oslikavaju vrijednosti koje donosimo iz Domovine.

Duhovne vježbe za članove vojne kapelaniјe "Sv. Ivana Krstitelja"

Od 9. do 12. listopada 2018. godine članovi vojne kapelaniјe "Sv. Ivana Krstitelja" iz Požege, priпадnici vojarne "123. Brigade HV", u pratinji svojega kapelana vlč. Željka Volarića obavili su gođišnje duhovne vježbe u hotelu "Kastel" u Kaštel Lukšiću pokraj Splita. Voditelji duhovnih vježbi bili su đakoni Vojnog ordinarijata don Hrvoje Relja i don Marko Trogrić.

Program duhovnih vježbi činila su svakodnevna razmatranja, slavljenja svete mise i euharistijsko klanjanje pred Presvetim. Tema duhovnih vježbi

bila je molitva, pa su tako voditelji don Hrvoje Relja i don Marko Trogrić govorili o molitvi Gospodnjoj Oče naš, aspektima katoličkog nauka koji se odnose na molitvu, na njezine izvore i načine molitve te njezine važnosti u svakodnevnom životu Kristovih vjernika, članova Crkve.

Sudionici duhovnih vježbi imali su prigodu od voditelja naučiti o kulturno-duhovnom nasljeđu splitskog kraja: Kaštelima, Solinu i Splitu te njihovim antičkim, starokršćanskim i starohrvatskim spomenicima.

Duhovne vježbe za vjernike vojne kapelaniјe "Sv. Nikola biskup"

U vojarni "Kovčanje" u Malom Lošinju od 9. do 12. listopada 2018. godine održane su duhovne vježbe djelatnika vojne kapelaniјe "Sv. Nikola biskup" Pomorske baze Lora i Zapovjedništva Hrvatske ratne mornarice iz Splita. Predvodio ih je vojni kapelan GOMBR-e iz Vinkovaca fra Mato Vincetić OFM uz pomoć pomoćnika vojnog kapelana u Splitu desetnika Darija Rajčića.

Tema predavanja bile su božanske kreposti - vje-

ra, nada i ljubav- u svjetlu sakramenta svete ženidbe, braka i obiteljskog života u suvremenom svijetu. Organiziran je posjet duhovnom centru Milosrdnih sestra sv. Križa "Betanija" u Velom Lošinju. Bila je to prilika za zajedničko misno slavlje s djelatnicima kapelaniјe čiju su duhovnu obnovu predvodili o. Mirko Vukoja DI i o. Ivo Topalović SVD.

Krštenje Franje Iličića i Stipana Bošnjaka

U nedjelju, 14. listopada 2018. godine kršteno je peto dijete u obitelji dvojice policajaca pripadnika Antiterorističke jedinice Lučko. Na svetoj misi i obredu krštenja u kapelici blaženoga Alojzija Stepinca u Lučkom okupili su se kumovi i mnogobrojna rodbina i prijatelji policajaca.

Kršteni su Franjo Iličić, peti sin Tomislava Iličića i Suzane r. Suhina (uz Mihovila, Mateja, Šimuna i Petra) i Stipan Bošnjak, peto dijete Tihomira Bo-

šnjaka i Ive r. Vađić (uz Ivana, Mateja, Evu i Josipa). Krstio ih je kninski vojni kapelan fra Božo Ančić OFM.

Kao uspomenu na ovaj događaj roditeljima je darovana Biblija kako bi iz nje crpili snagu za svakodnevni život i odgoj svoje djece. Nakon krštenja, svete mise i fotografiranja, obiteljsko druženje nastavljeno je na zajedničkom domjenku.

Kapelanija PU zagrebačke pohodila samostan na Širokom Brijegu

U nedjelju, 14. listopada djelatnici i vjernici kapelanije "Majke Božje Kamenitih vrata" PU zagrebačke predvođeni kapelanom don Marinom Dragom Kozićem posjetili su braću franjevce u Širokom Brijegu. U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije poklonili su se ispred Marijinog kipa i nazočili župnoj svetoj misi na kojoj je koncelebrirao kapelan don Marin Drago Kozić.

Nakon mise vjernicima je fra Vendelin Karačić govorio o teškoćama s kojima su se puk i fratri suočavali na ovim prostorima pri čemu vjera u Boga nikada nije dovedena u pitanje. Narod je uvijek ostao vjeran Gospodinu. Fra Vendelin posebno je istaknuo događanja za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata, kada je preko noći u Širokom Brijegu nestala tamošnja intelektualna i duhovna snaga. Pobijeni su ili protjerani gotovo svi fratri i profesori u klasičnoj gimnaziji.

Fra Vendelin je odveo posjetitelje u samostansku riznicu u kojoj se čuvaju iznimno vrijedni eksponati: inkunabule, rukopisi, slike, misno ruho i liturgijski predmeti. Pokazao im je i impresivnu franjevačku galeriju u kojoj se čuvaju slike i skulpture najpoznatijih hrvatskih i svjetskih umjetnika. Na kraju obilaska, fra Vendelin odveo je goste do skloništa pokraj crkve u kojoj su pronađeni ostaci tijela zvјerski ubijenih fratara koji su 1971. godine premješteni u crkvu. Hercegovačka franjevačka provincija se zalaže za njihovo proglašenje blaženima i svetima.

Na kraju su se fra Vendelin i okupljeni vjernici pomolili u tišini i na taj način dostoanstveno odali počast pogibiji hercegovačkih franjevaca.

Ispraćaj 2. HRVCON u operaciju potpore miru u Libanonu UNIFIL

U vojarni "Kamensko" u Karlovcu održan je u petak, 19. listopada 2018. godine svečani ispraćaj 2. hrvatskog kontingenta u operaciju potpore miru Ujedinjenih naroda u Libanonu – UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon).

Svečanom ispraćaju nazočili su potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, ujedno i izaslanik predsjednice Republike Hrvatske i vrhovne zapovjednice Oružanih snaga, načelnik Glavnog stožera OS RH general zbornik Mirko Šundov, posebni savjetnik ministra obrane Božo Kožul, vojni izaslanik Sjedinjenih Američkih Država u Hrvatskoj brigadir Robert Mathers, građonačelnik Grada Karlovca Damir Mandić, izaslanstva Ministarstva obrane i OS RH te rodbina i prijatelji pripadnika 2. HRVCON-a.

Potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević podsjetio je kako je Hrvatska od zemlje primateljice međunarodne pomoći postala zemlja davateljica, a upravo sudjelovanje u mirovnim operacijama bilo je jedan od presudnih čimbenika za stjecanje članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Snagu stečenu u Domovinskom ratu Hrvatska vojska danas pokazuje ne samo u međunarodnim aktivnostima, nego i u vojnim vježbama, kao što je nedavno održana vježba "Velebit 18 - Združena snaga".

«Na vježbi "Velebit 18 - Združena snaga" domaća i svjetska javnost imale su se priliku uvjeriti se kako naša vojska spada među najbolje», rekao je ministar te dodao: «I danas se javljaju pojedinci i određene skupine koje su protiv vježbe te koji zagovaraju slabu vojsku. Poručujem im da će Hrvatska će vojska nastaviti vježbati kako bi uvijek bila spremna, sposobna i uvježbana».

Ministar je uvjeren da će 2. HRVCON i zadaće u misiji UNIFIL odraditi jednak kvalitetno kao i vježbu "Velebit 18": «Vaša uvježbanost, opremljenost i motiviranost ulijevaju nam povjerenje i sigurnost kako ćete i ovu zadaću odraditi profesionalno i odgovorno na ponos našoj domovini», izjavio je ministar. «Vjerujem kako će ova operacija biti u funkciji jačanja interoperabilnosti, ali i unapređenja vaših sposobnosti».

Načelnik Glavnog stožera OS RH general zbornik Mirko Šundov također je izrazio vjeru da će pripadnici 2. HRVCON-a jednakom uspješno provesti

svoje zadaće kao i njihovi prethodnici, ali i steći nova znanja koja će pridonijeti razvoju OS. «UNIFIL je zahtjevna operacija, stoga od vas očekujem profesionalno izvršavanje svih zadaća, strogo poštivanje sigurnosnih procedura i postupaka u provedbi postavljenih zadaća te skrb o sigurnosti svojih kolega», poruka je generala Šundova 2. HRVCON-u.

Načelnik stožera i zamjenik zapovjednika Hrvatske kopnene vojske brigadni general Boris Šerić pohvalio je 2. HRVCON za profesionalno i kvalitetno provedene pripreme, ali ih i podsjetio da će tek u misiji steći najvrjednije lekcije.

«Vaša postrojba nakon povratka u domovinu više neće biti ista. Bit će obogaćena za šest mjeseci intenzivnog iskustva u multinacionalnom okružju, a tako stečena znanja imat će neprocjenjiv značaj za razvoj vaših sposobnosti», uvjeren je general Šerić.

«Uspravne glave i vođeni duhom pobedničke Hrvatske vojske nastavljamo stopama naših kolega u operaciji UNIFIL. Odlazak u operaciju očuvanja mira za nas predstavlja izazov, ali i priliku da se još jednom dokažemo kao postrojba koja zna i može», istaknuo je zapovjednik Inženjerijske satnije 2. HRVCON-a UNIFIL satnik Ivan Dodig te u ime kontingenta zahvalio svima koji su im pomogli i podupirali ih u pripremi za misiju.

Tijekom svečanosti, u vojarni "Kamensko" bio je izložen taktičko-tehnički zbor, a u kapelici "Sveti andeli čuvari" održana je misa koju je predslavio don Ivan Blaževac. U svojoj progovorjeni, don Blaževac poslao je poruku pripadnicima 2. HRVCON-a da prenose mir narodu Libanona, ali i jedni drugima jer samo u zajedništvu mogu ispuniti svoju misiju. U operaciju UNIFIL u Libanonsku Republiku upućuje se 2. HRVCON, koji čine 52 pripadnika Inženjerijske pukovnije Hrvatske kopnene vojske. Tijekom sedmomjesečne rotacije oni će u suradnji s Oružanim snagama Talijanske Republike provoditi mjere zaštite snaga, podupirati pokretljivost u području operacije, osiguravati nesmetanu stratešku i taktičku komunikaciju te pružati i sve ostale oblike potpore snagama u sektoru Zapad UNIFIL-a. (Preuzeto sa stranice MORH-a)

Konferencija Međunarodnog vojnog apostolata

Ovogodišnja konferencija Međunarodnog vojnog apostolata (Apostolat Militaire International) održana je od 14. do 18. listopada 2018. godine u hotelu Medena kraj Trogira. Konferencija u organizaciji Vojnog ordinarijata u RH okupila je 60 predstavnika vojnih apostolata iz 15 zemalja svijeta s četiri kontinenta.

Međunarodni vojni apostolat (AMI) je međunarodna katolička organizacija sa sjedištem u Nizozemskoj koja okuplja djelatne vojne osobe i vojne kapelane čiji je cilj promicati katoličke vrijednosti u vojnem životu i podupirati međunarodnu suradnju i dijalog u svrhu izgradnje mira u svijetu. Utemeljen 1965. godine u Santiagu de Composteli u Španjolskoj i priznat od Svete Stolice, Međunarodni vojni apostolat duhovnom, etičkom i socijalnom aspektu vojnog života pristupa u duhu evanđelja i Crkvenog nauka. S tim ciljem AMI redovito organizira međunarodne susrete i programe poput konferencija i hodočašća na ko-

jima članovi AMI-ja razmjenjuju ideje i iskustva te na kojima se uspostavlja ili utvrđuje suradnja s institucijama koje djeluju na izgradnji mira. U sastavu AMI-ja nalazi se 29 povezanih i pridruženih udruga članica prisutnih u zemljama Europe, Afrike, Azije, Sjeverne i Južne Amerike.

Na konferenciji, koja je ove godine prvi put organizirana u Hrvatskoj, sudjelovali su članovi Izvršnog odbora AMI-ja: predsjednik AMI-ja viceadmiral Matthieu Borsboom, potpredsjednici kapetan Frank Marcus i narednik Ferry Thannhauser (Nizozemska), glavni tajnik pukovnik Domenico D'Ortenzi (Italija), crkveni asistent AMI-ja general don Patrick Dolan (SAD), teološki savjetnik prof. Fred van Iersel (Nizozemska), zamjenik glavnog tajnika Mario Ciccotti i blagajnik Damiano Pandolfo (Italija). Iz Hrvatske su na konferenciji sudjelovali vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, a kao predavači su nastupili generalni vikar Vojnog ordinarijata don

Marko Medo, ministar obrane i potpredsjednik Vlade RH Damir Krstičević, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić i kadeti s Hrvatskog vojnog učilišta Ivan Šarec i Jozo Lukić.

Tema konferencije bila je "Pomirenje" te su joj predavači i sudionici pristupili s pet razina i perspektiva vojnog života: osobne, obiteljske razine, iz perspektive vojnih kapelanija i obrane, nacionalne razine i međunarodne razine.

Konferencija je otvorena u nedjelju, 14. listopada pozdravnim govorima vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana i predsjednika AMI-ja viceadmirala Mattheieu Borsboom te misnim slavljem u katedrali sv. Lovre u Trogiru koje je predvodio msgr. Bogdan.

U ponedjeljak, 15. listopada započela su predavanja. Don Marko Medo predstavio je povijest, ustrojstvo i ulogu Vojnog ordinarijata i vojnog pastoralu u Hrvatskoj. Istog dana predavanje su održali Ivan Šarec i Jozo Lukić, kadeti s Hrvatskog vojnog učilišta koji su dali osobno svjedočanstvo vojnog poziva ukorijenjenog u vjeri u Boga. Tog je dana svetu misu u trogirskoj prvo-stolnici predvodio austrijski vojni biskup msgr. Werner Freistetter, a pjevala je policijska klapa "Sv. Mihovil".

Sljedećeg dana predavanje je održao načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov koji je govorio o teološkom, vojničkom i filozofskom aspekta pomirenja. Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić govorio je o pomirenju iz perspektive obitelji, istaknuvši da se ona uvijek mora nalaziti u središtu privatnog i vojničkog života. Na kraju radnog dana, služeno

je koncelebrirano misno slavlje u trogirskoj katedrali koje je predvodio msgr. Bogdan i na kojem je pjevala policijska klapa "Sv. Mihovil".

U srijedu, 17. listopada sudionici konferencije brodom Učka Hrvatske ratne mornarice oputovali su na izlet u Hvar, gdje ih je primio hvarska biskup msgr. Petar Palić koji ih je proveo po katedrali sv. Stjepana I., pape te crkvi i samostanu benediktinki u kojem se nalazi i njihova muzejska zbirka. Nakon ručka i slobodnog vremena u Hvaru, sudionici konferencije vratili su se u Split. Koncelebrirano misno slavlje u katedrali sv. Duje predvodio je msgr. Jure Bogdan, a pjevala je klapa "Sv. Juraj" Hrvatske ratne mornarice.

Sljedećeg dana, u četvrtak, 18. listopada, ministar obrane i potpredsjednik Vlade Damir Krstičević održao je predavanje na temu "Hrvatska vojska – od osnivanja do danas". Podsjetio je na jedinstvo hrvatskog naroda u doba velikosrpske agresije na Hrvatsku, naglasivši kako su vjera u Boga, opravdanost cilja i obrana domovine bili presudan čimbenik u stvaranju hrvatske slobode i samostalnosti. Završno misno slavlje predvodio je crkveni asistent AMI-ja otac Patrick Dolan u trogirskoj katedrali. Konferencija je službeno zatvorena svečanom gala večerom u splitskoj Lori.

Od stranih izlagača valja istaknuti predavanje austrijskog vojnog biskupa msgr. Wernera Freistettera o pomirenju iz nacionalne perspektive, oca Patricka Dolana o strategijama borbe protiv stresa i PTSP-a u vojsci, predavanja talijanskih vojnih kapelana don Saverija Finottija i don Anto-nija Pozza o pomirenju u društvenom kontekstu, talijanskog vojnog kapelana don Marca Minina o iskustvu rada u mirovnoj misiji u Afganistanu, predavanje don Michela Remeryja o aplikaciji "Tweetanje s Bogom" i predavanje prof. dr. Fred van Iersela koji je temu pomirenja obradio na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

17. Molitveni dan za Domovinu i 15. hodočašće Oružanih i redarstvenih snaga BiH

Sedamnaesti Molitveni dan za Domovinu Vrhbosanske nadbiskupije i 15. hodočašće na Bobovac pripadnika Ministarstva obrane, Oružanih snaga BiH i redarstvenih snaga održan je u subotu, 20. listopada 2018. na ostacima drevnog grada Bobovca pored crkve sv. Mihovila arhandela u župi Kraljeva Sutjeska šezdesetak kilometara sjeverno od Sarajeva. U ovoj crkvi nalaze se posmrtni ostaci nekoliko bosanskih kraljeva.

Program molitvenog pohoda započeo je procesijom i molitvom krunice od rijeke Bukovice do Bobovca. Svečano euharistijsko slavlje na Bobovcu predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s vojnim biskupom u BiH msgr. Tomom Vukšićem uz koncelebraciju 36 svećenika među kojima su bili vojni kapelani u BiH i gvardijan franjevačkog samostana u Kraljevoj Sutjesci fra Željko Brkić. U pozdravu generalni vikar Vojnog ordinarijata msgr. Željko Čuturić napomenuo je da su kardinal Puljić i biskup Vukšić domaćini ovog hodočašća te dodao da su na Bobovac došli vjernici iz raznih župa i krajeva u Bosni i Hercegovini, zatim članovi raznih udruga i pokreta, bogoslovi, sjemeništari i časne sestre. Pozdravio je i predstavnike vlasti na čelu s predsjednikom Federacije BiH gospodinom Marinkom Čavarom i

ministricom obrane Marinom Pendeš. Pozdravio je i načelnika općine Vareš gospodina Zdravka Maroševića, veleposlanika RH u BiH Ivana del Vechia te hrvatske generale OS BiH predvođene Ivicom Jerkićem kao i načelnika Glavnog stožera Vojske RH general Mirka Šundova. Riječi dobrodošlice uputio je i gostima iz drugih država: postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske i svećenicima Vojnog ordinarijata iz Zagreba, vojnom vikaru u Sloveniji preč. Mateju Jakopiću te vojnim izaslanicima Republike Hrvatske, Republike Slovenije i prvi put vojnom izaslaniku Sjedinjenih Američkih Država. Zahvalio je i Radio Bobovcu i svim drugim radio postajama koje su prenosile Svetu misu.

Uvodeći u Misno slavlje kardinal Puljić pozvao je na izgradnju mira koji se temelji na pravdi i jednakopravnosti te istaknuo da „volimo ovu zemlju i da ćemo je i ubuduće voljeti“. Čitanje i molitvu vjernika čitali su pripadnici Oružanih snaga i policije. Prigodnu propovijed uputio je biskup msgr. Vukšić. «Kao vjernici, željni slušati Isusovu riječ i željni susreta s njim pod misnim prilikama kruha i vina, slično smo se i mi jutros uspinjali na ovu zaravan, koja je skoro iste nadmorske visine kao Jeruzalem», rekao je biskup Vukšić.

„Došli smo ovdje, da se sjećamo i da molimo. Stoga s ponosom podsjećamo, da su nekadašnji zakoniti vladari ove zemlje nosili ime Stjepan i Katarina. I svakomu razboritom dosta! Jer ta imena već sama po sebi nose bremenitu poruku, koju uopće nije potrebito tumačiti. Činimo to rado i sa zahvalnošću, ponizno i u molitvi, otvoreni i s poštovanjem prema svakom drugom i drugčijem imenu, ali i odlučni u uvjerenju, da nam nitko ne bi smio ni pokušati, a kamoli stvarno nametati zaborav kao pravilo. Jer sjećanje je naša obveza prema istini i dug prema precima i vlastitoj prošlosti. A naše vršenje toga je dio neotudive slobode. Danas smo ovdje, međutim, još više s nakanom, da čujemo Isusove riječi i radi molitve. Upućujemo ju Presvetomu Trojstvu osoba. Molimo Gospodina Boga Oca stvoritelja, Isusa Krista otkupitelja i spasitelja svakoga čovjeka i cijelog svijeta, i Duha Posvetitelja, da nas uzdrže u čistoj vjeri i klanjanju. Molimo Boga također, da milostivim okom pogleda i blagoslovi našu domovinu i sve ljude koji u njoj žive, da ju obdari napretkom i razvitkom u svakom dobru i slozi, da sve njezine stanovnike zaštiti od neprijateljstava i mržnje, od sukoba i rata, od raznih bolesti i gladi, od mržnje i nesloge, od svađe i nemira. Da se pojedinci i narodi u njoj uzajamno poštuju i uvažavaju, da se svi natječu u čuvanju dostojanstva drugoga, da se ispravljaju počinjene nepravde, da nitko nikoga ne ponižava niti majorizira, da se doneše zakon koji će svakom narodu osigurati mogućnost da sebi bira predstavnike, da se pošteno izabrani predstavnici natječu u služenju svima, da nestane korupcija, da se omogući po-

vratak izbjeglica, da se poštuju prava radnika, da se ne guše proročki glasovi koji upozoravaju na pogubnost zakona koji ne štite pravdu, da se prihvati istina kako je svaka nepravda Bogu mrska (usp. Jdt 5,17; Ps 5,5; Sir 10,7) i da je u svakom narodu Bogu mio onaj koji čini pravdu (usp. Dj 10,34-35), da se cijeni poštenje i poniznost, da se zaustavi iseljavanje, da se osnažuju optimizam i nada mladih kroz gospodarski razvitak, da svaki čovjek može dostoјno živjeti od plodova svoga rada, da se širi sloboda i istina, da se štiti život od začeća, da se poštuje dostojanstvo žene i zaštite prava djeteta i majke“, kazao je biskup Vukšić. «Kao vjernici s pouzdanjem pristajemo uz nauk svetoga Pavla, da je naša vječna domovina na nebesima (usp. Fil 3,20). I svjesni smo pri tomu, da se put u nebesku domovinu zove izgrađivanje zemaljske domovine, poštivanje njezinih ljudi i svih putnika i namjernika, koji se u njoj nađu jer, kao što se čita u Svetom Pismu: „Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Vjera ako nema djela, mrtva je u sebi“ (Jak 2,14,17). U tom plemenitom nastojanju neka vas dragi Bog obdari svakim blagoslovom zemaljskim i nebeskim! Zdravi i veseli bili“, poručio je biskup Vukšić i svojoj propovijedi. Na kraju Mise svi okupljeni zajedno su izmolili Molitvu za Sinodu Vrhbosanske nadbiskupije i Molitvu za Domovinu.

Bobovac je prethistorijska gradina, kasnoantička utvrda i srednjovjekovni grad. Nalazi se nedaleko od sela Mijakovići i Dragovići, u općini Vareš. Smješten je na uskom kamenitom grebenu iznad

sastavaka Bukovice i Mijakovske rijeke. Gradu se može prići iz dva smjera, i to od Kraljeve Sutjske i Vareša. U pisanim izvorima prvi put se spominje 1350. godine. Podigao ga je ban Stjepan II. Kotromanić nešto prije prve polovice 14. stoljeća. Bobovac je bio sjedište bosanskih vladara od perioda vladavine bana Stjepana II. Kotromanića, preko svih bosanskih kraljeva i kraljica (Tvrtko I. Kotromanić, Stjepan Dabiša, Jelena Gruba, Stjepan Ostoja, Stjepan Tvrtko II. Tvrtković Stjepan Ostojić, Stjepan Tomaš - muž kraljice Katarine, Stjepan Tomašević) i sve do prestanka bosanske samostalnosti turskim osvajanjem Bosne 1463. godine Sastojao se od gornjeg grada sa četvrtastom kulom, čiji ostaci i danas postoje, i donjeg grada, na stepeniku nižem oko 20-ak metara, poligonskog oblika oko 40 metara dužine i oko 25 metara širine, od čega se danas raspoznaće dvorište i bunar. Suvremenici su ga smatrali najvrđim bosanskim gradom. Ovdje se čuvala i kraljevska kruna, a vladari su ga nazivali svojim stolnim mjestom. Zbog svog geostrateškog, vojnog i političkog značenja, u međuvremenu je bio meta napada nekih osvajača. Bobovac su Turci osvojili 21. svibnja 1463. nakon samo tri dana borbe. Govori se da ga je predao knez Radak, koga su Turci nakon predaje pogubili. Turska posada je bila prisutna na Bobovcu do 1626. godine, kad je

grad napušten zbog gubitka strateškog značaja nastavljanjem turskih osvajanja prema sjeveru. Molitveni pohod Bobovcu pokrenuo je kardinal Puljić u znak sjećanja na dan smrti bosanske kraljice Katarine Kosača 25. listopada 1478. s ciljem ujedinjenja u molitvi za osobne potrebe, za vlastiti narod i domovinu Bosnu i Hercegovinu ali i za sve ljude i narode koji u njoj žive. U listopadu 2002. godine kardinal Puljić je uputio dopis župnim uredima i crkvenim institucijama u kojem, između ostalog, stoji: „Nekoliko zadnjih godina na obljetnicu smrti bosanske kraljice Katarine Kotromanić-Kosača redovito sam slavio Svetu misu na njezinom grobu u Rimu. Posavjetovavši se sa svojim suradnicima, odlučio sam da ubuduće na obljetnicu smrti kraljice Katarine molimo za ovu Zemlju – našu Domovinu u svim crkvama, a posebno ćemo to činiti na Bobovcu. U tom duhu određujem da dana 25. listopada u svim župnim zajednicama bude uzet obrazac Mise za Domovinu“, napisao je tom prigodom kardinal Puljić pozavavši svećenike, redovnike, redovnice i ostale vjernike da dođu na Bobovac te mole za domovinu Bosnu i Hercegovinu. Također je zamolio sve predstavnike vlasti i medija da ovom činu ne bude davana nikakva politička konotacija ističući kako želi da to bude isključivo vjernička molitva.

Bljesak.info

Obilježena 26. obljetnica osnutka Dočasničke škole

Obilježavanje 26. obljetnice osnivanja i ustrojavanja Dočasničke škole "Damir Tomljanović Gavran" i 16. obljetnice Visoke dočasničke izobrazbe održano je u utorak, 23. listopada 2018. godine u vojarni "123. brigada HV" u Požegi. Svečanosti su nazočili zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman" general-bojnik Mate Pađen, načelnik Centra vojnih škola "Petar Zrinski" brigadir Damir Stručić, zapovjednik Časničke škole "Andrija Matijaš Pauk" brigadir Mirko Stošić, zapovjednik Dočasničke škole pukovnik Zdenko Šakota, prvi dočasnik OS RH časnički namjesnik Mario Mateljić, predstavnici lokalne uprave i samouprave te mnogi drugi djelatnici MORH-a i pripadnici OS RH.

U svom obraćanju zapovjednik HVU-a general-bojnik Mate Pađen zahvalio je svim dosadašnjim i bivšim pripadnicima Dočasničke škole čestitavši im obljetnicu osnivanja Dočasničke škole: «U 26 godina djelovanja na polju izobrazbe i obuke

dočasnika za potrebe Oružanih snaga RH ostvareni su značajni rezultati i postignuća zaslugom svih sadašnjih i bivših rukovoditelja, djelatnika i polaznika Dočasničke škole koja pruža nemjehljiv doprinos u cijelokupnom sustavu izobrazbe i obuke vojnika i dočasnika Hrvatske vojske. Dočasnička škola "Damir Tomljanović Gavran" u skladu s potrebama i zahtjevima Hrvatske vojske, ali i NATO partnera osigurava stalnu i kvalitetnu izobrazbu dočasničkog osoblja, u vidu slijedno-rastuće izobrazbe dočasnika kao važne sastavnice profesionalnog vođenja i razvoja svakog pojedinca». (...) «Samo ime dočasničke škole Damira Tomljanovića Gavrana, heroja Domovinskog rata, predstavlja dodatni motiv polaznicima svih razina izobrazbe, ali i samim djelatnicima i instruktorima, za postizanje izvrsnosti u obuci i svom radu. Gavran je bio poznat kao vrsni vođa i motivator, koji je svojim primjerom ostavljao duboki trag na svoje podređene», zaključio je general Pađen.

Nakon prigodnih govora uručena su promaknica, nagrade i pohvale najzaslužnijim djelatnicima Dočasničke škole. Povodom obilježavanja 26. obljetnice osnivanja i ustrojavanja Dočasničke škole "Damir Tomljanović Gavran" i 16. obljetnice Visoke dočasničke izobrazbe služena je sveta misa u kapelici "Sv. Ivan Krstitelj" koju je predvodio vojni kapelan don Željko Volarić, nakon koje je ispred spomenika Damira Tomljanovića Gavrana položen vijenac i zapaljena svijeća za sve poginule hrvatske branitelje.

U sklopu obilježavanja dana Dočasničke škole 17. i 18. listopada 2018., održan je i 22. malonogometni turnir "Bojnik Tihomir Klobučar" na kojem je prvo mjesto osvojila nogometna ekipa Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade, drugo ekipa Temeljne dočasničke izobrazbe, dok je treće mjesto pripalo ekipo Vojne policije. Tom je prigodom odigrana i revijalna utakmica između Udruge ratnih veteranata 1. gardijske brigade "Tigrovi" i djelatnika Dočasničke škole.

Treće pokrajinsko hodočašće Osječkog dekanata Vojne biskupije RH u Ilok

Treće pokrajinsko hodočašće Osječkog dekanata Vojne biskupije održano je 22. i 23. listopada na blagdan Svetog Ivana Kapistrana, zaštitnika župe i grada Iloka. Na hodočašću je sudjelovalo oko tri stotine pripadnika Zapovjedništva za obuku i doktrinu HKoV-a, Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade s područja dekanata te pripadnici Središta za borbenu obuku Slunj i Simulacijskog središta iz Zagreba kojima je ovo prvo sudjelovanje na hodočašću. Na hodočašću su bili izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane RH i načelnik GS OS RH brigadni general Željko Šikić i zapovjednik Gardijsko oklopno-mehanizirane brigade brigadir Mijo Validžić.

Središnji događaj bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predslavio vojni ordinarij u miru msgr. Juraj Jezerinac u koncelebraciji s vojnim kapelanimi Osječkog dekanata i brojnim svećenicima iločkog i vukovarskog kraja. U propovijedi je biskup Jezerinac naglasio veličinu sv. Ivana Kapistrana kao uzora u životu. Svečano misno slavlje uveličala je klapa "Sv. Juraj" Hrvatske ratne mornarice, Orkestar Hrvatske vojske i Počasno-zaštitna bojna.

Nakon ručka hodočasnici su posjetili Muzej grada Iloka i Iločke podrume. Uoči Dana grada iz-

slanici Hrvatske vojske predvođeni brigadnim generalom Željkom Šikićem, uručili su gradonačelnici Iloka Marini Budimir prijenosna računa za potrebe dječjeg vrtića u Iloku kao donaciju Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan". Tom prigodom general Šikić je rekao: «Pripadnici Hrvatske vojske treću godinu zaredom sudjeluju u pokrajinskom hodočašću Osječkog dekanata Vojne biskupije povodom dana sv. Ivana Kapistrana. Želja nam je da ovo hodočašće postane tradicionalno i da pripadnici Hrvatske vojske i građani Iloka u zajedništvu osnaže svoju vjeru i uspješno se nose s budućim izazovima». Gradonačelnica Iloka Marina Budimir zahvalila je na donaciji, izrazivši uvjerenje kako je suradnja i zajedništvo s Hrvatskom vojskom ono što nas jača u uvjerenju da ćemo ostvariti zacrtane ciljeve.

Večer uoči blagdana, jazz orkestar HV i klapa "Sv. Juraj" održali su koncert kao dar građanima Iloka. Isti dan pripadnici Središta za obuku i Simulacijskog središta obišli su grad Vukovar, gdje su posjetili Memorijalni centar "Blago Zadro" na Trpinjskoj cesti, Muzej Domovinskog rata u vojarni 204. brigade, Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata te Memorijalni centar i stratište "Ovčara".

Sastanak policijskih kapelana Riječkog dekanata

U župi sv. Antuna Padovanskog u Vojniću, u srijedu, 24. listopada 2018. godine održan je sastanak policijskih kapelana Riječkog dekanata.

Susret je započeo molitvom, a riječi pozdrava uputio je voditelj sastanka kapelan Policijske uprave sisacko-moslavačke don Ivo Borić. Sastanku su nazočili voditelj Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) Mario Dokmanić, kapelan PU karlovačke don Andrija Markač, kapelan PU primorsko-goranske don Pavao Mokri, kapelan PU sisacko-moslavačke don Ivo Borić, a gost sastanka bio je vojni kapelan don Ivan Blaževac. Na sastanku se govorilo o zaštitnicima kapelanija, proslavi dana kapelanije

i suradnji sa župnicima u pastoralu MUP-a. Nakon sastanka, u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskog služena je sveta misa koju je predvodio don Ivan Blaževac u koncelebraciji s kapelima i župnikom fra Ivom Bošnjakom. Poslije svete mise na spomen obilježju svim poginulim i nestalim braniteljima u Domovinskom ratu, predvođena je kratka molitva odrješenja i zapaljene su svijeće u znak sjećanja na sve žrtve.

Župnik fra Ivo Bošnjak organizirao je odlazak na mjesto pogibije kralja Petra Svačića na Petrovu Goru, gdje se također izmolila molitva za sve žrtve iz prošlosti našega naroda.

Posjet Gospičko-senjskoj biskupiji djelatnika kapelanije "Sv. Petar i Pavao"

U petak, 26. listopada 2018. godine djelatnici i vjernici vojne kapelani "Sveti Petar i Pavao" posjetili su Gospičko-senjsku biskupiju.

U Spomen-domu dr. Ante Starčevića u Velikom Žitniku, ravnatelj državnog arhiva Ivica Matajia održao je predavanje o njegovojo povijesti, kazavši kako je Spomen-dom sagrađen i otvoren 23. svibnja 1998. godine na 175. godišnjicu rođenja Oca Domovine.

U katedrali Navještenja Blažene Djevice Marije u Gospicu slavljenja je sveta misa i upućena je molitva za sve stradale u Domovinskom ratu. Vjernici su obišli Smiljan, rodno mjesto Nikole Tesle.

U Biskupskom ordinarijatu u Gospicu vjernici su se susreli s gospičko-senjskim biskupom msgr. Zdenkom Križićem. Susretu s hrvatskim braniteljima iz Gospica nazočili su predsjednik Udruge ratnih veterana 9. gardijske brigade "Vukovi" Antonio Šebalj, tajnik Udruge Siniša Troha i Milan Genda. Istaknuli su da je postrojba nastala iz 118. i 133. brigade HV-a koje su 1991. i 1992. godine obranile Liku i zaustavile neprijateljsko nadiranje prema "kralježnici Hrvatske". Brigada je službeno zaživjela 1. studenog 1992. godine kao

6. gardijska brigada. Prvi zapovjednik bio je general-bojnik Mirko Norac.

U gospičkoj vojarni "9. gardijska brigada Vukovi" vjernici su obišli kapelu vojne kapelani "Sv. Franjo Asiški". Ispred spomen-obilježja pomolili su se i odali počast 56 poginulih pripadnika 9. gardijske brigade. Otišli su i na mjesto na kojem se vodila bitka za oslobođenje Ribnika i na kojem su ostvareni uvjeti za operaciju Medački džep. Uspješno izvedenom operacijom otklonjen je dio topničke ugroze grada Gospica, skraćena je crta bojišnice i dobivena bitka za Velebit. Trajno je uklonjena težnja agresora da izbijanjem na Jadransku obalu Hrvatsku razdvoji na dva dijela.

Na povratku u Zagreb grupa je posjetila Senj, najstariji grad na gornjem Jadranu, utemeljen u predrimsko doba prije otprilike 3000 godina. Ravnateljica Gradskog muzeja prof. Blaženka Ljubović održala je predavanje o povijesti senjske katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije. U pratnji upraviteljice Sakralne baštine Senj Milene Rogić vjernici su razgledali eksponate sakralne baštine grada Senja.

Svečana proslava 100. obljetnice završetka 1. svjetskog rata

U organizaciji Slovenskog vojnog vikarijata i Koparske biskupije svečana proslava 100. obljetnice završetka Prvog svjetskog rata održana je u subotu, 27. listopada 2018. godine u 17:00 sati na Svetoj Gori kod Nove Gorice u Sloveniji. Svetu misu za sve poginule i umrle u Prvom svjetskom ratu, a posebno za sve poginule i umrle na talijanskom bojištu u dolini rijeke Soče predvodio je i propovijedao koparski biskup msgr. dr. Jurij Bizjak.

Tijekom Prvog svjetskog rata u dolini rijeke Soče vodilo se 12 bitaka u kojima je između svibnja 1915. i studenog 1917. poginulo sveukupno više od 300 000 austrougarskih i talijanskih vojnika. Na svečanu proslavu bili su pozvani vojni ordinariji država nastalih raspadom Austrougarske monarhije, a koje su ratovale u 12 bitaka na "soškoj fronti". Osim koparkog biskupa msgr. Jurija

Bizjaka i slovenskog vojnog vikara Mateja Jakopiča, proslavi je nazočio vojni ordinarij Republike Italije msgr. Santo Marcianò, vojni ordinarij Bosne i Hercegovine msgr. Tomo Vukšić, vojni ordinarij Republike Slovačke msgr. František Rabek, predstavnici Vojnog ordinarija Republike Hrvatske p. Zoran Vujičić i vlč. Slavko Rajić, predstavnici drugih crkava i vjerskih zajednica koje su na "soškoj fronti" imale svoje vojnike te brojni predstavnici crkvenih i civilnih vlasti u Republici Sloveniji.

Prije svečane svete mise u 15:00 sati, u bazilici je nastupio Orkestar Slovenske vojske. Na svetoj misi pjevalo je mješoviti pjevački zbor iz Levpe, a po završetku svete mise u bazilici je nastupio muški pjevački zbor Razpotje s pjesmama iz onog vremena na raznim jezicima.

Dan vojne kapelaniјe "Sveti Ivan Pavao II."

U kapelici Sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane RH u ponedjeljak, 29. listopada 2018. godine, vojni ordinarij u miru msgr. Juraj Jezerinac predvodio je misno slavlje povodom obilježavanja Dana vojne kapelaniјe "Sveti Ivan Pavao II.". Uz ostale kapelane i svećenike, u koncelebraciji je bio i dosadašnji kapelan ove vojne kapelaniјe, a sadašnji generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH don Marko Medo.

Svetoj misi nazočili su potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, zamjenik načelnika Glavnog stožera OS RH general-pukovnik Drago Matanović sa suradnicima, posebni savjetnik ministra obrane Božo Kožul i državni tajnici MORH-a uz brojne druge predstavnike MORH-a i Hrvatske vojske.

Propovijed je msgr. Jezerinac posvetio liku sv. Ivana Pavla II., istaknuvši kako je riječ o jednom od najvećih navjestitelja evanđelja koji je ostavio neizbrisiv trag u borbi za mir i u izgradnji civili-

zacije ljubavi. Podsjetio je na važnost koju je papa imao za vrijeme ratnih zbivanja u domovini kao i u procesu međunarodnog priznanja Republike Hrvatske. Kazavši kako sv. Ivan Pavao II. nije došao iz Poljske već ravno iz Gospodinova i Gospina srca, msgr. Jezerinac usporedio je lik pape s likom blaženog Alojzija Stepinca, koji je baš kao i on u svakom trenutku bio spremna žrtvovati svoj život za Isusa Krista. Istaknuo je kako Crkva nije ljudska nego božanska ustanova i upravo je ta činjenica čini vječnom i otpornom na sve progone. Vojni kapelan kapelaniјe "Sveti Ivan Pavao II." o. Zrinko Nikolić svetu misu prikazao je za sve poginule, nestale i stradale hrvatske branitelje. Nakon svete mise održano je prigodno druženje u prostorijama kapelaniјe.

Vojna kapelaniјa osnovana je Dekretom msgr. Jurja Jezerinca 25. prosinca 2002. godine i u početku je nosila naziv "Gospe Snježne". Od 18. srpnja 2014. kapelaniјa nosi liturgijski naslov "Sveti Ivan Pavao II.", a svoj dan slavi 22. listopada.

Komemoracija i svečano postrojavanje povodom 26. obljetnice 9. gbr. "Vukovi"

U Gospiću je u utorak, 30. listopada 2018. godine održana središnja proslava povodom obilježavanja 26. obljetnice ustroja 9. gardijske brigade "Vukovi".

U gospičkoj katedrali Navještenja Blažene Djevice Marije održana je sveta misa za sve poginule hrvatske branitelje.

U vojarni "9. gardijska brigada Vukovi" održana je komemoracija kod spomen-obilježja podignutog u čast 56 poginulih pripadnika ove ratne postrojbe. Vijence su položili članovi obitelji poginulih, izaslanstvo Udruge ratnih veterana 9. gbr., izaslanik predsjednice RH Ante Deur, izaslanik premijera i načelnika GS OS RH i zapovjednik HKoV-a general-bojnik Siniša Jurković, predstavnici braniteljskih udruga, predstavnici

Grada Zagreba i Zadra, Ličko-senjske županije i Grada Gospića.

Na pisti unutar vojarne priređena je svečanost koja je započela svečanim prijavkom zapovjednika Motorizirane brigade "Vukovi" bojnika Mate Krpana. Pročitana je povjesnica 9. gbr. "Vukovi" o ključnim događajima u Domovinskom ratu u kojima je sudjelovala 9. gbr. Govore su održali izaslanik predsjednice RH Ante Deur, zapovjednik HKoV-a general-bojnik Siniša Jurković, zapovjednik Motorizirane bojne "Vukovi" bojnik Mate Krpan i predsjednik Udruge ratnih veterana 9. gbr "Vukovi" Antonio Šebalj.

U sklopu svečanosti obilježavana uručena su odlikovanja, priznanja i pohvale zaslužnim pripadnicima "Vukova".

Dekanatski sastanak Osječkog dekanata Vojne biskupije

U prostorijama vojne kapelije "Sv. Leopold Bogdan Mandić" u Osijeku, 30. listopada 2018. godine održan je dekanatski sastanak vojnih kapelana i pomoćnika. Sastanak je vodio vojni kapelan don Vladislav Mandura kojeg je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan 28. rujna 2018. godine imenovao dekanom Osječkog dekanata. Sastanku su nazočili vojni kapelani i pomoćnici dekanata.

U uvodnoj riječi don Vladislav Mandura pozdravio je nazočne, upoznao ih s temama sastanka, izrazio dobrodošlicu i poveo molitvu. Sudionike sastanka pozdravio je i izrazio im dobrodošlicu načelnik stožera Z ZOD "F.K.F." brigadir Dražen Batrnek. Na sastanku su iznesene mogućnosti i potrebe u pastoralnom djelovanju na dekanata.

tskoj razini. Raspravljalo se o postojećem statusu Ureda vojne kapelije u postrojbi i o budućem preustroju. Usuglasile su se pojedinosti oko izrade Godišnjeg plana rada s osobitim naglaskom na dekanatsko vojno hodočašće u Ilok, koje uz bolju promidžbu treba podići na višu razinu. Dogovorena su četiri dekanatska susreta godišnje, kako bi svaka vojna kapelacija dekanata imala mogućnost biti domaćin. Dekan don Mandura najavio je dekanatsku vizitaciju svake dvije godine uz redoviti obilazak dekanata.

Dekanatski sastanak završen je uz bratsko druženje zajedničkim objedom kod bivšeg dekana i sadašnjeg župnika župe Svetog Josipa, zaručnika BDM u Dalju don Ante Mihaljevića.

Svetkovina Svih svetih i Dušni dan u PU krapinsko-zagorskoj

Povodom svetkovine Svih svetih i Dušnog dana kapelan PU krapinsko-zagorske don Branko Čagelj služio je svete mise za pokojne branitelje, redarstvenike i članove obitelji djelatnika ove Policijske uprave. U utorak, 30. listopada 2018. godine misu zadušnicu predvodio je u PU u Zaboku, a u srijedu, 31. listopada u Policijskoj postaji Krapina.

U srijedu, 31. listopada ispred PU u Zaboku kod spomenika poginulim pripadnicima Policijske uprave krapinsko-zagorske, načelnik PU krapinsko-zagorske Darko Car, zamjenik načelnika Robert Pavić s najbližim suradnicima i djelatnicima, položili su vijenac i zapalili svijeće. Don Branko

Čagelj predvodio je molitvu za pokojne pripadnike PU krapinsko-zagorske.

Isti dan povodom svetkovine Svih svetih, ispred središnjeg križa na gradskom groblju u Krapini vijence su položili i zapalili svijeće za sve poginule u Domovinskom ratu: župan Krapinsko-zagorske županije Željko Kolar sa zamjenicom, gradonačelnik Krapine Zoran Gregurović sa zamjenicima, predstavnici državne uprave Krapinsko-zagorske županije, Udruga proizašlih iz Domovinskog rata i Policijske uprave krapinsko-zagorske na čelu s načelnikom Darkom Carem. Molitvu za sve umrle i poginule predvodio je kapelan PU krapinsko-zagorske don Branko Čagelj.

Raščlamba 26. nacionalnog hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistrigu

26. nacionalno hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u nacionalno marijansko svetište Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici, u organizaciji Vojnog ordinarijata u RH, održano je u nedjelju, 7. listopada 2018. godine. Nakon provedenog hodočašća u srijedu, 31. listopada u Vojnom ordinarijatu u Zagrebu održana je raščlamba i vrednovanje hodočašća.

Generalni vikar don Marko Medo zaželio je dobrodošlicu ovogodišnjem zapovjedniku hodočašća brigadnom generalu Mati Mikiću i sudionicima raščlambe. Prenio je pozdrave vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana i sudionike raščlambe pozvao da podnesu izvješće o provedbi i iznesu sugestije kako bi sljedeće 27. hodočašće u Mariju Bistrigu bilo još uspješnije. Zahvalio je službama Ministarstva obrane i Glavnog stožera Oružanih snaga RH, MORH-ovom Samostalnom odjelu za potporu Vojnom ordinarijatu, Ministarstvu unutarnjih poslova i Ravnateljstvu policije, MUP-ovoj Samostalnoj službi za suradnju s Vojnim ordinarijatom, Ministarstvu branitelja i udrušama proisteklim iz Domovinskog rata, pravosudnoj policiji i povijesnim postrojbama, koji su sudjelovali na hodočašću.

Zapovjednik 26. hodočašća general Mato Mikić hodočašće je ocijenio vrlo dobro organiziranim i uspješno provedenim. Ove godine Ministarstvo unutarnjih poslova imenovalo je Ivana Mijatovića zamjenikom zapovjednika hodočašća za MUP i policiju. U svom obraćanju Ivan Matijević

izrazio je zadovoljstvo provedbom hodočašća i uspješnom suradnjom svih sastavnica, istaknuvši sudjelovanje velikog broja policijskih službenika na hodočašću.

U nastavku su djelatnici službi koje su sudjelovale u pripremi i realizaciji hodočašća iznijeli svoja zapažanja i sugestije: predstavnici pravosudne policije, Saveza povijesnih postrojbi, Hrvatske radiotelevizije koja je prenosila svetu misu, Orkestra Oružanih snaga, MORH-ove službe za prijevoz, promet i usluge, Zapovjedništva za potporu, Doma Glavnog Stožera, Zapovjedništva Hrvatske kopnene vojske te vojni kapelani don Slavko Rajić i o. Viktor Grbeša OCD.

Hodočašće u Mariju Bistrigu prepoznato je po svom duhovnom, vjerničkom i nacionalnom karakteru kojim se promovira zajedništvo hrvatskog naroda. Već tradicionalno u Mariju Bistrigu pješice hodočaste pripadnici Hrvatske vojske iz Petrinje. I ove godine na hodočašću je sudjelovalo i izaslanstvo hrvatskog kontingenta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine predvođeno vojnim kapelanim.

Generalni vikar izrazio je zadovoljstvo uspješnom provedbom hodočašća i okupljenima zahvalio na sudjelovanju i suradnji. Sljedeće 27. nacionalno hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistrigu održat će se u nedjelju, 6. listopada 2019. godine.

Misa zadušnica za poginule i umrle hrvatske branitelje

Na Dušni dan, 2. studenog 2018. godine svetu misu zadušnicu za poginule i umrle hrvatske branitelje u crkvi Svete Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu predvodio je vojni biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac. U koncelebraciji su bili generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM te vojni i policijski kapelani.

Svetoj misi nazočio je potpredsjednik Vlade RH i ministar obrane Damir Krstičević, izaslanik i posebni savjetnik predsjednice RH Mate Granić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora akademik Željko Reiner, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, pomoćnik ministra hrvatskih branitelja Nenad Križić, zamjenik načelnika Glavnog stožera OS RH general-pukovnik Drago Matanović, djelatnici Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva hrvatskih branitelja, pripadnici OS RH i predstavnici braniteljskih udruga.

U središtu propovijedi msgr. Jezerinca bilo je uskrsnuće. Govoreći o običaju paljenja svijeća na blagdane Svih Svetih i Dušnoga dana, biskup je kazao kako je svijeća znak vjere u Isusa Krista i znak uskrsnuća. Msgr. Jezerinac citirao je Katekizam Katoličke Crkve i apostola Pavla kao svjedoka Kristova uskrsnuća, kazavši kako je kršćanska vjera u uskrsnuće tijela od početka nailazila na neshvaćanja i protivljenja: «Svi će uskrsnuti sa svojim tijelima koje sada imaju, kao što je Krist uskrsnuo, s tom razlikom što će to tijelo biti preobraženo u "tijelo duhovno"». Naglasivši važnost života u Božjoj milosti kao puta za postizanje spasenja i uskrsnuća, biskup je naveo riječi blaženog kardinala Alojzija Stepinca: «Milost je neprocjenjivo blago za svaku dušu jer se pomoću milosti Božje uzdižemo do časti Božjih prijatelja». Biskup Jezerinac osvrnuo se na evangelje dana u kojem je Krist probudio kod Marte i Marije, neutješnih zbog smrti brata Lazara, vjeru u uskrsnuće tijela i život vječni. Usporedio je uskrsnuće sa

sakramentom ispovijedi: «Svaka sveta ispovijed jedno je malo čudesno uskrsnuće u kojem se prelazi iz stanja grijeha u stanje milosti, iz osrednjosti u oduševljenje. Ispovijed nije povratak u prijašnje stanje nego iskorak u nova iskustva Božje ljubavi». Činjenica Isusovog uskrsnuća urodila je brojnim mučenicima vjere, među kojima posebno mjesto zauzimaju hrvatski branitelji koji su dali svoje živote za slobodu Domovine i koji su umrli s nadom i vjerom u zagrobni život. Smisao ljudskog života jest spoznati i ljubiti Boga kako bismo zaslužili mjesto na nebu. Svaka oso-

ba trebala bi odgovoriti kao što je Marta odgovorila uskrsom Gospodinu: «Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet». Na kraju propovijedi msgr. Jezerinac poželio je da duše svih umrlih, i duše poginulih hrvatskih branitelja nađu mir u Bogu i nagradu za sve učinjeno u životu.

Nakon mise zadušnice, izaslanstva su položila vijenac i zapalila svijeće ispred spomen-obilježja Pietà Croatica. Msgr. Jezerinac predvodio je molitvu za sve poginule branitelje.

Proslava obljetnice 1. mehanizirane bojne "Tigrovi"

U petrinjskoj vojarni "Pukovnik Predrag Matačić" u utorak, 7. studenog 2018. godine proslavljena je 11. obljetnica ustrojavanja 1. mehanizirane bojne "Tigrovi" Gardijske mehanizirane brigade. Ova bojna nosi ime legendarne 1. gardijske brigade "Tigrovi" koja je u Domovinskom ratu dala veliki doprinos obrani i oslobođenju domovine.

Svetu misu u vojnoj kapelici "Sv. Ilije proroka" predvodio je vojni kapelan iz Slunja don Milenko Majić. Kapelan je na temelju misnih čitanja dana naglasio vrijednost žrtve pripadnika "Tigrova" koji su nam omogućili i osigurali život u slobodi. Oni se nisu ponašali poput gostiju iz evanđelja koji se nisu odazvali domaćinu na svečanu večeru. Za razliku od njih, "Tigrovi" su ostavili svoje domove i obitelji te se odazvali pozivu tek rođene domovine. Umjesto izbjegličkih kampova u kojima su mogli mirno živjeti, izabrali su bazu Rakitje, gdje su se uvježbavali za zadaće koje će uslijediti. Don Majić pozvao je mlade pripadnike bojne da nastave živjeti one vrijednosti koje su ži-

vjeli njihovi pripadnici te da nikada ne zaborave žrtvu svojih prethodnika.

Nakon svete mise uslijedilo je svečano postrojavanje pripadnika bojne kojima su se obratili i čestitali godišnjicu zapovjednik bojne bojnik Krešimir Kršinić, zapovjednik brigade brigadni general Tihomir Kundid, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general-bojnik Siniša Jurković, zamjenik načelnika GS OS RH general-pukovnik Drago Matanović i državni tajnik Ministarstva obrane Zdravko Jakob. Zapovjednik "Tigrova" u svome se obraćanju posebno prisjetio pripadnika bojne razvodnika Maria Pavišića koji je preminuo u sklopu sudjelovanja postrojbe u NATO aktivnosti ojačane prednje prisutnosti u Republici Litvi.

Na samom kraju postrojavanja prvi zapovjednik "Tigrova" general Darko Rukavina predao je zapovjedniku bojne bojniku Krešimiru Kršiniću ratnu zastavu 1. A brigade Zbora narodne garde "Tigrovi" koju su primili na prvom postrojava-

nju Zbora narodne garde u Zagrebu od prvog predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga dr. Franje Tuđmana.

Poslije postrojavanja uslijedilo je otvaranje i blagoslov spomen-sobe "Tigrova" u sklopu zapovjedništva bojne. Sobo je otvorio zamjenik načelnika GS OS RH general-pukovnik Drago

Matanović, a blagoslovnu molitvu izmolio je vojni kapelan don Milenko Majić. Spomen-soba uređena je zalaganjem Ministarstva obrane RH i Udruge ratnih veterana 1. gardijske brigade "Tigrovi", čiji su predstavnici na čelu s predsjednikom Udruge Ilijom Vučemilovićem-Šimunovićem nazočili proslavi.

Sjednica Prezbiteretskog vijeća i Vijeća savjetnika Vojnog ordinarijata u RH

U četvrtak, 8. studenoga 2018. godine održana je u Zagrebu treća redovita sjednica Prezbiteretskog vijeća Vojnog ordinarijata u RH i sjednica Zbora dekana vojnih i policijskih dekanata. Sjednicom je predsjedao vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Nakon uvodne molitve, pročitan je i prihvaćen zapisnik s prethodne sjednice održane 4. travnja 2018. godine.

Generalni vikar don Marko Medo predstavio je pastoralni kalendar Vojnog ordinarijata za 2019. godinu s posebnim naglaskom na međunarodna,

nacionalna i pokrajinska hodočašća. U raspravi je definiran pastoralni program Vojnog ordinarijata. Biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Franjo Musić OFM predstavio je program hodočašća Vojnog ordinarijata u Svetu zemlju u jesen 2019. godine.

U drugoj točki raspravljaljalo se o ljetnim pastoralnim aktivnostima Vojnog ordinarijata u RH: ljetovanju djece djelatnika MORH-a i OS RH i duhovno-rekreativnom programu studente mladeži koji se već niz godina održavaju u

Malom Lošinju. Don Marko Medo istaknuo je važnost ljetovanja djece s posebnim potrebama, predloživši organiziranje ljetovanja za djecu iz brojnih obitelji. Preporučeno je formiranje tima koji će osmisliti i provoditi ovaj projekt dušobrižništva.

U trećoj točki dnevnog reda Vijeća biskup je nagnao važnost dekanatskih vizitacija. Na kraju sjednice biskup je prezbiteru upoznao s predstojećim pohodom biskupa Hrvatske biskupske konferencije u Rim "Ad limina apostolorum". Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan zaključio

je sjednicu zahvaljujući članovima vijeća na iznijetim savjetima.

U poslijepodnevnom dijelu rada održana je sjednica Zbora savjetnika Vojnog ordinarijata u RH na kojoj su iznijeti prijedlozi za proljetni susret svećenika Vojnog ordinarijata u 2019., za pripremu hodočašća u Lourdes 2019., a govorilo se i o timu svećenika koji bi mogli biti angažirani u provedbi ljetnih pastoralnih aktivnosti Vojnog ordinarijata. Razgovaralo se i o ostalim aktualnim temama u Vojnom ordinarijatu.

Dan policijske kapelaniјe "Bl. Miroslav Bulešić"

U utorak, 6. studenog 2018. godine u župnoj crkvi sv. Kuzme i Damjana u Fažani svečano je obilježen Dan policijske kapelaniјe "Bl. Miroslav Bulešić".

Misno slavlje predvodio je župnik Vrsara i Gradiške vlč. mr. Lino Zohil u suslavljku s biskupskim

vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Musićem OFM, dekanom Vodnjanskog dekanata preč. Gracijanom Živolićem, policijskim kapelanom kapelaniјe "Sv. Kvirin Sisački" PU Sisačko-moslavačke vlč. Ivom Borićem i domaćinom policijskim kapelanom PU istarske vlč. mr. Ilijom Jakovljevićem.

Na misi je pjevala policijska klapa "Sv. Matej" iz Bjelovara.

Na početku misnog slavlja, vlč. Ilija Jakovljević uputio je pozdrav i čestitao djelatnicima Policijske uprave istarske Dan kapelaniye, sve ih preporučivši zagovoru i zaštiti bl. Miroslav Bulešića. «Obilježavanje Dana policijske kapelaniye "Bl. Miroslav Bulešić" prigoda je da se prisjetimo teških vremena u kojima je blaženik živio i stasao u nepokolebljivog svećenika kojeg danas štujemo. To je ujedno prigoda da iz njegova života iščitamo bezvremenske poruke koje nam je ostavio kao svoju najvrjedniju baštinu», rekao je na početku homilije vlč. Zohil. Posebno je istaknuo najznačajnije zapise u Bulešićevom Duhovnome dnevniku. O svome je svećeničkom ređenju zapisao: «Moja majka, otac i braća su plakali, a i mogli su. Sin im je umro, sam je prestajao biti njihova svinja i počimao biti stvar Božja». Već iz ta dva njegova zapisa moguće je iščitati njegovu duboku posvećenost Bogu Ocu i svome pozivu. Glavne odlike svojeg pastoralnog stila, Bulešić je opisao u pismu vlč. Ivanu Paviću za vrijeme službe župnika u Baderni 1943. godine: «Između žalosnog, tužnog i krvljnu natopljenog naroda, mi moramo

biti dobri Samaritanci koji tješimo, liječimo, priđemo i zavijamo svaku ranu». Propovjednik je podsjetio kako su u to vrijeme u Poreštini i u ostatku Istre djelovale tri vojske: partizani, fašisti i Nijemci. No, u tom razdoblju mržnje, uz istinsko rodoljublje, vlč. Bulešić je sačuvao univerzalnost i principijelnost katoličkog svećenika te je ispod svake vojničke odore uvijek gledao čovjeka kao Božju sliku. O tome svjedoči njegova izjava: «Ja sam katolički svećenik i podijelit ću svete sakramente svima koji ih zatraže: i Hrvatu i Nijemu i Talijanu». Zbog takvog odvažnog i dosljednog djelovanja Bulešiću su stizale prijetnje s raznih strana. U osobnom dnevniku u proljeće 1944. Bulešić je zapisao, obraćajući se Bogu: «Ako me hoćeš k Sebi, evo me pripravna. Moj život Ti sasvim darujem za svoje stado. Uz Tvoju milost, i ako me Ti učiniš dostoјnim, ne bojim se mučenštva, već ga žudim. Neka bude Tvoja volja». Zatim pojašnjava: «Želim umrijeti samo za slavu Božju i spasenje duše svoje i duše svojih vjernika». Protivnicima pak i progoniteljima poručuje: «Moja osveta je oprost». Vlč. Zohil istaknuo je kako se radi o izuzetno jakoj poruci koju čovjek nikako ne može vlastitim ljudskim snagama polučiti. Bulešićeva posvemašnja predanost Bogu

oblikovala ga je u ono što sveci i blaženici jesu. Suobličeni s Kristom oni djeluju upravo kako bi On djelovao. «Znamo za nemile događaje koju su prethodili njegovom mučeništvu, no ono što ponajviše fascinira su njegovi zapisi koji izražavaju posve neuobičajenu spremnost, odlučnost, odvažnost, nepokolebljivost. Bio je apsolutno, beskompromisno Kristov svećenik», istaknuo je vlč. Zohil. Uoči dolaska u Lanišće, dok su s Ćićarije stizale prijetnje organiziranih komunista, na pitanje boji li se tamo otići, Miroslav Bulešić je odgovorio: «Samo jedanput će se umrijeti».

Potvrdio je tako odsutnost svakoga straha za zemaljski život. Blaženi Bulešić spremno je otiašao ususret Gospodinu, jer je cijeli život gradio svoj odnos Njim. Kao i blaženi Bulešić svatko od nas pozvan je težiti za onim plemenitim i duhovnim, a ne isključivo materijalnim probicima. Svatko od nas pozvan je s vjerom u Boga prihvatići životne nevolje.

Na kraju misnog slavlja Dan kapelanje čestitao je načelnik PU istarske.

Obilježena obljetnica Vojne kapelanie ZSS-a

U delničkoj župnoj crkvi svetog Ivana Krstitelja u petak, 9. studenoga 2018. služena je misa povodom dana zaštitnika Vojne kapelanie Zapovjedništva specijalnih snaga "Sv. Martin Tourski" i spomendana na poginule pripadnike specijalnih postrojbi iz Domovinskog rata. Koncelebriranom liturgijskom slavlju, koje je predvodio generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, nazočili su zapovjednik ZSS-a brigadni general Pe-

rica Turalija te djelatni i umirovljeni pripadnici specijalnih postrojbi.

Sveti Martin rođen je 315. godine u današnjoj Mađarskoj kao sin rimskog vojnika te je prema očevoj volji postao vojnik. Bio je rimski tribun koji je obavljao vojničku službu kao gardist i konjanički časnik u jednom od garnizona carske vojske u Galiji. Kad je grad Tours ostao bez biskupa,

Martin je izabran za biskupa te je posvećen 370. godine. S ponosom na sv. Martina, svake godine pripadnici vojne kapeljanije ZSS-a svečano obilježavaju blagdan svog zaštitnika.

Generalni vikar don Marko Medo u prigodnoj je homiliji istaknuo kako nam primjer sv. Martina izniklog iz poganskog svijeta, a koji je nakon obraćenja postao gorljivi borac protiv poganskih zakona, pomaže da shvatimo kako i mi svoj život moramo usmjeriti u tom pravcu, jer ono sto činimo drugima činimo zapravo sebi: «Morali bismo

biti svjesni da kad drugom činimo zlo, činimo ga upravo sebi. Suočeni smo s brojnim slučajevima kada zbog vlastitih prohtjeva gazimo druge, a onda kao posljedicu vlastitog djelovanja optužujemo Boga kako i zašto dopušta nepravde, ratove, boli i stradanja. No, Bog je ljubav i takvi bismo u svom djelovanju morali i mi biti», istaknuo je u propovijedi don Marko.

Ovim povodom u delničkoj su vojarni kod središnjeg križa položeni vijenci i zapaljene svijeće te su pročitana imena poginulih pripadnika ZSS-a.

Hodočašće djelatnika i polaznika Policijske akademije u Vukovar

Djelatnici i polaznici Policijske akademije preduođeni biskupskim vikarom za MUP fra Franom Musićem OFM u subotu, 10. studenog 2018. godine krenuli su na hodočašće u herojski grad Vukovar povodom sjećanja na žrtvu grada te iskazivanja počasti za sve poginule u Domovinskom ratu.

Potaknuti osjećajima zahvalnosti i poštovanja

prema gradu, grupa od 155 hodočasnika obišla je mjesto obilježena tom žrtvom: franjevački samostan i crkvu sv. Filipa i Jakova, gdje su slavili svetu misu za sve stradale branitelje i nevine žrtve grada Vukovara, vukovarsku bolnicu kao trajan spomen na patnju ranjenih branitelja, hangare na Ovčari i Veleprometu, mjestima masovnih grobnica na kojima su hrabri Vukovarci proži-

vjeli svoje zadnje trenutke, Memorijalno groblje žrtava Domovinskog rata, vodotoranj kao simbol stradanja i otpora grada, križ na ušću Vuke i Dunava, spomen na sve koji su svoj život dali za slobodnu i neovisnu Hrvatsku te Spomen dom hrvatskih branitelja, mjesto gdje su čuvaju u-spomene na heroje Trpinjske ceste. Molitvom uz

paljenje svijeće na svakom od tih mjeseta hodočasnici su tražili od milosrdnog Boga da stradalima udijeli puninu života. Teško je dočarati bol i patnju koju su proživjeli Vukovarci. Posjet Vukovaru iskustvo je kojeg treba proživjeti svaki čovjek. Posjet je to koji nikoga ne ostavlja ravnodušnim i na svakoj osobi ostavi dubok trag.

Pohod "Ad limina apostolorum" biskupa HBK 2018. godine

1. Pod izrazom "Visitatio ad limina apostolorum" podrazumijeva se službeni pohod katoličkih biskupa papi i njegovim suradnicima u središnjim uredima Katoličke Crkve u Rimu. Prema crkvenim propisima pohod Ad limina obvezuje sve dijecezanske biskupe. Prvi pohod Ad limina spominje već sv. Pavao u poslanici Galaćanima: "Onda nakon tri godine uziđoh u Jeruzalem potražiti Kefu i ostadoh kod njega petnaest dana" (Gal. 1, 18). Pavao je u tome razdoblju susreo sv. Petra i Jakova brata Gospodinova. Sasvim je ra-

zumljivo da su sva trojica razmijenili informacije i iskustva te da su razgovarali o pastoralnome radu i problemima s kojima se susreću u apostolskome djelovanju.

Izraz "Ad limina apostolorum" potječe iz ranih stoljeća kršćanstva. Latinska riječ limen (prag, prag nastambe, hrama...) u nominativu množine limina znači pragovi. Ovim izrazom nazivali su se grobovi apostola (grobna mjesta) sv. Petra i Pavla u Rimu. Ta mjesta su od samih početaka

kultna mjesta, a nakon 313. godine na njima se grade velebne kršćanske bazilike. Pohodi hodočasnika u Rim grobovima sv. Petra i Pavla nazivani su "visitatio ad limina apostolorum". Pokrajinski sabor u Rimu 745. godine pod papom Zaharijom određuje da biskupi moraju pohoditi Rim. Kroz dugi niz stoljeća ta praksa nije nikada u potpunosti zaživjela. Pohod Ad limina u današnjem smislu i značenju ustanovio je papa Siksto V. 20. prosinca 1585. godine konstitucijom Romanus Pontifex. Obveza da dijecezanski biskupi pohode papu i njegove suradnike u Rimu, od tada do danas, doživljava stanovite promjene, ali se profilirala u jednu od temeljnih dužnosti dijecezanskoga biskupa Katoličke Crkve.

Zakonik kanonskoga prava obvezuje sve dijecezanske biskupe na pohod Ad limina: "Dijecezanski biskup dužan je svakih pet godina podnijeti izvješće vrhovnom svećeniku o stanju povjerenje mu biskupije, u obliku i vremenu koje odredi Apostolska Stolica. Ako godina određena za podnošenje izvješća padne u cijelosti ili djelomično u prvo dvogodište od započetog upravljanja biskupijom, biskup se može za taj put uzdržati od izradbe i podnošenja izvješća". (Kan. 399, §

1 i § 2). "Dijecezanski biskup one godine kad je dužan podnijeti izvješće vrhovnome svećeniku, osim ako Apostolska Stolica odredi drugčije, neka dođe u Rim da počasti grobove blaženih apostola Petra i Pavla i neka posjeti rimskog prvosvećenika" (Kan. 400, § 1).

2. Hrvatski biskupi članovi Hrvatske biskupske konferencije (HBK) bili su u Rimu u pohodu "Ad limina apostolorum" od 12. do 17. studenoga 2018. godine. Nakon 1999. i 2006. godine, ovo je njihov treći pohod od osnutka Hrvatske biskupske konferencije. Sukladno crkvenim propisima i traženjima Apostolske Stolice, dijecezanski biskupi su preko Apostolske nuncijature u RH već ranije prosljedili pismena izvješća o svojim biskupijama.

Na pohodu Ad limina sudjelovali su gotovo svi dijecezanski i pomoćni biskupi Hrvatske biskupske konferencije: predsjednik HBK-a zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić, splitsko-makarski nadbiskup metropolit msgr. Marin Barišić, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, zagrebački nadbiskup metropolit kardinal Josip Bozanić, riječki nadbiskup metropolit msgr. Ivan Devčić,

đakovačko-osječki nadbiskup metropolit msgr. Đuro Hranić, bjelovarsko-križevački biskup msgr. Vjekoslav Huzjak, križevački biskup vladika msgr. Nikola Kekić, sisački biskup msgr. Vlado Košić, gospicko-senjski biskup msgr. Zdenko Križić, porečki i pulski biskup msgr. Dražen Kutleša, varaždinski biskup msgr. Josip Mrzljak, hvarska biskup msgr. Petar Palić, krčki biskup msgr. Ivica Petanjak, šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, zagrebački pomoćni biskup msgr. Ivan Šaško, požeški biskup msgr. Antun Škvorčević i dubrovački biskup msgr. Mate Uzinić. Zbog zdravstvenih tegoba na pohodu nije sudjelovao pomoćni zagrebački biskup msgr. Mijo Gorski. Na pohodu Ad limina ne sudjeluju umirovljeni (nad)biskupi. Stoga su osmorica umirovljenih (nad)biskupa HBK ostali kod kuće: msgr. Mile Bogović, msgr. Ivan Milovan, msgr. Ante Ivas, msgr. Juraj Jezerinac, msgr. Valentin Pozarić, msgr. Marin Srakić msgr. Slobodan Štambuk i msgr. Valter Župan.

Svi biskupi HBK-a, na pohodu Ad limina ovaj put su bili smješteni u rimskome domu za klerike "Domus Romana sacerdotalis" u ulici Via della Trasportina br. 18, nedaleko od bazilike sv.

Petra. Biskupi na pohodu Ad limina sudjeluju sami bez pravnje, bez članova biskupske kurije, bez osobnih tajnika i sl. Jedino s njima sudjeluju operativne službe koje oni odaberu, ali nitko od tih ne sudjeluje na audijencijama, službenim sastancima i sl. S biskupima HBK-a putovali su i boravili predstojnik tiskovnog ureda HBK-a Zvonimir Ancić i novinar i prevoditelj Slavko Antunović. Biskupe su više ili manje u nekim javnim nastupima pratili svjetovni i crkveni novinari, razni snimatelji i izvjestitelji.

3. Pohod Ad limina odvijao se prema unaprijed dogovorenome rasporedu. Sasvim je razumljivo da su već i naslov dikasterija kojeg se pohađa i osobe s kojima su se biskupi susreli, sugerirali i osnovne teme za razgovor u dotičnoj ustanovi. U nedjelju, 11. studenog, u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima, biskupi su s hrvatskim vjernicima proslavili blagdan sv. Nikole Tavelića. Od kanonizacije sv. Nikole Tavelića 1970. godine, njegov blagdan se slavi u Rimu u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u nedjelju koja je najbliža 14. studenom. Te nedjelje ove godine bio je upriličen u crkvi i Zavodu sv. Jeronima i tradicionalni jesenski Susret hrvatskih rimskih studenata. Koncelebriranu svetu misu

predvodio je riječki nadbiskup metropolit msgr. Ivan Devčić, a propovijedao je šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić. Uz brojne hrvatske vjernike koji žive u Rimu, misi su nazočili veleposlanik RH pri Svetoj Stolici Neven Pelicarić, veleposlanik RH u Italiji Jasen Mesić, veleposlanik BiH pri Svetoj Stolici Josip Gelo te veleposlanik BiH u Italiji Darko Zelenika. Liturgijsko pjevanje animirao je zbor rimskih svećenika studenata pod vodstvom krčkog svećenika studenta don Josipa Vidasa. Tako će biti na svim koncelebracijama HBK u rimskim bazilikama kroz naredne dane. Nakon mise predstavljen je u crkvi sv. Jeronima «Hrvatski rimski adresar 2018./2019.». Ženska klapa "Amfora" iz Dubrovnika održala je kratki koncert.

Sljedećeg dana, u ponedjeljak, 12. studenog biskupi su ujutro slavili svetu misu kod groba sv. Petra u kripti bazilike sv. Petra u Vatikanu. Misu je prevodio predsjednik HBK-a zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić. Uz biskupe koncelebrirali su svećenici studenti iz Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima predvođeni rektorm don Božom Radošem i vicerektorm don Markom Đurinom te drugi hrvatski svećenici studenti na studiju ili službi u Rimu. Osim svećenika, na misama s biskupima redovito su sudjelovali hrvatski bogoslovi, redovnice i drugi vjernici.

Nakon mise, u hodniku koji vodi iz bazilike u sakristiju sv. Petra, otkrivena je spomen-ploča koja podsjeća na važne događaje iz hrvatske kršćanske i nacionalne povijesti povezane s papama i Svetom Stolicom: pokrštenje Hrvata kao prvoga od slavenskih naroda, prvi kontakti sa Svetom Stolicom za vrijeme pape Ivana IV. godine 641., razmjenu pisama hrvatskoga kneza Branimira i pape Ivana VIII. 879., krunjenje kralja Dmitra Zvonimira u vrijeme pape Grgura VII. 1076. g. u crkvi sv. Petra i Mojsija u Solinu i svečani spomen na sve te događaje 30. travnja 1979. s papom Ivanom Pavlom II. Na ploči je urezan hrvatski grb i ninski križ. Ploču, napisanu na latinskom jeziku zajednički su otkrili nadsvećenik papinske bazilike sv. Petra kardinal Angelo Comastri, nadbiskup msgr. Želimir Puljić i kardinal Josip Bozanić. Ova spomen-ploča projekt je hrvatskih biskupa na kojem je od ideje do realizacije sudjelovalo više osoba, o čemu postoji arhivska dokumentacija u HBK.

Istoga dana hrvatski biskupi susreli su se i razgovarali sa Svetim Ocem papom Franjom. Na početku susreta nadbiskup Puljić rekao je da su

hrvatski biskupi u pohod došli s dvije prtljage: «jedna je prtljaga naše prošlosti na koju smo ponosni i koja nas ispunjava zahvalnošću, a druga je prtljaga naših pastoralnih izazova s kojom se suočavamo». Biskupi su s papom razgovarali o kanonizaciji bl. Alojzija Stepinca mučenika i drugim važnim pitanjima i temama iz crkvenog života u Hrvatskoj i općoj Crkvi. Nakon susreta s papom, biskupi su se u Državnom tajništvu Svetе Stolice sastali s tajnikom Svetе Stolice za odnose s državama nadbiskupom Paulom Richardom Gallagherom. Istoga dana poslijepodne posjetili su Dikasterij za obitelj, život i laike, gdje ih je primio prefekt dikasterija kardinal Kevin Joseph Farrell sa suradnicima.

U utorak, 13. studenog biskupi su ujutro posjetili Kongregaciju za biskupe. Primio ih je prefekt kongregacije kardinal Marc Ouellet s tajnikom kongregacije nadbiskupom msgr. Ilsonom De Jesus Montanari i drugim suradnicima. Nakon Kongregacije za biskupe hrvatski biskupi su pohodili Kongregaciju za nauk vjere. Primio ih je prefekt kongregacije kardinal isusovac Luis Francisco Ladaria Ferrer, tajnik nadbiskup msgr. Giacomo Morandi s drugim kardinalovim suradnicima. Poslijepodne biskupi su se podijelili u tri skupine. Posjetili su Papinsko vijeće za novu evangelizaciju, Papinsko vijeće za interpretiranje zakonodavnih tekstova i Papinsko vijeće za međureligijski dijalog.

U srijedu, 14. studenog biskupi su prijepodne pohodili Kongregaciju za katolički odgoj. Primio ih je prefekt kongregacije kardinal Giuseppe Versaldi sa suradnicima. Nezaobilazne teme razgovora u ovome dikasteriju bile su bogoslovni fakulteti, visoka katolička učilišta u RH, Hrvatsko katoličko sveučilište, katoličke škole i druge odgojne ustanove. Nakon toga biskupi su posjetili Kongregaciju za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života gdje ih je primio prefekt kardinal João Braz de Aviz s više suradnika. Svetu misu toga dana biskupi su slavili poslijepodne u 15:15 sati u krstionici papinske bazilike sv. Ivana Lateranskog u kapelici sv. Venancija, gdje se čuvaju relikvije solinskih i istarskih mučenika. Koncelebrirano misno slavlje predvodio je i propovijedao splitsko-makarski nadbiskup metropolit msgr. Marin Barišić. Nakon mise jedna skupina biskupa posjetila je Dikasterij za službu cjelovitog ljudskog razvoja (Dicasterium ad integrum humanam progressionem fovernam). Istoga dana u 18:00 sati sve biskupe je u Državnom tajništvu Svetе Stolice primio držav-

ni tajnik kardinal Pietro Parolin. Na sastanku su se dotaknuli važnih pitanja za život Crkve, kao i odnosa Crkve i države u Hrvatskoj.

U četvrtak, 15. studenog biskupi su posjetili Kongregaciju za bogoštovlje i disciplinu sakramenata. Primio ih je kardinal prefekt Robert Sarah, nadbiskup tajnik msgr. Arthur Roche i podtajnik p. Corrado Maggioni SMM s više suradnika. Potom su biskupi pošli u Kongregaciju za proglašenje blaženih i svetih. Kao i u drugim dikasterijama i ovdje su primljeni na najvišoj razini: kardinal prefekt kongregacije Giovanni Angelo Becciu, nadbiskup tajnik kongregacije msgr. Marcello Bartolucci i podtajnik p. Boguslaw Stanislaw Turek C.S.M.A. U ovome dikasteriju se razgovaralo, među ostalim, o kauzama za proglašenje blaženih i svetih iz hrvatskih biskupija. Papa Franjo primio je toga dana prijepodne u zasebnu audienciju kardinala Josipa Bozanića. Jedna skupina biskupa pohodila je u 11:30 sati Kongregaciju za evangelizaciju naroda. Podijeljeni u skupinama, biskupi su poslijepodne posjetili Papinsko vijeće za kulturu, Dikasterij za komunikacije i Papinsko vijeće za jedinstvo kršćana.

U petak, 16. studenog biskupi su posjetili Kongregaciju za kler gdje ih je primio prefekt kongregacije kardinal Beniamino Stella, nadbiskup tajnik msgr. Joël Mercier i još nekoliko suradnika. Jedna od glavnih tema bila je odgoj svećeničkih kandidata i permanentno obrazovanje svećenika. U tu svrhu već su donesene smjernice o odgoju u sjemeništima i bogoslovijama kako bi budući svećenici bili dobri i odgovorni. Riječ je o najnovijem izdanju "Ratio fundamentalis" pa bi sukladno tome biskupske konferencije trebale izraditi svoj nacionalni "Ratio fundamentalis". Jedna skupina biskupa posjetila je u 11:30 sati Kongregaciju za Istočne Crkve. Toga dana papa Franjo je primio u posebnu audijenciju porečkog i pulskog biskupa msgr. Dražena Kutlešu. Koncelebrirano misno slavlje u papinskoj bazilici sv. Pavla izvan zidina (San Paolo fuori le Mura) predvodio je u 16:30 sati i propovijedao đakovačko-osječki nadbiskup metropolit Đuro Hranić.

Posljednjeg dana pohoda Ad limina, u subotu, 17. studenog biskupi su slavili svetu misu u papinskoj bazilici svete Marije Velike (Santa Maria Maggiore). Misu je predvodio u 9:30 sati i pro-

povijedao nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić. Misi je nazočio i predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, više članova Diplomatskog zbora pri Svetoj Stolici, brojni predstavnici kulturnog i znanstvenog života. Bio je prisutan i nad svećenik bazilike sv. Marije Velike kardinal Stanislaw Rylko. U kapelici gdje se čuva glasovita ikona "Salus populi romani" hrvatski biskupi su s drugim svećenicima i vjernicima ispjevali Marijin Magnificat i izmolili molitvu "Pod tvoju obranu se utječemo". Time je završilo euharistijsko slavlje pa su biskupi i svi prisutni procesionalno krenuli u krstioniku bazilike. Tamo je predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković otkrio spomen-ploču s tekstrom na glagoljici i talijanskome jeziku. Tekst u prijevodu glasi: «U ovoj papinskoj bazilici 868. godine papa Hadrijan II. odobrio je glagolske liturgijske

knjige koje su sveti Ćiril i Metod sa svojim učenicima donijeli u Rim. U Rimu su za naše svećenike glagoljaše tiskani misali i brevijski na glagoljici sve do XX. stoljeća. Zahvalan hrvatski narod». Postavljanje ploče organiziralo je Hrvatsko veleposlanstvo pri Svetoj Stolici.

Ova sveta misa s otkrivanjem spomen-ploče bila je posljednja zajednička točka programa s kojom je završen pohod Ad limina biskupa HBK-a. Na samom kraju predsjednik HBK-a zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić zahvalio je svima koji su doprinijeli složenoj organizaciji pohoda Ad limina. Uz tajništvo HBK-a osobito je zahvalio Papinskome hrvatskom zavodu sv. Jeronima na čelu s rektorem don Božom Radošem i vicerektrom don Markom Đurinom.

Duhovne vježbe djelatnika Vojnog ordinarijata u RH

U organizaciji Vojnog ordinarijata, a prema gođišnjem pastoralnom planu, u policijskom odmaraštu Valbandon kraj Pule od 13. do 16. studenoga 2018. održane su duhovne vježbe djelatnika Vojnog ordinarijata. Pod vodstvom generalnog vikara don Marka Mede i vikara za pastoral u MUP-u fra Frane Musića OFM, te predavače đakone don Marka Trogrlića i don Hrvoja Relju, vježbama su nazočili djelatnici MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, MUP-ove Samostalne službe za suradnju, pomoćnici policijskih i vojnih kapelana koji djeluju u Uredima vojnih kapelanja razmještenih u postrojbama Oružanih snaga RH i djelatnici Kurije.

Tema predavanja bila je "Oče naš", molitva koja je sažetak cijelog evanđelja. Sastoji se od zaziva i sedam prošnji. Prve tri bogoslovne prošnje upućene su Bogu, njegovoj bezuvjetnoj ljubavi. To nas jača u vjeri, daje nam nadu i ljubav. Držeći se načela "Po Kristu, s Kristom i u Kristu", jer Krist je temeljna istina naše vjere, postajemo sudionici božanskog života, u jedinstvu duše s Bogom; po volji Božjoj suoblikovatelji smo Njegove ljubavi i samo na taj način dolazimo do blaženstva.

U preostalim prošnjama imamo dubok izričaj bliskosti nas kao djece i trojedinoga Boga, Oca našega. Molimo ga ono što znamo da On može uči-

niti. Bog je svemoguć, a na nama je da uložimo maksimalan trud i odgovornost u izgradnji naše materijalne i duhovne stvarnosti. Činom ispovijedi dolazimo Ocu sa svim svojim nesavršenostima, molimo otpust duga naših, veličajući Njegovu svemogućnost. Jačanjem u vjeri, naši životni usponi i padovi postaju bezbolniji, postajemo bolji ljudi i kršćani. Potpunim predanjem lakše ćemo se oduprijeti svim napastima i zlima koje nas pod vidikom "dobra" okružuju i neprestano napadaju.

Posebno mjesto u povijesti spasenja zauzima Gospa, od Gospodina izabrana. Stoga uz "Oče naš", molitva Blaženoj Djevici Mariji, koja se cijelim srcem predala volji Božjoj, daje veliku snagu našemu vjerovanju.

Po završetku svakog predavanja, dodijeljeno je vrijeme za promišljanje i razmatranje u dubini duše, svakoga ponaosob. Večernje mise slavljene su u kapeli blaženog Miroslava Bulešića u Valbandonu, a predvodio ih je don Marko Medo uz koncelebraciju fra Frane Musića i đakona Vojnog ordinarijata Hrvoja Relje i Marka Trogrlića. Svim nazоčnim omogućena je sveta ispovijed, uz sudjelovanje don Ilike Jakovljevića, dekana i policijskog kapelana policijske kapelani "Bl. Miroslav Bulešić" PU istarske.

Generalni vikar don Marko Medo zahvalio je đakonima predavačima na biblijski uteviljenom, teološki postavljenom i vjernički usmijerenom svjedočenju vjere. Don Marko Trogrić u ime obojice je uzvratio: «Hvala biskupu Juri Bogdanu, hvala don Marku Medi i svima vama što smo pronašli svoj dom u Vojnom ordinarijatu. Ovdje

nam je lijepo kao što je bilo lijepo učenicima u Emausu».

Misnim slavlјem na dan odlaska, koje je predvodio bivši porečko-pulski biskup u miru Ivan Milovan završene su duhovne vježbe i jedno lijepo druženje.

Misno slavlje na 27. godišnjicu stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu

Na 27. obljetnicu stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu u nedjelju, 18. studenoga 2018. godine misno slavlje za domovinu te sve poginule u Domovinskom ratu predvodio je u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji umirovljeni vojni biskup msgr. Juraj Jezerinac.

Msgr. Jezerinac naglasio je kako je Škabrnja podsjetnik na dio povijesti koji ne smije biti zaboravljen. Podsjetio je na zločin kojega su učinili pobunjeni Srbi i JNA u tenkovsko-pješadijskom

napadu na Škabrnju 18. studenoga 1991. godine. Tada je u predjelu Ambar na ulazu u Škabrnju neprijatelj masakrirao 43 civila starije životne dobi. Biskup je poručio da se ti stravični događaji ne smiju prešutjeti jer bi to moglo postati izvorom novih sukoba. Istina se, ma koliko god ona bolna bila, mora uvijek znati. Tek kad se čovjek i narod suoče sa svojom povijesnom istinom, bit će moguće međusobno povjerenje. Hrvati su snagom vjere u Boga i evanđelje izdržali mnoge nedaće tijekom Domovinskog rata. Izdržali su snagom

vjere i obnovili mjesto. «Škabrnja nije izumrla. Škabrnja će živjeti. Škabrnja nije nestala iako su to neki htjeli», rekao je msgr. Jezerinac, istaknuvši da njeni ljudi svojim ponašanjem i radom svjedoče ljudsku, vjerničku i nacionalnu zrelost. «Ako ste postali žrtve zločina, niste htjeli postati žrtve zla. Pobijedili ste ga svojom zrelom vjerom, ljubavlju i nadom u Boga. Neka vam to iskustvo bude veliko blago koje ćete prenijeti svojoj djeci kako bi i ona naučila kako se nositi sa silama zla. Dao Bog da naša nacija izraste u zreli narod koji će biti promicatelj vrijednosti koje smo naučili u Domovinskom ratu. Ne izgubite povjerenje u Boga. Jer dok je vjere, dok je srca koje živi za svoj narod i Boga, bit će domovine i naroda, bit će i Crkve», poručio je biskup Jezerinac.

Obilježavanje stradanja započelo je prigodnom komemoracijom u predjelu Ambar. Potom je

15.000 sudionika iz Hrvatske i inozemstva, među kojima su bili i hrvatski vojnici, članovi brojnih ratnih i povijesnih postrojbi i udruga sa stjegovima, krenulo u Kolonu sjećanja do spomenobilježja masovne grobnice u središtu mjesta. U ime svih izaslanstava, Zajednica udruga civilnih stradalnika Domovinskog rata položila je zajednički vijenac i svijeće. Izmolilo se odrješenje za pokojne.

Komemoraciji u Škabrnji nazočili su potpredsjednik Hrvatskog sabora Miljan Brkić, potpredsjednica Vlade RH i ministrica vanjskih i europskih poslova Marija Pejčinović-Burić, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH i izašlanik predsjednice RH Mirko Šundov te drugi hrvatski ministri, predstavnici Hrvatske vojske i policije.

Hodočašće djelatnika MORH-a, MUP-a i Vojnog ordinarijata u Rim

Djelatnici Ministarstva obrane i policije te Vojnog ordinarijata u RH od 19. do 24. studenog 2018. godine boravili su na hodočašću u Rimu. Na hodočašću koje je organizirao Vojni ordinarijat sudjelovalo je 47 hodočasnika, a duhovni voditelji bili su biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM i vojni kapelan don Slavko Rajić, dok je vodič bio Slave Mandurić.

Hodočašće je započelo u ponedjeljak koncelebriranom večernjom svetom misom u kapelici Vojnog ordinarijata koju je predvodio generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo. Nakon noćnog putovanja po Sloveniji i sjevernoj Italiji, prvo mjesto koje su hodočasnici sljedećeg dana posjetili bilo je marijansko svetište Loreto. U Loretu su razgledali baziliku i svetište Svetе kuće (*Santa casa*), koju su prema predaji anđeli na svojim krilima u XIII. stoljeću prenijeli iz Nazareta i u kojoj se rodila Djevica Marija i u kojoj joj se objavio anđeo Gabriel. U nastavku putovanja posjetili su Assisi (Asiz), rodno mjesto sv. Franje koji je u gradu osnovao franjevački red 1208. godine, sv. Klare, osnivačice reda Klarisa, te Gabriela od tužne Gospe iz XIX. stoljeća. Obišli su baziliku Svetog Franje Asiškog u kojoj se nalazi grob sv. Franje i koja se sastoji od donje i gornje crkve te franjevački samostan Sacro Convento, gdje je fra Frano Musić predvodio koncelebriranu svetu misu.

Sljedeća tri dana hodočasnici su boravili u Rimu. Bili su smješteni u *Domus Croata*, ustanovi namjenjenoj hrvatskim hodočasnicima u Rimu koja nosi ime "Blaženi Ivan Merz". Hrvatski vjernici u srijedu su nazočili papinoj općoj audijenciji na Trgu Svetog Petra. Po završetku audijencije razgledali su povijesne znamenitosti Rima: Anđeosku tvrđavu (*Castel Sant'Angelo*), Piazzu Navonu, Panteon, crkvu sv. Ignacija Lojolskog (*Chiesa di Sant'Ignazio di Loyola*), Fontanu di Trevi, Piazzu di Spagana, a posjetili su i Papinsko sveučilište Gregoriana. Pred kraj dana, hodočasnici su otišli u Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u čijoj je crkvi služena sveta misa. Sljedećeg dana hodočasnici su razgledali katakombe sv. Kalista. Među brojnim grobovima starih kršćana, ističu se kripte papa i kripta sv. Cecilije, zaštitnice glazbe koju su hodočasnici razgledali upravo na

njezin blagdan, 22. studenog. Nakon svete mise, hrvatska skupina obišla je baziliku sv. Marije Velike (*Santa Maria Maggiore*) u čijoj su krstionici hrvatski biskupi tjedan dana prije prilikom po-hoda "Ad limina apostolorum" otkrili spomen-ploču na glagoljici, na hrvatskom i talijanskom jeziku, u znak zahvalnosti papi Hadrijanu II. koji je odobrio glagolske liturgijske knjige koje su sveti Ćiril i Metod donijeli u Rim. Istoga dana obišli su baziliku sv. Petra u okovima (*San Pietro in Vincoli*), poznatoj po Michelangelovom kipu Mojsija i nadgrobnom spomeniku Juliju Kloviću; Koloseum, Forum Romanum, brežuljak Kapitolij (*Campidoglio*), Baziliku sv. Marije od nebeskog oltara (*Basilica di Santa Maria in Aracoeli*), u kojoj se nalazi grob bosanske kraljice Katarine Kosače-Kotromanić; Oltar domovine (*Altare della Patria*) na Venecijanskom trgu (*Piazza Venezia*). Posljednji dan boravka u Rimu hodočasnici su započeli svetom misom koju je u kapelici Domus croata predvodio upravitelj Doma pater Božidar Nađ. Hodočasnici su se potom uputili u Vatikan, gdje su razgledali Baziliku Svetog Petra (*Basilica di San Pietro*), kriptu i kupolu. U poslijepodnevnim satima obišli su Baziliku Sv. Pavla izvan zidina (*San Paolo fuori le Mura*) te Baziliku svetog Ivana Lateranskog (*San Giovanni in Laterano*), rimsku katedralu i sjedište rimskog biskupa – pape.

U subotu su hodočasnici napustili Rim i krenuli prema Hrvatskoj. Na putovanju su stali u Orvieto, gradu na vrhu stjenovitog brda čija je najveća znamenitost romaničko-gotička katedrala Uznesenja Marijina (*Santa Maria Assunta*) s impresivnim mramornim pročeljem. Posljednja stanica na putu bila je Padova, gdje su hodočasnici posjetili Svetište i grob Sv. Leopolda Bogdana Mandića. Nakon svete mise koju je kapelici Svetišta predvodio don Slavko Rajić, hodočasnici su razgledali Svetište i Baziliku svetog Ante Padovanskog u kojoj se čuvaju svečeve relikvije.

Hodočasnici su stigli u Zagreb u subotu u kasnim večernjim satima. Na ovom predivnom i za svakog katolika nezaobilaznom hodočašću vjernici su imali priliku upoznati Rim, sjedište kršćanstva i grad koji je Hrvatskoj blizak ne samo u vjerskom nego i u povijesnom i kulturnoškom pogledu.

Sastanak Povjerenstva za organizaciju 27. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes

Vojni ordinariat u RH sudjelovat će 2019. godine 27. put na Međunarodnom vojnem hodočašću u Lourdes u Francuskoj koje se organizira 61 godinu za redom. U tu svrhu, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan imenovao je Povjerenstvo za pripremu i provedbu 27. hrvatskog vojnog, policijskog i braniteljskog hodočašća u Lourdes. Za voditelja deseteročlanog Povjerenstva i glavnog koordinatora cjelokupnog hodočašća imenovan je generalni vikar don Marko Medo.

Povjerenstvo je započelo s radom sastankom u utorak, 27. studenoga 2018. u Vojnom ordinarijatu. Budući da je hrvatsko izaslanstvo na konferenciji CIP-a održanoj u Bruxellesu prošlog listopada preuzele obvezu organiziranja svete

ispovijedi i klanjanja, Povjerenstvo je pristupilo pripremi koncepta koji će biti predstavljen na sljedećoj konferenciji CIP-a u Parizu u siječnju sljedeće godine. Raspravljalo se i o raspodjeli dužnosti i cjelokupnom programu hodočašća koji će biti predstavljen vojnom ordinariju.

Hodočašće će se održati od 14. do 21. svibnja u okviru 61. Međunarodnog hodočašća vojski svjetla u Lourdes u Francuskoj. Geslo hodočašća je "Traži mir i idi za njim".

Raspis za hodočašće u Lourdes, prijavnica i obrazac uplatnice bit će objavljeni tijekom prosinca na web stranici Vojnog ordinarijata u RH u rubrici "Događanja".

21. naraštaj Ratne škole "Ban Josip Jelačić" u posjetu Vojnom ordinarijatu

Polaznici Ratne škole "Ban Josip Jelačić" koja djeli-
luje u sklopu Centra vojnih škola "Petar Zrinski"
pri Hrvatskom vojnom učilištu "dr. Franjo Tu-
đman" posjetili su u srijedu, 28. studenoga 2018.
godine Vojni ordinarijat u RH. Posjet je upriličen
u sklopu redovnog plana i programa izobrazbe
HVU-a u akademskoj godini 2018./2019. Pola-
zničke 21. naraštaja Ratne škole predvođene za-
povjednikom Hrvatskog vojnog učilišta general-
bojnikom Matom Pađenom i načelnikom Centra
vojnih škola brigadirom Damicom Stručićem,
primili su biskup vojni ordinarij u RH msgr. Jure
Bogdan i generalni vikar Vojnog ordinarijata don
Marko Medo.

U sklopu posjeta domaćini su zapovjednika Uči-
lišta i polaznike Ratne škole upoznali s doku-
mentima koji omogućuju djelovanje Vojnog ordi-
narijata u RH, s djelovanjem Vojnog ordinarijata
u Republici Hrvatskoj tijekom proteklih 20 godi-

na, sa strukturalnim uređenjem vojne biskupije i
vojnih kapelacija, kao i s pastoralnim progra-
ma i redovitim radom.

21. naraštaj Ratne škole "Ban Josip Jelačić" broji
13 polaznika, a pored visokih časnika iz MORH-a
i OSRH-a, na školovanju sudjeluju i visoki časni-
ci iz Makedonije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine
te djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova
RH. Uz polaznike i zapovjednika Učilišta na sus-
retu su bili načelnik Odjela planiranja i potpore
u Centru vojnih škola kapetan fregate Marijan
Dražetić i vojni kapelan na Hrvatskom vojnom
učilištu o. Zoran Vujičić DI.

Na završetku posjeta polaznici 21. naraštaja Ra-
tne škole i njihovi zapovjednici tradicionalno su
se fotografirali s biskupom vojnim ordinarijem
ispred zgrade Vojnog ordinarijata.

Sveta misa povodom obilježavanja 20. godišnjice osnutka Doma Glavnog stožera OSRH

U petak, 30. studenog 2018. godine u kapelaniji "Sv. Ivan Pavao II." u Ministarstvu obrane i Zapoveryedništvu Glavnog stožera Oružanih snaga svetim misnim slavlјem proslavlјena je 20. godišnjica osnutka Doma Glavnog stožera OSRH. Misno slavlje predvodio je generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo uz koncelebraciju vojnog kapelana domaćina p. Zrinka Nikolića SMM. Misnom slavlju nazočili su zapovjednik Doma Glavnog stožera OSRH pukovnik Boris Kovačić i zamjenik zapovjednika Doma Glavnog stožera OSRH satnik Andrija Olujić te ostali uzvanici.

Don Marko je u homiliji na dan liturgijske proslave sv. Andrije, apostola i mučenika istaknuo kako su Andrija i drugi apostoli bili zauzeti svojim svakodnevnim poslovima. Međutim, susret s Isusom Kristom promijenio je sve, tako da oni sve ostavljaju i idu za njim. Bili su obični ljudi, sa svojim vrlinama i slabostima, s opterećenjima dotadašnjeg života. Hod s Isusom značio je postupno preoblikovanje i suočenje s Onim koji ih je pozvao. Kristovi izbori postali su njihovi izbori. Propovjednik je također pročitao oporučne riječi ShahbazaBhattija, pakistanskog političara katolika, ubijenog iz mržnje prema njegovoj vjeri 2011.godine. Njegove riječi i nama mogu biti

poticajne. Zapisao je: «Ponuđene su mi visoke dužnosti u vladu, ali sam to stalno odbijao, iako znam da time dovodim u pitanje vlastiti život. Ne tražim popularnost, nije mi do položaja u vlasti. Želim jedino položaj pred Kristovim nogama. Želim da o meni govori moj život, moj karakter, moja djela i da ona potvrde da sam na tragu koji slijedi Isusa Krista. Ta želja je u meni toliko snažna da se smatram pomalo povlaštenim, ako u mome naporu u ovoj mojoj borbi da pomažem nevoljnima, siromasima, progonjenim kršćanima u Pakistanu, Isus htjedne prihvatići žrtvu moga života. Želim živjeti za Krista, ali želim za Njega i umrijeti». Don Marko je zaključio da samo takvi ljudi koji su spremni umrijeti mogu mijenjati ovaj svijet. Na kraju svetog misnog slavlja p. Zrinko zahvalio je svima koji su uzveličali proslavu 20. obljetnice osnutka Doma Glavnog stožera, poželjevši svim djetalnicima obilje Božjeg blagoslova, čvrste vjere i ustajne nade.

Dom Glavnog stožera ustrojen je 1. prosinca 1998. godine kao ustrojstvena jedinica Glavnog stožera OSRH-a. Preustrojem u travnju 2003. godine postaje pristožerna postrojba Glavnog stožera koja brine za cjelovitu i neprekidnu logističku potporu GSOS-a i MORH-a. Foto MORH/ J. Kopi.

KRONIKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA

RUJAN 2018.

Donji Dolac, 1. rujna 2018., subota. Biskup msgr. Jure Bogdan je u rodnome mjestu u župnoj crkvi sv. Martina u Donjem Docu slavio sv. misu za svoje pokojne. Pohodio je groblje i izmolio molitve za pokojne roditelje i rodbinu, prijatelje i dobrotvore.

Zadar, 2. - 5. rujna 2018., nedjelja - srijeda. U nedjelju, 2. rujna biskup je u župnoj crkvi u Srimi u Šibenskoj biskupiji slavio pučku sv. misu i propovijedao. Koncelebrirao je srimski župnik don Ante Pavlović.

Istoga dana, u nedjelju poslijepodne, doputovalo je u Zadar. Na poziv zadarskog nadbiskupa msgr. Želimira Puljića biskup je u Nadbiskupske sjemeništu "Zmajević" u Zadru održao zadarskim svećenicima duhovne vježbe. Duhovne vježbe trajale su od nedjelje navečer do srijede. Sudjelovalo je dvadesetak svećenika zajedno s nadbiskupom msgr. Želimirom Puljićem.

Zagreb, 7. rujna 2018., petak. Na blagdan sv. Marka Križevčanina biskup je sudjelovao u Lučkome na programu obilježavanja 28. obljetnice Antiterorističke jedinice policije (ATJ) Lučko. Uz pripadnike ove elitne policijske postrojbe na proslavi su sudjelovali ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, zapovjednik ATJ Lučko Mate Bilobrk, izaslanik Predsjednice RH gospodin Ante Deur, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa svojim pomoćnicima, zapovjednik zapovjedništva SJP RH Vjekoslav Hegedušić, zapovjednici ostalih centara specijalne policije RH, mnogo brojni načelnici PU sa svojim suradnicima, zapovjednici interventnih jedinica policije RH, predstavnici MORH-a, umirovljeni pripadnici ATJ Lučko, roditelji i rodbina poginulih policajaca, branitelji i članovi udruge proisteklih iz Domovinskog rata te mnogobrojni uzvanici i gosti. U 19:15 sati biskup je na prostoru ispred kapelice predvodio svetu misu za poginule i umrle pripadnike jedinice i sve hrvatske branitelje. Na svetoj misi sudjelovali su vojni kapelan iz Knina fra Božo Ančić OFM, vojni kapelan u MORH-u o. Zrinko Nikolić SMM i policijski kapelan iz Bjelo-

vara Damir Vrabec. Pjevanje pod sv. misom animirali su članovi policijske klape "Sveti Mihovil" iz Splita.

Gospic, 8. - 9. rujna 2018., subota - nedjelja. Biskup je sudjelovao u Gospicu na obilježavanju 25. obljetnice vojno-redarstvene akcije Medački džep. U nedjelju, 9. rujna slavio je u gospičkoj katedrali sv. misu i propovijedao. S biskupom su koncelebrirali vojni kapelan iz Karlovca don Ivan Blaževac, vojni i policijski kapelan iz Gospic-a fra Matej Ećimović OFM i katedralni župnik iz Gospic-a don Mario Vazgeč. Katedrala je bila ispunjena vojnicima, policijom, braniteljima. Na sv. misi sudjelovao je i potpredsjednik Hrvatske vlade i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik GS OS RH general zabora Mirko Šundov, mnogi visoki vojni, policijski i politički dužnosnici. Liturgijsko pjevanje animirala je klapa HRM "Sv. Juraj". Poslije sv. mise biskup je u gradskome parku kod spomenika predmolio molitvu za poginule branitelje i sve žrtve Domovinskoga rata.

Zagreb, 12. rujna 2018., srijeda. U generalnoj kući sestara služavki Malog Isusa u Zagrebu biskup je ujutro slavio sv. misu i propovijedao. Vrhovna pogavarica Družbe s. Marija Banić slavila je imandan.

Istoga dana poslijepodne biskup je u rodnome mjestu Donji Dolac u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji predvodio sprovodnu sv. misu za pok. Matu Bogdana. S biskupom su koncelebrirali msgr. Pavao Banić i župnik don Ivan Prelas.

Udbina, Ploče, 13. rujna 2018., četvrtak. Treće vojno hodočašće Hrvatske kopnene vojske Oružanih snaga RH (HKoV) održano je na Udbini. Hodočašće je započelo križnim putem kojeg je od crkve Sv. Marka Groba prema Crkvi hrvatskih mučenika predvodio vojni kapelan don Vladislav Mandura. Misno slavlje za poginule, umrle i nestale hrvatske branitelje u Domovinskom ratu predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji s vojnim i policijskim kapelanicima i svećenicima Gospičko-senjske biskupije. Biskup je također održao i homiliju. Na

misnom slavlju pjevala je policijska klapa "Sv. Matej" iz Bjelovara pod vodstvom kapelana Damira Vrabeca, a svirao je Orkestar Oružanih snaga RH. Po završetku misnog slavlja hodočasnici, predvođeni general-bojnikom Sinišom Jurkovićem, zapovjednikom Hrvatske kopnene vojske, položili su vijenac i zapalili svijeće kod spomen-križa svim hrvatskim mučenicima. Biskup je izmolio molitve za pokojne.

Nakon mise i obreda na Udbini biskup je otpu-tovao u Ploče, gdje se obilježava Dan Hrvatske ratne mornarice. U župnoj crkvi Kraljice neba i zemlje u Pločama slavio je sv. misu i propovijedao. Koncelebrirali su vojni kapelani o. Jozo Mravak OP i don Branimir Projić. Na sv. misi su sudjelovali izaslanik predsjednice RH i vrhovne zapovjednice OS RH i njezin savjetnik za obranu i nacionalnu sigurnost Vlado Galić, izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra obrane i državnog tajnik MORH-a Tomislav Ivić, načelnik Glavnog stožera OS RH general zbora Mirko Šundov, savjetnik ministra obrane Ivica Ušljebrka, zapovjednik HRM komodor Ivo Raffanelli, mnogi visoki vojni i policijski službenici, gradonačelnik Ploča Mišo Krstičević, predstavnici kulturnih i političkih ustanova, grada, općine, županije, roditelji i rodbina poginulih hrvatskih branitelja itd. Pod misom je pjevala klapa HRM "Sv. Juraj". Nakon mise biskup je sudjelovao u kulturno-umjetničkome programu na središnjem gradskom trgu i poslije na svečanome prijemu.

Ploče, 14. rujna 2018., četvrtak. U okviru obilježavanja 27. obljetnice Hrvatske ratne mornarice, na inicijativu potpredsjednika Vlade i ministra obrane Damira Krstičevića, u Pločama je u petak, 14. rujna 2018. godine, svečano otvorena vojarna "116. brigade Hrvatske vojske". Vojarnu je blagoslovio biskup vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Predsjednica RH i vrhovna zapovjednica OS RH Kolinda Grabar-Kitarović, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, načelnik Glavnog stožera OS RH general zbora Mirko Šundov i zapovjednik Hrvatske ratne mornarice komodor Ivo Raffanelli uručili su pripadnicima Satnije mornaričko-desantnog pješaštva beretke kao simbol pripadnosti postrojbi. Biskup je također sudjelovao u gradskoj luci na središnjem programu proslave Dana Hrvatske ratne mornarice.

Istoga dana poslijepodne biskup je blagoslovio spomen-obilježje u Bagalovićima podignuto u čast trojice poginulih hrvatskih branitelja. Na

svečanosti su sudjelovali ministar obrane RH i potpredsjednik vlade Damir Krstičević, drugi visoki državni dužnosnici i predstavnici mjesnih i lokalnih vlasti te rodbina i mještani. Pjevala je klapa "Sv. Nikola" iz Metkovića.

Solin, 15. rujna 2018., subota. Biskup je sudjelovao u večernjem bdjenju na Gospinome Otoku u Solinu povodom održavanja Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji u Solinu i Splitu.

Solin, 16. rujna 2018., nedjelja. Biskup je sudjelovao u Solinu na završetku slavlja Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji. Misu je predvodio i propovijedao splitsko-makarski nadbiskup metropolit msgr. Marin Barišić. Treći nacionalni susret katoličkih obitelji odvijao se pod gesmom "Obitelj - izvor života i radosti".

Uz predvoditelja slavlja splitsko-makarskog nadbiskupa i metropolita msgr. Marina Barišića na slavlju je sudjelovao 21 (nad)biskup, tajnik Apostolske nuncijature u RH msgr. Janusz Blachowiak te više od dvije stotine svećenika. Prema procjenama mjerodavnih, na misnom slavlju okupilo se oko 20.000 vjernika iz svih biskupija Hrvatske, BiH, Crne Gore, Vojvodine, iz Hrvatskih katoličkih misija u Europi i svijetu. Nazočili su i visoki hrvatski državni dužnosnici: predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović, potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević, izaslanik predsjednika Sabora i gradonačelnik Splita Andro Krstulović-Opara, izaslanik predsjednika Vlade i splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, gradonačelnik Solina Dalibor Ninčević, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov i zapovjednik Zapovjedništva za potporu OS RH general-bojnik Mladen Fuzul.

Pjevanje na središnjem slavlju predvodio je veliki mješoviti zbor sastavljen od više zborova Splitsko-makarske nadbiskupije pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, uz pratnju puhačkog komornog sastava Bass quinteta te orguljašku pratnju maestra don Ivana Urlića, orguljaša splitske prvostolnice.

Fažana, policijsko odmaralište Valbandon u Istri, 18. – 20. rujna 2018., utorak – četvrtak. Go-dišnje duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata ove godine predvodio je hvarske biskup msgr. Petar Palić. Biskup vojni ordinarij sudjelovao je na prvome dijelu duhovnih vježbi (od

utorka do četvrtka), a program vježbi završio je u petak, 21. rujna 2018. Sudjelovali su gotovo svi svećenici koji djeluju u vojno-redarstvenoj biskupiji i dvojica đakona.

Split, 20. rujna 2018., četvrtak. U prvostolnoj crkvi sv. Dujma u Splitu biskup je slavio sv. misu za kadete 16. naraštaja Hrvatskog vojnog učilišta "dr. Franjo Tuđman". Uz kadete svetoj misi nazočili su načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH general zbora Mirko Šundov, posebni savjetnik ministra obrane Ivica Ušlebrka, zapovjednik HVU general-bojnik Mate Paden, zamjenik zapovjednika Hrvatske ratne mornarice kapetan bojnog broda Damir Dojković, rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Šimun Andelić, prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Ivana Čuković-Bagić te brojni drugi djelatnici HVU-a i HRM-a i kadeti Učilišta. Na svetoj misi pjevala je klapa Hrvatske ratne mornarice "Sv. Juraj".

Split, 21. rujna 2018., petak. Biskup je prijepodne u vojarni "Admiral flote Sveti Letica Barbara" u Splitu sudjelovao na prisezi 16. naraštaja kadeta Hrvatskog vojnog učilišta. Svoje školovanje započinje 135 kadetkinja i kadeta 16. naraštaja, od toga 94 kadeta 5. naraštaja sveučilišnih programa Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje, 33 kadeta 1. naraštaja sveučilišnog studijskog programa Vojno pomorstvo, a osmoro ih se školuje za zvanje vojnog pilota. Prvi put su svečanu prisegu položili kadeti sveučilišnog studija Vojnog pomorstva.

U 18:30 sati biskup je slavio sv. misu u župnoj crkvi u Okrugu Gornjem kraj Trogira. Pod misom sklopili su sakramentalnu ženidbu časnica Hrvatske vojske Martina Jakšić iz Okruga i časnik Hrvatske vojske Marko Perković iz Pleternice.

Zagreb, 23. rujna 2018., nedjelja. U kapelici Vojnog ordinarijata biskup je slavio sv. misu "pro populo" i propovijedao. Koncelebrirao je generalni vikar don Marko Medo.

Zagreb, 27. rujna 2018., četvrtak. U 12:00 sati biskup je slavio sv. misu i propovijedao u kapelici sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane. Sv. misa je organizirana povodom Dana Glavnog stožera OS RH. Na sv. misi sudjelovao je potpredsjednik Vlade RH i ministar obrane Damir Krstičević, načenik Glavnog stožera OS RH general zbora Mirko Šundov, više drugih generala i djelatnika Glavnog stožera i Ministarstva obrane.

Pod misom biskup je uveo u službu novoimenovanog kapelana monfortanca o. Zrinka Nikolića SMM. Koncelebrirao je o. Zdravko Barić SMM i još jedan monfortanac.

Zagreb, 28. rujna 2018., petak. Ministarstvo unutarnjih poslova slavi Dan policije i dan sv. Mihovila. Na Policijskoj akademiji biskup je služio sv. misu za pokojne redarstvenike. Pod misom je pjevala policijska klapa "Sveti Matej" iz Bjelovara pod vodstvom don Damira Vrabeca. Koncelebrirali su biskupski vikar za MUP i kapelan Policijske akademije fra Frano Musić OFM, policijski kapelani o. Stjepan Hajrač DI i don Branko Čagelj. Misnom slavlju nazočili su glavni ravnatelj policije Nikola Milina i članovi njegova kollegija, izaslanstvo Ministarstva unutarnjih poslova: državni tajnici Terezija Gras i Žarko Katić, pomoćnik ministra Ante Delipetar, glavna tajnica Sanda Šimić-Petrinjak, svi načelnici policijskih uprava, načelnik Policijske akademije Dubravko Novak sa suradnicima te djelatnici i polaznici Policijske akademije. Biskup je istoga dana sudjelovao na svečanoj akademiji u koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski. Poslijepodne oputovao je u Šibenik na proslavu sv. Mihovila.

Šibenik, 29. rujna 2018., subota. Svetkovina sv. Mihovila u gradu Šibeniku i biskupiji. Središnje misno slavlje s procesijom predvodio je vojni ordinarij u RH. On je i propovijedao. Koncelebrirali su: splitsko-makarski nadbiskup metropolit msgr. Marin Barišić, nadbiskup zadarski i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije msgr. Želimir Puljić, gospicko-senjski biskup msgr. Zdenko Križić, umirovljeni gospicko-senjski biskup msgr. Mile Bogović, šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, šibenski biskup u miru msgr. Ante Ivas, hvarske biskup msgr. Petar Palić, umirovljeni hvarske biskup msgr. Slobodan Štambuk, dubrovački biskup msgr. Mate Uzinić i kotorski biskup msgr. Ilija Janjić. U koncelebraciji su sudjelovali gotovo svi svećenici Šibenske biskupije. Proslava nebeskog zaštitnika grada Šibenika i Šibenske biskupije tradicionalno je okupila velik broj vjernika iz svih dijelova Biskupije. Uz predstavnike župa Šibenske biskupije u ophodu starim dijelom grada i rivom, sudjelovale su i brojne civilne udruge, škole, vrтиći, kulturno-umjetnička društva. Županiju Šibensko-kninsku predstavljao je župan Goran Pauk. U slavlju su sudjelovali i predstavnici gradskih vlasti: gradonačelnik Željko Burić, dogradonačelnici Danijel Mileta i Paško Rakić. Srebreni lik sv. Mihovila tradicionalno u ophodu nosili su redarstvenici

Poličijske uprave šibensko-kninske i vatrogasci. Slavlje i procesiju pjevanjem je uzveličao Mješoviti zbor sastavljen od više župnih zborova, pod ravnjanjem prof. Jelene Mikulandra, uz orguljašku pratnju Nikole Lovrića Caparina.

Zagreb, 30. rujna 2018., nedjelja. U Vojnome ordinarijatu u Zagrebu biskup je slavio sv. misu s narodom i propovijedao. Koncelebrirao je don Marin Drago Kozić.

LISTOPAD 2018.

Kamensko, 2. listopada 2018., utorak. U Kamenskom pokraj Karlovca proslavljen je Dan vojne kapelanie "Sv. Anđeli čuvari" i Dan inženjerijske pukovnije. Bila je to i prilika za službeni oproštaj od dosadašnjeg kapelana i dekana Karlovačkog vojnog dekanata don Vladislava Mandure i dobrodošlica novom vojnem kapelani don Ivanu Blaževcu. Svečanost je predvodio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan uz koncelebraciju tridesetak svećenika. Pod sv. misom biskup je blagoslovio novi oltar. Na svečanosti su u ime Karlovačke županije nazočili župan Damir Jelić i zamjenica župana Martina Furdek Hajdin. Ispred Zapovjedništva HKOV-a prisustvovao je zamjenik zapovjednika brigadni general Boris Šerić, predstavnik PU karlovačke načelnik Darko Bratić, kao i brojni drugi vojni i civilni uzvanici. Tijekom popodneva pridružio im se ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved.

Zagreb, 3. listopada 2018., srijeda. Na Policijskoj akademiji u Zagrebu, povodom početka nove akademske godine biskup je predvodio sv. misu i propovijedao. S biskupom je koncelebrirao biskupski vikar za MUP fra Frano Musić OFM. Misi su nazočili zamjenik glavnog ravnatelja policije Jozo Šuker, glavna tajnica Ministarstva unutarnjih poslova Sanda Šimić-Petrinjak, načelnik Policijske akademije Dubravko Novak s članovima kolegija, načelnik Uprave za posebne poslove sigurnosti Miljenko Radnić, voditelj Samostalne službe za suradnju sa Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj Mario Dokmanić, polaznici Policijske škole "Josip Jović" i mnogi drugi.

Gospic, 4. listopada 2018., četvrtak. Na dan blagdana sv. Franje Asiškog, 1. motorizirana bojna "Vukovi" GMB iz Gospica proslavila je svoga nebeskog zaštitnika i dan Vojne kapelanie. Biskup je predvodio Euharistijsko slavlje u kapelici vojarne "Eugen Kvaternik". Pod sv. misom biskup je uveo u službu novoga kapelana fra Mate-

ja Ećimovića OFM, franjevca provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Uz biskupa i novoga kapelana, koncelebirali su vojni kapelan iz Karlovca don Ivan Blaževac, vojni kapelan iz Slunja i dekan Karlovačkog vojnog dekanata don Milenko Majić, vojni kapelan iz Delnica o. Mirko Vukoja DI, policijski kapelan iz Rijeke don Pavao Mokri, katedralni župnik u Gospicu don Mario Vazgeč i više svećenika Gospičkog dekanata.

Vinkovci, 5. listopada 2018., petak. Povodom Dana kapelanie "Kraljice sv. Krunice" i "Sv. Ivana Kapistrana" (zaštitnici GOMBR-e i 26. obljetnica 5. gardijske brigade "Sokolovi"), biskup je u vojarni u Vinkovcima, na temeljima buduće kapelice slavio sv. misu i propovijedao. S biskupom su koncelebrirali: vojni kapelan u Vinkovcima fra Mato Vincetić OFM, vojni kapelan iz Đakova i dekan Osječkog vojnog dekanata don Vladislav Mandura, dekan Vinkovačkog dekanata u Đakovo-čko-osječkoj nadbiskupiji msgr. Tadija Pranjić te više vojnih i policijskih kapelana iz Slavonije. Svetoj misi i svečanosti nazočili su i visoki dužnosnici i izaslanstva: potpredsjednik vlade i ministar obrane RH te izaslanik predsjednika vlade RH Damir Krstičević, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik Predsjednice RH Ante Deur, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Mladen Karlić, župan Vukovarsko-srijemske županije Božo Galić, zamjenik načelnika Glavnog stožera OSRH general-pukovnik Drago Matanović, zapovjednik HKOV-a general-bojnik Siniša Jurković, zapovjednik GOMR-e brigadir Mijo Validžić i drugi.

Zagreb, 7. listopada 2018., nedjelja, Kraljica svete Krunice. U nacionalnome marijanskome svetištu u Mariji Bistrici kraj Zagreba, biskup je sudjelovao na 26. hodočašću vojske, policije i hrvatskih branitelja i predvodio je svetu misu. Koncelebrirali su hvarske biskupe msgr. Petar Palić, vojni biskup u miru msgr. Juraj Jezerinac, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frane Musić OFM, generalni vikar Vojnog ordinarijata u BiH don Željko Čuturić s vojnim i policijskim kapelanicima iz RH i BiH. Misi su nazočili ministar obrane i potpredsjednik Vlade Damir Krstičević, ministar unutarnjih poslova Davor Božinović i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved. Uz pripadnike Hrvatske vojske, policije, branitelje i ostale mnogobrojne vjernike, slavlju se i ove godine pridružio prvi hrvatski kontingenat Oružanih snaga BiH.

Prema ustaljenoj praksi biskup je u 15:00 sati u svetištu predvodio pobožnost križnoga puta. Prigodno razmatranje-propovijed kod dvanaeste postaje izrekao je vojni kapelan don Slavko Rajić. Slavlje sv. mise iz bistričkog svetišta izravno je prenosila Hrvatska radiotelevizija, Hrvatski katolički radio, Hrvatski radio itd.

Zagreb, 9. listopada 2018., utorak. Biskup je sudjelovao na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Zagreb, 10. listopada 2018., srijeda. Biskup je sudjelovao na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije. Poslijepodne sudjelovao je na Hrvatskome katoličkom sveučilištu na predavanju nadbiskupa msgr. Paula Gallaghera iz Državnog tajništva Svete Stolice.

Zagreb, 11. listopada 2018., četvrtak. Prijepodne biskup je sudjelovao na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije. Poslijepodne je u Đakovačkoj prvostolnici sudjelovao na proslavi desete obljetnice uspostave Đakovačko-osječke nadbiskupije i mitropolije. Misu je predvodio i propovijedao msgr. Paul Gallagher iz Vatikana.

Seget kraj Trogira, 14. listopada 2018. U Hotelu Medena kraj Trogira održana je od 14. do 18. listopada konferencija Međunarodnog vojnog apostolata. Konferencija je okupila šezdesetak predstavnika iz 15 država. U svojstvu domaćina i suorganizatora konferencije, biskup je za sudionike konferencije redovito predvodio mise u trogirskoj i jedamput u splitskoj katedrali. Na konferenciji je sudjelovalo više predavača, među kojima potpredsjednik Vlade RH i ministar obrane RH Damir Krstičević, načelnik GS OS RH general zbora Mirko Šundov, predsjednik AMI-ja nizozemski viceadmiral Matthieu Borsboom, predsjednik HBK-a zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić, generalni vikar VO don Marko Medo i drugi.

Zagreb, 20. (subota) – 30. (utorak) listopada 2018. Biskup je primljen u bolnicu "Fran Mihaljević" u Zagrebu u subotu, 20. listopada radi upale pluća. U bolnici je proboravio do utorka, 30. listopada kada je otpušten na kućnu njegu.

STUDENI 2018.

Zagreb, 8. studenog 2018., četvrtak. Biskup je prijepodne u Vojnome ordinarijatu sudjelovao na sjednici Prezbiteretskog vijeća i Zbora dekana

vojnih i policijskih dekanata Vojne biskupije. Istoga dana poslijepodne predsjedao je sjednicom Zbora savjetnika Vojne biskupije.

Rim, 10. – 19. studenoga studenoga 2018., subota – ponедjeljak. Od 10. do 19. studenoga biskup je boravio u Rimu. Zajedno s biskupima Hrvatske biskupske konferencije sudjelovao je u pohodu "Ad limina apostolorum". Sudjelovali su svi biskupi HBK-a osim biskupa msgr. Mije Gorsko-ga koji je bio sprječen zbog zdrastvenih razloga. Na pohodu "Ad limina" ne sudjeluju umirovljeni biskupi. Svi hrvatski biskupi u vrijeme pohoda "Ad limina" odsjeli su u "Domus Sacerdotalis Internationalis" u Via Traspontina br. 18, nedaleko od Trga sv. Petra.

Prvoga dana pohoda, u nedjelju svi biskupi sudjelovali su u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u 18:00 sati na sv. misi. Toga dana (najbliža nedjelja, 14. studenoga) crkva i Zavod sv. Jeronima tradicionalno slave sv. Nikolu Tavelića. Organizira se Susret hrvatskih rimskih studenata te se tiska prigodni adresar. Misu je predvodio nadbiskup metropolit riječki msgr. Ivan Devčić, a propovijedao je šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić.

U ponedjeljak, 12. studenoga biskupi su slavili sv. misu kod groba sv. Petra u kripti bazilike sv. Petra u Vatikanu. Misu je predvodio i propovijedao predsjednik HBK-a zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić. Nakon mise biskupi su otkrili ploču u prolazu između bazilike i sakristije sv. Petra kao spomen na niz važnih događaja: 641. godinu i prve veze Hrvata sa Svetom Stolicom, 879. godinu i pismo pape Ivana IV. hrvatskome knezu Branimiru, slanje kraljevske krune Grgura VII. i krunjenje hrvatskoga kralja Zvonimira u Solinu 1076. godine te na sv. misu na hrvatskome jeziku u bazilici sv. Petra u Rimu, koju je 30. travnja 1979. godine slavio sveti papa Ivan Pavao II. Istoga dana prijepodne biskupi su imali zajednički susret i razgovor sa Svetim Ocem papom Franjom. Susret je trajao nešto manje od dva sata. U 12:30 sati svi biskupi su imali zajednički susret u Državnome tajništvu Svetе Stolice s nadbiskupom msgr. Paulom Galagherom, tajnikom za odnose s državama. Poslijepodne biskupi su pohodili Dikasterij za obitelj, život i laike.

U utorak, 13. studenoga biskupi su pohodili Kongregaciju za biskupe i Kongregaciju za nauk vjere. Poslijepodne biskupi su se podijelili u tri skupine i pohodili su: Papinsko vijeće za interpretiranje zakonodavnih tekstova, Papinsko

vijeće za novu evangelizaciju, i Papinsko vijeće za međureligijski dijalog.

U srijedu, 14. studenoga prijepodne svi biskupi su pohodili Kongregaciju za katolički odgoj i Kongregaciju za posvećeni život. Poslijepodne slavili su u 15:15 sv. misu u kapelici sv. Venancija u krstionici bazilike sv. Ivana Lateranskoga kod solinskih i istarskih mučenika. Predvodio je i propovijedao splitsko-makarski nadbiskup metropolit msgr. Marin Barišić. Jedna skupina biskupa pohodila je Dikasterij za integralni ljudski razvoj. U Državnome tajništvu Svetе Stolice sve biskupe primio je državni tajnik kardinal Pietro Parolin.

U četvrtak, 15. studenoga svi biskupi pohodili su Kongregaciju za bogoštovlje i potom Kongregaciju za proglašenje svetima. Papa Franjo primio je u zasebnu audijenciju kardinala Josipa Bozanića. Jedna skupina biskupa pohodila je Kongregaciju za evangelizaciju naroda. Poslijepodne biskupi su se podijelili u tri skupine i pohodili su: Papinsko vijeće za kulturu, Dikasterij za komunikacije i Papinsko vijeće za jedinstvo kršćana.

U petak, 16. studenoga svi biskupi su pohodili Kongregaciju za kler. Jedna skupina biskupa pohodila je Kongregaciju za Istočne Crkve. Papa Franjo je primio u zasebnu audijenciju biskupa porečkog i pulskog msgr. Dražena Kutlešu. Poslijepodne svi biskupi su slavili sv. misu u bazilici sv. Pavla izvan zidina. Misu je predvodio i propovijedao đakovačko-osječki nadbiskup metropolit msgr. Đuro Hranić.

U subotu, 17. studenoga svi biskupi slavili su sv. misu u Bazilici svete Marije Velike. Misu je predvodio i propovijedao zagrebački nadbiskup metropolit kardinal Josip Bozanić. Nakon mise u krstionici iste bazilike otkrivena je spomen-ploča pisana na glagolskome pismu i u prijevodu na talijanskom jeziku koja komemorira odobrenje liturgijskih knjiga na staroslavenskome jeziku svetoj braći Cirilu i Metodu. Postavljanje i otkrivanje ploče organiziralo je Veleposlanstvo Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici. Kroz svo vrijeme pohoda hrvatskih biskupa "Ad limina", uz tajništvo HBK-a, izvrstan posao logistike i organizacije pohoda izvršili su su članovi Zavoda sv. Jeronima na čelu s rektorom don Božom Radošem i vicerectorom don Markom Đurinom. Biskup se iz Rima vratio u Zagreb 19. studenoga u večernjim satima.

Zagreb, 20. studenoga 2018., utorak. Zajedno s generalnim vikarom don Markom Medom i vojnim kapelanom o. Zrinkom Nikolićem SMM biskup je bio u GS OS RH. Načelnik Glavnog stožera general zbora Mirko Šundov priredio je oproštajno slavlje i uputio prigodnu zahvalnu riječ višegodišnjem vojnog kapelanu u MORH-u i Glavnome stožeru don Marku Medi. Potom je preuzeo riječ don Marko. Zahvalio je svima u MORH-u i GS OS na suradnji, pomoći i razumijevanju dok je bio kapelan. Biskup je u svojoj zahvalnoj riječi izvjestio prisutne o pohodu "Ad limina" i prenio pozdrave pape Franje svim vjernicima Vojno-redarstvene biskupije.

Zagreb, 24. studenoga 2018., subota. U velikoj dvorani Doma HV "Zvonimir" u Stančićevoj br. 6 u Zagrebu vodstvo Hrvatskoga Caritasa Hrvatske biskupske konferencije organiziralo je u 18:00 sati svečanost obilježavanja 25. obljetnice Hrvatskoga Caritasa. Biskup vojni ordinarij je sudjelovao na svečanosti s generalnim vikarom don Markom Medom i ravnateljem Caritasa Vojnog ordinarijata don Josipom Kešinovićem. Uz predsjednika Hrvatskoga Caritasa varaždinskoga biskupa msgr. Josipa Mrzljaka, na svečanosti su još sudjelovali nadbiskup metropolit đakovačko-osječki msgr. Đuro Hranić, umirovljeni nadbiskup metropolit msgr. Marin Srakić, pomoćni zagrebački biskup msgr. Ivan Šaško, ravnatelj Hrvatskoga Caritasa msgr. Fabijan Svalina, ravnatelji ili predstavnici Caritasa svih biskupija iz RH i BiH te nekoliko stotina drugih uzvanika i gostiju.

Zagreb, 25. studenoga 2018., nedjelja, svetkovina Krista Kralja. U kapelici Vojnoga ordinarijata u Zagrebu biskup je predvodio sv. misu 10:00 sati. S biskupom su koncelebrirali umirovljeni biskup msgr. Juraj Jezerinac, generalni vikar don Marko Medo koji je održao homiliju, policijski kapelan don Marin Drago Kozić i ravnatelj Caritasa Šibenske biskupije i župnik u Srimi don Anto Pavlović.

Samobor, 26. studenoga (ponedjeljak) i 27. studenoga (utorak) 2018. Biskup je predvodio duhovnu obnovu u Kući susreta "Tabor" u Samoboru za svećenike Zagrebačke nadbiskupije. Sudjelovalo je četrdesetak svećenika koji su ređeni u posljednjih deset godina. Susret svećenika je započeo molitvom Večernje i uvodnim predavanjem u ponедjeljak navečer i nastavio se narednoga dana predavanjima, sakramentalnom ispovjedu i sv. misom. Susret je završio zajedničkim

objedom. Koordinator trajne formacije svećenika Zagrebačke nadbiskupije je svećenik vlč. mr. Tomislav Hačko.

Zagreb, 28. studenoga 2018., srijeda. Polaznici Ratne škole "Ban Josip Jelačić" koja djeluje u sklopu Centra vojnih škola "Petar Zrinski" pri Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman" posjetili su u srijedu, 28. studenoga 2018. godine Vojni ordinarijat u RH. Posjet je upriličen u sklopu redovnog plana i programa izobrazbe HVU u 2018./2019. Polaznike 21. naraštaja Rat-

ne škole predvođene zapovjednikom Hrvatskog vojnog učilišta general-bojnikom Matom Pađenom i načelnikom Centra vojnih škola brigadirom Damijom Stručićem, primili su biskup vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan i generalni vi-kar Vojnog ordinarijata don Marko Medo.

Zagreb, 29. studenoga 2018., četvrtak. Biskup je prijepodne u Vojnom ordinarijatu primio pro-vincijala Hrvatske provincije Družbe Isusove o. Dalibora Renića.

ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)
faks: +385 1 4670 662
www.vojni-ordinarijat.hr
vojni.ordinarijat@morph.hr

Msgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Msgr. Juraj JEZERINAC, vojni ordinarij u miru

Don Marko MEDO, generalni vikar
spec. 68 632
marko.medo@morph.hr

Fra Frano MUSIĆ OFM,
biskupski vikar za pastoral MUP-a i
Redarstvenih službi RH
fmusic2@mup.hr

Robert STIPETIĆ, kancelar
spec. 68 642
robert.stipetic@morph.hr

Dragan LOGARUŠIĆ, ekonom
spec. 68 631
mob: +385 99 5793 911
dragan.logarusic@morph.hr

S. Jasmina KOKOTIĆ,
tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata
spec. 68 638
jasmina.kokotic@morph.hr

Vladimir KRPAN,
osobni tajnik generalnog vikara
spec. 68 635
vladimir.krpan@morph.hr

Lidija ŠANTEK, informatički izvršitelj
spec. 68 643
mob: 098/9208 827
santek127@gmail.com

Marta TOMIĆ,
savjetnik za međunarodnu suradnju
spec. 68 633
marta.tomic@morph.hr

**Samostalni odjel za potporu
Vojnom ordinarijatu (MORH)**

Vojni ordinariat u RH
Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

Bojnik Petar KLARIĆ, voditelj Odjela
spec. 68 634
perica.klaric@morp.hr

Marija VUKOVOJAC,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morp.hr

Branka ŠANDRO,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morp.hr

Marina BUZUK, stručni referent
spec. 68 630
marina.buzuk@morp.hr

Nenad VERIGA, stručni referent
spec. 68 640
nenad.veriga@morp.hr

**Samostalna služba za suradnju s
Vojnim ordinarijatom (MUP)**

Policjska akademija
Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26 496)

Mario DOKMANIĆ, voditelj Službe
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525 i 26 319)
mob: 099/7031 578 (spec. 85 620)
mdokmanic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26 527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82 649)
mtopic@mup.hr

Josip ZAGORŠČAK, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 523 (spec. 26 523)
mob: 098 470 781 (spec. 84 484)
jzagorscak@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 528 (spec. 26 528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82 958)
bsarkanj@mup.hr

Darko ŠANTEK, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 529 (spec. 26 529)
mob: 091/4554 644 (spec. 82 644)
dsantek@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT,
administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
svrkljan@mup.hr

Vojne kapelaniјe

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sveti Ivan Pavao II“ 22. listopada	MORH I GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Andđeli čuvari“ 2. listopada	HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 11. rujna	Mehanizirana bojna „Pauci“ GMB vojarna „Kralj Zvonimir“, Knin
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga, Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	HRZ 91. zrakoplovna baza, Zagreb
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	HRM Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola Biskup“ 6. prosinca	Flotila HRM, Obalna straža Pomorska baza Split, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	SOD, Velika Buna
„Sv. Ilija Prorok“ 20. srpnja	Mehanizirana bojna „Gromovi“ GMB, i Mehanizirana bojna „Tigrovi“ GMB, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada	GOMBR, Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada, Knin
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopad	1. motorizirana bojna „Vukovi“ GMB voj. „Eugen Kvaternik“, Gospić
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	ZOD „Fran Krsto Frankopan“ Osijek
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku SHb poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasno-zaštitna bojna, Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	o. Zrinko NIKOLIĆ SMM mob: 091/5530-005	bojnik Srećko ŽMALEC srecko.zmalec@morp.hr tel: 01/456-8080, mob: 091/7635-866
tel: 047/626-388 faks: 047/626-536 tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	don Ivan BLAŽEVAC iblazevac@yahoo.com mob: 098/9084-983	nadnarednik Daniel RADINOVIC tel: 047/626-536, mob: 098/186-3426 satnik Dražen ČULIG drazen.culig@morp.hr, mob: 091/8811-862
tel/faks: 022/617-841	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	pozornik Marko BUZUK marko.buzuk@morp.hr, mob: 091/533-8266
tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	o. Mirko VUKOJA DI mob: 099/6226-236	satnik Anton ŽIC anton.zic@morp.hr, mob: 098/917-0427
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Viktor GRBEŠA OCD mob: 098/9737-473	pozornik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/946-7773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323 mob: 098/510-737	don Branimir PROJIĆ dekan Split branimir.projic@morp.hr	narednica Manda SARTORI tel: 021/354-323, mob: 099/767-7330
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	o. Jozo MRAVAK OP mob: 091/579-4868	desetnik Dario RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-830 faks: 01/2025-879	don Željko SAVIĆ mob: 091/973-2698	
tel: 075/221-281 faks: 075/221-278	don Antonio MIKULIĆ mob: 098/1830-484	satnik Mario BARIŠIĆ mob: 098/886-306 tel: 075/221-415
tel: 032/348-460 faks: 032/348-460	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 099/308-2203	satnik Adam DAKIĆ adam.dakic@morp.hr tel: 032/348-352, mob: 091/725-8290
tel: 022/617-810 faks: 022/617-722	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Borislav LAPENDA mob: 091/172-8512 tel: 022/617-712
tel/faks: 053/577-201	fra Matej EĆIMOVIĆ OFM mob: 091/5722-111	
tel: 031/236-623 faks: 031/236-841	don Josip KEŠINOVIĆ mob: 099/3327-300	natporučnik Darko BOBAN darko.boban@morp.hr tel: 032/236-862
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846 mob: 098/924-1483	don Milenko MAJIĆ dekan Karlovac mmajic@morp.hr	
tel: 01/4566-344 (367) faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM dekan Zagreb; mob: 091/576-2764 zdravko.baric64@gmail.com	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“, Zagreb
„Sv. Gabrijel arkanđeo“ 29. rujna	Središte za obuku HRZ 93. zrakoplovna baza, Zadar
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
„Sv. Obitelj“ 28. prosinca „Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	ZZP, Zagreb Pukovnija Vojne policije
„Sv. Sebastijan“ 20. siječnja	Zapovjedništvo Oklopne i Tenkovske bojne “Kune” - GOMBR, Đakovo

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	o. Zoran VUJIČIĆ DI mob: 098/337-162	poručnik Marijan PULJIZ mob: 099/2486-662
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533	satnica Vinka ROGIĆ vinka.rogić@morph.hr, mob: 098/532-045
tel/faks: 034/245-117	don Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	satnik Antun MANDIĆ antun.mandic@gmail.com, mob: 091/786-1333
tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	don Slavko RAJIĆ slavko.rajic@morph.hr mob: 098/1632-359	satnik Damir SEDLAR mob: 091/943-0134
tel: 031/839-238 faks: 031/839-166 mob: 091/5863-400	don Vladislav MANDURA dekan Osijek vlado.mandura@gmail.com	natporučnik Mato KULAŠ mob: 092/ 174-9036

Polijske kapelaniye

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkanđeo“, podružnica Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska 2. policijska postaja, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Đure Šporera 4, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkanđeo“ 29. rujna	MUP Zagreb Sjedište, Ul. grada Vukovara 33 Ravnateljstvo, Ilica 335
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej“ 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sveti Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sveti Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sveti Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Palloti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega
„Sv. Kvirin Sisački“ 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak
„Sv. Euzebijije i Polion“ 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563 295 (293) faks: 01/4566 699 mkozic@mup.hr	don Marin Drago KOZIĆ dekan Zagreb mob: 099/2680-728 (spec. 86084)	Mišo JOSIPOVIĆ mob: 099/2292-432 (spec. 85 546) mjosipovic@mup.hr
faks: 021/307-512 dpoljak6@mup.hr	don Darko POLJAK mob: 099/2680-733 (spec. 86089)	Luka GALIĆ tel. 021/307 511, (spec. 40 511) fax. 021/307 512 mob: 091/4563-741
tel: 01/2426-490 (spec. 26 490) faks: 2426 496	fra Frano MUSIĆ OFM mob: 099/2584-982 (spec. 86011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866
tel: 051/439-945 faks: 31 948	don Pavao MOKRI mob: 099/3739-315(spec. 82057) pmokri@mup.hr	
tel: 01/6122-712 (712) faks: 01/3788-653 sharjac@mup.hr	o. Stjepan HARJAČ DI mob: 099/2113-891 (spec. 84048)	Vinko BAKULA tel: 01/3788 853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805
mob: 099/4965-534 (spec. 86866)	don Ilija JAKOVLJEVIĆ, dekan Rijeka jjakovljevic2@mup.hr	
tel/faks: 042/749-400 ihorvat9@mup.hr	don Ivica HORVAT, dekan Varaždin mob: 099/2680-732 (spec. 86088)	
dvrabec@mup.hr faks: 043/638-637	don Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86868)	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267 zrakosec@mup.hr	don Željko RAKOŠEC, dekan Osijek mob: 099/7065-885 (spec. 85682)	
tel: 47 264 fax: 022/347-284 dpoljak6@mup.hr	don Darko POLJAK, dekan Split mob: 099/2680-733 (spec. 86089)	
tel: 45 435		
obizek@mup.hr faks:048 813-430	don Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86087)	Jadranko BENJAK jbenjak@mup.hr
	fra Matej EĆIMOVIC OFM	
tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	don Andrija MARKAČ mob: 098/213-393	
tel: 034/245-117	don Željko VOLARIĆ	
099/2680 735 (spec. 86091)	don Ivo BORIĆ iboric3@mup.hr	
	don Ivan BEGOVIĆ ibegovic3@mup.hr	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
	fra Ivo KRAMAR OFM ikramar@mup.hr	
tel: 74235	don Branko ČAGELJ bcagelj@mup.hr	
	don Vjekoslav VIDAČEK mob: 099/3739-312 vvidacek@mup.hr	
faks: 048/813-430	don Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

„I RIJEČ TIJELOM POSTADE I NASTANI SE MEĐU NAMA“ Božićna poruka vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana	559
SVETA STOLICA	
„Vjera, mlađi i razlučivanje zvanja“	561
Izlaganje tajnika za odnose s državama nadbiskupa Paula R. Gallaghera.....	574
Priopćenje Svetе Stolice o posjetu državnog tajnika Hrvatskoj.....	580
Propovijed Svetoga Oca na zaključnoj misi XV. redovne opće skupštine sinode biskupa posvećene mladima.....	581
HRVATSKI BISKUPI	583
Priopćenje s 57. zasjedanja Sabora Hrvatske biskupske konferencije.....	583
Izjava Komisije »Iustitia et pax« Hrvatske biskupske konferencije	584
Poruka biskupa Tomislava Rogića, pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole biskupa.....	588
PROPOVIJEDI I GOVORI	589
Svetkovina sv. Mihovila arkanđela, zaštitnika grada Šibenika	589
Dvadeset i šesto hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistrigu	591
Isus umire na križu	594
Put u nebesku domovinu zove se izgrađivanje zemaljske	595
ODREDBE VOJNOG ORDINARIJATA	598
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja u 2019. godini.....	610
Post i nemrs u 2019. godini.....	610
Nakane za 2019. preporučene članovima Papine svjetske molitvene mreže.....	611
DEKRETI I IMENOVANJA.....	613
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	615
Proslava Uzvišenja sv. Križa u Hamiltonu	615
27. obljetnica oslobođenja vojarne i Dan hrvatskih branitelja Požeško-slavonske županije.....	616
27. godišnjica pogibije hrvatskih redarstvenika u Hrvacama	617
Sveta misa za kadete OS RH i presga 16. naraštaja u Splitu	618
Duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj	619
Proslava svetog Mihaela i Dana policije u PU krapinsko-zagorskoj.....	621
Sveta misa za blagdan sv. Mihaela u PU zagrebačkoj	622
Obilježena 27. obljetnica osnivanja GS OS RH	624
Dan Ministarstva unutarnjih poslova i blagdan sv. Mihovila	625
Dan policije i policijske kapelaniјe "Sveti Mihovil arkandeo"	628
Proslava Dana policije u Puli	628
PU šibensko-kninska obilježila Dan policije	631
Duhovne vježbe u Malom i Velom Lošinju	631
U Zemuniku obilježen Dan vojne kapelaniјe.....	632

Proslava Dana policije u PU sisačko-moslavačkoj	633
Proslava svetog Mihovila u Šibeniku	634
Dan vojne kapelanie "Sv. Andeli čuvari"	637
Sveta misa za 14. naraštaj polaznika Policijske škole "Josip Jović"	638
Proslavljen Dan kapelanie "Sv. Franjo Asiški" u Gospicu	639
Dan vojne kapelanie u Vinkovcima	640
26. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	642
Dan neovisnosti u misiji "Odlučna potpora" u Afganistanu	648
2. HRVCON u Poljskoj obilježio Dan neovisnosti	648
Duhovne vježbe za članove vojne kapelanie "Sv. Ivana Krstitelja"	649
Duhovne vježbe za vjernike vojne kapelanie "Sv. Nikola biskup".....	649
Krštenje Franje Iličića i Stipana Bošnjaka.....	650
Kapelania PU zagrebačke pohodila samostan na Širokom Brijegu.....	651
Ispraćaj 2. HRVCON u operaciju potpore miru u Libanonu UNIFIL	652
Konferencija Međunarodnog vojnog apostolata.....	653
17. Molitveni dan za Domovinu i 15. hodočašće Oružanih i redarstvenih snaga BiH	656
Obilježena 26. obljetnica osnutka Dočasničke škole.....	659
Treće pokrajinsko hodočašće Osječkog dekanata Vojne biskupije RH u Ilok	660
Sastanak policijskih kapelana Riječkog dekanata.....	662
Posjet Gospičko-senjskoj biskupiji djelatnika kapelanie "Sv. Petar i Pavao"	662
Svečana proslava 100. obljetnice završetka 1. svjetskog rata.....	663
Dan vojne kapelanie "Sveti Ivan Pavao II.".....	665
Komemoracija i svečano postrojavanje povodom 26. obljetnice 9. gbr. "Vukovi"	666
Dekanatski sastanak Osječkog dekanata Vojne biskupije.....	667
Svetkovina Svih svetih i Dušni dan u PU krapinsko-zagorskoj	668
Raščlamba 26. nacionalnog hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	669
Misa zadušnica za poginule i umrle hrvatske branitelje	670
Proslava obljetnice 1. mehanizirane bojne "Tigrovi"	672
Sjednica Prezbiterskog vijeća i Vijeća savjetnika Vojnog ordinarijata u RH	673
Dan policijske kapelanie "Bl. Miroslav Bulešić"	674
Obilježena obljetnica Vojne kapelanie ZSS-a.....	676
Hodočašće djelatnika i polaznika Policijske akademije u Vukovar.....	677
Pohod "Ad limina apostolorum" biskupa HBK 2018. godine	678
Duhovne vježbe djelatnika Vojnog ordinarijata u RH	685
Misno slavlje na 27. godišnjicu stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu.....	686
Hodočašće djelatnika MORH-a, MUP-a i Vojnog ordinarijata u Rim	688
Sastanak Povjerenstva za organizaciju 27. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes	690
21. naraštaj Ratne škole "Ban Josip Jelačić" u posjetu Vojnom ordinarijatu	690
Sveta misa povodom obilježavanja 20. godišnjice osnutka Doma Glavnog stožera OSRH	692
 KRONIKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA.....	693
 ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA.....	700
 Vojne kapelanie.....	702
Policijeske kapelanie	706
 SADRŽAJ	710

26. HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA
u Mariju Bistricu, 7. listopada 2018.

